

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

INSTITUT POLITOLOGICKÝCH STUDIÍ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**VLIV VOLEBNÍCH SYSTÉMŮ NA STRANICKÉ
SYSTÉMY. SROVNÁNÍ POLSKÉHO, SLOVENSKÉHO,
NĚMECKÉHO A RAKOUSKÉHO PŘÍPADU.**

AUTOR : MAREK NEMETH

VEDOUČÍ PRÁCE : PROF. DR. MIROSLAV NOVÁK

PRAHA 2007

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně a vyznačil v ní veškeré použité zdroje informací.

V Praze, 16. ledna 2007

A handwritten signature in cursive script, reading "Marek Nemeth", positioned above a horizontal dotted line.

Marek Nemeth

Děkuji panu Prof. Dr. Miroslavu Novákovi za metodické vedení mé diplomové práce a zejména za poskytnuté konzultace rady a cenné připomínky při jejím zpracování.

Obsah

Obsah	4
Úvod.....	6
Obecná část	9
Kapitola 1 - Volby a volební systémy.....	9
1.1 Co jsou to volby	9
1.2 Volební právo.....	10
1.3 Volební systémy většinové, poměrné a polopoměrné	11
1.3.3 Polopoměrné volební systémy	19
Kapitola 2 – Co je to politická strana a jaké rozlišujeme typologie stranických systémů	22
2.1 Definice politické strany	22
2.2 Systém politických stran	26
Kapitola 3 - Vliv volebních systémů na systém politických stran.....	31
Zvláštní část	35
Kapitola 4 – deskripce volebních systémů v Polsku, Slovensku, Německu a Rakousku.....	35
Polský případ - volby do Sejmu.....	35
Slovenský případ – volby do Národní rady Slovenskej republiky	36
Německý případ – volby do Spolkového sněmu (Bundestagu).....	37
Rakouský případ – volby do Národní rady (Nationalrat)	39
Kapitola 5 – deskripce současných stranických systémů v Polsku, Slovensku, Německu a Rakousku	42
Polský stranický systém.....	42
Slovenský stranický systém	47
Německý stranický systém	51
Rakouský stranický systém.....	54
Kapitola 6 – Indexy měřící vlastnosti stranického systému v Polsku, Slovensku, Německu a Rakousku (index deformace, index Loosemore - Hanby a index agregace) podle výsledků posledních voleb	58
Index deformace (I).....	58
Index proporcionality – Loosemore - Hanby (D)	60
Index agregace (A).....	63
Kapitola 7 – Polsko, vliv volebních systémů na systém politických stran	65
7.1 Volební systém do Sejmu v roce 2005	65
7.2 Základní principy výzkumu	65
7.3 Metoda volebního dělitele v roce 2005 (D`Hondt, Imperiali, Saint Laguë)	67
7.4 Metoda volebního čísla v roce 2005 (Hareova, Hagenbach-Bischoffova) ..	72
Kapitola 8 – Slovensko, vliv volebních systémů na systém politických stran	76
8.1 Volební systém do Národní rady Slovenskej republiky v roce 2006.....	76
8.2 Základní principy výzkumu	76
8.3 Metoda volebního dělitele v roce 2006 (D`Hondt, Imperiáli, Saint Laguë) ..	77
8.4. Metoda volebního čísla v roce 2006 (Hareoova).....	78
Kapitola 9 – Německo, vliv volebních systémů na systém politických stran.....	79
9.1 Volební systém do Bundestagu v roce 2005.....	79
9.2 Základní principy výzkumu	81
9.3 Metoda volebního dělitele v roce 2005 (D`Hondt, Imperiali, Saint Laguë) ..	82

9.4 Metoda volebního čísla v roce 2005 (Hareoova a Hagenbach-Bischoffova)	85
Kapitola 10 – Rakousko, vliv volebních systémů na systém politických stran	87
10.1 Volební systém do Nationalrat v roce 2006	87
10.2 Základní principy výzkumu	87
10.3 Metoda volebního dělitele v roce 2006 (D'Hondt, Imperiali, Saint Laguë)	89
10.4 Metoda volebního čísla v roce 2006 (Hareoova a Hagenbach-Bischoffova)	91
Zhodnocení a závěry provedeného výzkumu	93
Polský případ	93
Slovenský případ	94
Německý případ	95
Rakouský případ	96
Resumé	99
V jazyce českém	99
V jazyce anglickém	100
Seznam pramenů a literatury	101
Literatura	101
Knižní	101
Časopisecká	102
Studie	102
Ostatní informační zdroje	102
Internetové zdroje	102
Seznam obrázků	104
Seznam tabulek	104
Seznam příloh	107

Úvod

Pro svou diplomovou práci jsem si vybral téma „*Vliv volebních systémů na stranické systémy. Srovnání polského, slovenského, německého a rakouského případu*“. Diplomová práce navazuje metodologicky i obsahově na mou bakalářskou práci z června 2004, jejímž předmětem bylo objasnit specifika a vliv unikátního maďarského volebního systému na systém politických stran. Pro svou diplomovou práci jsem si vybral téma podstatně širší tak, aby plně odpovídalo významu diplomové práce.

Cílem mé práce je analyzovat jednotlivé volební systémy do dolních komor výše uvedených států (Sejm, Národní rada Slovenskej republiky, Bundestag, Bundesrat) v posledních volbách a jejich vliv na systém politických stran na parlamentní úrovni. Pokusím se zjistit, jak by se tento stranický systém změnil, pokud by na něj byly aplikovány jiné volební metody poměrného zastoupení s tím, že velikost volebních obvodů zůstane zachována (Polsko 41 volebních obvodů, Slovensko jeden volební obvod, Německo 16 volebních obvodů, Rakousko 9 volebních obvodů). Ve své práci budu v jednotlivých případech aplikovat klasický systém poměrného zastoupení, a to systém kandidátních listin s použitím volebních formulí metody volebního čísla (Hareova formule, Hagenbach-Bischoffova) s tím, že zbytek mandátů přerozdělím podle metody největšího zbytku a dále metody volebního dělitele (D'Hondtova a její modifikace Imperiali, Saint-Laguë). Dále ve své práci objasním specifika vlivu jednotlivých volebních systémů v konkrétním státě na tamějších systém politických stran a pokusím se zodpovědět otázku, jaké možné vazby existují mezi volebními a stranickými systémy. Z tohoto důvodu jsem rozdělil svou práci na tři základní části: obecnou část, zvláštní část a závěrečné zhodnocení výsledků práce.

V obecné části objasním zejména terminologii stranických a volebních systémů a jejich význam pro soudobou politologii. Dále předložím obecné modely jednotlivých volebních a stranických systémů, provedu doktrinní definice základních pojmů (volební systém, politická strana, typologie stranických systémů

etc.), se kterými budu posléze pracovat ve zvláštní části. Za tímto účelem jsem využíval jako informační zdroje především knihy. Jedná se zejména o knihu Michala Klímy: *Volby a politické strany v moderních demokraciích*, a dále zejména knihu Miroslava Nováka: *Systémy politických stran*. Mnoho důležitých informací mi poskytl i sborník autorů Miroslava Nováka a Tomáše Lebedy: *Volební a stranické systémy: ČR v mezinárodním srovnání* nebo nově vydaná kniha Michala Kubáta (eds): *Politické a ústavní systémy zemí středovýchodní Evropy* a další knihy uvedené v použité literatuře. Jako informační zdroj pro obecnou část bych rád dále uvedl články Karla Šimky uvedené na internetovém portálu <http://www.juristic.cz> nebo článek Roberta Waltera: *Jak se volí v Rakousku* uveřejněný v Politologickém časopise a dále pak literaturu dostupnou na internetových stránkách Mezinárodního politologického ústavu Masarykovy univerzity Brno.

Jádrem mé práce bude ale zvláštní část, ve které provedu vlastní výzkum. Po úvodním vysvětlení fungování současných volebních a stranických systémů ve čtyřech výše uvedených zemích dojde k vlastnímu přepočtu získaných hlasů pro jednotlivé strany v konkrétní zemi na počet mandátů v jednotlivých volbách podle volebních formulí metody volebního čísla (Hareova formule, Hagenbach-Bischoffova) s tím, že zbytek mandátů přerozdělím podle metody největšího zbytku a dále metody volebního dělitele (D'Hondtova a její modifikace Imperiali, Saint-Laguë). Navíc bude třeba užít výsledků voleb do dolních komor parlamentů, které získám z internetových portálů, jejichž seznam uvádím v použitých informačních zdrojích. Výzkum si vyžádá cca 335 různých druhů matematických výpočtů, které pro větší přehlednost předkládám do přílohy. Na závěr bych rád zmínil jako použitý informační zdroj i zahraniční literaturu, především knihu Arenda Lijpharta: *Patterns of Democracy* nebo do českého jazyka přeložené *Srovnávací ústavní inženýrství* Giovanni Sartoriho.

V závěru práce zhodnotím a shrnu poznatky dosažené ve zvláštní části. Pokusím se zodpovědět dvě uvedené otázky :

- 1) Jaká volební metoda (formule) se ve výsledku nejvíce blíží současnému volebnímu systému aplikovanému v konkrétní jednotlivé zemi?**

2) Jak by se změnil systém politických stran, kdyby byla používána jiná volební metoda (formule)?

Domnívám se totiž, že i když strany překonají zákonem stanovený volební práh (Sperklausule) platící pro jednotlivou zemi, přesto mohou zůstat podle nově užitých volebních metod bez přiděleného mandátu, kdy volební formule (zejména formule Imperiali) může ve volebním systému vytvořit „přirozenou“ druhou volební klauzuli.

Moje práce tak bude založena jednak na poznatcích získaných od jiných autorů, jednak na vlastním výzkumu - přepočítávání volebních výsledků a jejich analýze. Rozhodně se ve své práci nebudu věnovat dlouhému historickému exkurzu do dějin jednotlivých volebních a stranických systémů, stejně tak nebudu věnovat mnoho prostoru jiným volbám ve čtyřech výše uvedených zemích než volbám do dolních komor parlamentu a také se budu snažit vyhýbat detailnímu popisu politických změn uvnitř jednotlivých politických subjektů. Mým cílem je provést především volební výzkum a dále tento výzkum porovnat s předešlými volebními výsledky a odpovědět na výše uvedené otázky.

Závěrem bych rád poděkoval panu Prof. Dr. Miroslavu Novákovi za jeho trpělivost při vedení práce, za cenné konzultace a za velmi cenné rady a připomínky v oblasti přístupu k informacím.

Obecná část

Kapitola 1 - Volby a volební systémy

1.1 Co jsou to volby

Moderní demokratický konstitucionalismus je bez svobodných voleb nepředstavitelný. Vztah vládnoucích a ovládaných je tak založen na „vzájemné autonomii, na dualistickém pojetí politické vůle, čemuž odpovídá i koncepce reprezentativního, nevázaného mandátu“¹ První část tohoto dualismu znamená omezení účasti ovládaných na rozhodovacím procesu tím, že si volí své zástupce do reprezentativních orgánů. Jejich vliv na státní politiku je tak nepřímý. Druhým důsledkem dualistického pojetí reprezentace je odmítnutí mandátu imperativního ve prospěch reprezentativního. To znamená, že poslanec je v nejvyšší instanci vázán svým svědomím a nikoliv vůlí voličů.

Funkce voleb

Volby plní pět základních funkcí:

1. volby jsou prostředkem legitimace politické moci (*funkce legitimační*)
2. volby jsou pro společnost přijatelný prostředek výběru politické elity (*funkce výběru elit*)
3. volby jsou pokojnou procedurou řešení politických konfliktů ve společnosti (*funkce pokojného řešení sporů*)
4. volby jsou prostředkem kontroly politické moci (*funkce kontrolní*)
5. volby jsou prostředkem aktivizace voličů ve prospěch určitých hodnot, cílů a programů (*aktivizační funkce*)

Volby jsou ale především transformací mínění voličů do personálně-stranického složení voleného sboru. Volby jako techniku výběru jednotlivce či jednotlivců pro určitou funkci či pozici, lze uplatnit nejen v politické pospolitosti představované státem a jednotlivými státními institucemi, „ale i v nejrůznějších zájmových uskupeních, jako jsou odbory církve, kulturní a společenské organizace“²

¹ Klokočka, V., Ústavní systémy evropských států, Linde, Praha 1996, str. 304

² Klíma, M., Volby a politické strany v moderních demokraciích, Radix, Praha 1998, str. 184

1.2 Volební právo

Aktivní volební právo je definováno ve většině demokratických států jako *všeobecné, rovné, přímé a tajné*. V českých zemích se dle těchto zásad volilo poprvé ve volbách v roce 1907 (pouze muži). V současném právním řádu České republiky jsou tyto principy pevně zakotveny v *Ústavě ČR*³. Nicméně nebylo tomu tak vždy.

Mezníkem pro *všeobecné volební právo* byl konec první světové války, kdy se podařilo prosadit všeobecné volební právo pro muže ve většině evropských zemí. Druhým důležitým milníkem pak byl konec druhé světové války, kdy získaly právo volit i ženy. Ale např. ve Švýcarsku získaly ženy volební právo do parlamentu až v roce 1971 a do místních samospráv vybraných kantonů dokonce až v devadesátých letech minulého století.

Rovnost volebního práva znamená, že každý hlas má stejnou hodnotu. V minulosti tomu také tak obvykle nebylo, například v Rakousku-Uhersku se od roku 1848 až do roku 1907 používal kuriální systém, ve kterém mohli volit jen jeho členové ocenění zpravidla společenským stavem či vyšší majetku. Každá kurie mohla volit jen určitý počet zástupců.

Přímá volba souvisí s odstraňováním volitelů. Nepřímá volba byla často zdůvodňována tím, že mezičlánek mezi voličem a zástupcem se bude vyznačovat větší politickou kulturou než veřejnost jako celek. S růstem vzdělanosti však tento argument stále ztrácel na legitimitě, a tak zemí, kde se volí tito volitelé (např. prezidentské volby v USA), pomalu ubývá.

Tajné hlasování znamená teoretické zamezení tomu, aby kdokoliv mohl zjistit jak kdo volil a tím i volebním výsledkem manipulovat. Poprvé se tajné volby uskutečnily ve Francii v roce 1789. Ve Spojeném království Velké Británie se tajné volby prosadily až v roce 1872, o deset let později se začaly užívat i v USA.

Dodnes však v demokratických společnost zůstávají čtyři základní volební cency. Prvním z nich je *přirozená věková hranice (zletilost)*, která je upravena vnitrostátními právními normami a většinou se pohybuje mezi 18-21 lety. Druhým případem je, že volební právo bývá zpravidla vázáno na *státní občanství*, k některým volbám stačí i trvalý pobyt v zemi. V tomto směru jsou výjimkou Spojené království

³ čl. 18 z.č. 1/1993 Sb. (Ústavy ČR)

Velké Británie a Irsko, které uznávají svým občanům (navzájem) trvale žijícím v druhé zemi právo zúčastňovat se tamních všeobecných voleb do parlamentu. Třetí zásadní podmínkou je *způsobilost k právním úkonům*, které může občana částečně nebo úplně zbavit soud. Čtvrtou a poslední kategorií omezení volebního práva, která ovšem platí jen v některých zemích, je *zbavení výkonu volebního práva* z důvodů pravomocného odsouzení soudem za úmyslně spáchaný trestný čin.

Pasivní volební právo, právo být volen, je spojeno s náročnějšími kritérii, jako jsou např. vyšší věk. Dříve se požadoval především majetkový census nebo bezúhonnost. Pasivní volební právo je však omezeno i dalšími limity jako např. předložením určitého počtu podpisů, složením volební kauce, zápisem na kandidátku politické strany, trvalým pobytem v zemi po určitou dobu atd. Nevolitelnost také vzniká v důsledku neslučitelnosti funkcí.

1.3 Volební systémy většinové, poměrné a polopoměrné

Volební systém je soubor pravidel, který řídí proces voleb a jehož výslednou podobou je transformace hlasů na mandáty. Obvykle politická věda rozlišuje dva základní typy volebních systémů - *většinový a poměrný*. Samostatnou a zvláštní skupinou pak je systém *polopoměrný*.

Většinový je ten systém, v němž je zvolen kandidát, který získá většinu hlasů (absolutní nebo relativní). *Poměrný* ten, v němž parlamentní reprezentace co možná nejpřesněji zobrazuje rozložení voličských hlasů mezi jednotlivé politické strany. Můžeme zobecnit, že pokud se mandáty dělí mezi různé kandidáty, pak se jedná o poměrný volební systém. Pokud se však mandáty nedělí, jedná se o většinový volební systém.

Definice volebních systémů ovšem mohou být konstruovány i na základě jiných rozlišovacích znaků. Příkladem může být kritérium velikosti volebních obvodů. Ve většinovém volebním systému je v jednom volebním obvodě obvykle volen jen jeden poslanec, zatímco v poměrném se v jednom obvodě volí více než jeden poslanec.

1.3.1 Většinový volební systém

Většinový volební systém můžeme dále členit na dvě podskupiny, a to sice:

A) Systém relativní většiny (tzv. *Plurality system*) – zde je základním pravidlem, že volič disponuje stejným nebo větším počtem hlasů, než je počet kandidátů. V současnosti můžeme ve světě najít tyto varianty většinového volebního systému:

A1) First Past The Post (FPTP) – neboli tzv. Westminsterský model známý jako relativně většinový. Tento volební systém je ze systémů relativní většiny nejčastější. Vyskytuje se v USA, Kanadě, Indii a byl používán i na Novém Zélandě do roku 1993, kdy byl nahrazen moderním poměrným volebním systémem typu MMP. Typickým znakem FPTP je jednomandátový volební obvod ($M=1$). FPTP vede k nadreprezentaci silných stran a za příznivých podmínek rovnoměrného rozvrstvení voličů k bipartismu. „*V naprosté většině případů přináší značně disproporční volební výsledky, kdy silné strany bývají nadreprezentovány a slabé naopak.*“⁴ Jistou alternativou ke klasické podobě relativně většinového systému je *simultánní hlasování (double-simultaneous vote)*, kdy kandiduje za jednu stranu více kandidátů. „*Mandát následně připadne straně s nejvyšším počtem hlasů a obsadí jej nejsilnější kandidát, který však mohl získat méně hlasů než někdo z jeho soupeřů z poražených stran.*“⁵

A2) Block Vote (BV) – je podobný FPTP s tím zásadním rozdílem, že volební obvody jsou vícemandátové ($M=2^+$). Volič má dva a více hlasů a ty rozdělí mezi kandidáty. Hlasy však nemůže jednomu kandidátovi kumulovat. Kandidáti jsou posléze seřazeni podle počtu získaných hlasů a dojde k přiřazení mandátů nejúspěšnějším kandidátům. Vítězi jsou pak ti kandidáti, kteří získají nejvíce hlasů a těm je i přidělen mandát. V současné době se tento volební systém používá při volbách na Bermudských ostrovech, v Kuvajtu, v Thajsku a Filipínách.

⁴ Novák, M., Lebeda, T., (eds), Volební a stranické systémy ČR v mezinárodním srovnání, Aleš Čeněk, Plzeň 2004, str. 23

⁵ Chytilík R., Šedo J., (eds), Volební systémy, MÚ Brno, Brno 2004, str. 20

A3) Party Block Vote (PBV) – byl vytvořen z BV s tím rozdílem, že zde se volí ve vícemandátových obvodech celé kandidátní listiny. Tento systém je vůbec nejdisproporčnější. Vítězná kandidátní listina totiž získává naprosto všechny mandáty. V současné době se tento volební systém používá při volbách v Singapuru, Libanonu a Tunisku.

A4) Cumulative Vote (CV) – se opět používá ve vícemandátových obvodech. Volič má více hlasů a všechny tyto své hlasy může kumulovat ve prospěch jediného kandidáta. Ve skutečnosti se jedná o modifikaci BV. V současné době se nikde ve světě nepoužívá.

A5) Point Vote (PoV) – opět se jedná o modifikaci BV s tím rozdílem, že v tomto případě má volič dokonce více hlasů než je přerozdělovaných mandátů. I zde může hlasy kumulovat. Dnes je spíše teoretickou možností než praktickým volebním systémem.

B) Systém absolutní většiny (Majority system).

B1) Dvoukolový systém absolutní většiny – v první kole dochází k tzv. selekci a teprve ve druhém kole k vlastní volbě (tzv. elekcí). Volební obvody jsou výhradně jednomandátové ($M=1$). Z hlediska počtu postupujících kandidátů jej dělíme na *uzavřený* (prezidentský), kdy do druhého kola postupují pouze dva nejúspěšnější kandidáti (volby do Senátu v ČR) a *otevřený* (parlamentní), kdy do druhého kola postupuje kandidátů více (volby do Národního shromáždění ve Francii, kdy do druhého kola postupují všichni kandidáti, kteří překročí hranici 12,5 % hlasů. V druhém kole již stačí prostá většina).

B2) Alternativní hlasování (Alternative vote) – tzv. australské hlasování. Volební obvod je jednomandátový. Volič na hlasovacím lístku označí číslicemi pořadí kandidátů tak, jak by je volil, určí tak své preference. Volič má však stále jen jeden hlas. Tento jeho hlas se přenáší od neúspěšných kandidátů k úspěšným tak, že všechny hlasy posledního kandidáta se připočítávají prvnímu v pořadí. Postupuje se tak dlouho, dokud některý z kandidátů nezíská absolutní většinu.

B3) Doplnkové hlasování (Supplementary vote) je spíše variantou ležící na mezi alternativním hlasováním a dvoukolovými systémy. Volič řadí kandidáty dle svých preferencí, přičemž pokud vítěze neurčí součet po hlasování, jsou vyřazeni všichni kromě dvou nejsilnějších kandidátů. Těm jsou následně přeneseny hlasy vyřazených soupeřů dle následných preferencí a vítězem se stává ten, který má více hlasů. „*Od dvoukolových systémů se doplnkové hlasování liší tím, že neprobíhá druhé kolo hlasování, naopak od alternativního hlasování tím, že je vyloučeno zvolení jiného kandidáta než dvou původně nejsilnějších.*“⁶

1.3.2 Systém poměrného zastoupení (poměrný systém)

Systém poměrného zastoupení je založen na takovém principu, že přidělené mandáty by měly co nejvíce odrážet strukturu voličské podpory. Rozmach poměrných systémů nastal až ve dvacátém století, v devatenáctém naopak převládaly systémy většinové. Prvními státy, které zavedly poměrný systém bylo Dánsko (1855) a Belgie (1891).

V rámci poměrných volebních systémů se rozděluje vždy dva a více mandátů. K rozlišení o jaký typ systému poměrného zastoupení se jedná nám pomůže struktura volebního lístku. Buď volič vybírá mezi kandidátkami stran a sestavuje kandidátku vlastní nebo vybírá kandidáta pomocí preferencí.

Jeden přenosný hlas (Single Transferable Vote – STV) – tato metoda poměrného volebního systému stojí ve stínu systému kandidátních listin. Je podobný australskému alternativnímu hlasování s tím zásadním rozdílem, že zde se jedná o vícemandátové volební obvody. Volič má stále jeden hlas. Volič nevolí strany, ale jednotlivé kandidáty (tj. bez ohledu na stranickou příslušnost), které stejně jako v australském systému seřadí podle preferencí. Hlasy neúspěšných kandidátů se přiřazují úspěšným, dokud není zvolen odpovídající počet kandidátů. Každý kandidát, který chce získat mandát musí získat minimálně hodnotu Dropovy kvóty.⁷ „*To je absolutně nejnižší možná kvóta, která je ještě spolehlivě schopna zajistit, že*

⁶ Chytilík R., Šedo J., (eds), Volební systémy, MÚ Brno, Brno 2004, str. 22

⁷ Dropova kvóta se vypočítá tím, že se k celému vzorci Hagenbach-Bischoffovy kvóty připočte 1.

žádný z kandidátů nezíská mandát na úkor někoho jiného.“⁸ Ten kandidát, který této kvóty dosáhne, získává mandát a ty jeho hlasy, které tuto kvótu překročily jsou mu odejmuty a přerozděleny podle druhých preferencí ostatním kandidátům (tzv. rozdělování shora). Pokud ale žádný kandidát nedosáhl na hodnotu kvóty, vyškrtne se nejslabší kandidát a jeho hlasy jsou přerozděleny podle druhých preferencí (tzv. rozdělování zdola). Přerozdělování shora má přednost před přerozdělování zdola. Díky vícemandátovým obvodům mechanismus přerozdělování mandátů není většinový, ale poměrný. STV se používá v Irsku a na Maltě.

Mixed Member Proportional (MMP) – bývá někdy nesprávně zařazován mezi smíšené volební systémy. V praxi se užívá v Německu, na Novém Zélandu, Skotsku a Walesu. V teorii se řadí mezi tzv. systémy závislé kombinace, kdy volič volí svými hlasy jak kandidáty tak kandidátní listiny s tím, že existuje mezi nimi určitá spojitost. Volič je tak nucen volit strategicky (Německo). MMP má tendenci pomáhat menším stranám a vyznačuje se vysokou mírou proporcionality.⁹

Systém kandidátních listin

Arend Lijphart ve své knize *Democracies : Patterns of Majoritarian and Consensus Government in Twenty-One Centuries* podal pět možností, jak nahlížet na poměrné volební systémy kandidátních listin. V teorii se rozlišuje pět proměnných. Jsou jimi :

- a) velikost volebního obvodu (*M*)
- b) volební metoda (formule)
- c) dodatečné přidělování poslaneckých míst (kompenzační listiny)
- d) volební klausule
- e) struktura voličova hlasu

A) Velikostí volebního obvodu rozumíme počet přerozdělovaných mandátů, jinak řečeno, o kolik mandátů se v daném obvodě „hraje“. Základní rozlišení zůstává na volby v jednomandátových a ve vícemandátových obvodech. Obecně platí, že čím

⁸ Novák, M., Lebeda, T., (eds), Volební a stranické systémy ČR v mezinárodním srovnání , Aleš Čeněk, Plzeň 2004, str. 38

⁹ Bližší rozbor MMP v 1.3.3 Smíšené volební systémy

více mandátů se rozděluje, tím je výsledek „poměrnějším“. Z toho vyplývá, že pro většinový systém jsou typické jednomandátové obvody a pro systémy poměrného zastoupení zase vícemandátové. Obvody pak můžeme členit na malé (2-5), střední (6-10) a velké (nad 10). „Čím jsou obvody menší, tím více se zvětšuje rozdíl mezi podílem hlasů a podílem mandátů každé strany. Podle Taagepera a Shugarta leží pomyslná hranice výraznějšího zkreslení mezi $M=4$ a $M=5$...“¹⁰

B) *Volební formule (metoda)* si zasluhuje zvláštní pozornosti, protože je to ona, která nakonec přepočte hlasy na mandáty. Zatímco v systémech většinového pravidla rozhodování se všechny mandáty přidělí ve volebních obvodech vždy té straně, která získala v tom kterém obvodě absolutní nebo relativní většinu, v systémech poměrného pravidla rozhodování je přepočítávání hlasů na mandáty složitější, protože musí být provedeno věrně podle poměrů hlasů pro jednotlivé strany. Mandáty lze rozdělovat buď výhradně v rámci volebních obvodů nebo lze postupovat tak, že větší část mandátů je přidělena ve volebních obvodech. Menší (zbytková) část pak v rámci vyšších jednotek. Druhý způsob více odpovídá duchu poměrného pravidla rozhodování a obvykle umožňuje též čistěji poměrný způsob reprezentace.

Metoda volebního (mandátového) čísla

Hareova formule je spojena s objevením tzv. jednojmenného přenosného hlasování a byla použita při volbách do Národního shromáždění za 1. Československé republiky. Užívá volebního čísla (někdy též mandátového čísla). Volební číslo vypočteme dle počtu hlasů odevzdaných ve volebním obvodě připadajících na jeden mandát - např. ve dvacetimandátovém obvodě s 1 000 000 odevzdaných hlasů je volební číslo 50 000. Každá strana obdrží tolik mandátů, kolikanásobně je beze zbytku mandátové číslo obsaženo v množství platných hlasů, které byly pro stranu odevzdány. Při této metodě ovšem zůstávají zbytkové mandáty, které se rozdělují dalšími postupy. Hareova formule produkuje proporční výsledky a pokud se zbytkové mandáty přerozdělí metodou nejmenšího zbytku (viz. níže), podporuje malé strany.

¹⁰ Novák, M., Lebeda, T., (eds), Volební a stranické systémy ČR v mezinárodním srovnání, Aleš Čeněk, Plzeň 2004, str. 28

Hagenbach-Bischoffova formule modifikuje Hareovu formuli tím, že volební číslo získáváme tak, že dělíme počet všech odevzdaných hlasů nikoli počtem mandátů, nýbrž počtem mandátů zvýšeným o jeden. Na příkladu, který jsme aplikovali výše by to znamenalo, že volební číslo by se zmenšilo na 47 619,04. To při aplikaci znamená, že se snižuje množství zbytkových hlasů. Tato metoda se používala v 1. Československé republice při komunálních volbách a dnes se používá při první skrutinium v Rakousko při volbách do dolní komory parlamentu.

Hare-Niemeyerova metoda (neboli metoda matematických proporcí) vychází z Hareho formule, avšak nepočítá zvlášť volební číslo, nýbrž rovnou počet mandátů pro příslušnou stranu. Hlasy odevzdané straně jsou vynásobeny celkovým počtem mandátů, který má být rozdělen a celé takto získané číslo se vydělí celkovým počtem odevzdaných hlasů. Představme si, že strana získá 200 000 hlasů ve volebním obvodě, kde se rozděluje 10 mandátů. Celkový počet odevzdaných hlasů přitom byl jeden milion. Z výpočtu plyne $(200\ 000 \times 10/1\ 000\ 000)$, že strana získá v daném volebním obvodě 2 mandáty. Strany získají tolik mandátů, jak vysoká je celá část takto vyděleného čísla. Zbytkové mandáty se přidělí podle výše zbytků z vydělených čísel. Jak vidno, Hare-Niemeyerova metoda v sobě zahrnuje i přidělení zbytkových mandátů metodou největšího zbytku.

Stejně lze využít k výpočtu mandátů již zmíněnou *Dropovu kvótu* používanou v Irsku při STV nebo kvótu Imperiali, kdy se ke vzorci Hagenbach-Bischoffovy kvóty připočte ve jmenovateli 2, 3 ... Hrozí zde však nebezpečí, že bude rozděleno ve volebním obvodu více mandátů, než je obvodu přikázáno.

Jak lze přerozdělit zbytek?

Existují tři způsoby přerozdělení zbytku mandátů při používání metody volebního čísla:

1. *Metoda největšího zbytku* (mandáty obdrží ty strany, které mají největší počet zbytkových hlasů).
2. *Metoda největšího průměru* (mandáty obdrží strana, která by měla největší průměr hlasů na mandát, pokud by jej obdržela; průměr se spočítá jako podíl všech hlasů pro stranu a počtu dosud obdržených mandátů zvětšených o jeden).

3. *Metoda přidělování zbytkových mandátů podle D'Hondtovy metody či podle některé z jejích modifikací* (zbytkové hlasy se dělí číselnými řadami stejně jako u běžné D'Hondtovy metody či systému metodicky obdobného).

Metoda volebního dělitele

D'Hondtova metoda neuvádí volebního (mandátového) čísla, nýbrž dělení číselnou řadou. Dělcem je vždy počet hlasů pro jednotlivou stranu, dělitelem postupně čísla číselné řady (1, 2, 3...), získané podíly u všech stran jsou pak seřazeny podle velikosti a ze všech se vybere tolik nejvyšších podílů, kolik má být v obvodě přiděleno mandátů. D'Hondtova metoda umožňuje rozdělit všechny mandáty v obvodě, nevzniká problém se zbytkovými mandáty. Metodu lze různě modifikovat úpravou číselné řady: modifikace *Imperiali* užívá např. 2, 3, 4..., vynechává tedy číslo 1 a výrazně zvýhodňuje velké strany; *Saint-Laguë* dělí jen lichými čísly; *Dánský dělitel* dělí číselnou řadou 1, 4, 7, 10 ... a výrazně zvýhodňuje malé strany. Tento postup bývá často označován jako metoda „*největšího průměru*“.

C) *Kompenzační listiny* jsou zapotřebí tam, kde dochází k závažným nerovnostem na úrovni menších obvodů. Z toho důvodu je „rezervován“ již předem určitý počet křesel na úrovni volebního obvodu nebo na celostátní úrovni (pokud ji tvoří více volebních obvodů – např. Maďarsko). Kompenzační mandáty se rozdělují na základě všech hlasů, nikoliv pouze zbytkových a jejich počet je často stanoven přímo ze zákona. Na základě všech hlasů je tak vypočteno ideální rozdělení všech mandátů v rámci celé země. Pak se odečtou mandáty získané v jednotlivých volebních obvodech. Výsledek odečtu dává počet kompenzačních mandátů, které strana obdrží. Typickým příkladem kompenzačních mandátů je Německo, kdy se v prvním skrutiniu rozděluje podle FPTP v druhém podle volební formule Hare-Niemeyer.

D) *Volební klauzule (Sperrklausule neboli volební práh)* je hranice, kterou musí strana překročit pro vstup do parlamentu. Obvyklým číslem je 5 % platných voličských hlasů, např. v České republice při volbách do Poslanecké sněmovny PČR, nebo od roku 1998 i v Maďarsku do Národního shromáždění (zvýšeno ze 4 %). K nejmenším klauzulím patří 2% klauzule v Dánku, 1,5% v Izraeli či 0,67% v Nizozemí. K největším naopak patří klauzule v Lichenštejnsku (8 %), či v Řecku

1974 – 1981, kdy byla až 17%. V současné době má nejvyšší práh Turecko, a to 10%. Volební práh může být dvojitý – zákonný, ale i přirozený daný volebním systémem (tzv. *přirozená volební klauzule*)

1.3.3 Polopoměrné volební systémy

- A) **Limited vote (LV)** – je modifikací BV s tím rozdílem, že volič disponuje vždy menším počtem hlasů, než se přerozděluje mandátů.
- B) **Single non transfable vote (SNTV)** – volič má pouze jediný hlas ve vícemandátovém volebním obvodě. Kandidáti jsou pak seřazeni podle počtu získaných hlasů. Mandát získají ti nejúspěšnější.
- C) **Smíšené volební systémy** - smíšený volební systém se snaží kombinovat to nejlepší z většinového a z poměrného systému při volbách do sboru zástupců. Shoda v definici smíšených volebních systémů panuje v tom, že týž zastupitelský sbor je volen dvěma odlišnými technikami. Typicky jednou z těchto technik je systém poměrného zastoupení a druhou systém většinový. Někteří politologové zahrnují do této kategorie i německý MMP, ačkoliv je řadou odborníků vnímán jako čistě poměrný (Lijphart, Taagepera, Sartori). Jedinou možností, kdy se MMP chová jako smíšený volební systém je ale pouze případ, kdy vyprodukuje tzv. převislé mandáty. „Podíl takových převislých mandátů však nebývá velký (v SRN nikdy nepřesáhl 5 %, což je kritérium navržené Massicotte a Blais), a proto ani v této situaci nezavdává důvod k zařazení MMP mezi smíšené systémy.“¹¹ MMP totiž rozděluje všechny mandáty mezi strany pomocí poměrného principu a teprve po té jsou mandáty, které jsou v držení jednotlivých stran personalizovány dvojitým způsobem.

Massicotte a Blais totiž při výzkumu volebních systémů stanovili pro definici smíšeného volebního systému následující podmínku: „Aby byl systém skutečně smíšený, musí se pomocí každé z formulí rozdělit aspoň 5 % mandátů.“ Smíšené volební systémy můžeme rozdělit na systémy nezávislé kombinace a systémy závislé kombinace. V *systému nezávislé kombinace* (subsystému souběžný smíšený systém) disponuje volič dvěma hlasy. V rámci jednoho hlasu volí podle poměrného volebního systému a v rámci druhého hlasu podle většinového volebního systému.

¹¹ Novák, M., Lebeda, T., (eds), Volební a stranické systémy ČR v mezinárodním srovnání , Aleš Čeněk, Plzeň 2004, str. 41

Část poslanců tak vyjde z většinové volby a část z poměrné (Rusko 50% - 50%, Japonsko 60% - 40%, Taiwan 70% - 30 %, Senegal 42% - 58%). Důležité je, že obě složky jsou na sobě nezávislé. Dalšími dvěma subsystémy systému nezávislé kombinace jsou pak systém vzájemné koexistence (volič má jeden hlas, v některých volebních obvodech se volí většinově a v některých poměrně – příkladem jsou volby do francouzského Senátu) a systém vzájemné fúze (obě složky se v jediném volebním obvodu prolnou, příkladem jsou komunální volby ve Francii v obcích nad 3.500 obyvatel).

Pod *systemy závislé kombinace* bývá zařazován MMP. Ztotožňují se však s výše uvedeným stanoviskem zařazovat MMP mezi systémy poměrné. I pokud přijmeme toto tvrzení, neznamená to, že by se tato množina systémů závislé kombinace zůstala zcela prázdná. Massicotte a Blair hovoří „o korekci, tedy takové vlastnosti, kdy poměrný systém napravuje disproporce způsobené většinovou volbou. Takové korekce se však nemusí nutně odehrávat pouze pomocí principu MMP, známého z voleb do německého Bundestagu. Příkladem jiného mechanismu korekce je současný italský systém.“¹² Volební zákon do dolní komory italského parlamentu (Kamera dei Deputati) schválený v roce 1993 také zavádí smíšený volební systém korektivního typu. Z celkového počtu 630 poslanců je 475 (cca 75 %) voleno v jednomandátových obvodech na základě relativně většinového systému (FPTP). Zbylých 155 mandátů je přidělováno ve 26 vícemandátových obvodech, kde se k přerozdělení mandátů využívá systém poměrného zastoupení. Volič tak podobně jako v Německu disponuje dvěma hlasy. Jedním hlasem volí konkrétního kandidáta, druhým pak kandidátní listinu politické strany. Kandidáti usilující o „většinový“ mandát musí být obligatorně uvedeni i na kandidátce strany ucházející se o „proporční křesla“. „Alokace poměrných mandátů začíná na úrovni volebního obvodu výpočtem tzv. efektivních hlasů, které představují součet všech hlasů odevzdaných pro kandidátní listiny, od kterého se kandidátkám odečtou hlasy za každého úspěšného kandidáta ve výši zisku druhého nejlepšího v jeho obvodě, navýšeného o jeden hlas – tj. toliko, kolik potřeboval k zisku přímého mandátu. Následný přepočítání hlasů na mandáty na celostátní úrovni se odehrává

¹² Novák, M., Lebeda, T., (eds), Volební a stranické systémy ČR v mezinárodním srovnání, Aleš Čeněk, Plzeň 2004, 43

*prostřednictvím Hareovy kvóty mezi stranami, které překročily 4% klauzuli.*¹³
Italský volební systém tak nutí politické strany k uzavírání volebních aliancí.

Specifickým příkladem volebního systému je **Mixed Member Majoritarian (MMM)** používaný v Maďarsku. Maďarsko užívá při volbách do Národního shromáždění velmi zvláštní variantu smíšeného volebního systému, označovanou někdy jako tzv. supersmíšený volební systém, resp. jako supersmíšený volební systém s částečnou kompenzací (MMM – Mixed Member Majoritarian)¹⁴. Maďarsko bylo první postkomunistickou zemí, která zavedla smíšený volební systém, ten byl výsledkem dohod „Kulatého stolu“. Ve světě se užívají různé varianty těchto volebních systémů pouze v Kamerunu, Čadu a Ekvádoru. Maďarsko je jedinou zemí, kde se propojují právě výše uvedená „navrstvení“. To ve skutečnosti znamená, že volič zpravidla disponuje dvěma hlasy, a tak se poměrná a většinová složka volebního systému navzájem mechanicky neovlivňují. Specifická je pak korekce, kdy poměrná složka slouží k vyrovnávání disproporcionality, která vznikla většinovým hlasováním. Pro volby do Národního shromáždění (Országgyűlés) se tak využívá tři úrovně:

- *nominální (většinová) volba v jednomandátových obvodech*
- *proporční volba v teritoriálních obvodech (kandidátní listiny)*
- *částečná kompenzace na úrovni jednoho obvodu (kompenzační listiny)*

Nominální volba

Největší část z **386** mandátů jednokomorového parlamentu je rozdělována ve **176** jednomandátových obvodech pomocí většinového systému. V prvním kole potřebuje kandidát ke zvolení získat absolutní většinu hlasů při alespoň 50 % účasti všech voličů. Pokud žádný z kandidátů nedosáhne takového zisku, koná se druhé kolo, do kterého se kvalifikují :

- první tři kandidáti z prvního kola a navíc každý další kandidát, který získal alespoň 15 % hlasů, pokud bylo první kolo platné. Ve druhém kole postačuje ke zvolení relativní většina hlasů při alespoň 25% účasti.

Proporční volba v teritoriálních obvodech

¹³ Chytilík R., Šedo J., (eds), Volební systémy, MÚ Brno, Brno 2004, str. 153

¹⁴ Cabada, L.; Ženíšek, M., Smíšené volební systémy, Aleš Čeněk, Plzeň 2003, str. 103

Dalších **152** mandátů je rozdělováno poměrným způsobem ve **20** obvodech (hlavní město a 19 regionálních obvodů) mezi regionální kandidátky. Mandáty jsou přidělovány stranám, které získaly alespoň 5 % hlasů. K výpočtu mandátů se užívá Hagenbach – Bischoffova formule volebního čísla s menší úpravou, která usnadňuje rozdělení mandátů již na regionální úrovni, jde o tzv. Droopovu kvótu. Platí totiž, že každá strana získá tolik mandátů, kolikrát dosáhla volebního čísla, ale pokud navíc po přidělení odpovídajícího počtu mandátů činí zbytek hlasů alespoň 2/3 volebního čísla, přidělí se jí ze všech jejích zbytkových hlasů tolik, aby dosáhla ještě jednoho mandátu. Každá strana, která nominuje své kandidáty aspoň v jedné čtvrtině jednomandátových obvodů v daném teritoriálním obvodě, může v tomto volební obvodě postavit vlastní kandidátku. Volební práh je 5 % (zvýšený z původních 4 %).

Kompenzační listiny

58 mandátů určených zákonem a navíc všechny mandáty, které se nepovedlo přidělit, jsou rozděleny stranám, které získaly alespoň 5 % hlasů, mandáty jsou přidělovány celostátní kandidátce strany (celostátní kandidátku podává strana, která postavila regionální kandidátku alespoň v sedmi obvodech). K přidělení těchto mandátů jsou využity zbytkové hlasy z obou složek hlasování a distribuovány jsou pomocí D'Hondtovy metody volebního dělitele.

Kapitola 2 – Co je to politická strana a jaké rozlišujeme typologie stranických systémů

2.1 Definice politické strany

Politické strany plní v ústavních systémech několik základních funkcí.¹⁵ Asi nejzákladnější ústavněprávní funkcí politických stran je **institucionalizace společenského konfliktu**. Tento přínos je často velmi podceňován a ve své podstatě je nenahraditelný. Je samozřejmé, že funkce politických stran se měnila s jejich vlastním vývojem. V nejranějším stádiu svého rozvoje, v době, kdy volební právo bylo určeno výší odváděných daní (výší majetku), měly strany především **funkci volebního aparátu jednotlivého poslance**. S rozšiřujícím se volebním právem získávají politické strany již funkci sociální. Jejich pomocí dochází totiž k začlenění

¹⁵ Klokočka, V., Ústavní systémy evropských států, Linde, Praha 1996, str. 85

nových sociálních vrstev obyvatelstva do společenského (politického) života. Strany také někdy získávají **tzv. tribunskou funkci**, která spočívá na obhajobě určitých skupin obyvatel, které se cítí být vyloučeny z účasti v daném systému. Mnoho nově institucionalizovaných politických stran právě hájilo vrstvy, které vystupovaly proti politickému systému (konflikt 19. století – vlastníci vs. pracující). Takové politické strany proto byly samy antisystémové. Za takovéto situace ovšem dochází k tomu, že antisystémové strany musí hájit své členy a voliče právě v podmínkách daného politického systému. Tribunská funkce tak vlastně oslabuje antisystémové prvky stran a přispívá k zachování politického a ústavního systému. Vladimír Klokočka rozlišuje 5 základních ústavněprávních funkcí politických stran:

a) sjednocování zájmů – zvláště velké strany jsou koalicemi zájmů. Protože strany chtějí získat širokou podporu voličů, musejí prosazovat široce pojaté hodnoty a cíle. Strany pak tím, že sjednocují oddělené zájmové skupiny, snižují práh konfliktu mezi nimi.

b) integrační úloha – strany vytvářejí široké možnosti účasti na formování a propagování stranického programu. Prostor pro politickou aktivitu pak vede k pocitu, že dané zájmy jsou reprezentovány. Vytváří se praktická a psychologická zkušenost, jež je základem loajality k ústavnímu systému.

c) kontrola výkonu státní moci – jde o princip kontroly vlády nejen zákonodárným sborem, ale i o kontrolu politickou ze strany opozice. Opozice může být orientovaná kooperativně nebo konkurenčně. Příkladem kooperativní opozice je Nizozemí v 70. letech či ve Švýcarsku, a jde o systémy s tzv. konsociační demokracií. Příkladem konkurenčně orientované opozice pak jsou tzv. westminsterské modely.

d) mobilizace voličů – strany se během volební kampaně snaží oslovit co nejvíce voličů a zajistit si jejich pozitivní účast v den voleb. Strany voličům předkládají zjednodušený a srozumitelný pohled na různé problémy země. Voliči tak mají na výběr mezi několika politickými alternativami.

e) výběr politického personálu a výkon státní moci – strany, které ve volbách uspěly mají možnost obsadit místa ve vládě. Tím mají zajištěn přístup ke státní moci a mohou tak ovlivňovat rozhodovací procesy státní politiky. S tím souvisí neustálé úsilí politických stran vyhledávat a vychovávat osobnosti, které následně obsadí místa ve vládě.

Jak zní přesná definice pojmu „*politická strana*“? Giovanni Sartori vytvořil tzv. minimální definici politické strany.¹⁶ Ta označuje za hlavní kritérium, které určuje politickou stranu to, že se jedná o politickou skupinu, která se účastní voleb a která je schopna těchto voleb využít k tomu, aby umístila své kandidáty do veřejných úřadů. Bude nicméně lepší tento termín blíže specifikovat. Se zpřesňujícími kritérii, které určují politickou stranu, se setkáváme v teorii politických stran J. La Palombary a M. Weinera. Těmito kritérii jsou:

- a) trvalá organizace,
- b) dobře zařízená a zjevně trvalá místní organizace udržující pravidelné a rozmanité vztahy na národním měřítku,
- c) rozhodná vůle národních a místních vůdců organizace dosáhnout a vykonávat moc, ať už sami nebo s jinými, a nikoli moc pouze ovlivňovat,
- d) snaha vyhledávat lidovou podporu ve volbách nebo jiným způsobem.

Na základě těchto kritérií již můžeme stanovit definici politické strany jako trvalé organizace, uspořádané od národní do místní úrovně, která se snaží dobýt a vykonávat moc a za tím účelem vyhledává lidovou podporu. Politolog Maurice Duverger pak hovoří o dvou základních druzích vzniku politických stran. Jsou to volební vznik a parlamentní vznik politických stran. Strany takto vznikají současně s volebními a parlamentními procedurami. Nejprve se politické strany objevují jako místní volební výbory, které mají za úkol získat pro kandidáta patronát významných osobností a shromáždit fondy potřebné k vedení jeho kampaně. Dále se v parlamentě vytvářejí skupiny sdružující poslance téže politické orientace ke společné akci. Mezi parlamentními skupinami a volebními výbory se utvářejí stálé vazby, a to tak, že sbližování poslanců nahoře vede zákonitě ke spojování volebních výborů dole. Poslanci v takovýchto stranách hrají významnou úlohu. Strany vzniklé v parlamentu vidí hlavní smysl své existence v dobytí poslaneckých křesel. Takto vzniklé strany jsou také méně centralizované. To souvisí především se skutečností, že strany vznikaly za většinového volebního systému, kde každý volební výbor pracuje v podstatě autonomně na prosazení svého kandidáta. Druhý způsob vzniku

¹⁶ Sartori, G., *Parties and Party Systems: A Framework for Analysis*, Cambridge University Press, New York 1976

politických stran je mimovolební a mimoparlamentní. V řadě případů politické strany vznikly z předem existující instituce, jejíž vlastní činnost spadá mimo volby a parlament. Mezi tyto instituce patří odbory, průmyslové a obchodní instituce, sdružení intelektuálů, svobodné zednářství, církve, tajné společnosti a podzemní, ilegální skupiny. Proces takového vzniku pak souvisí s masovým rozšířením volebního práva na konci 19. a počátku 20. století. Strany vzniklé mimo volby a parlament mají řadu významných charakteristik, které je odlišují od předchozího typu stran. Především jsou centralizovanější, protože se rodí z vrcholu, ze špičky. Základní funkční jednotky strany jsou ustaveny na podnět z už existujícího centra. Takové strany jsou také více soudržnější a disciplinovanější. Mají totiž k dispozici již předem existující organizaci, která přirozeně spojuje všechny její části. Vliv poslanců v mimovolebních a mimoparlamentních stranách je slabší. Lze zde spíše najít snahu centra plně si podřídit skupinu poslanců v parlamentu. Tyto politické strany se také často specializují i na jiné cíle své politiky, než je jenom zisk poslaneckých křesel.

Druhým přístupem ke vzniku parlamentních stran je historicko-konfliktní přístup. Jeho tvůrci jsou S. M. Lipset a S. Rokkan¹⁷. Politický systém ve smyslu politických institucí představuje mechanismus, který reguluje konflikty ve společnosti. Politické strany, jako důležitá politická instituce se rodí právě z konfliktů. Rozpor (konflikt) vlastně představuje konflikt mezi různými zájmovými skupinami o přisvojení si co největší části omezených materiálních nebo nemateriálních hodnot. V této souvislosti Lipset s Rokkanem určili dominantní rozpory, které jsou typické pro západní společnost. Dle jejich názoru konstelace konfliktů plyne z národní a průmyslové revoluce. Spojujícím aktérem těchto dvou revolucí je měšťanstvo. Obě revoluce zplodily štěpení ve dvou dimenzích, teritoriální a funkční. Tato štěpení jsou:

průmyslová revoluce				národní revoluce		
	dimenze				dimenze	
funkční		teritoriální		funkční		teritoriální

¹⁷ Lipset, S.,M.; Rokkan, S., Party Systems and Voter Alignments, Cross-National Perspectives, New York - London 1967

vlastníci		Město		církev		centrum
Vs.		vs.		vs.		vs.
pracující		Venkov		stát		periferie
buržoazní		0		křesťanské		centralistické
Dělnické		Agrární		sekularizované		autonomistické

Tabulka 1, Přehledné rozlišení historicko-konfliktního přístupu S.M. Lipseta a S. Rokkana

Štěpení **vlastníci – pracující** proti sobě staví držitele výrobních prostředků na straně jedné a pracující na straně druhé. Na základě tohoto konfliktu vznikly hlavní politické strany na v západní Evropě. Štěpení **církev – stát** staví proti sobě stoupence církevního vlivu ve společenském životě a stoupence laicizace a sekularizace. Konflikt mezi oběma orientacemi je dnes už značně oslaben. Konflikt **centrum – periferie** staví proti sobě centralisty a autonomisty, jež lze rozdělit na federalisty a separatisty. Konflikt **město – venkov** se projevuje prozatím politicky jenom ze strany venkova.

2.2 Systém politických stran

Z politologického hlediska systém politických stran ovlivňuje faktickou dělbu moci ve státě. Ve své diplomové práci nyní představím tři základní přístupy k systému politických stran, a to přístup M. Duvergera, J. Blondela a G. Sartoriho.

Souhrn charakteristik politických stran a vztahů mezi nimi je východiskem typologie stranických systémů. Na podobu stranického systému má samozřejmě vliv mnoho faktorů. Mohou to být například *institucionální vlivy* (volební systémy, forma vlády, právní limity dané ústavou), *sociální vlivy* (dominantní cleavages) a *kulturní vlivy*. Existuje mnoho kritérií (*sociální původ stran, počet stran, organizační uspořádání stran, model opozice, síla stran, ideologie*), podle kterých můžeme klasifikovat různé stranické systémy. Pro účely diplomové práce postačí dvě základní kritéria, a to **počet stran** a **ideologie**, protože podle těchto kritérií vznikly základní modely stranických systémů.

Maurice Duverger pracuje s prvním kritériem - počtem politických stran v daném politickém systému. I když jde o kritérium velmi jednoduché, pomáhá nám

v podstatě určit do jaké míry je státní moc s v daném systému fragmentován. Podle tohoto kritéria Duverger rozlišuje tři základní typy systémů politických stran:

a) systém jediné strany – jedná se o systém vyskytující se především v totalitních systémech. Je zde pouze jedna politická strana, která nezískává moc ve volbách, ale pouze pomocí násilných prostředků. Ostatní strany, pokud existují, jsou vyřazeny z podílu na moci. Jde se o nesoutěživý stranický systém.

b) systém dvou stran – tento systém se převážně uplatňuje v anglosaských zemích. Zde jde už o soutěživý stranický systém. Maurice Duverger vychází ve své teorii stranických systémů a tzv. přirozené duality. Voliči při volbách mají tendenci volit mezi dvěma různými alternativami, protože všechny politické alternativy se vyznačují svou dualitou. Z přirozenosti politické duality vyplývá i přirozená dualita stran. Dvě strany se tak více méně pravidelně střídají u moci. Politický střed prakticky neexistuje, i když paradoxně celý systém je centristický. Protože strany jsou nuceny vytvářet program., který je přijatelný pro co nejvíce voličů, jejich politika se tak přirozeně přibližuje středu. Dvoustranický systém je tak podle Duvergera ideálním stranickým systémem.

c) systém více než dvou stran – Duverger připouští, že i když existuje přirozená dualita politických alternativ, přesto existují vícestranické systémy. Ve vícestranickém systému se dualita nemůže plně projevit, a proto nedochází k pravidelné alternaci politických názorů. Dualita se tak projevuje v existenci pravicových a levicových stran a dále i uvnitř politických stran samých, kde mezi sebou bojuje radikální křídlo s umírněným. V systému je tak výrazně oslaben centristický názor.

Jiným druhem rozlišením stranických systémů je tzv. Blondelova typologie. Základní veličinou je zde opět počet stran, ale postupně vyvstala potřeba toto kritérium ještě upřesnit. Duvergerova typologie totiž nevystihovala základní rozdíly mezi stranickými systémy jednotlivých zemí. Proto byla celá typologie obohacena o kritérium parlamentní a volební síly stran. Toto kritérium s úspěchem ve své typologii použil právě Jean Blondel:

a) duopolitický systém – jedná se ve své podstatě o dvoustranický systém. Jde zde jen o upřesnění vztahů v celém systému. Politický systém Spojeného království byl vždy označován jako dvoustranický systém, i když zastoupení v parlamentu získávalo minimálně dalších pět stran. Ty ale dnes získávají jen 25% hlasů voličů, ale zanedbatelné procento poslaneckých křesel. U moci se tak střídají dvě hlavní strany bez podpory jiných stran. Současné však vzniká prostor po působení jiných, menších stran.

b) systém 2,5 strany – jedná se o systém, který se vyděluje z dvoustranického systému. V podstatě jde o systém 3 politických stran, kdy dvě hlavní strany získávají 75% až 80% hlasů ve volbách. Vedle dvou hlavních stran působí ještě třetí strana, která je sice nepoměrně slabší, nicméně vykonává zanedbatelný vliv na mechaniku konkurenčních vztahů. Třetí strana se tak stává nutným partnerem pro sestavení budoucí vlády. Ani jedna ze dvou stran totiž není schopna dosáhnout absolutní většiny mandátů v parlamentu.

c) multipartismus s dominantní stranou – jde o systém, ve kterém nejsilnější strana získává kolem 40% hlasů. To je dvakrát více, než kolik obdrží druhá strana v pořadí. Nejsilnější strana ovšem jen výjimečně dosahuje 50% hlasů, ale je nezastupitelnou složkou každé vlády. Také ostatní strany představují důležitý prvek systému, protože i ony se v té či oné míře podílejí na vládě.

d) multipartismus bez dominantní strany – nachází se v zemích, kde se na sestavení vlády podílejí 3 nebo 4 víceméně stejně silné strany. Politická soutěž má pak nutně jiná pravidla, než je tomu v případě, kdy si jedna strana stabilně udržuje dominantní pozici ve vládě.

Blondel později rozšířil svou typologii ještě o kritérium ideologie. Zkoumal velmi konkrétně pozici politických stran v ideologickém spektru. Přesněji řečeno, zabýval se rozložením stranické síly na ose pravice-levice. Vzniklo tak šest typů stranických systémů, které znázorňují odlišné polohy rozložení názorové hladiny

v souvislosti s volební silou stran. Každému typu odpovídá jiný stupeň rovnováhy v celkovém ideologickém spektru.

- a) *dvoustranický systém/ duopolitický systém*
- b) *systém dvouapůlté strany – s malou středovou stranou*
- c) *systém dvouapůlté strany – s malou levicovou stranou*
- d) *vícestranický systém s dominantní stranou – na levici (rozdělená pravice)*
- e) *vícestranický systém s dominantní stranou – na pravici (rozdělená levice)*
- f) *vícestranický systém bez dominantní strany (rozdělená pravice i levice)*

Nejmodernější typologií stranických systémů je ale ta, kterou předkládá Giovanni Sartori.¹⁸ V mnohém překonává Duvergerovu dualistickou koncepci a navazuje na Blondelovu snahu odlišit strany dle jejich volební síly. Sartori staví tedy svou typologii na kritériu počtu stran a kritériu ideologie. Sartori tak na základě dvou kritérií započítávání stran vytvořil typologii stranických systémů založenou na stranické fragmentaci:

A) systém jediné strany – patří k nesoutěživým systémům. Je zde povolena činnost pouze jedné politické strany. V systému se konají nesvobodné volby, ostatní politické subjekty se nemohou zúčastnit soutěže. (Např.: SSSR, Rumunsko)

B) systém hegemonní strany – také nesoutěživý systém. Existuje zde pouze jedna politická

strana, která si usurpuje právo na moc, ale vedle toho je povolena činnost jiných stran. Ty ovšem zaujímají pozici podřadných stran, tzv. satelitů, které jsou odkázány k plnění příkazů hegemonní strany. Např.: Národní fronta v ČSSR.

C) systém predominantní (převládající) strany – s tímto typem se setkáváme i u Blondela. Jedná se již o soutěživý (otevřený konkurenční) systém. Politická strana, která podle Sartoriho třikrát ve volbách obdrží takovou volební podporu, která ji

¹⁸ Sartori, G., *Parties and Party Systems: A Framework for Analysis*, Cambridge University Press, New York 1976

zajistí nadpoloviční většinu křesel v zákonodárném sboru. Pokud daná strana podporu ztratí, mění se i typ stranického systému (může i zůstat stejný typ, ale mění se hlavní aktér systému).

D) systém dvou stran – v tomto systému mají pouze dvě strany reálnou šanci ucházet se o vítězství ve volbách. Z těchto stran vždy jedna sestavuje vládu, druhá odchází do opozice. Podstatou systému je očekávání trvalé alternace vlády. Systém dvou stran se jeví jako velmi vyvážený a stabilní, schopný odolávat různým výkyvům a krizím. Vyskytuje se pouze velmi ojediněle (Spojené království Velké Británie a Severního Irska, USA a Nový Zéland do roku 1993). Zapojení Spojeného království a USA je ovšem také sporné, a to z důvodu odlišného systému vlády v těchto zemích. Aby mohl systém dvou stran fungovat, vyžaduje velmi specifické kulturní a sociální podmínky. Zvláště velmi malé procento fluktuujících voličů a dostředivé soupeření mezi stranami (strany se svou politikou blíží k těžišti politického systému). Dá se říci, že tento systém je optimální, dokud funguje.

E) systém umírněného pluralismu – charakterizuje ho malá **ideologická vzdálenost** mezi relevantními politickými stranami, **bipolární (koaliční) konfigurace** a **dostředivé soupeření mezi stranami**. V tom všem je charakteristika totožná se systémem dvou stran. Odlišnost je pouze ve větším počtu relevantních politických stran, které soupeří o moc. Do systému je tak zanesen **prvek koaliční vlády**, protože ani jedna ze stran není schopna sama sestavit vládu. V běžné praxi se setkáváme s menšinovými vládami, ty jsou ale hodnoceny jako velmi nestabilní. Typickým rysem umírněného pluralismu je i **alternace vládnoucích koalic**, nikoli stran. V systému také **chybí** relevantní **antisystémové strany**, ani zde nenajdeme bilaterální rozložení opozice (opozice se nachází každá na opačném konci ideologické osy). Počet stran 3-5.

F) systém polarizovaného pluralismu – Systém, kde působí 5 – 8 politických stran. V takovém systému nacházíme **antisystémovou stranu**, která svým působením snižuje legitimitu stávajícího režimu. Platí, že vítězství takové strany by vedlo ke změně režimu, nikoli jen k alternaci vlády. Dále zde existuje **bilaterální opozice**. Boj o podíl na vládě má odstředivý charakter, neboť opoziční strany se snaží

přitáhnout k sobě některého z partnerů koaliční vlády a posunout tím mocenské těžiště na svou stranu. Tím dochází k postupnému přesunu voličů z centra k extrémním pólům. **Politický střed je obsazen** jednou stranou nebo skupinou stran.

G) atomizovaný pluralismus – Jedná se o krajní typ systému, v němž existuje tak velká roztržitost stranických subjektů, že prakticky neexistují žádná platná pravidla hry, jimiž by se systém řídil. Na počtu politických stran ani nezáleží, protože všechny představují stejný politický potenciál. Atomizované politické uspořádání se prosazuje v zemích, které nemají dostatečně strukturovanou politickou scénu. Např.: Polsko v letech 1991 – 1993.

Kapitola 3 - Vliv volebních systémů na systém politických stran

V závěrečné kapitole obecné části bych se rád velmi stručně zaměřil na často diskutovaný problém vlivu volebních systémů na systém politických stran. Vzhledem ke komparaci volebních systémů, která bude provedena ve zvláštní části by nebylo možné bez této zmínky považovat výklad obecné části za kompletní. Dnes již jen málo politologů pochybuje o tom, že mezi volebními systémy a systémy politických stran existují určité vztahy. Sporným však zůstává, co je ovlivňováno čím, do jaké míry, zda přímo či nepřímo a jak významné je toto ovlivňování ve srovnání s jinými faktory působícími v tom kterém ústavním systému. Prvním, kdo se pokusil formulovat vztah mezi oběma faktory byl Maurice Duverger. Ten představil v roce 1951 své sociologické zákony, kterým se podle jeho autora dodnes říká – Duvergerovy.¹⁹ Jeho závěry se od té doby staly obecným základem znalostí o vazbě mezi volebními a stranickými systémy:

1. zákon: Poměrný volební systém vede k systému více politických stran s tuhými, nezávislými a stabilními stranami (vyjma případů náhle se objevivších hnutí).

2. zákon: Většinový volební systém s druhým kolem vede k systému více stran s pružnými, navzájem závislými a poměrně stabilními stranami (ve všech případech).

¹⁹ Duverger, M., *L'influence des systèmes électoraux sur la vie politique*, Paris 1950

3. zákon: Většinový systém jednokolový vede k systému dvou stran s velkými a navzájem nezávislými stranami, které se střídají o vládní moc.

Sám Duverger později o svých zákonech prohlásil, že: *"Vztah mezi volebními systémy a systémy stran není mechanický a automatický: Určitý volební systém nevede nutně k určitému systému stran, pouze působí tlaky ve směru tohoto systému; je silou, která působí spolu s jinými silami, z nichž některé směřují opačným směrem."*²⁰ Duverger tvrdil, že absolutizovat výše uvedená tvrzení není možné a prohlásil je spíše za tendence.

Douglas W. Rae podrobil Duvergerovy zákony empirickému ověřování, když zkoumal celkem 117 voleb proběhlých ve 20 zemích světa v letech 1945 - 1965.²¹ Vzhledem k případům Kanady se systémem více relevantních stran, třebaže je tam většinový jednokolový volební systém, a Rakouska, kde v sledované době byl přes poměrný volební systém dvou stran, precizoval Rae Duvergerovu tezi takto:

*"Většinové systémy jsou vždy spojeny se systémem dvou stran, s výjimkou zemí, v nichž existují silné strany lokálních menšin, a jiné volební systémy jsou spojeny se systémem dvou stran pouze tehdy, když jsou strany volené menšinami velmi slabé."*²²

Ve stručnosti lze říci, že Duvergerovy zákony se staly důležitým stimulem pro mnohé evropské i americké právníky a politology. Snad nejzajímavější diskusi vedl o Duvergerových zákonech opět G. Sartori, který provedl jejich reformulaci. Ten jako dvě zpřesňující proměnné zavedl jednak míru strukturovanosti systému politických stran (nakolik je daný systém stran pevný, nakolik působí dojmem trvalosti a stability a je pro voliče samozřejmostí), jednak míru geografické rozmanitosti z hlediska rozložení podpory různým politickým stranám. Sartoriho²³ čtyři zákony o vlivu volebních systémů na stranický systém zní takto:

²⁰ Duverger, M., Duverger's Law: Forty Years Later, str. 71, in: B. Grofman, A. Lijphart (editoři), Electoral Laws and Their Political Consequences, New York 1986, str. 69-84.

²¹ Rae, D., W., The Political Consequences of Electoral Laws, Yale University Press, New Haven 1971

²² Ve své práci ověřoval Rae na 121 volbách v celkem 20 demokratických zemích (Austrálie, Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Kanada, Irsko, Island, Itálie, Izrael, Lucembursko, Nizozemí, Norsko, Nový Zéland, Rakousko, Spolková republika Německo, Švédsko, Švýcarsko, Spojené státy americké, Velká Británie konaných v letech 1945-64 platnost Duvergerových zákonů: 23 z 27 voleb ve většinových systémech a 73 voleb z 80 v poměrných systémech jim odpovídalo.

²³ Sartori, G., Srovnávací ústavní inženýrství, Slon, Praha 2001, str.53

1. *zákon*: Za existence strukturovaného systému stran a při rovnoměrném rozdělení hlasů pro ně mezi jednotlivé volební obvody volební systémy většinové s relativní většinou vedou k systému dvou stran. Zvláště silně strukturovaný systém stran sám o sobě představuje podmínku nutnou a dostatečnou k dosažení systému dvou stran.

2. *zákon*: Za existence strukturovaného systému stran, ale bez rovnoměrného rozdělení hlasů pro strany mezi volební obvody způsobují většinové volební systémy s relativní většinou odstranění těch stran, které nedosáhly většiny. Nebudou však odstraněny takové strany, které disponují určitými zajištěnými volebními obvody - "pevnostmi", v nichž získají podíl hlasů dostačující k relativní většině. Systémy většinové s relativní většinou tak dovolují existenci tolika stran nad dvě, kolik jich disponuje takovými obvody - "pevnostmi".

3. *zákon*: V strukturovaném systému stran má poměrný volební systém takový koncentrační účinek na systém stran, jaký plyne z míry jeho neproporčnosti. Čím méně proporční je poměrný systém, tím silnější bude jeho koncentrační efekt a naopak, čím "čistší" je, tím slaběji bude koncentrovat. Na druhé straně má velmi silně strukturovaný systém stran sám o sobě již nutnou a dostatečnou podmínkou pro zachování každého systému stran, který existoval už před zavedením poměrného volebního systému.

4. *zákon*: Jestliže dosud neexistoval strukturovaný systém stran a je zaveden čistý poměrný volební systém, tzn. že všechny strany mají stejné šance na úspěch, nevzniká žádná diskriminace a počet stran v systému může dosáhnout až maximální možné výše, kterou volební systém technicky umožňuje.

Bezesporu správný a cenný je Sartoriho poukaz na ne vždy zohledňovaný faktor historického vývoje před zavedením toho kterého volebního systému a setrvačnosti následků tohoto vývoje a rovněž poukaz na zásadní význam faktoru geografické lokalizace míry politické podpory různých politických stran. Nezbyvá než poznamenat, že kritiku výše uvedených Duvergerových a posléze i Sartoriho zákonů provedli S. Rokkan a S.M. Lipset a později i D. Nohlen. Není předmětem

této diplomové práce polemizovat s těmito autory či potvrdit jejich závěry. Autor práce si je plně vědom, že z výše nastíněných koncepcí různých zákonů a kritik těchto koncepcí lze stěží vypreparovat pravidla, jež by obstála ve všech empirických případech. Nicméně příkré odsudky zákonů jsou zbytečně úzkoprsé. Volební systémy nepůsobí nezávisle na sociálně-politických podmínkách v dané konkrétní zemi a tyto konkrétní podmínky dopomohly či aspoň působily směrem k zavedení, udržení se či reformě konkrétního volebního systému, který zpětně spoluovlivňuje zmíněné podmínky, tedy i systém stran dané země. Veškerá možná zobecnění napovídají pouze o tendencích, obvyklostech, platících v zásadě jen za běžných situací, které jsou specifikovány doplňujícími podmínkami.

Zvláštní část

Kapitola 4 – deskripce volebních systémů v Polsku, Slovensku, Německu a Rakousku

Polský případ - volby do Sejmu

V přímých a všeobecných volbách jsou v Polsku voleny obě komory parlamentu, prezident republiky, starostové měst a obcí, zastupitelstva obcí a okresů a vojvodské parlamenty. Volby do obou komor parlamentu se konají současně. Aktivní volební právo mají polští občané starší 18 let. V případě voleb do dolní komory parlamentu (Sejmu) je pak pasivní volební právo stanoveno na 21 let a v případě voleb do Senátu mohou být voleni občané starší 30 let. Platí přitom, že nikdo nemůže být členem obou komor parlamentu současně.

Volební systém pro volby do Sejmu, který je předmětem této komparace, se v průběhu 90. let velmi často měnil. Jak v této souvislosti též poznamenávají někteří autoři „volební inženýrství se stalo nástrojem každodenní politiky. Všechny volební reformy byly totiž politicky motivovány.“²⁴ Před rokem 1993 Polsko praktikovalo vysoce proporční volební systém, kdy země byla rozdělena do 37 velkých volebních obvodů (v nichž se rozdělovalo od 7 do 17 mandátů) a jeden celostátní obvod (kde se rozdělovalo 69 mandátů). Volební formulí byla v prvním případě formule Hare-Niemeyer na základě které se přerozdělovaly hlasy v jednotlivých volebních obvodech. Na celostátní úrovni se uplatnila modifikovaná formule Saint-Laguë, kdy první dělitelem byl 1,4. Systém, který měl velice proporční účinky (neexistovala navíc zákonná volební klauzule) se v praxi příliš neosvědčil, a proto byl v roce 1993 změněn.

V letech 1993 – 2001 mělo Polsko také proporční volební systém, který však měl většinové účinky. První zásadní změnou totiž bylo zavedení zákonné volební klauzule ve výši 5 % pro politické strany, 8 % pro koalice v jednotlivých volebních obvodech a dále 7 % pro strany v celostátním obvodu (to se ale netýkalo stran reprezentující národnostní menšiny). Dále byl zvýšen počet volebních obvodů na 52 (rozdělovalo se od 3 do 17 mandátů v jednotlivých volebních obvodech) a dále zůstal

²⁴ Kubát, M., (eds.), Politické a ústavní systémy zemí středovýchodní Evropy, Eurolex Bohemia, Praha 2004, str. 286

zachován celostátní volební obvod, ve kterém se rozdělovalo 69 poslaneckých křesel. Změněna byla i volební formule pro přepočítání jednotlivých hlasů – nově byla zavedena D'Hondtova formule.

Od roku 2001 má Polsko opět pozměněný proporcí volební systém, a to směrem k omezení jeho většinového účinku. Počet poslanců se zvýšil z 391 na 460 a nově jsou voleni ve 41 volebních obvodech, ve kterých se rozděluje od 7 do 19 mandátů s tím, že existuje 5% zákonná volební klauzule pro vstup do Sejmu a dále 8% zákonná volební klauzule pro koalice stran. Tato klauzule však neplatí pro politické strany reprezentující národnostní menšiny. Pro přepočítání hlasů se opět používá volební metody Saint-Laguë s modifikací v tom, že prvním dělitelem není 1, nýbrž 1,4. Volební období je čtyřleté.

Jen pro srovnání doplňuji, že volby do horní komory parlamentu – Senátu se konají ve 40 volebních obvodech, ve kterých se rozděluje od dvou do čtyř mandátů. Mandáty v těchto volebních obvodech získají ti kandidáti, kteří získají nejvyšší počet odevzdaných platných hlasů.

Jiná pravidla platí pro komunální volby. V obcích do 20 000 obyvatel platí volební systém prosté většiny, kdy volební obvody jsou jedno až pětimandátové. V obcích nad 20 000 obyvatel jsou zastupitelé voleni proporcí s D'Hondtovou metodou přepočítání hlasů na mandáty s tím, že volební obvody kolísají v rozmezí 5 – 8 mandátů. Okresní zastupitelstva jsou také volena proporcí podle D'Hondtovy volební formule při existenci 5% volební klauzule. Stejně jsou voleny i vojvodské parlamenty – liší se jen velikostí volebních obvodů (jsou pěti až patnáctimandátové).

Slovenský případ – volby do Národní rady Slovenskej republiky

Od roku 1990 do současnosti se uplatňuje pro volby do Národní rady Slovenskej republiky poměrný volební systém. Pro první parlamentní volby byla zákonná volební klauzule pro politické strany 3 %, ale už v roce 1992 došlo k jejímu zvýšení na 5 % pro samostatně kandidující strany a na 7 % pro dvoj až tří členné koalice a na 10 % pro více členné. Původně tvořily Slovensko čtyři volební obvody. Metodou přepočítávání hlasů byla Hagenbach-Bischoffova formule, která se pro přepočítávání hlasů používá dodnes. Před volbami v roce 1998 došlo k rozsáhlé novele volebního zákona – jednak bylo celé území Slovenska změněno na jeden

volební obvod. Druhým výrazným momentem bylo ustanovení toho, že člen jedné politické strany nemůže kandidovat na kandidátní listině jiné politické strany, což do té doby umožňovalo malým politickým stranám proniknout prostřednictvím větších formací do parlamentu. Navíc na jednotlivé politické strany kandidující v koalici se pod taktovkou této novely začalo pohlížet jako na samostatně subjekty s tím, že každá z nich musela pro vstup do parlamentu překonat 5% volební klauzuli. Obě tyto změny byly připraveny ryze účelově, a tak v roce 1999 došlo z hlediska pojmání koalic k návratu před rok 1998 a dnes se tak v parlamentních volbách uplatňuje tradiční podoba jako v roce 1992. Nadále však zůstává Slovensko jedním volebním obvodem a formulí přepočtu hlasů na mandáty zůstává formule Hagenabch-Bischoff. Volební období je čtyřleté.

Pro ilustraci uvádím, že na regionální úrovni dochází k přímé volbě předsedů samosprávných krajů. U voleb do zastupitelstva kraje se pak kraj rozdělí na jednotlivé volební obvody (jednomandátové až vícemandátové). Zvoleni jsou pak ti zastupitelé, kteří získají v daném volebním obvodě nejvíce hlasů. Podobně dochází k volbám i na komunální úrovni, kdy starosta (u statutárních měst primátor) je volen přímo a při volbě zastupitelů opět dochází k rozdělení mandátů dle jednotlivých volebních obvodů. Zvoleni jsou pak ti zastupitelé, kteří získají v daném volebním obvodě nejvíce hlasů.

Německý případ – volby do Spolkového sněmu (Bundestagu)

Německý volební systém má na rozdíl od volebních systémů polského a slovenského více než padesátiletou tradici. Spolkový sněm je tvořen 598 poslanci volenými na dobu 4 let ve „*všeobecných, přímých, svobodných a tajných volbách*“. V průběhu více než padesátiletého vývoje volebního systému v Německu však došlo k několika výrazným změnám. Od roku 1953 disponuje volič dvěma hlasy, v roce 1956 byla poprvé umožněna korespondenční volba. Dále došlo ke změnám velikosti volebních obvodů podle počtu obyvatel v roce 1965 a 1980. Změny se dotkly také pasivního volebního práva, které bylo postupně sníženo z 25 let na 18 let v roce 1972. Aktivní volební právo pak bylo v roce 1970 přiznáno i osmnáctiletým. Z hlediska volebních systémů, které jsou předmětem této diplomové práce došlo k radikální změně v roce 1985. Od této doby se používá Hare-Niemeyerova volební

formule, která nahradila původní D'Hondtovu formuli. V roce 2002 pak došlo ke snížení počtu poslanců v Bundestagu na 598 z 669 bez převislých mandátů.

Německý volební systém se řadí mezi systémy poměrného zastoupení (tzv. Mixed member proportional systém, dále jen „MMP“), který je výrazně personalizován. Proto o něm někteří autoři hovoří jako o smíšeném systému, i když jím ve skutečnosti není a ve své podstatě o smíšený volební systém nejde. MMP totiž rozděluje všechny mandáty mezi strany pomocí poměrného principu. *„Až následně jsou mandáty, které jsou v nezczitelném držení jednotlivých stran personalizovány (tedy obsazovány jednotlivými jmény) dvojím způsobem. Část je obsazena vítězi z jednomandátových obvodů a část kandidáty z listin. Technologie volební formule je striktně poměrná, personalizace pak smíšená.“*²⁵

Každý volič disponuje 2 hlasy, přičemž jeden hlas odevzdává politické straně v daném jednomandátovém volebním obvodě, druhý hlas pak odevzdává stranické kandidátce v rámci každé země. Volič tak provádí strategickou volbu. V jednomandátových volebních obvodech volí kandidáta strany, která má větší šanci na úspěch a jako kandidátní listinu volí pak svou stranu.

K faktickému rozdělení mandátů tak dochází ve 3 etapách. Nejprve se zjistí díky tzv. prvnímu hlasu vítězná strana v jednomandátovém volebním obvodu podle klasického volebního systému FPTP. Teprve potom se sčítají druhé hlasy pro kandidátní listiny, tj. hlasy pro všechny politické strany, které se zúčastnily voleb. Mandáty získané jednou politickou stranou se pak rozdělí mezi jednotlivé spolkové země, a to podle výsledků, kterých politické strany v té které zemi dosáhly podle volební metody Hare-Niemeyer.

Zvláštním případem německého volebního systému jsou také tzv. převislé mandáty (Überhangmandate). Ty vzniknou ve chvíli, kdy na úrovni některé ze spolkových zemí získá strana více přímých mandátů, než je počet mandátů, které jí přísluší podle druhých hlasů. Tyto přesahující mandáty zůstávají straně zachovány.

Novák, M., Lebeda, T., (eds), Volební a stranické systémy ČR v mezinárodním srovnání, Aleš Čeněk, Plzeň 2004, str. 41

O tento počet mandátů se pak rozšíří celkový počet poslanců Spolkového sněmu. Při volbách v roce 1990 bylo takovýchto mandátů 6, při volbách v roce 1994 již 16, v roce 1998 13 mandátů, v roce 2002 5 mandátů a v roce 2006 celých 16 převislých mandátů.

V Německu existuje zvláštní druh uzavírací klauzule (Sperrklausel). Politická strana musí získat alespoň 3 přímé mandáty na základě prvních hlasů, aby mohla být připuštěna k „rozdělování“ druhých hlasů nebo získá alespoň 5 % platných druhých hlasů pro stranické kandidátky v přepočtu na celé území SRN (do r. 1953 stačilo pouze 5 % v dané spolkové zemi). Tato omezující klauzule (Sperrklausel) se nevztahuje na politické strany národnostních menšin.

Německý volební systém do Bundestagu můžeme označit za proporcí. Jediný případ, kdy je možné jej označit za smíšený je situace, kdy vyprodukuje převislé mandáty. *„Podíl takových převislých mandátů však nebývá velký (v SRN nikdy nepřesáhla 5 %, což je kritérium, které navrhli Massicotte a Blais), a proto ani v této situaci nezavádá důvod k zařazení MMP mezi smíšené systémy.“*²⁶

Pro úplnost dodávám, že pro volby na úrovni jednotlivých spolkových států neexistuje předepsaná úprava voleb do zemských zákonodárných sborů. Kromě toho, že je zachován poměrný volební systém a liší se dokonce délka funkčních období (která je buď čtyřletá nebo pětiletá), jsou také různě modifikovány volební formule, velmi často je místo metody Hare-Niemeyer používány pro přepočet hlasů volební metody D'Hondt, méně často pak Sainte-Laguë (Brémy a Hamburk). Pro komunální volby v Německu neexistuje žádný univerzální volební systém, protože každá spolková země má pravidlo obsazování mandátů v obecních zastupitelstvech (radách).

Rakouský případ – volby do Národní rady (Nationalrat)

Volby do Národní rady Rakouské republiky vychází z principu poměrného zastoupení s vázanou kandidátní listinou. K přepočtům hlasů se užívá Hagenbach-Bischoffova metoda s uplatněním tří možných preferenčních hlasů. Jednomu kandidátovi však lze kumulovat maximálně dva preferenční hlasy. Rakousko je

²⁶ Novák, M., Lebeda, T., (eds), Volební a stranické systémy ČR v mezinárodním srovnání, Aleš Čeněk, Plzeň 2004 str. 41

rozděleno do 9 volebních krajů, které korespondují s územím jednotlivých zemí. Těchto 9 volebních krajů se však ještě dále člení na volební okresy, kterých je celkem 43. Kandidující strana získá poslanecký mandát, obdrží-li při volbách minimálně 4 % hlasů. Zisk mandátů v případě volební koalice zákon výslovně neupravuje.

Národní rada se skládá ze 183 poslanců. Počet mandátů v jednotlivých volebních okrscích v prvním skrutiniu se průměrně pohybuje mezi dvěma až pěti. Mandáty se rozdělují ve třech skrutiniích. Nejprve musí každá země zjistit počet mandátů, které budou v jejím volebním obvodu rozděleny. Celkový počet státních občanů žijících ve všech spolkových zemích zjištěný při posledním sčítání lidu zvětšený o počet státních občanů žijících v zahraničí se vydělí počtem křesel v Národní radě (183). Výsledné číslo se nazývá proporčním číslem. Každému volebnímu kraji (spolkové zemi) připadne tolik mandátů, kolikrát je proporční číslo obsaženo v celkovém počtu občanů zjištěném při posledním řádném či mimořádném sčítáním lidu. Pokud tímto způsobem nebude rozděleno všech 183 mandátů, pak zbylé mandáty náleží volebním krajům podle přerozdělení metody největšího zbytku. V případě stejných zbytků rozhoduje los.

Každý volební kraj obdrží příslušný počet mandátů k rozdělení do jednotlivých volebních obvodů, kde se mandáty pro jednotlivé volební obvody rozdělí obdobným způsobem. Volič může při volbě využít tří preferenčních hlasů, kdy jednotlivého kandidáta zakroužkuje. Preferenční volba je možností, nikoliv povinností, proto může volič vhodit volební lístek s kandidátkou politické strany bez určení preference.

Nyní již k jednotlivým skrutiniím. Jak již bylo řečeno, Rakousko je rozděleno primárně do devíti zemských volebních obvodů odpovídající hranicím spolkových zemí. Tyto zemské volební obvody se dále člení na dva až osm menších regionálních (okresních) volebních obvodů. Na území země tak připadá většinou 7 – 35 mandátů, na regionální obvody 1 – 8 mandátů. Vlastní proces zjišťování volebních výsledků se skládá ze tří fází.

V první fázi obdrží strana tolik mandátů, kolikrát je v celkovém počtu hlasů, které obdržela v regionálním obvodu, obsaženo volební číslo (Hagenbach-Bischoffova formule). V něm ale téměř nikdy nedojde k rozdělení všem mandátů politickým stranám. Musíme tedy přikročit k druhému skrutiniu.

V druhé fázi obdrží každá strana (pokud překročila celostátní čtyřprocentní volební klauzuli nebo získala alespoň v jednom z celkem 43 regionálních volebních obvodů mandát), tolik mandátů, kolikrát je volební číslo obsaženo v celkové sumě hlasů získaných v rámci dané spolkové země, po odečtení mandátů získaných v první fázi metodou Hagenbach-Bischoff.

V poslední a třetí fázi je všech 183 poslanců rozděleno způsobem podle D'Hodtovy metody tak, že se celkový počet hlasů pro celé jednotlivé politické strany v Rakousku dělí nemodifikovanou číselnou řadou. Pokud nastane situace, že by dvě nebo více stran měly na jeden mandát stejný nárok, pak rozhoduje los. Pokud takto získaný počet mandátů pro jednotlivé strany převyšuje počet mandátů obdržených v prvním a druhém skrutiniu, připočítá se tento rozdíl straně. Pokud počet takto vypočítaných mandátů nedosahuje počtu odvozeného z výpočtu v první a druhé fázi, neobdrží strana žádné další mandáty.

Tento, relativně komplikovaný, proces byl zaveden v roce 1992 za účelem dosažení těsnějšího vztahu mezi poslancem a voliči na úrovni malých volebních obvodů. Tím se zvýšil rovněž vliv voličů na kandidáty: hlasovací lístky neobsahují pouze stranickou kandidátku, ale je možné udělit preferenční hlas., a to tak, že je možné udělit vždy jeden preferenční hlas kandidátovi na zemské úrovni a jeden preferenční hlas kandidátovi na regionální úrovni. Preferenční hlasy se sčítají zvlášť. Mandát je pak přidělen těm kandidátům ,kteří obdrží nejméně šestinu preferencí nebo alespoň o polovinu preferencí více než činí volební číslo. Mandáty na regionální úrovni je pak přikázán těm kandidátům ze zemských kandidátek, kteří získali takto potřebný počet hlasů. V třetí fázi se mandáty přidělují podle spolkových kandidátek.

Pro úplnost dodávám, že volby do zemských sněmů, tzn. parlamentů jednotlivých spolkových zemí, probíhají podle stejných principů jako volby do Národní rady. Bližší právní úprava náleží volebním řádům jednotlivých zemí. V každé spolkové zemi však musí být vytvořeny nejméně dva volební obvody. Volební řády rovněž stanoví počet členů jednotlivých zemských sněmů. V některých zemích existuje volební povinnost při těchto volbách (např. Tyrolsko). Obecní rady (zastupitelstva obce) se řídí stejnými principy jako volby parlamentní a zemské. V některých zemích je také zakotvena i přímá volba starostů.

Kapitola 5 – deskripce současných stranických systémů v Polsku, Slovensku, Německu a Rakousku

Polský stranický systém

Budování demokracie v Polsku po roce 1989 provázely ostré konflikty okolo žádoucí podoby politického režimu. Přejícné prosazení semiprezidentského modelu vlády v letech 1990 – 1997 bylo výsledkem tlaku Lecha Walesy, historického vůdce Solidarity, jenž v letech 1990 – 1995 zastával prezidentskou funkci. Silné pozici prezidenta napomáhal i stranický systém, který lze ve výše uvedeném období charakterizovat jako (dle Sartoriho typologie stranických systémů) atomizovaný pluralismus. V dubnu 1997 přijal parlament novou ústavu, která byla i posléze v květnu schválena v referendu. Klíčovým aktérem v oblasti exekutivy se stala vláda v čele s premiérem. Přímá volba prezidenta zůstala zachována. Novým a důležitým institutem se stalo konstruktivní vyjádření nedůvěry. Na tomto základě může být Sejmem vyslovena nedůvěra vládě absolutní většinou poslanců pouze za předpokladu, že současně zvolí nového premiéra.

Vývoj polského stranického systému je úzce spjat s volebním systémem a jeho účinky. To se ale netýká let 1989-1991, kdy docházelo k bouřlivému vývoji politické scény provázené její fragmentací v důsledku rozpadu Solidarity. Do Sejmu se díky volebnímu systému dostalo v roce 1991 celkem 29 politických uskupení, ale jejich ideologická vzdálenost nebyla tak velká. Ve stranickém systému se také nevyskytly relevantní antisystémové strany, protože postkomunistické Spojenectví demokratické levice (SLD) demokratizaci plně akceptovalo. Pro volby roku 1991 byl také charakteristický úspěch několika obskurních a recesistických formací např.

Polské strany přátel piva (*Polska Partia Przyjaciół Piwa, PPPP*) se ziskem 3 % hlasů, což nebylo o mnoho méně, než získal odborový svaz Solidarita (5,1 % hlasů). Záhy po volbách se PPPP rozpadla na dvě strany „*Malé pivo*“ a „*Velké pivo*“. Slabá jednota se však projevovala i u seriózněji vystupujících politických stran.

Po změně volebního systému a nových volbách v roce 1993 získala SLD spolu se svým koaličním partnerem Polskou lidovou stranou (PSL) výraznou většinu a tato koalice ovládla formování vlád, když dohromady obdržely 35,81 % hlasů. Malé strany získaly ve volbách v roce 1993 62,81 % hlasů. „*Podle Sartoriho klasifikace se tak stranický systém více přiblížil umírněnému multipatrismu.*“²⁷. Do Sejmu se v roce 1993 dostaly ještě čtyři další formace, z nichž dvě byly postsolidaritní: liberální Demokratická unie (*Unia Demokratyczna, UD*) se ziskem 10,6 % hlasů, dále sociálně-demokraticky orientovaná Unie práce (*Unia pracy, UP*) se ziskem 7,3 % hlasů. Vedle těchto dvou stran se do Sejmu dostal ještě největší oponent Solidarity z osmdesátých let Konfederace nezávislého Polska (*Konfederacja Polski Niepodległej, KPN*), která byla založena v roce 1979 Leszkiem Moczulským jako antikomunistická strana silně akcentující tradici polského boje za nezávislost. Tato strana zaznamenala 5,8 % hlasů. V roce 1996 se však tato strana rozpadla kvůli nesouhlasu části členů s autoritativním stylem řízení strany předsedou Moczulským. Posledním parlamentním subjektem z těchto voleb byl Nestranický blok pro podporu reformy (*Bezpartyjny Blok Wspierania Reform, BBWR*) se ziskem 5,4 % a který měl původně sloužit jako podpůrná báze pro prezidenta Lecha Walesu. BBWR svou zkratkou evokoval analogii s formací, kterou v meziválečné éře vytvořil generál Józef Piłsudski. Hlavním cílem této politické strany bylo zavedení silného prezidentského režimu a korporativní uspořádání státu. Vazba na osobu Walesy se ukázala nebezpečná v momentě, kdy v roce 1995 prohrál prezidentské volby a BBWR se začal rozpadat.

Blížící se volby v roce 1997 přiměly pravici sjednotit síly. Iniciátorem tohoto pokusu se stal Marian Krzaklewski a strana přijala název Volební akce Solidarita (*Akcja Wyborcza Solidarnosc, AWS*). Jednotícími prvky byla křesťanská a národní orientace, antikomunismus a sociálně-tržní hospodářství. AWS ve volbách získala 33,8 % hlasů (201 z 460 mandátů). Její potenciální koaliční partner Unie svobody

²⁷ Kubát, M., (eds.), *Politické a ústavní systémy zemí středovýchodní Evropy*, Eurolex Bohemia, Praha 2004, str. 289

(*Unia Wolności, UW*) dosáhla na 13,4 % hlasů (60 mandátů). Po volbách tato dvě uskupení vytvořila společnou vládu v čele s Jerzy Buzkem. Vedle těchto dvou stran vstoupila do Sejmu samostatně ještě další formace s postsolidaritním původem – Hnutí obnovy Polska (*Ruch Odbudowy Polski, ROP*) s 5,6 % hlasů (6 mandátů). Výsledky voleb v září 1997 znamenaly zklamání pro dosavadní členy vládní koalice SLD získal 27 % hlasů (164 mandátů), tj. o 7 % hlasů více než v předchozích volbách, přesto nebyl vítězem voleb. PSL získala pouze 7,3 % hlasů (27 mandátů). Volby roku 1997 znamenaly v polském stranickém systému jistý přelom. „Konsolidační proces, jenž začal v levé části stranického systému záhy po roce 1989, se nyní přenesl i na pravici. Navíc počet významných formací v parlamentu klesl po těchto volbách na pět (do Sejmu se dostala i formace reprezentující německou menšinu, neplatila pro ni totiž uzavírací klauzule), což signalizovalo pokračující koncentraci systému.“²⁸ Ovšem v následujících letech se polská pravice opět rozložila a představa o tomto směru stranické soutěže se vytratila.

Situace uvnitř AWS se zpolarizovala k čemuž přispěla i neúspěšná kandidatura Krzalewského na post prezidenta v roce 2000. Pro mnoho politiků to byl impuls, na který čekali, aby mohli začít vyjednávat o přestavbě AWS bez Krzalewského. V lednu 2001 Andrzej Olechowski, Maciej Plazynski a Donald Tusk oznámili založení nové liberální strany s názvem Občanská platforma (*Platforma Obywatelska, PO*). Ve volbách v roce 2001 získala 12,7 % hlasů (65 mandátů). AWS a UW se staly marginálními stranami. V březnu 2001 se odštěpila od AWS další formace – Právo a spravedlnost (*Prawo i Sprawiedliwość, PiS*), kterou založili bratři Kaczyńští a získala 9,5 % hlasů (44 mandátů). Zbytek AWS získal ve volbách v září 2001 pouze 5,6 % hlasů, což pro ni znamenalo nepřekročení 8 % uzavírací klauzule do Sejmu a její politický konec. Na pravé části spektra svým volebním výsledkem překvapily ještě další dvě strany. A to radikálně populistická Sebeobrana Polské republiky (*Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej*) se ziskem 10,2 % (53 mandátů). Předseda strany Andrzej Leper přitáhnul svou rétorikou především hlasy nespokojených rolníků a voličů obávajících se vstupu do EU. Ve volbách v roce 2001 uspěla ještě další strana z okraje politického spektra ortodoxně katolická Liga polských rodin (*Liga Polskich Rodzin*) se ziskem 7,9 % hlasů (38 mandátů). Volební

²⁸ Strmiska, M., Hloušek, V., Kopeček, L., Chytilík, R., Politické strany moderní Evropy, Portál, Praha, 2005, str. 514

triumf v roce 2001 však slavila polská levice SLD, která se transformovala z koalice v jednotnou stranu, jejímž šéfem se stal dosavadní předseda Sociální demokracie Polské republiky (SdRP) Leszek Miller. Velký význam pro SLD mělo uzavření volební koalice s UP, kdy tento blok získal 41 % hlasů (216 mandátů). Naproti tomu PSL zvýšila svou podporu jen mírně na 9 % hlasů (42 mandátů). SDL, UP a PSL tak vytvořily po volbách v roce 2001 vládu v čele s Leszkiem Millerem, která se však v roce 2003 rozpadla. Další spory uvnitř těchto stran vedly k demisi vlády Millera v květnu 2004 a vznik polouřednické vlády v čele s Markem Belkou.

Volby v roce 2005 pak suverénně vyhrála pravice. PiS bratrů Kaczyńských získala 27 % a 155 mandátů, druhá pravicová stran Donald Tuska PO pak 24,1 % hlasů a 133 mandátů. Výrazného úspěchu dosáhla i Sebeobrana (11,4 % a 56 mandátů) i LPR (8% a 34 mandátů). Naopak obě levicové strany se ocitly v krizi. SLD se ziskem 11,3 % (55 mandátů) a PSL dokonce s pouhými 7 % (25 mandátů) zůstaly daleko za očekávaními. Nárůst preferencí pravice pak byl ještě potvrzen prezidentskými volbami, kde souboj o prezidentské křeslo svedli především Donald Tusk a Lech Kaczyński, který nakonec zvítězil. Po „*pravicové euforii*“ se Polsko znovu ocitlo pod vlivem několika afér v roce 2006 v politické krizi a zemi hrozí předčasné volby.

Stručné profily relevantních polských politických stran

Svaz demokratické levice (Sojuz Lewicy Demokratycznej, SDL)

SDL je levicová sociálnědemokratická strana svým původem spojená s bývalým komunistickým režimem. V květnu 1999 se transformovala v jednu stranu, kdy z 32 subjektů původní koalice se jich 27 rozhodlo vstoupit do nové strany. SDL se distancuje od marxisticko-leninské identity svého komunistického předchůdce. Strana odmítala lustrace a pokusy o přijetí dekomunizační legislativy. SDL je členem Socialistické internacionály a Strany evropských socialistů.

Unie práce (Unia pracy, UP)

UP je levicová socialistická strana založená v červnu 1992. Na rozdíl od SDL má solidaritní původ. Má ale podobný program jako SDL. Plně podporovala vstup

Polska do NATO a EU. Je členem Socialistické internacionály a Strany evropských socialistů. Dnes je marginální stranou s koaličním potenciálem vůči SDL.

Polská lidová strana (Polskie Stronnictwo Ludowe, PSL)

PSL je agrární stranou, jejímž předchůdcem je Sjednocená lidová strana (ZSL), která byla jedním ze satelitů komunistické strany před rokem 1989. Odmítá marxismus i neoliberalismus a hlásí se k polské agrární tradici 19. století. Ke vstupu do EU si zachovávala opatrný postoj. Vzhledem k tomu, že postsolidaritní formace vládní spolupráci neodmítají, má PSL vysoký koaliční potenciál. Je členem Evropské lidové strany (EPP).

Občanská platforma (Platforma Obywatelska, PO)

PO je liberální centristickou politickou formací. Cílem PO je zavedení jednotné sazby daně z příjmu a zrušení komplikovaného systému daňových úlev. PO je prosazuje i konzervativní hodnoty jako je rodina, tradice a náboženství. Je členem Evropské lidové strany EPP.

Právo a spravedlnost (Prawo i Sprawiedliwosc, PiS)

PiS je pravicově-populistická formace. Vznikla v březnu 2001 v době rozpadu AWS z iniciativy Jaroslava a Lecha Kaczyńských. K cílům PiS patří očista politiky, boj proti korupci a kriminalitě, znovuzavedení trestu smrti, k čemuž přidala i silný dekomunizační akcent. PiS podporuje členství v NATO i EU, ale odmítá federalizační směřování EU. V Evropském parlamentu je součástí Unie pro Evropu národů.

Sebeobrana Polské republiky (Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej, Sebeobrana)

Sebeobrana má původ ve stejnojmenném radikálním rolnickém odborovém svazu. Jako politická strana působí od roku 1992. Vystupuje jako radikální agrární strana, své voliče získává v zaostalých polských regionech. Sebeobrana se vymezuje jako hnutí s lidově-národním profilem, které usiluje o morální a ekonomickou

obrodu Polska. Sebeobrana neguje liberální tržní hospodářství, požaduje zestátnění významných podniků. Staví se proti členství v EU.

Liga polských rodin (Liga Polskich Rodzin, LPR)

LPR je národně-katolickou formací. Klíčovou podporu v počátcích této strany poskytlo rádio Maryja řízené knězem Tadeuszem Rudzykem. Strana klade důraz na národní solidaritu, zachování státního vlastnictví nad důležitými odvětvími průmyslu (energetika, hornictví). Odmítla členství Polska v EU z důvodů obav ze ztráty suverenity země.

Slovenský stranický systém

Volby roku 1992 přinesly vítězství Hnutí za demokratické Slovensko (HZDS), které získalo 37 % hlasů (74 ze 150 mandátů). V těchto volbách významně ztratilo Křesťansko-demokratické hnutí (KDH), které obdrželo jen 8,9 % hlasů (18 mandátů). Slovenská národní strana získala 7,9 % hlasů (15 mandátů). Opoziční Maďarské křesťanskodemokratické hnutí (MKDH) a Spolužití si udrželo 7,4 % hlasů (14 mandátů). HZDS tak vytvořila menšinovou vládu, která získala nakonec podporu i dvou poslanců jiných politických stran, kteří byli vládě příznivě nakloněni. Ve vládě nakonec zasednul i předseda SNS Ľudovít Černák. Podmíněně vládu podporovala i Strana demokratické levice (SDL). Po vnitřních problémech uvnitř HZDS, kdy došlo k secesi poslanců pod vedením Milana Kňažka a další skupiny kolem ministra zahraničí Jozefa Moravčíka, ztratila tato vláda většinu v parlamentu. V březnu 1994 vyslovila Národní rada premiérovi Mečiarovi nedůvěru. Následně byla vytvořena vláda nová vedená Jozefem Moravčíkem. Kromě exkomunistické SDL v ní zasedlo KDH a dále strany vzniklé odštěpení od SNS a HZDS. Ty postupně splynuly do liberálně-centristické Demokratické unie (DÚ).

Ve volbách v září 1994 zvítězila HZDS s 35 % procenty hlasů (61 mandátů) a spolu se SNS (5,4 % hlasů, což znamenalo 9 mandátů) a novou stranou Sdružení dělníků Slovenska (ZRS, 7,3 % hlasů což znamenalo 13 mandátů) Jána Ľuptáka vytvořila vládu. Koalice tří levicových stran pod názvem Společná volba těsně překročila bariéru pro koalici a získala 10,4 % a 18 mandátů). KDH potvrdila své postavení s 10,1 % hlasů a 17 mandátů, DÚ získala 8,6 % hlasů a 15 mandátů.

MKHD, Spolužití a nově i strana Maďarská občanská společnost (MOS) získaly v koalici 10,2 % hlasů a 17 mandátů. Pro období 1994 – 1998 je příznačná nebyvalá polarizace slovenské politiky – vládní strany nerespektovaly rozhodnutí Ústavního soudu, příznačná byla diskreditační kampaň v médiích, změna volebního systému či únos syna prezidenta Kováče. Pro výše uvedené období se vžil obecný termín *mečiarismus*. Intenzita konfliktní linie mečiarismus – anitmečiarismus vedla opoziční strany k rozsáhlé integraci před parlamentními volbami v roce 1998 do tzv. Slovenské demokratické koalice (SDK), kterou tvořily KDH, DÚ, Demokratická strana (DS) a další menší strany. Změna volebního systému, kdy byl zvýšen volební práh pro volební koalice vedla k integraci těchto stran do jedné politické strany SDK, v jejímž čele stanul Mikuláš Dzurinda. Stejně tak se integrovaly i tři maďarské strany do Strany maďarské koalice (SMK). Krátce před volbami vznikla nová strana populárního košického primátora Rudolfa Schustera – Strana občanského porozumění (SOP), která se stavěl mimo výše uvedenou konfliktní linii.

Volby v roce 1998 opět vyhrála HZDS (27 % hlasů a 43 mandátů) před SDK (26,3 % a 42 mandátů). Vzhledem k tomu, že HZDS nemělo kromě SNS (9 % hlasů a 14 mandátů) partnera, který by byl schopen vytvořit koaliční vládu – ZRS získalo jen 1,3 %, a tudíž se do parlamentu vůbec nedostala. Novou vládu tak zformovala pod vedením Mikuláše Dzurindy SDK, SDL (14,7 % hlasů a 23 mandátů), SMK (9,1 % hlasů a 15 mandátů) a SOP (8 % hlasů a 13 mandátů). Vláda tak disponovala 93 mandáty ze 150. SDK však zmítaly spory, kdy nebylo jasné, zda setrvá tato strana ve své původní podobě. Formálně tak Dzurinda v roce 2000 deklaroval vznik nové politické strany Slovenské demokratické a křesťanské unie (SDKÚ). Naproti tomu nejsilnější subjekt SDK, KDH, se na podzim 2000 osamostatnilo. Dokonce dosáhlo rozšíření smlouvy o vládní koalici a získalo vlastní poslanecký klub. Vnitřní krize postihla i SDL. Tu opustil její bývalý první místopředseda Robert Fico, který založil vlastní stranu nazvanou Směr. Fico vystihl překonání dělicí linie mečiarismus-antimečiarismus a strana postupně začínala slavit politické úspěchy. Po zvolení Rudolfa Schustera prezidentem postihly problémy i SOP. HZDS naopak vnitřní krizi po volební porážce překonala, pokusila se pod vedením Vladimíra Mečiara získat důvěru v zahraničí a vyjít z politické izolace. HZDS po volbách v roce 2002 modifikovala svůj název na Lidová strana – Hnutí za demokratické Slovensko (LS – HZDS). SNS byla stížena konfliktem mezi Jánem Slotou a Annou Malíkovou v roce

2000, který skončil odchodem Jána Sloty ze strany a vytvořením Právě slovenské národní strany (PSNS).

Volby v září 2002 skončily pro SNS i PSNS krachem – ani jedna nezískala 5 % hlasů. V součtu však získaly 7 %. To vedlo obě strany k postupnému znovusjednocování. Před volbami v roce 2002 opustila HZDS skupina členů okolo Ivana Gašparoviče, kteří vytvořily Hnutí za demokracii (HDZ), jenž získalo 3,3 % hlasů. HZDS sice opět formálně vyhrála volby se ziskem 19,5 % hlasů (36 mandátů), znovu se však ocitla v opozici. SDE se poprvé nedostala do parlamentu, naopak slavila úspěch Komunistická strana Slovenska (KSS), která získala 6,3 % hlasů a 11 mandátů. Ficův Směr, který byl pasován do role černého koně voleb získal 13,5 % hlasů (26 mandátů). Do parlamentu se dostala nová liberální strana Aliance nového občana (ANO) založená mediálním magnátem Pavolem Ruskem s 8 % hlasů (15 mandátů) a KDH se ziskem 8,3 % hlasů (15 mandátů). SMK ve volbách v roce 2002 udržela standardní výsledek 11,2 % hlasů a 20 mandátů. Neformálním vítězem voleb se stala Dzurindova SDKÚ se ziskem 15,1 % hlasů a 28 mandátů. Výsledek voleb umožnil rychlé sestavení pravostředové vlády ve složení SDKÚ, SMK, KDH, ANO s většinou 78 členů ze 150 v čele s premiérem Mikulášem Dzurindou.

Volby v roce 2006 skončily vítězstvím sociálnědemokratického proudu. Strana Směr získala 29,14 % hlasů a 50 mandátů jako druhý skončila SDKÚ-DS, tmel bývalé vládní koalice. Volby v roce 2006 znamenaly taktéž návrat SNS do parlamentních lavic a výrazné oslabení ĽS – HZDS, jejíž volební výsledek byl téměř o 10 % nižší než v roce 2002! Do Národní rady Slovenskej republiky se již neprobojovaly dvě strany – ANO (1,42 %) a Komunistická strana Slovenska (3,88 %). KDH získala 8,31 % hlasů a SMK 11,68 % hlasů. Róbert Fico se rozhodl vytvořit vládní koalici se SNS a ĽS – HZDS.

Stručné profily relevantních slovenských politických stran

Lidová strana – Hnutí za demokratické Slovensko (*Ľudová strana – Hnuti za demokratické Slovensko, ĽS – HZDS*)

Pro HZDS byla vždy klíčem úspěchu osoba jejího předsedy Vladimíra Mečiara. Strana prošla mnoha konflikty zpravidla kvůli osobě předsedy. Koaliční potenciál postupně klesal a od roku 1998 do roku 2006 se ocitla strana v politické izolaci. Voličský potenciál taktéž pozvolně klesal. Strana navenek podporuje členství v EU i NATO, ačkoliv se v minulosti mnoho jejích představitelů veřejně vyjadřovalo k těmto institucím s jistým odstupem a nedůvěrou. Od roku 2006 je součástí vládní koalice.

Slovenská demokratická a křesťanská unie (*Slovenská demokratická a křesťanská unia, SDKÚ*)

SDKÚ vznikla v roce 2001 jako nástupyně SDK. Jejími zakladateli bylo modernisticko-liberální křídlo KDH reprezentované Mikulášem Dzurindou a Ivanem Šimkem a dále ji tvořili členové Demokratické unie. Programově se deklaruje jako pravostředový politický proud s křesťanskodemokratickým, konzervativním a liberálním zakotvením. Na podzim 2003 vznikla uvnitř strany platforma Svobodné fórum, která se od strany odštěpila. SDKÚ je členem Evropské lidové strany.

Směr – sociální demokracie (*Směr – sociálna demokracia*)

Směr založil v roce 1999 Róbert Fico, bývalý exkomunistický politik. Původně byl Směr stranou protestní, posléze se přiklonila k sociálně demokratickému charakteru a prosazuje „třetí cestu“. V roce 2003 s ní slynula Strana občanského porozumění (SOP) a na konci roku 2004 i Strana demokratické levice SDL. Postupně se do strany integrovaly i další marginální levicové politické strany. Směr je členem Socialistické internacionály.

Strana maďarské koalice (*Strana maďarskej koalície, SMK*)

SMK je etnicko-regionální formace, která reprezentuje zájmy maďarské menšiny na Slovensku. Programově se hlásí k pravému středu. Strana je členem Evropské lidové strany i Křesťanskodemokratické internacionály.

Křesťanskodemokratické hnutí (*Křesťanskodemokratické hnutí, KDH*)

KDH je konzervativně-křesťanskou formací. Kromě toho je jedinou stranou, která působila v parlamentu už po prvních volbách v roce 1990. KDH je členem Evropské lidové strany a Křesťanskodemokratické internacionály.

Aliance nového občana (*Alianci nového občana, ANO*)

ANO je liberální formace založená v roce 2001 Pavolem Ruskem, mediálním magnátem. ANO reprezentuje politický střed. ANO je členem Liberální internacionály.

Německý stranický systém

Německý stranický systém na rozdíl od polského i slovenského stranického systému má za sebou více než padesátiletou demokratickou tradici. V reakci na negativní zkušenosti výmarské republiky byl dne 8. května 1949 přijat Základní zákon (Grundgesetz), který prohlásil Spolkovou republiku Německo za demokratický, právní, sociální a federativní stát. Pro tento politický systém se někdy používá označení racionalizovaný parlamentarismus, čímž se rozumí zavedení některých modifikací, které napomáhají stabilizaci a konsolidaci systému. Jsou jimi kancléřský princip, který odpovídá Sartoriho typu stranického kontrolovaného parlamentarismu, dále konstruktivní vyjádření nedůvěry vládě, či bikameralismus. K stabilizaci poválečného stranického a politického systému také výraznou měrou přispěl Spolkový ústavní soud, který v roce 1952 (respektive 1956) zrušil dvě politické strany, jejichž činnost shledal v rozporu se Základním zákonem. Jedná se o Socialistickou říšskou stranu (Sozialistische Reichspartei, RP) v roce 1952 a následně i Komunistickou stranu Německa (Kommunistische Partei Deutschlands, KPD) v roce 1956.

Německý stranický systém lze v letech 1949 – 1983 charakterizovat jako systém dvou a půl strany (CDU/CSU, SPD, FDP). Od roku 1983 postupně vzrostl počet relevantních politických stran na parlamentní úrovni na pět (nově přibyla strana Zelení v roce 1983 a PDS po roce 1990). Stranický systém se tak posunul z formátu dva a půl strany do Sartoriho formátu umírněného pluralismu. Relevantní strany jsou však pouze čtyři, neboť PDS na spolkové úrovni nedisponuje ani koaličním ani vyděračským potenciálem

Stručné profily relevantních německých politických stran

Křesťanskodemokratická unie Německa (*Christlich Demokratische Union Deutschlands, CDU*)

CDU byla založena v červnu 1945 souběžně v Berlíně a Porýní Falci. Od roku 1945 do roku 1949 se tato politická strana organizovala pouze na zemském principu. Konečně v roce 1950 se jednotlivé zemské politické strany spojily do jedné spolkové politické strany. Hlavním cílem CDU bylo sjednotit všechny křesťansky orientované voliče. Prvním předsedou sjednocené CDU byl Konrad Adenauer. V rámci NDR fungovala podobná politická strana CDUD (*Christlich-Demokratische Union Deutschlands*), která se však již od počátku své existence plně podřídila východoněmecké komunistické straně SED a vstoupila do Národní fronty. CDU se programově od počátku stavěla vstřícně vůči evropské integraci, podporovala volný trh a stála za ekonomickým zázrakem a znovuobrozením Německa v padesátých a šedesátých letech dvacátého století. Druhým významným obdobím CDU bylo kancléřství Helmuta Kohla, od roku 1982 do roku 1998, které přispělo ke sjednocení SRN a NDR v jeden stát v roce 1990 a pádu Berlínské zdi. Od voleb v roce 2005 se CDU/CSU podařilo opět získat pozici Spolkového kancléře, když se poprvé v historii postavila do čela tzv. velké koalice CDU/CSU a SPD Angela Merkleová.

Křesťansko-sociální unie v Bavorsku (*Christlich-Soziale Union in Bayern, CSU*)

CSU je bavorskou sesterskou organizací CDU. Od roku 1949 funguje CSU ve společné poslanecké frakci CDU/CSU ve Spolkovém sněmu. CSU je ideově velmi blízká CDU. CSU kandiduje pouze v Bavorsku, kde na zemské úrovni vládne nepřetržitě již více než padesát let. CSU se zejména v éře předsednictví Josefa Strausse (1961 – 1988) stala predominantní stranou. V posledních volbách do Spolkového sněmu v roce 2006 získala v Bavorsku všechny jednomandátové obvody. V roce 2002 se současný předseda zemské vlády v Bavorsku Edmund Stoiber neúspěšně pokoušel jako společný kandidát CDU/CSU získat ve volbách kancléřskou funkci.

Svobodná demokratická strana (*Freie Demokratische Partei, FDP*)

FDP je středovou liberální stranou a tradiční koaliční spojenec CDU/CSU, se kterou spoluvytvářela poválečný ekonomický zázrak. Z vlády poprvé po válce odešla v roce 1966 – 1969, kdy spolu vládla velká koalice SPD a CDU/CSU. V prvních volbách do Spolkového sněmu v roce 1949 získala 11,9% hlasů. FDP je tradiční středovou sekularizovanou liberální stranou, kterou volí především obyvatelé větších měst. V rámci fungování systému 2,5 strany v padesátých a šedesátých letech byla vždy FDP známa svým širokým „vyděračským“ potenciálem a nepřímo rozhodovala o vytvoření koaliční vlády. Spolu s nástupem Zelených v osmdesátých letech se FDP pevně přiklonila k pravé části politického spektra a stala se tradičním spojencem CDU/CSU v koaličních vládách Helmuta Kohla. Relativní neúspěch FDP v posledních volbách vedl k tomu, že tradiční koalice CDU/CSU neměla dostatek poslaneckých hlasů ke koaliční vládě.

Sociálnědemokratická strana Německa (*Sozialdemokratische Partei Deutschlands, SPD*)

SPD je typickou stranou sociálně-demokratického typu. Ve svém volebním programu se orientuje na sociálně-tržní hospodářství a evropskou integraci. Tradiční podporu získává v zemích bývalého východního Německa a v Dolním Sasku. Mezi významné představitele patřili v minulosti Willy Brandt a jeho program Ostpolitik a zmírňování napětí vůči NDR a Východnímu Berlínu a Gerhard Schröder, který byl kancléřem v letech 1998 – 2005. Ten se pokusil stranu reformovat podle modelu blairovské *New Labour*.

Svaz 90/Zelení (*Bündis 90/Die Grünen, B90/Grünen*)

Zelení vstoupili na politické pole v roce 1983 a jako tradiční levicová strana založená na postmateriálních hodnotách se stala koaličním partnerem SPD. Kromě důrazu na tradiční témata jako jsou životní prostředí a ekologie se Zelení zaměřují na sociálně tržní hospodářství. Svým přístupem oslovují mladé a nerozhodnuté prvovoliče. Od prvních zisků mandátů v roce 1982 Zelení narušili zažitý systém 2,5 strany a Spolková republika Německo se tak přiblížila k umírněnému mutlipartismu.

Strana demokratického socialismu (*Partei des Demokratischen Socialismus, PDS - Linke*)

V Západním Německu byla komunistická strana v padesátých letech zákonem zakázána, ve Východním Německu naopak SED byla hlavní stranou Národní fronty. Po sjednocení Německa v roce 1990 došlo k vytvoření nové levicové strany PDS tím, že se SED transformovala. Strana, ač na počátku devadesátých let velmi slabá, postupně nabírá na síle a v roce 1998 poprvé utvořila spolu s SPD zemskou vládu v Meklenbursku – Předním Pomořansku. V roce 2005 se do PDS integrovala skupina nespokojených členů SPD v čele s Oskarem Lafontainem. Strana klade důraz na marxistický socialismus, kritizuje kapitalistické ekonomiky. Strana se důsledně vymezuje proti NATO.

Rakouský stranický systém

Na počátku osmdesátých let dvacátého století politologové často přirovnávali Rakousko k systému dvou stran (SPÖ a ÖVP) s početnou voličskou a zejména členskou základnou. V roce 1986 se však tato situace změnila a rakouský stranický systém se posunul směrem k umírněnému pluralismu. Pro volby do Národní rady v roce 1986 byla sestavena kandidátka Zelených, která získala 4,83 % hlasů a tím i parlamentní zastoupení. S nástupem Jörga Haidera zaznamenal nárůst popularity i pravicová FPÖ, která v roce 1986 dosáhla 9,7 %, ale již v roce 1999 26,7 % voličské podpory a FPÖ se stala poprvé součástí vládní koalice. FPÖ se stala průřezovou stranou, kterou volili jak dělníci, tak tzv. „bílé límečky“. Od FPÖ se v roce 1993 oddělila skupina spíše sociálně-liberálně orientovaná a založila Liberální fórum (LIF), té se však nikdy nepodařilo dostat do Národní rady. Úspěšnější však byla secese příznivců Jörga Haidera v roce 2005, kteří založili novou politickou stranu BZÖ, a která se dostala v následných volbách v roce 2006 do parlamentu.

V roce 1987 byla obnovena velká koalice SPÖ a ÖVP, tentokrát ovšem byla vedena sociálními demokraty – Franzem Vranitzkým a posléze Viktorem Klimu. ÖVP však stále ztrácela voličskou podporu, a tak po volbách v roce 1999, kdy byla poprvé předstížena FPÖ vytvořila právě s touto stranou vládní koalici pod vedením

Wolfganga Schüssela. Po vstupu FPÖ do vlády začala její popularita upadat. Strana logicky ztratila část protestních hlasů, neboť se de facto stala součástí vládního aparátu. Zároveň však po nahrazení Haidera v čele strany Susanne Weiss-Passerovou začaly narůstat rozpory uvnitř této strany. Vše vyvrcholilo vytvořením nové strany BZÖ v roce 2005.

Volby v říjnu 2006 přinesly těsné vítězství SPÖ nad ÖVP. Původní povolební záměr SPÖ uzavřít vládní koalici se Zelenými byl zmařen tím, že se do Národní rady se sedmi mandáty těsně probojovala Haiderova BZÖ (především díky výbornému volebnímu výsledku v Korutanech). Předák sociálních demokratů Alfred Gussenbauer tak bude muset s největší pravděpodobností oživit osvědčený koncept vládnutí s lidovci, který se v době psaní této diplomové práce zdá jako nejpravděpodobnější varianta povolebního upořádání.

Stručné profily relevantních rakouských politických stran

Sociálnědemokratická strana Rakouska (*Sozialdemokratische Partei Österreichs, SPÖ*)

Rakouská sociální demokracie má dlouhou tradici. Byla založena již v roce 1874 v tehdejší Rakousko-Uherské monarchii. Spolu s Lidovou stranou patří k nejstarším a nejstabilnějším stranám. Rivalita mezi Sociálně-demokratickou stranou a Lidovou stranou byla v období 1918 – 1934 pověstná. Po roce 1945 obě dvě strany vytvořily mnoho koaličních vlád k udržení politické stability a vojenské neutrality Rakouska. Až do nástupu Franze Vranitzského do čela SPÖ v roce 1988 byl postoj této politické strany k evropské integraci velmi vlažný. V případě SPÖ byl klíčovým činitelem proevropského obratu Franz Vranitzky, který stanul v čele strany v roce 1988. SPÖ, která se rychle stala téměř „euroentuziastickou“ stranou. Téma přiblížení se k ES se tak s definitivní platností stalo součástí rakouského vnitropolitického a mezistranického soupeření. ÖVP a SPÖ se přely o pozici nejvíce pozitivně nastavené formace, zatímco FPÖ byla schopna poměrně účinně integrovat hlasy těch, kteří byli z různých důvodů proti rakouskému členství v ES/EU. V sociální oblasti je SPÖ typickou západoevropskou sociálně demokratickou stranou

aplikující keynesiánskou teorii deficitu veřejných rozpočtů. Nejvyšší s nejstabilnější podporou má tradičně ve Vídni a Horních a Dolních Rakousích.²⁹

Rakouská lidová strana (*Österreichische Volkspartei, ÖVP*)

Rakouská lidová strana je křesťansky orientovaná konzervativní strana, která ve svém programu podporuje volný trh a rodinné hodnoty. V době studené války podporovala neutralitu země a velmi často obětovala svůj volební program společné velké koalici s SPÖ. Důležitý pro Rakousko byl i její postoj ke vstupu do ES/EU. Právě ÖVP byla jakýmsi motorem proměny tradičního postoje rakouské politiky, podle něž rakouská neutralita plné členství v ES explicitně vylučovala. V účasti na společném evropském trhu spatřovala ÖVP možnost vyrovnat se s důsledky keynesiánské politiky předchozího sociálně demokratického kancléře Bruna Kreiského. Podpora vstupu do EU ovšem nebyla bezvýhradná, uvnitř strany se objevovaly proudy, které rychlý vstup do ES zpochybňovaly. V roce 2000 získala po mnoha letech ÖVP post kancléře, který v roce 2006 jen těsně neobhájila. Tradiční velkou podporu získává strana v Tyrolsku, Štýrsku a Horních a Dolních Rakousích.³⁰

Svobodomyšlná strana Rakouska (*Freiheitliche Partei Österreichs, FPÖ*)

Až do osmdesátých let byla jedinou stranou, která explicitně a jednoznačně podporovala úplné začlenění Rakouska do Evropských společenství. To však platilo bezpodmínečně pouze do nástupu Jörga Haidera na post předsedy strany v roce 1986. Haider proměnil do té doby převládající sociálně-liberální směřování strany, stejně jako změnil její politiku směrem k odmítání integrace Rakouska do evropského sjednocovacího procesu. Tomuto obratu napomohl i vývoj v obou velkých stranách. Jak ÖVP, tak SPÖ totiž dospěly ke konsensu ohledně ekonomické nutnosti stále užší spolupráce s Evropskými společenstvími a rozhodli se rakouské přiblížování ES urychlit. Postoj k této otázce uvnitř FPÖ se však vyvíjel postupně. Ještě v červnu 1989 podpořila frakce FPÖ v Národní radě společně s vládní koalicí podání žádosti o vstup do ES. V letech 1991-1992 se však strana postavila jednoznačně negativně jak

²⁹ Další informace o programu a historii politické strany lze získat na <http://www.spoe.at>

³⁰ Další informace o programu a historii politické strany lze získat na <http://www.oevp.at>

k vytvoření Evropského hospodářského prostoru, tak k samotnému vstupu do ES/EU. Na zvláštním stranickém zasedání ve dnech 7. – 8. dubna 1994 FPÖ odmítla drtivou většinou návrh ústavního zákona o přistoupení k EU. Přestože formálně hlasovat proti vstupu nedoporučila, její kampaň před referendem byla vedena zcela v tomto duchu. V roce 2000 vstoupila FPÖ do Schüsselovy vlády, čímž se strana u mnoha voličů zdiskreditovala. Rozpory uvnitř strany vedly k Haiderově odchodu ze strany a vytvoření nové strany Svaz pro budoucnost Rakouska (BZÖ – Bündis Zukunft Österreichs). Strana v minulých volbách získávala velkou podporu zejména ve Vídni.

Svaz pro budoucnost Rakouska (*Bündis Zukunft Österreichs, BZÖ*)

Předsedkyně FPÖ Ursula Haubnerová 4. dubna 2005 odstoupila ze své funkce a současně s většinou předchozího vedení této strany založila nové hnutí Svaz pro budoucnost Rakouska (BZÖ). Vyvrcholily tak dlouholeté spory uvnitř FPÖ. Na zakládajícím konventu BZÖ byl 17. dubna 2005 zvolen Jörg Haider předsedou strany. Jeho hlavním cílem je získat zpět hlasy, které strana Svobodných ztratila. BZÖ je založena na osvědčeném modelu, který předváděla FPÖ v devadesátých letech: občanům blízká témata s důrazem na sociální oblast a odporu k Proporzdemokratie tzv. stranickému státu, jehož nepopularita a obava z jejího návratu je značná. Program zdůrazňuje, že klasické strany jako zprostředkovatelé zájmů hrály v historii rakouské demokracie důležitou roli, avšak v současné době je stranický stát se systematickou koncentrací moci a vlivu a strnulými ideologiemi a stranickými aparáty již neadekvátní. BZÖ jako hnutí chce proto politiku pro zájmy „malého občana“ založenou na „nadčasových“ hodnotách svobody, vlasti, odpovědnosti a soudržnosti. Nacionální prvky jsou ale přesto mírně potlačeny.

Zelení – Zelená alternativa (*Die Grünen – Die Grüne Alternative, Grüne*)

Zelení vstoupili do parlamentních lavic poprvé v roce 1986. Nikdy se ale nepodíleli na žádné vládě. Jedná se o levicovou stranu, která reprezentuje program obdobný stranám této politické rodiny v celé Evropě. Specifický postoj zaujímali Zelení k evropské integraci. Principiálně myšlenku evropské integrace podporovali, ale odmítali takovou podobu EU, kterou předvíдалa Maastrichtská smlouva. Po jednoznačném výsledku referenda o vstupu v roce 1994 však Zelení ratifikaci přístupové smlouvy v parlamentu podpořili. Dnes již jsou *de facto* proevropskou

stranou. V současné době je jejich podpora rovnoměrně rozmístěna po celém Rakousku.³¹

Kapitola 6 – Indexy měřící vlastnosti stranického systému v Polsku, Slovensku, Německu a Rakousku (index deformace, index Loosemore - Hanby a index agregace) podle výsledků posledních voleb

Volební systém je klíčovým faktorem, který určuje míru zastoupení voličů v zákonodárných sborech. Pro získání úvodního přehledu vztahu jednotlivých volebních a stranických systémů ve čtyřech vybraných zemích jsem využil tři indexy, a to index deformace, index Loosemore - Hanby stran a index agregace.³²

Index deformace (I)

Index deformace přináší informaci nadreprezentace a podreprezentace jednotlivých politických stran v daném politickém systému podle následujícího vzorce:

$$I = s_1 / v_1$$

Kdy s_1 je procento mandátů získaných politickou stranou a v_1 je procento hlasů získaných politickou stranou. Ideální stav, tj. maximální proporcionalita nastává při hodnotě 1. To znamená, že s_1 je procento mandátů a procentu hlasů rovné. Čím je hodnota indexu deformace vyšší než 1, tím je vyšší úroveň nadreprezentace, naopak, čím více se index blíží 0, tím je strana více odreprezentována. Pokud vezmeme v úvahu poslední výsledky voleb v jednotlivých zkoumaných zemích, dojdeme k následujícím závěrům:

Polsko - volby v roce 2005

³¹ Další informace o programu a historii politické strany lze získat na <http://www.grunen.at>

³² Vzorce indexů jsou souhrnně přiloženy v příloze č. 1

Politická strana	% hlasů	Počet mandátů	% mandátů	index deformace	Výsledek
PiS	27 %	155	33,69 %	1,24	nadrepräsentována
PO	24,1 %	133	28,91 %	1,19	nadrepräsentována
Sebeobrana	11,4 %	56	12,1 %	1,06	nadrepräsentována
SLD	11,3 %	55	11,9 %	1,05	nadrepräsentována
LPR	8 %	34	7,39 %	0,92	podrepräsentována
PSL	7 %	25	5,43 %	0,77	podrepräsentována
Německá menšina	0,3 %	2	0,43 %	1,43	nadrepräsentována

Tabulka 2, Index deformace, volby do Sejmu 2005

Slovensko – volby v roce 2006

Politická strana	% hlasů	Počet mandátů	% mandátů	index deformace	Výsledek
Směr	29,14 %	50	33,33 %	1,14	nadrepräsentována
SDKÚ-DS	18,35 %	31	20,67 %	1,12	nadrepräsentována
SNS	11,73 %	20	13,33 %	1,13	nadrepräsentována
SMK	11,68 %	20	13,33 %	1,14	nadrepräsentována
ES – HZDS	8,79 %	15	10 %	1,13	nadrepräsentována
KDH	8,31 %	14	9,33 %	1,12	nadrepräsentována

Tabulka 3, Index deformace, volby do Národní rady Slovenskej republiky 2006

Německo – volby v roce 2005

Politická strana	% hlasů	Počet mandátů	% mandátů	Index deformace	Výsledek
CDU/CSU	35,2 %	226	36,80 %	1,04	nadrepräsentována
SPD	34,2 %	222	36,15 %	1,05	nadrepräsentována
FDP	9,8 %	61	9,93 %	1,01	nadrepräsentována
PDS	8,7 %	54	8,79 %	1,01	nadrepräsentována
Grüne	8,1 %	51	8,30 %	1,02	nadrepräsentována

Tabulka 4, Index deformace, volby do Bundestagu 2005

Rakousko – volby v roce 2006

Politická strana	% hlasů	Počet mandátů	% mandátů	Index deformace	Výsledek
SPÖ	35,3	68	37,1	1,06	nadrepzentována
ÖVP	34,3	66	36,06	1,05	nadrepzentována
Grüne	11	21	11,4	1,03	nadrepzentována
FPD	11	21	11,4	1,03	nadrepzentována
BZÖ	4	7	3,8	0,95	podrepzentována

Tabulka 5, Index deformace, volby do Nationalrat 2006

Z výše uvedených výsledků vyplývá, že volební systémy v jednotlivých zemích většinou jednotlivé politické strany počtem mandátů nadrepzentují. Neplatí to ovšem všeobecně. V případě Polska jsou hned dvě politické strany podrepzentovány. Jedná se o LPR (index 0,92) a ještě výrazněji je odrepzentována PSL (index 0,77). Naopak na Slovensku a Německu jsou všechny strany zastoupené v dolní komoře počtem mandátů nadrepzentovány. V Rakousku je pak jedinou těsně podrepzentovanou stranou BZÖ (index 0,95).

Index proporcionality – Loosemore - Hanby (D)

Loosemore a Hanby zkoumali v sedmdesátých letech dvacátého století jednotlivé volební systémy a došli k závěru, že nejvíce proporční jsou metody volebního čísla (tzv. kvóty) a naopak nejméně proporčními jsou metody volebního dělitele Saint Laguë a D'Hondtův dělitel. Pro prokázání těchto závěrů sestavili vzorec, který zjišťuje u každé strany zvlášť rozdíl mezi jejím procentem hlasů a procentem mandátů. Tyto rozdíly se pak sečtou. Loosemore - Hanby index pak dělí výsledný rozdíl dvěma, čímž zjišťuje, o kolik procent se od proporcionality odchyluje výsledek voleb jako celek. Výpočet nesmí opomenout žádnou ze stran, která ve volbách kandidovala, i když získala minimální počet hlasů a třebaže nezískala žádný mandát. Výhodou indexu je, že strany zcela bez mandátů můžeme

do výpočtu započítat najednou. Výpočet Loosemore - Hanby index (D) se provádí dle následujícího vzorce:

$$I = 1/2 \sum |v_i - s_i|$$

Přičemž v_i udává procento hlasů a s_i procento mandátů pro stranu. Výsledek Loosemore-Hanby dává hodnoty 0 – 100 v procentech (maximální proporcionalita – maximální disproporcionalita). Loosemore – Hanby index jako zástupce klasického přístupu k vnímání proporcionality vyhodnocuje jako nejproporčnější formuli Hareovu kvótu naopak jako nejméně proporční metodu volebního dělitele Imperiali.³³ Docházíme k následujícím výsledkům:

Polsko 2005

Strana	% hlasů	% mandátů	rozdíl	abs.hodnota
PiS	27	33,69	-6,69	6,69
PO	24,1	28,91	-4,81	4,81
Sebeobrana	11,4	12,1	-0,7	0,7
SLD	11,3	11,9	-0,6	0,6
LPR	8	7,39	0,61	0,61
PSL	7	5,43	1,57	1,57
Německá menšina	0,3	0,43	-0,13	0,13
ostatní strany	10,9	0	-10,9	10,9
Součet	100			26,01
Dělitel				2
Loosemore – Hanby index				13,005

Tabulka 6, Loosemore - Hanby index - Polsko, volby do Sejmu 2005

Slovensko 2006

Strana	% hlasů	% mandátů	rozdíl	abs.hodnota
Směr	29,14	33,33	-4,19	4,19
SDKÚ-DS	18,35	20,67	-2,32	2,32
SNS	11,73	13,33	-1,6	1,6
SMK	11,68	13,33	-1,65	1,65
ĽS – HZDS	8,79	10	-1,21	1,21
KDH	8,31	9,33	-1,02	1,02

³³ Lebeda, T., Proporcionalita volebních formulí poměrných systémů, studie, Sociologický ústav AV ČR, Praha 2006, str. 905

zbylé strany	12	0	-12	12
Součet	100			23,99
Dělitel				2
Loosemore – Hanby index				11,995

Tabulka 7, Loosemore - Hanby index - Slovensko, volby do NR 2006

Německo 2005

Strana	% hlasů	% mandátů	rozdíl	abs.hodnota
CDU/CSU	35,2	36,8	-1,6	1,6
SPD	34,2	36,15	-1,95	1,95
FDP	9,8	9,93	-0,13	0,13
PDS	8,7	8,79	-0,09	0,09
Grüne	8,1	8,3	-0,2	0,2
zbylé strany	4	0	-4	4
součet	100			7,97
dělitel				2
Loosemore - Hanby index				3,985

Tabulka 8, Loosemore - Hanby index - Německo, volby do Bundestagu 2005

Rakousko 2006

strana	% hlasů	% mandátů	rozdíl	abs.hodnota
SPÖ	35,3	37,1	-1,8	1,8
ÖVP	34,3	36,06	-1,76	1,76
Grüne	11	11,4	-0,4	0,4
FPD	11	11,4	-0,4	0,4
BZÖ	4	3,8	0,2	0,2
zbylé strany	4,4	0	-4,4	4,4
součet	100			8,96
dělitel				2
Loosemore – Hanby index				4,48

Tabulka 9, Loosemore - Hanby index - Rakousko, volby do NR 2006

Díky Loosemore – Hanby indexu zjišťujeme rozdíl mezi distribucí hlasů a alokací mandátů, tedy o kolik procentních bodů se celkový výsledek voleb odchyluje od ideální proporcionality. Hodnota indexu stoupá s počtem stran a jejich volební

fragmentací. V takovém případě se zvyšuje hodnota indexu, přestože disproporcionalita rozložená mezi větší počet stran nemusí být zásadní.³⁴

Z výše uvedených přehledů výsledků vyplývá, že největší výchylku od ideální proporcionality zkoumaných volebních systémů mají výsledky polského volebního systému (13,005 %) a slovenského volebního systému (11,995 %). Naopak nejmenší výchylku od ideální proporcionality zkoumaných volebních systémů představuje německý volební systém (3,985 %) a rakouský (4,48 %).

Z výsledků je čitelné, že jak v Německu tak v Rakousku „propadá“ mnohem méně hlasů než v Polsku a na Slovensku. Zatímco v Německu propadly v posledních volbách jen 4 % hlasů a v Rakousku 4,4 %, pak v Polsku to bylo 10,9 % a na Slovensku dokonce 12 % hlasů.

Index agregace (A)

Index agregace měří postavení nejsilnější strany v parlamentě ve vztahu k ostatním parlamentním stranám. Rozhodující je kritérium počtu stran zastoupených v parlamentě a procento mandátů nejsilnější strany. Výpočet je prováděn podle vzorce:

$$A = s/n$$

Kde s znamená procento parlamentních křesel nejsilnější politické strany a n znamená počet stran zastoupených v parlamentu. Čím vyšší index agregace je, tím vyšší je koncentrace stranického systému, což usnadňuje utváření koalic. Výsledkem vysokého indexu agregace by měla být stabilní vláda, protože to znamená, že v systému fungují silné strany schopné sestavit vládu.

Polsko 2005

nejsilnější strana	% parlamentních křesel	Počet stran	Index agregace
PiS	33,69	7	4,812857143

Tabulka 10, Index agregace - Polsko, volby do Sejmu 2005

³⁴ Citlivost indexu vůči počtu stran odstraňuje index navržený Douglasem Rae (Rae index)

Slovensko 2006

nejsilnější strana	% parlamentních křesel	Počet stran	Index agregace
Směr	33,33	6	5,555

Tabulka 11, Index agregace – Slovensko, volby do NR 2006

Německo 2005

nejsilnější strana	% parlamentních křesel	Počet stran	Index agregace
CDU/CSU	36,8	5	7,36

Tabulka 12, Index agregace - Německo, volby do Bundestagu 2005

Rakousko 2006

nejsilnější strana	% parlamentních křesel	Počet stran	Index Agregace
SPÖ	35,3	5	7,06

Tabulka 13, Index agregace - Rakousko, volby do NR 2006

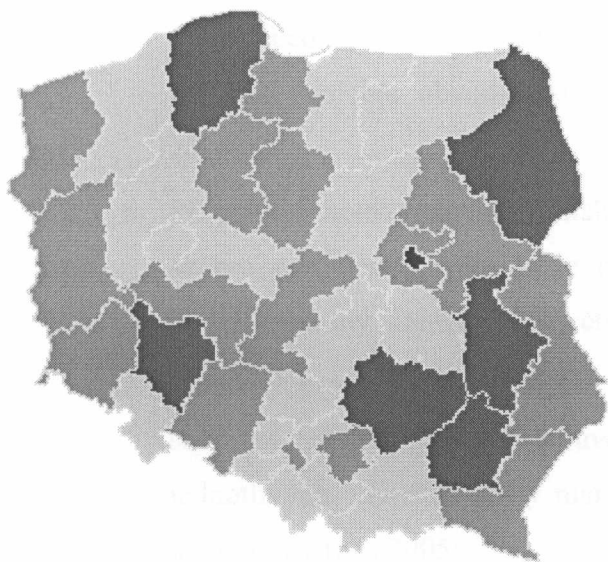
Nejvyšší index agregace je v Německu (7,36) a Rakousku (7,06), což potvrzuje postavení tamních nejsilnějších politických stran. Oba stranické systémy jsou silně koncentrované, ale zároveň je pravdou, že v obou těchto stranických systémech tvoří vládní koalici první dvě nejsilnější strany. V případě Německa je silnější stranou CDU/CSU, která má zároveň obsazen i premiérský post a slabší stranou je SPD. V případě Rakouska ještě není o podobě vládní koalice v době dokončování této diplomové práce definitivně rozhodnuto, avšak lze předvídat vznik velké koalice v obráceném gardu, kdy premiérské křeslo obsadí člen SPÖ a slabším partnerem bude druhá nejsilnější strana ÖVP.

Nejmenší index agregace vykazuje polský stranický systém (4,81), kde vznikají složité podmínky pro vznik vládních koalic a stejně tak i slovenský stranický systém (5,55). Oba výsledky jsou způsobeny zejména počtem stran zastoupených v parlamentě, kdy v polském Sejmu je těchto stran sedm (je třeba ke zkoumaným stranám připočítat i Stranu německé menšiny, která získává pravidelně dva mandáty ve volebním obvodu Opole a ze zákona nemusí překročit 5% volební klauzuli). Pokud bychom v polském případě vzali v úvahu pouze 6 politických stran, pak by byl výsledný index agregace 5,61 a tedy vyšší než na Slovensku (5,55).

Kapitola 7 – Polsko, vliv volebních systémů na systém politických stran

7.1 Volební systém do Sejmu v roce 2005

Polský volební systém byl již v předcházejících kapitolách podrobně popsán. Všechny 460 poslanců Sejmu je voleno v 41 volebních obvodech, ve kterých se rozděluje od 7 do 19 mandátů s tím, že existuje 5% zákonná volební klauzule pro vstup do Sejmu a dále 8% pro koalice stran. Tato klauzule však neplatí pro politické strany reprezentující národnostní menšiny (dnes patří takto 2 mandáty německé menšině). Pro přepočítání hlasů používá metoda volebního dělitele Saint-Laguë s modifikací v tom, že prvním dělitelem je není 1, nýbrž 1,4.

Obrázek 1, 41 volebních obvodů v Polsku pro volby v letech 2002 - 2005

7.2 Základní principy výzkumu

Vzhledem k tomu, že je třeba volební výsledky spočítat v každém volebním obvodu zvlášť, budu vycházet z následujících premis:

1. Zůstane zachováno 41 volebních obvodů, podle kterých se v roce 2005 volilo. V každém volebním obvodě zvlášť tak bude zjištěn počet mandátů pro jednotlivé politické strany.
2. K výpočtu budu užívat jen počet odevzdaných platných hlasů pro jednotlivé politické strany v daném obvodě (tzn. pro jednotlivé kandidátní listiny).
3. K výpočtu budou využity volební statistiky z roku 2005 v jednotlivých volebních obvodech.³⁵
4. Každému volebnímu obvodu bude přiděleno přesně tolik mandátů, které mu byly na základě volební účasti ve volbách v roce 2005 přiděleny.
5. 5% volební klauzule na republikové úrovni zůstane zachována. Proto se bude 458 mandátů přerozdělovat těmto politickým stranám: PiS, PO, Sebeobrana, SLD, LPR, PSL s tím, že 2 mandáty německé menšině (volební obvod Opole) zůstanou zachovány (povinnost ze zákona).
6. Při použití metody volebního čísla (Haerova, Hagenbach-Bischoffova) se pro rozdělení zbytku užije metody největšího zbytku (mandáty obdrží ty strany, které mají největší počet zbytkových hlasů).
7. Mandáty pro jednotlivé volební obvody tak budou zachovány. Pro srovnání předkládám níže uvedenou tabulku s počty mandátů jednotlivých obvodů i počty mandátů pro jednotlivé strany dle voleb do Sejmu v roce 2005:

číslo	Název	mandáty	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
1	Legnica	12	4	3	2	2	0	1
2	Wałbrzych	8	3	3	1	1	0	0
3	Wrocław	14	5	6	1	1	0	1
4	Bydgoszcz	12	4	3	1	3	0	1
5	Toruń	13	3	3	3	2	1	1
6	Lublin	15	5	3	2	1	2	2

³⁵ volební výsledky a statistiky jsou získané z WWW [cit 28.12. 2006]:
<http://www.wybory2005.pkw.gov.pl/SJM/PL/WYN/M/index.htm>

7	Chełm	12	3	1	3	1	2	2
8	Zielona Góra	12	3	4	1	2	1	1
9	Łódź	10	3	3	1	2	0	1
10	Piotrków Trybunalski	9	3	1	2	1	1	1
11	Sieradz	12	3	2	3	2	1	1
12	Chrzanów	8	4	2	0	1	0	1
13	Kraków	13	6	5	0	1	0	1
14	Nowy Sącz	9	4	2	1	0	1	1
15	Tarnów	9	4	2	1	0	1	1
16	Płock	10	3	2	2	1	2	0
17	Radom	9	3	1	2	1	1	1
18	Sedlce	12	4	2	2	1	2	1
19	Warszawa I	19	7	8	0	3	0	1
20	Warszawa II	11	4	4	1	1	0	1
21	Opole	13	3	4	2	1	0	1
22	Krosno	11	4	2	1	1	1	2
23	Rzeszów	15	7	3	1	1	1	2
24	Białystok	15	5	3	2	2	1	2
25	Gdańsk	12	4	6	1	1	0	0
26	Gdynia	14	4	6	1	2	0	1
27	Bielsko-Biała	9	4	3	0	1	0	1
28	Częstochowa	7	3	2	1	1	0	0
29	Gliwice	10	4	4	1	1	0	0
30	Rybnik	9	4	4	0	1	0	0
31	Katovice	12	5	6	0	1	0	0
32	Sosnowiec	9	3	3	0	2	0	1
33	Kielce	16	5	3	3	2	2	1
34	Elbląg	8	2	2	2	1	1	0
35	Olsztyn	10	3	3	1	1	1	1
36	Kalisz	12	3	3	2	2	1	1
37	Konin	9	2	2	3	1	1	0
38	Piła	9	2	3	1	2	1	0
39	Poznań	10	4	5	0	1	0	0
40	Koszalin	8	2	2	3	1	0	0
41	Szczecin	13	4	4	2	2	0	1
	Celkem	460	155	133	56	55	25	34

Tabulka 14, Polsko 2005 - rozdělení mandátů pro jednotlivé volební obvody a pro jednotlivé politické strany³⁶

7.3 Metoda volebního dělitele v roce 2005 (D'Hondt, Imperiali, Saint Laguë)

³⁶ Ve volebním obvodě č. 21 (Opole) připadly 2 mandáty dle propočtů i dle zákona Straně německé menšiny. Ta v tabulce není zvlášť zahrnuta.

Vzhledem k tomu, že pro přepočítání mandátů pro volby do Sejmu se v Polsku využívá v jednotlivých volebních obvodech modifikovaná metoda Saint Laguë (prvním dělitelem je zde 1,4), je jistě zajímavé i následující srovnání s přepočtem bez užití této modifikace. Po přepočtu hlasů na mandáty při užití D'Hondtovy metody volebního čísla jsem došel k následujícím výsledkům jednotlivých politických stran³⁷:

číslo	Název	mandáty	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
1	Legnica	12	4	3	2	2	0	1
2	Wałbrzych	8	3	2	1	1	0	1
3	Wrocław	14	5	6	1	1	0	1
4	Bydgoszcz	12	4	3	1	3	0	1
5	Toruń	13	3	3	3	2	1	1
6	Lublin	15	5	3	2	1	2	2
7	Chełm	12	3	1	3	1	2	2
8	Zielona Góra	12	3	4	1	2	1	1
9	Łódź	10	3	3	1	2	0	1
10	Piotrków Trybunalski	9	3	1	2	1	1	1
11	Sieradz	12	3	2	3	2	1	1
12	Chrzanów	8	3	2	1	1	0	1
13	Kraków	13	6	5	0	1	0	1
14	Nowy Sącz	9	4	2	1	0	1	1
15	Tarnów	9	4	2	1	0	1	1
16	Płock	10	3	2	2	1	2	0
17	Radom	9	3	1	2	1	1	1
18	Sedlce	12	4	2	2	1	2	1
19	Warszawa I	19	7	8	0	2	1	1
20	Warszawa II	11	4	4	1	1	0	1
21	Opole	13	3	4	2	1	0	1
22	Krosno	11	4	2	1	1	1	2
23	Rzeszów	15	7	3	1	1	1	2
24	Białystok	15	5	3	2	2	1	2
25	Gdaňsk	12	4	6	1	1	0	0
26	Gdynia	14	4	6	1	2	0	1
27	Bielsko-Biala	9	4	3	0	1	0	1
28	Częstochowa	7	3	2	1	1	0	0
29	Gliwice	10	4	4	1	1	0	0
30	Rybnik	9	4	4	0	1	0	0
31	Katovice	12	5	6	0	1	0	0

³⁷ Zdroj: vlastní výpočet; veškeré výpočty vztahující se k této tabulce provedené v jednotlivých volebních obvodech jsou umístěny v příloze č. 2

32	Sosnowiec	9	3	3	0	2	0	1
33	Kielce	16	5	3	3	2	2	1
34	Elbląg	8	2	2	2	1	1	0
35	Olsztyn	10	3	3	1	1	1	1
36	Kalisz	12	3	3	2	2	1	1
37	Konin	9	2	2	3	1	1	0
38	Piła	9	2	2	1	2	1	1
39	Poznań	10	4	5	0	1	0	0
40	Koszalin	8	2	2	3	1	0	0
41	Szczecin	13	4	4	2	2	0	1
	celkem	460	155	131	56	54	26	36

Tabulka 15, Polsko 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Sejmu v roce 2005 podle D'Hondtovy formule

Porovnáme-li výsledky zjištěné z tabulky 13 a tabulky 14 dojdeme k závěru, že D'Hondtova formule se výsledkově přibližuje k modifikované formuli Saint Laguë. Vítězem voleb by se tak podle D'Hondtovy metody stala PiS se ziskem 155 mandátů (stejný výsledek jako v případě modifikované formule Saint Laguë), druhé místo by stejně jako v roce 2005 obsadilo PO se 131 mandáty (-2 mandáty). Stejně mandátů by při přepočtu získala Sebeobrana (56 mandátů). Ta také jako jediná ze čtyř zbývajících parlamentních stran dokázala ve volbách ve čtyřech volebních obvodech zvítězit (volební obvody č. 7 Chełm, č. 11 Sieradz, č. 37 Konin, č. 40 Koszalin). Sebeobrana také byla jedinou z šesti parlamentních stran, která nekandidovala ve všech volebních obvodech - nepodala kandidátní listinu ve volebním obvodu č. 32 (Sosnowiec). SLD by taktéž lehce ztratila (-1). Naopak obě dvě menší strany by lehce získaly na úkor větších stran. PSL by si polepšila z 25 na 26 mandátů (+1), LPR by rovněž získala dva mandáty navíc – namísto 34 křesel by si polepšila na 36. Z výše uvedených výsledků vyplývá, že D'Hondtova formule se téměř (až na marginální odchylky) přiblížila výsledkově modifikované metodě Saint Laguë. Z toho taktéž lze dovodit, že ani tato formule by v krátkodobém horizontu neovlivnila stranický systém v Polsku a ani by neumožnila lehčí utváření koalic, kdy by pravděpodobně opět došlo k vytvoření menšinové vlády PiS.

Pokud budeme D'Hondtovu formuli modifikovat a prvním dělitelem bude číslovka 2 (tj. bude se jednat o formuli Imperiali), dojdeme k následujícím výsledkům jednotlivých politických stran³⁸:

číslo	název	mandáty	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
1	Legnica	12	4	4	2	2	0	0
2	Wałbrzych	8	3	3	1	1	0	0
3	Wrocław	14	5	7	1	1	0	0
4	Bydgoszcz	12	5	4	1	2	0	0
5	Toruń	13	5	3	3	2	0	0
6	Lublin	15	5	3	2	1	2	2
7	Chełm	12	3	1	3	1	3	1
8	Zielona Góra	12	4	5	1	2	0	0
9	Łódź	10	4	4	0	2	0	0
10	Piotrków Trybunalski	9	3	1	3	1	1	0
11	Sieradz	12	3	2	4	2	1	0
12	Chrzanów	8	5	2	0	0	0	1
13	Kraków	13	7	6	0	0	0	0
14	Nowy Sącz	9	5	3	0	0	0	1
15	Tarnów	9	5	3	0	0	0	1
16	Płock	10	4	1	2	1	2	0
17	Radom	9	4	2	2	0	1	0
18	Siedlce	12	5	2	2	0	2	1
19	Warszawa I	19	8	9	0	2	0	0
20	Warszawa II	11	6	5	0	0	0	0
21	Opole	13	4	5	1	1	0	0
22	Krosno	11	6	2	1	0	1	1
23	Rzeszów	15	8	3	1	0	1	2
24	Białystok	15	6	3	2	2	1	1
25	Gdańsk	12	4	7	0	1	0	0
26	Gdynia	14	5	7	1	1	0	0
27	Bielsko-Biala	9	5	4	0	0	0	0
28	Częstochowa	7	3	3	1	0	0	0
29	Gliwice	10	4	5	0	1	0	0
30	Rybnik	9	4	4	0	1	0	0
31	Katowice	12	5	6	0	1	0	0
32	Sosnowiec	9	3	4	0	2	0	0
33	Kielce	16	5	3	3	2	3	0
34	Elbląg	8	3	2	2	1	0	0
35	Olsztyn	10	3	4	1	2	0	0
36	Kalisz	12	3	4	2	2	1	0
37	Konin	9	2	2	3	1	1	0
38	Piła	9	2	3	2	2	0	0
39	Poznań	10	3	6	0	1	0	0
40	Koszalin	8	2	2	3	1	0	0
41	Szczecin	13	4	6	1	2	0	0
	celkem	460	177	155	51	44	20	11

³⁸ Zdroj: vlastní výpočet; veškeré výpočty vztahující se k této tabulce provedené v jednotlivých volebních obvodech jsou umístěny v příloze č. 3

Tabulka 1, Polsko 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Sejmu v roce 2005 podle formule Imperiali

Formule Imperiali podle očekávání posílila dvě velké strany. PiS by si podle této formule výrazně polepšila oproti reálnému volebnímu výsledku z roku 2006 na 177 mandátů (+ 22 mandátů), stejně tak i PO na 155 (+ 22 mandátů). Další čtyři strany již ztrácejí. Sebeobrana by v Sejmu ztratila nejméně - pouhých pět křesel, SLD jedenáct křesel a PSL pět křesel. Největší ztrátu byl ale zaznamenala LPR a to rovných 23 křesel! Tím by se význam této strany postupně zmenšoval. Dva mandáty by připadly německé menšině ve volebním obvodu Opole. Potvrdilo se, že formule Imperiali výsledkově zvýhodňuje největší strany. Tvorbě koalic by ovšem vzhledem k roztržičnosti polské pravice taktéž nepomohla.

Třetí a poslední zkoumanou formulí metody volebního dělitele je nemodifikovaná Saint Laguë, jejíž porovnání s její modifikací je rovněž velmi zajímavé. Pokud tedy budeme v jednotlivých volebních obvodech aplikovat tuto formuli, dojdeme k následujícím výsledkům jednotlivých politických stran³⁹:

číslo	název	mandáty	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
1	Legnica	12	4	3	2	2	0	1
2	Wałbrzych	8	2	2	1	1	1	1
3	Wrocław	14	4	5	1	2	1	1
4	Bydgoszcz	12	3	3	2	2	1	1
5	Toruń	13	3	3	3	2	1	1
6	Lublin	15	4	3	3	1	2	2
7	Chełm	12	3	1	3	1	2	2
8	Zielona Góra	12	3	3	2	2	1	1
9	Łódź	10	3	3	1	2	0	1
10	Piotrków Trybunalski	9	2	2	2	1	1	1
11	Sieradz	12	3	2	3	2	1	1
12	Chrzanów	8	3	2	1	1	0	1
13	Kraków	13	5	5	1	1	0	1
14	Nowy Sącz	9	3	2	1	1	1	1
15	Tarnów	9	3	2	1	1	1	1
16	Płock	10	3	1	2	1	2	1

³⁹ Zdroj: vlastní výpočet; veškeré výpočty vztahující se k této tabulce provedené v jednotlivých volebních obvodech jsou umístěny v příloze č. 4

17	Radom	9	2	2	2	1	1	1
18	Siedlce	12	3	2	2	1	2	2
19	Warszawa I	19	6	7	1	3	1	1
20	Warszawa II	11	4	3	1	1	1	1
21	Opole	13	3	3	2	1	1	1
22	Krosno	11	4	2	1	1	1	2
23	Rzeszów	15	6	3	1	1	2	2
24	Białystok	15	5	3	2	2	1	2
25	Gdańsk	12	4	5	1	0	1	1
26	Gdynia	14	4	5	2	2	0	1
27	Bielsko-Biała	9	3	3	1	1	0	1
28	Częstochowa	7	2	2	1	1	0	1
29	Gliwice	10	3	4	1	1	0	1
30	Rybnik	9	3	3	1	1	0	1
31	Katowice	12	4	5	1	1	0	1
32	Sosnowiec	9	3	3	0	2	0	1
33	Kielce	16	5	3	3	2	2	1
34	Elbląg	8	2	2	2	1	1	0
35	Olsztyn	10	2	3	1	2	1	1
36	Kalisz	12	3	3	2	2	1	1
37	Konin	9	2	2	2	1	1	1
38	Piła	9	2	2	1	2	1	1
39	Poznań	10	3	4	1	1	0	1
40	Koszalin	8	2	2	2	2	0	0
41	Szczecin	13	3	4	2	2	1	1
	celkem	460	134	122	65	58	34	45

Tabulka 17, Polsko 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Sejmu v roce 2005 podle nemodifikované formule Saint Laguë

Jak je z tabulky 16 patrné, nemodifikovaná metoda Saint Laguë by ublížila oběma velkým stranám, které by výrazně ztratily. PiS by oproti reálnému výsledku voleb ztratila dokonce 21 mandátů (podobný propad jako by zaznamenala LPR při metodě Imperiali), PO by ztratila 11 křesel. Naopak všechny zbylé menší strany by si polepšily - Sebeobrana o 9 křesel, SDL o pouhé 3 křesla, PSL o 9 křesel. Největší výhodu by pak zavedení čisté formule Saint Laguë znamenalo pro LPR, která by získala o 11 křesel více. Ani tato formule by však vzhledem k roztržitému stranickému systému v Polsku, kdy spolu v současnosti soupeří dvě velké pravicové strany, nevedla ke snadnějšímu uzavírání vládních koalic.

7.4 Metoda volebního čísla v roce 2005 (Hareova, Hagenbach-Bischoffova)

V další části výzkumu se zaměřím na to, jak by se změnil počet mandátů pro jednotlivé politické strany, pokud by byla v Polsku při volbách v roce 2005 použita volební metoda Hareova a posléze i Hagenbach-Bischoff. Opět bylo třeba spočítat výsledky v každém volebním obvodu zvlášť s tím, že počet mandátů rozdělovaných v jednotlivých volebních obvodech byl pevně stanoven. Mandátové číslo pro každý volební obvod vypočteme jako podíl počtu platných odevzdaných hlasů k počtu mandátů ve volebním obvodu přerozdělovaných. Zbytkové mandáty jsou přerozděleny podle metody největšího zbytku. Na celorepublikové úrovni pak dostaneme následující výsledky⁴⁰:

<i>číslo</i>	<i>název</i>	<i>mandáty</i>	<i>PiS</i>	<i>PO</i>	<i>Sebeobrana</i>	<i>SLD</i>	<i>PSL</i>	<i>LPR</i>
1	Legnica	12	3	3	2	2	1	1
2	Wałbrzych	8	2	2	1	1	1	1
3	Wrocław	14	4	5	1	2	1	1
4	Bydgoszcz	12	3	3	2	2	1	1
5	Toruń	13	3	3	3	2	1	1
6	Lublin	15	4	3	2	2	2	2
7	Chełm	12	3	1	3	1	2	2
8	Zielona Góra	12	3	3	2	2	1	1
9	Łódź	10	3	3	1	2	0	1
10	Piotrków Trybunalski	9	2	2	2	1	1	1
11	Sieradz	12	3	2	3	2	1	1
12	Chrzanów	8	3	2	1	1	0	1
13	Kraków	13	5	4	1	1	1	1
14	Nowy Sącz	9	3	2	1	1	1	1
15	Tarnów	9	3	2	1	1	1	1
16	Płock	10	2	2	2	1	2	1
17	Radom	9	2	2	2	1	1	1
18	Siedlce	12	3	2	2	1	2	2
19	Warszawa I	19	6	7	1	2	2	1
20	Warszawa II	11	4	3	1	1	1	1
21	Opole	13	3	3	2	1	1	1
22	Krosno	11	4	2	1	1	1	2
23	Rzeszów	15	6	3	1	1	2	2
24	Białystok	15	5	3	2	2	1	2
25	Gdańsk	12	3	5	1	1	1	1
26	Gdynia	14	4	5	1	2	1	1

⁴⁰ Zdroj: vlastní výpočet; veškeré výpočty vztahující se k této tabulce provedené v jednotlivých volebních obvodech jsou umístěny v příloze č. 5

27	Bielsko-Biała	9	3	3	1	1	0	1
28	Częstochowa	7	2	2	1	1	0	1
29	Gliwice	10	3	4	1	1	0	1
30	Rybnik	9	3	3	1	1	0	1
31	Katowice	12	4	4	1	1	1	1
32	Sosnowiec	9	2	3	0	2	1	1
33	Kielce	16	4	3	3	2	3	1
34	Elbląg	8	2	2	1	1	1	1
35	Olsztyn	10	2	3	1	2	1	1
36	Kalisz	12	3	3	2	2	1	1
37	Konin	9	2	2	2	1	1	1
38	Piła	9	2	2	1	2	1	1
39	Poznań	10	3	4	1	1	0	1
40	Koszalin	8	2	2	2	1	1	0
41	Szczecin	13	3	4	2	2	1	1
	celkem	460	129	121	62	58	42	46

Tabulka 18, Polsko 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Sejmu v roce 2005 podle Hareovy formule

Z výše uvedených výsledků vyplývá, že by tento přepočítání oslabil obě velké strany. PiS by oproti reálným výsledkům z roku 2005 ztratila dokonce 26 mandátů, PO „jen“ 12. Všechny čtyři menší strany by si polepšily. Nejvíce PSL o 17 mandátů a LPR o 12 mandátů a dále Sebeobrana o 6 mandátů. Výsledek SDL by byl velmi obdobný – podle Hareova přepočítání by získala 58 křesel, ve skutečnosti jich ve volbách v roce získala 55. Hareova formule jak vidno posiluje menší strany na úkor velkých stran. Ani tato formule však nezajistí stabilní vládní koalici.

Nyní se podívejme na výsledky po přepočítání formulí Hagenbach-Bischoff, která snižuje zbytkové mandáty⁴¹:

číslo	název	Mandáty	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
1	Legnica	12	3	3	2		1	1
2	Wałbrzych	8	2	2	1	1	1	1
3	Wrocław	14	4	5	1	2	1	1
4	Bydgoszcz	12	3	3	2	2	1	1
5	Toruń	13	3	3	3	2	1	1
6	Lublin	15	4	3	3	1	2	2
7	Chełm	12	3	1	3	1	2	2
8	Zielona Góra	12	3	3	2	2	1	1
9	Łódź	10	3	3	1	2	0	1

⁴¹ Zdroj: vlastní výpočet; veškeré výpočty vztahující se k této tabulce provedené v jednotlivých volebních obvodech jsou umístěny v příloze č. 6

10	Piotrków Trybunalski	9	2	2	2	1	1	1
11	Sieradz	12	3	2	3	2	1	1
12	Chrzanów	8	3	2	1	1	0	1
13	Kraków	13	5	4	1	1	1	1
14	Nowy Sącz	9	4	2	1	0	1	1
15	Tarnów	9	3	2	1	1	1	1
16	Płock	10	3	1	2	1	2	1
17	Radom	9	2	2	2	1	1	1
18	Siedlce	12	3	2	2	1	2	2
19	Warszawa I	19	6	7	1	3	1	1
20	Warszawa II	11	4	3	1	1	1	1
21	Opole	13	3	3	2	1	1	1
22	Krosno	11	4	2	1	1	1	2
23	Rzeszów	15	6	3	1	1	2	2
24	Białystok	15	5	3	2	2	1	2
25	Gdańsk	12	3	5	1	1	1	1
26	Gdynia	14	4	5	1	2	1	1
27	Bielsko-Biała	9	3	3	1	1	0	1
28	Częstochowa	7	2	2	1	1	0	1
29	Gliwice	10	3	4	1	1	0	1
30	Rybnik	9	3	3	1	1	0	1
31	Katowice	12	4	5	1	1	0	1
32	Sosnowiec	9	3	3	0	2	0	1
33	Kielce	16	4	3	3	2	3	1
34	Elbląg	8	2	2	2	1	1	0
35	Olsztyn	10	2	3	1	2	1	1
36	Kalisz	12	3	3	2	2	1	1
37	Konin	9	2	2	2	1	1	1
38	Piła	9	2	2	1	2	1	1
39	Poznań	10	3	4	1	1	0	1
40	Koszalin	8	2	2	2	1	1	0
41	Szczecin	13	3	4	2	2	1	1
	celkem	460	132	121	64	57	39	45

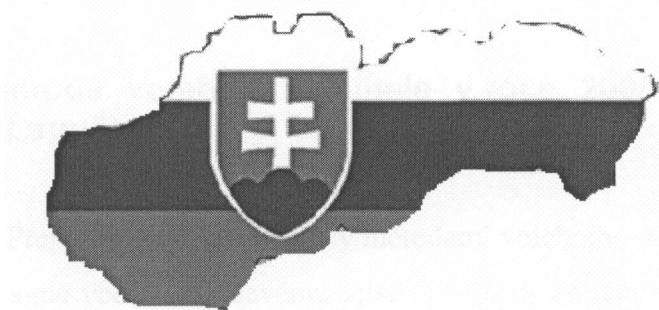
Tabulka 19, Polsko 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Sejmu v roce 2005 podle Hagenbach-Bischoffovy formule

Hagenbach-Bischoffova formule změnila výsledky oproti Hareově metodě jen velmi nepatrně a potvrzuje se tak pravidlo, že obě formule produkují podobné výsledky. PiS mírně získala (+3 mandáty) stejně jako Sebeobrana (+2), zatímco PO získala stejně a PSL naopak ztratila (-3) spolu s LPR (-1). SDL by získala po tomto přepočtu o jeden mandát méně oproti Hareově metodě. O tvorbě vládních koalic platí totéž co při výše uvedených přepočtech.

Kapitola 8 – Slovensko, vliv volebních systémů na systém politických stran

8.1 Volební systém do Národní rady Slovenskej republiky v roce 2006

Slovenský případ je na rozdíl od polského případu jednodušší v tom, že celý stát tvoří jeden volební obvod. Na rozdíl od Polska, kde bylo nutné provést na 205 různých výpočtů v jednotlivých volebních obvodech postačuje v tomto případě provést pouhé čtyři výpočty pro jednotlivé volební formule. Slovensko tak tvoří jeden volební obvod a formulí přepočtu hlasů na mandáty je dle zákona Hagenabch-Bischoff. Konkrétní postup přepočtu hlasů na mandáty je následný⁴²: Součet platných hlasů odevzdaných pro postupující politické strany nebo koalice (tj. ty, které překročí 5% volební klauzuli, resp. 7% a 10% u koalic) se vydělí číslem 151 (počet mandátů zvýšených o jeden). Číslo, které vyjde tímto dělením zaokrouhlené na celé číslo je republikovým volebním číslem. Celkový počet platných hlasů, který dostala politická strana nebo koalice se dělí republikovým volebním číslem a politické straně nebo koalici se přidělí tolik mandátů, kolikrát je republikové volební číslo obsažené v součtu platných hlasů pro tuto stranu nebo koalici. Pro přidělení zbytkových mandátů se použije metoda největšího zbytku. Při rovnosti rozhoduje los.

Obrázek 2, Slovensko jako jeden volební obvod pro volby do Národnej rady Slovenskej republiky v roce 2006

8.2 Základní principy výzkumu

⁴² § 43 z.č. 333/2004 Z.z., o volbách do Národnej rady Slovenskej republiky

Vzhledem k tomu, že Slovensko tvoří jeden volební obvod budu vycházet z následujících premis:

1. Zůstane zachován 1 volební obvod, podle kterého se v roce 2006 volilo.
2. K výpočtu budu užívat jen počet odevzdaných platných hlasů pro jednotlivé politické strany v daném obvodě (tzn. pro jednotlivé kandidátní listiny).
3. K výpočtu budou využity volební statistiky z roku 2006 v jednotlivých volebních obvodech.⁴³
4. 5% volební klauzule na republikové úrovni zůstane zachována. Pro koalice složené ze dvou nebo tří stran platí volební klauzule ve výši 7 % a pro koalice složené ze 4 a více stran platí zákonná volební klauzule 10 %. Proto se bude 150 mandátů přerozdělovat těmto politickým stranám: KDH, SMK, ĽS – HZDS, SDKÚ-DS, SMĚR, SNS.
5. Při použití metody volebního čísla (Haerova) se pro rozdělení zbytku užije metody největšího zbytku (mandáty obdrží ty strany, které mají největší počet zbytkových hlasů).
6. Přepočítání metoda Hagenbach-Bischoff nebude proveden, neboť se jí využívá pro přepočítání voleb a bude předmětem komparace s dalšími metodami.

8.3 Metoda volebního dělitele v roce 2006 (D'Hondt, Imperiali, Saint Laguë)

Přepočítání hlasů na mandáty metodami volebního dělitele D'Hondt, Imperiali a Saint Laguë vedl k zajímavému zjištění – totiž, že takto zjištěné výsledky ve dvou případech vůbec neodchylují od Hagenbach-Bischoffovy formule použité pro výpočet mandátů při volbách v roce 2006.⁴⁴

⁴³ volební výsledky a statistiky jsou získané z WWW [cit 28.12. 2006]
http://www.statistics.sk/nrsr_2006/slov/index.jsp

⁴⁴ Zdroj: vlastní výpočet; veškeré výpočty vztahující se k této tabulce provedené v jednotlivých volebních obvodech jsou umístěny v přílohách č. 7, č. 8 a č. 9.

Strana	Mandáty 2006	D'Hondt	Imperiali	Saint Laguë
KDH	14	14	13	14
SMK	20	20	20	20
ĽS – HZDS	15	15	14	15
SDKU-DS	31	31	32	31
Směr	50	50	51	50
SNS	20	20	20	20
Celkem	150	150	150	150

Tabulka 20, Slovensko 2006 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Národní rady Slovenskej republiky v roce 2006 podle jednotlivých volebních formulí metody volebního dělitele

Jak volební formule D'Hondt tak volební formule Saint Laguë skončily výsledkově naprosto shodně jako výsledky Hagenbach-Bischoffovy formule! Vysvětlení těchto výsledků je třeba hledat v tom, že celé území Slovenska tvoří jeden volební obvod, ve kterém se rozděluje 150 mandátů. V takto supervelkém volebním obvodě se účinky jednotlivých volebních formulí snižují. Pouze formule Imperiali, kdy prvním dělitelem bylo číslo 2, lehce pomohla dvě největším stranám v tom, že obě získaly navíc jeden mandát (Směr 51, SDKU-DS 32) na úkor dvou menších stran (KDH a ĽS-HZDS).

Pokud ale jde o účinky těchto tří volebních formulí v supervelkém volebním obvodě, můžeme uzavřít, že se výsledkově podobají. Přepočtení mandátů tak jasně prokázal jak nesmírně důležitou roli hraje ve „volebním inženýrství“ velikost volebního obvodu. Dá se tedy zobecnit, že čím větší volební obvod je, tím jsou účinky jednotlivých volebních formulí metody volebního dělitele na nadreprezentaci či podreprezentaci jednotlivých politických stran nižší. Ani jedna z formulí by pak neměla na systém politických stran jiný vliv, než současná, a tudíž by ani nebylo možné uzavírat ani jiné vládní koalice.

8.4. Metoda volebního čísla v roce 2006 (Hareoova)

Hareova formule je ve vztahu k Hagenbach-Bischoffově formulí obecnou – dá se říci, že Hagenbach-Bischoffova formule z ní vychází, neboť u formule Hagenbach-Bischoff dochází ke zvýšení dělitele o jeden a tím k eliminaci zbytkových hlasů. Při níže uvedeném výpočtu mandátů podle Hareovy formule bylo

přerozděleno přímo 129 mandátů a 21 mandátů muselo být rozděleno metodou největšího zbytku:⁴⁵

strana	mandáty 2006	Hare
KDH	14	15
SMK	20	20
ĽS - HZDS	15	16
SDKU-DS	31	31
Směr	50	47
SNS	20	21
Celkem	150	150

Tabulka 21, Slovensko 2006 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Národní rady Slovenskej republiky v roce 2006 podle Hareovy formule metody volebního čísla

Jak je z tabulky patrné – Hareova formule lehce posílila slabší politické strany na úkor Směru (-3). Nové křesla tak získaly tyto politické strany KDH (+1), ĽS-HZDS (+1) a SNS (+1). Další dvě politická uskupení (SDKU – DS a SMK) by získala za použití této volební metody stejně mandátů. Na utváření vládních koalic by měla Hareova formule stejný vliv jako měla Hagenbach-Bischoffova v roce 2006. Oslabení vítěze voleb – Směru - ve vládní koalici by bylo jen velmi nepatrné.

Kapitola 9 – Německo, vliv volebních systémů na systém politických stran

9.1 Volební systém do Bundestagu v roce 2005

Německý volební systém se (narozdíl od polského a slovenského) vyznačuje dlouholetou stabilitou, kdy k význačnějším změnám došlo zejména v roce 1985. Od tohoto roku se používá Hare-Niemeyerova volební formule pro přepočítání mandátů, která nahradila původní D'Hondtovu formuli. V roce 2002 pak došlo ke snížení počtu poslanců v Bundestagu na 598 z 669 bez převislých mandátů. Německý volební systém se řadí mezi systémy poměrného zastoupení (tzv. Mixed member proportional system, dále jen „MMP“), který je výrazně personalizován. Každý volič disponuje 2 hlasy, přičemž jeden hlas odevzdává politické straně v daném

⁴⁵ Zdroj: vlastní výpočet; veškeré výpočty vztahující se k této tabulce provedené v jednotlivých volebních obvodech jsou umístěny v příloze č. 10.

jednomandátovém volebním obvodě, druhý hlas pak odevzdává stranické kandidátce v rámci každé země. V jednomandátových volebních obvodech volí kandidáta strany, která má větší šanci na úspěch a jako kandidátní listinu volí pak svou stranu. Voliči politických stran tak při volbách provádí tzv. strategickou volbu. To znamená, že volič v jednomandátovém volebním obvodě volí stranu, která má větší šanci získat mandát. Druhým hlasem pak volí zemskou kandidátní listinu politické strany. K faktickému rozdělení mandátů tak dochází ve 3 etapách. Nejprve se zjistí díky tzv. prvnímu hlasu vítězná strana v jednomandátovém volebním obvodu podle klasického volebního systému FPTP. Teprve potom se sčítají druhé hlasy pro kandidátní listiny, tj. hlasy pro všechny politické strany, které se zúčastnily voleb. Mandáty získané jednou politickou stranou se pak rozdělí mezi jednotlivé spolkové země, a to podle výsledků, kterých politické strany v té které zemi dosáhly podle volební metody Hare-Niemeyer. Zvláštním případem německého volebního systému jsou tzv. převislé mandáty, jejichž význam byl spolu s detaily fungování německého volebního systému podrobně popsán již v kapitole č. 4. Dle výše uvedeného volebního systému probíhaly i zkoumané volby do Bundestagu v roce 2005.

Obrázek 3, Německo rozděleno dle jednotlivých spolkových zemí do 16 volebních obvodů pro volby do Bundestagu v roce 2005.

9.2 Základní principy výzkumu

Při výzkumu vlivu jednotlivých volebních metod a formulí budu vycházet z následujících premis:

1. Německo bude rozděleno do 16 volebních obvodů podle jednotlivých spolkových zemí.
2. V každé spolkové zemi bude rozděleno tolik mandátů, kolik v ní bylo reálně rozděleno mezi jednotlivé politické strany při volbách do Bundestagu v roce 2005. To znamená, že budu rozdělovat i tzv. převislé mandáty a celkový počet křesel v Bundestagu bude zachován na dnešních 614.
3. K výpočtu budu užívat jen počet odevzdaných platných hlasů pro jednotlivé politické strany v daném volebním obvodě. To znamená, že budou počítány hlasy odevzdané pro jednotlivé kandidátní listiny politických stran v jednotlivých volebních obvodech (spolkových zemích). K ziskům politických stran v jednomandátových volebních obvodech se nepřihlíží.
4. K výpočtu budou využity volební statistiky z roku 2005 v jednotlivých volebních obvodech (spolkových zemích). V každém volebním obvodě (spolkové zemi) bude rozděleno tolik mandátů, kolik v něm bylo rozděleno při volbách v roce 2005.⁴⁶
5. 5% volební klauzule na republikové úrovni zůstane zachována. Proto se bude 614 mandátů přerozdělovat těmto politickým stranám: CDU/CSU, SPD, FDP, Grüne, Linke/PDS.
6. Při použití metody volebního čísla (Haerova a Hagenbach-Bischoff) se pro rozdělení zbytku užije metody největšího zbytku (mandáty obdrží ty strany, které mají největší počet zbytkových hlasů).

⁴⁶ volební výsledky a statistiky jsou získané z WWW [cit 28.12. 2006]
<http://www.btw05.de/>

7. Pro snadnější počáteční orientaci předkládám výsledky voleb pro jednotlivé politické strany po přepočtu na mandáty v roce 2005:

strana	mandáty 2005
CDU/CSU	226
SPD	222
FDP	61
Grüne	51
PDS/Linke	54
Celkem	614

Tabulka 22, Německo 2005 – počty mandátů pro jednotlivé strany ve volbách v roce 2005

9.3 Metoda volebního dělitele v roce 2005 (D'Hondt, Imperiali, Saint Laguë)

Nejprve volební výsledky přepočteme podle D'Hondtova volebního dělitele. Dojdeme tak k následujícím závěrům seřazeným do níže uvedené tabulky:

číslo	název	mandáty	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
1	Schleswig-Holstein	22	10	11	0	1	0
2	Mecklenburg-Vorpommern	13	5	5	0	0	3
3	Hamburg	14	5	8	0	1	0
4	Niedersachsen	62	25	30	2	3	2
5	Bremen	4	1	3	0	0	0
6	Brandenburg	21	5	9	1	0	6
7	Sachsen-Anhalt	23	7	9	1	0	6
8	Berlin	22	6	9	0	3	4
9	Nordrhein-Westfalen	130	54	61	5	5	5
10	Sachsen	36	14	10	3	1	8
11	Hessen	43	18	19	2	2	2
12	Thüringen	18	6	6	1	0	5
13	Bayern	89	51	26	4	6	2
14	Baden-Württemberg	76	37	28	4	5	2
15	Saarland	10	4	4	0	0	2
16	Rheinland-Pfalz	31	15	13	1	1	1
	celkem	614	263	251	24	28	48

Tabulka 23, Německo 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Bundestagu v roce 2005 podle metody volebního dělitele, D'Hondtovy formule

Jak je vidno, přepočítání podle D'Hondtovy formule⁴⁷ posílilo obě velké strany. CDU/CSU získala navíc 37 mandátů a stala se vítězem voleb, SPD pak 29 mandátů. Rozdíl mezi oběma stranami by po tomto přepočtu byl 12 mandátů oproti 4 mandátům jako reálnému zisku ve volbách v roce 2005. Je jistě zajímavé, že koalice CDU/CSU a FDP by získala po výše uvedeném přepočtu 287 mandátů, což je naprosto shodný výsledek jako při volbách v roce 2005. FDP by totiž podle D'Hondtovy metody ztratila oněch 37 mandátů, které by potenciálně mohla získat CDU/CSU. Druhá možná vládní koalice SPD a Grüne by získala 279 mandátů, což je o 6 mandátů více, než ve volbách v roce 2005. Zbývá jen dodat, že PDS/Linke by ztratila plných šest mandátů, nicméně koaliční potenciál této strany není v současné době na spolkové úrovni vysoký. Velká koalice CDU/CSU a SPD by dle přepočtu měla 514 křesel s dominantní rolí CDU/CSU.

Přepočítání formulí Imperiali přinesl následující výsledek:

<i>číslo</i>	<i>Název</i>	<i>mandáty</i>	<i>CDU/CSU</i>	<i>SPD</i>	<i>FDP</i>	<i>Grüne</i>	<i>Linke/PDS</i>
1	Schleswig-Holstein	22	11	11	0	0	0
2	Mecklenburg-Vorpommern	13	5	5	0	0	3
3	Hamburg	14	6	8	0	0	0
4	Niedersachsen	62	26	32	1	2	1
5	Bremen	4	1	3	0	0	0
6	Brandenburg	21	5	10	0	0	6
7	Sachsen-Anhalt	23	7	9	0	0	7
8	Berlin	22	6	10	0	2	4
9	Nordrhein-Westfalen	130	56	62	4	4	4
10	Sachsen	36	15	10	2	0	9
11	Essen	43	19	20	1	2	1
12	Thüringen	18	6	7	0	0	5
13	Bayern	89	54	26	3	5	1
14	Baden-Württemberg	76	39	28	3	5	1
15	Saarland	10	4	5	0	0	1
16	Rheinland-Pfalz	31	16	14	1	0	0
	Celkem	614	276	260	15	20	43

Tabulka 24, Německo 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Bundestagu v roce 2005 podle metody volebního dělitele, formule Imperiali

⁴⁷ Zdroj: vlastní výpočet; veškeré výpočty vztahující se k této tabulce provedené v jednotlivých volebních obvodech jsou umístěny v příloze č. 11.

Formule Imperiali⁴⁸ podle očekávání posílila obě dvě velké strany CDU/CSU (276) a SPD (260). Ani jedna z těchto dvou stran by však nebyla schopna se svými tradičními koaličními partnery FDP (15) a Grüne (20) vytvořit většinovou vládu, neboť obě strany získávaly ve volebních obvodech mandáty právě na úkor těchto dvou menších stran. Koalice CDU/CSU + FDP by získala 291 mandátů a koalice SPD a Grüne 280. Pohoršila by si i PDS/Linke, která by získala 43 mandátů. Velká koalice CDU/CSU a SPD by získala 536 křesel (oproti zisku 448 křesel dle volebního výsledku v roce 2005), tedy absolutně nejvíce mandátů ze všech nabízených variant.

Třetí přepočítání mandátů podle Saint Laguë by přinesl následující výsledek:

Číslo	název	mandáty	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
1	Schleswig-Holstein	22	9	10	1	1	1
2	Mecklenburg-Vorpommern	13	4	5	1	0	3
3	Hamburg	14	5	6	1	1	1
4	Niedersachsen	62	25	30	2	3	2
5	Bremen	4	1	3	0	0	0
6	Brandenburg	21	5	8	1	1	6
7	Sachsen-Anhalt	23	7	8	1	1	6
8	Berlin	22	6	8	1	3	4
9	Nordrhein-Westfalen	130	54	60	5	6	5
10	Sachsen	36	14	10	3	1	8
11	Hessen	43	17	19	2	3	2
12	Thüringen	18	5	6	1	1	5
13	Bayern	89	50	25	5	6	3
14	Baden-Württemberg	76	37	27	4	6	2
15	Saarland	10	4	4	0	0	2
16	Rheinland-Pfalz	31	14	13	2	1	1
	celkem	614	257	241	30	35	51

Tabulka 25, Německo 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Bundestagu v roce 2005 podle metody volebního dělitele, formule Saint Laguë

Jak je vidno, ani volební formule Saint Laguë⁴⁹ nezaručuje vznik stabilní pravicové nebo levicové vlády. CDU/CSU a FDP by dohromady obdržely 287 křesel a případná koalice SPD + Grüne 276 křesel. Většinu by získala jen možná koalice

⁴⁸ Zdroj: vlastní výpočet; veškeré výpočty vztahující se k této tabulce provedené v jednotlivých volebních obvodech jsou umístěny v příloze č. 12.

⁴⁹ Zdroj: vlastní výpočet; veškeré výpočty vztahující se k této tabulce provedené v jednotlivých volebních obvodech jsou umístěny v příloze č. 13.

SPD + Grüne + PDS/Linke (327 křesel). SPD a Grüne však spolupráci na republikové úrovni s touto postkomunistickou stranou dlouhodobě odmítají. Velká koalice CDU/CSU a SPD by získala celkem 498 křesel.

9.4 Metoda volebního čísla v roce 2005 (Hareoova a Hagenbach-Bischoffova)

Přepočtením metodou volebního čísla (Hareovou) přinesl níže uvedené potenciální výsledky voleb:

číslo	Název	mandáty	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
1	Schleswig-Holstein	22	9	10	1	1	1
2	Mecklenburg-Vorpommern	13	5	5	1	1	1
3	Hamburg	14	5	7	0	1	1
4	Niedersachsen	62	24	30	3	3	2
5	Bremen	4	1	2	0	1	0
6	Brandenburg	21	5	8	1	1	6
7	Sachsen-Anhalt	23	7	8	1	1	6
8	Berlin	22	6	8	1	3	4
9	Nordrhein-Westfalen	130	53	59	6	6	6
10	Sachsen	36	13	10	3	2	8
11	Essen	43	18	18	2	3	2
12	Thüringen	18	5	6	1	1	5
13	Bayern	89	50	25	5	6	3
14	Baden-Württemberg	76	36	27	4	6	3
15	Saarland	10	4	4	0	0	2
16	Rheinland-Pfalz	31	14	12	2	1	2
	Celkem	614	255	239	31	37	52

Tabulka 26, Německo 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Bundestagu v roce 2005 podle metody volebního čísla, formule Hareova

Dle výsledků⁵⁰ po přepočtu metodou volebního dělitele, formulí Hareovou, docházíme k závěrům, že by tímto přepočtem poněkud překvapivě opět posílily dvě největší strany. CDU/CSU získala navíc 29 mandátů a SPD 17 mandátů. Opět by metoda volebního dělitele, formule Hareova neumožnila vznik pravicové vlády, kdy CDU/CSU a FDP by získaly dohromady 286 mandátů. Levicovou vládu by mohla vytvořit pouze koalice SPD + Grüne + PDS/Linke se ziskem 328 mandátů. Velká

⁵⁰ Zdroj: vlastní výpočet; veškeré výpočty vztahující se k této tabulce provedené v jednotlivých volebních obvodech jsou umístěny v příloze č. 14.

koalice CDU/CSU + SPD by získala mandátů 494. Všechny menší strany by přepočtem touto metodou ztratily mandáty – PDS by ztratila 2, Grüne 14 a FDP dokonce 30 mandátů!

Pokud pro další přepočet použijeme formuli Hagenbach-Bischoff, dojdeme k následujícím výsledkům:

<i>Číslo</i>	<i>Název</i>	<i>mandáty</i>	<i>CDU/CSU</i>	<i>SPD</i>	<i>FDP</i>	<i>Grüne</i>	<i>Linke/PDS</i>
1	Schleswig-Holstein	22	10	10	1	1	0
2	Mecklenburg-Vorpommern	13	4	5	1	0	3
3	Hamburg	14	5	7	0	1	1
4	Niedersachsen	62	25	30	2	3	2
5	Bremen	4	1	2	0	1	0
6	Brandenburg	21	5	8	1	1	6
7	Sachsen-Anhalt	23	7	8	1	1	6
8	Berlin	22	6	8	1	3	4
9	Nordrhein-Westfalen	130	53	60	5	6	6
10	Sachsen	36	13	10	3	2	8
11	Essen	43	17	19	2	3	2
12	Thüringen	18	5	6	1	1	5
13	Bayern	89	50	25	5	6	3
14	Baden-Württemberg	76	36	27	4	6	3
15	Saarland	10	4	4	0	0	2
16	Rheinland-Pfalz	31	14	13	2	1	1
	Celkem	614	255	242	29	36	52

Tabulka 27, Německo 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Bundestagu v roce 2005 podle metody volebního čísla, formule Hagenbach-Bischoffova

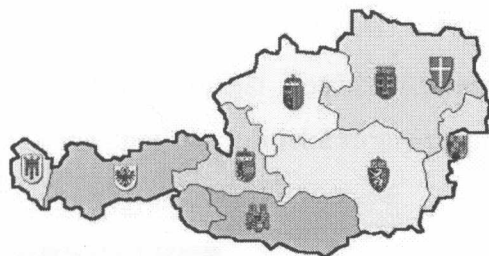
Přepočet formulí Hagenbach-Bischoff⁵¹ přinesl oproti Hareově metodě jen drobné změny v tom, že SPD by získala navíc 3 mandáty a FDP a Grüne naopak ztratily dva resp. jeden mandát. PDS/Linke zůstala na 52 mandátech, stejně jako CDU/CSU na 255. K výrazným změnám oproti Hareově přepočtu by tak v žádném případě nedošlo. Vládu by opět mohla sestavit velká koalice CDU/CSU a SPD se ziskem 497 mandátů nebo SPD + Grüne + SPD/Linke se ziskem 343 mandátů.

⁵¹ Zdroj: vlastní výpočet; veškeré výpočty vztahující se k této tabulce provedené v jednotlivých volebních obvodech jsou umístěny v příloze č. 15.

Kapitola 10 – Rakousko, vliv volebních systémů na systém politických stran

10.1 Volební systém do Nationalrat v roce 2006

Volební systém do Nationalrat (Národní rady) je relativně nesložitějším ze všech čtyř zkoumaných volebních systémů v této diplomové práci. Tento relativně komplikovaný proces byl zaveden v roce 1992 za účelem dosažení těsnějšího vztahu mezi poslancem a voliči na úrovni malých volebních obvodů. Volby do Národní rady vychází z principu poměrného zastoupení s vázanou kandidátní listinou. K přepočtům hlasů se užívá Hagenbach-Bischoffova metoda s uplatněním tří možných preferenčních hlasů. Jednomu kandidátovi však lze kumulovat maximálně dva preferenční hlasy. Rakousko je rozděleno do 9 volebních krajů, které korespondují s územím jednotlivých zemí. Těchto 9 volebních krajů se však ještě dále člení na volební okresy, kterých je celkem 43. Kandidující strana získá poslanecký mandát, obdrží-li při volbách minimálně 4 % hlasů. Zisk mandátů v případě volební koalice zákon výslovně neupravuje. Detailně je fungování volebního systému a přepočet hlasů na mandáty vysvětleno v kapitole 4. Podle totožných kritérií tam uvedených se volilo i v roce 2006.

Obrázek 4, Rakousko rozděleno dle jednotlivých spolkových zemí do 9 volebních obvodů pro volby do Bundestagu v roce 2005.

10.2 Základní principy výzkumu

Při výzkumu vlivu jednotlivých volebních metod a formulí budu vycházet z následujících premis:

1. Rakousko zůstane rozděleno do 9 volebních obvodů podle jednotlivých spolkových zemí - velkých volebních krajů je totiž původně devět. Výsledky z menších volebních obvodů, tzv. okresů (43), jsou v době psaní této diplomové nedostupné, neboť volby proběhly relativně nedávno - v říjnu 2006. Volně k dispozici jsou tak výsledky za celou republiku a za jednotlivé spolkové země.
2. V každé spolkové zemi bude rozděleno tolik mandátů, kolik v ní bylo reálně rozděleno mezi jednotlivé politické strany při volbách v roce 2006. K výpočtu budu užívat jen počet odevzdaných platných hlasů pro jednotlivé politické strany v daném volebním obvodu (spolkové zemi).
3. K výpočtu budou využity volební statistiky z roku 2006 v jednotlivých volebních obvodech (spolkových zemích).⁵²
4. 4% volební klauzule na republikové úrovni zůstane zachována. Proto se bude 183 mandátů přerozdělovat těmto politickým stranám: SPÖ, ÖVP, FPÖ, BZÖ Grüne.
5. Při použití metody volebního čísla (Haerova a Hagenbach-Bischoff) se pro rozdělení zbytku užije metody největšího zbytku (mandáty obdrží ty strany, které mají největší počet zbytkových hlasů).
6. Pro snadnější počáteční orientaci předkládám výsledky voleb pro jednotlivé politické strany po přepočtu na mandáty v roce 2006:

strana	mandáty 2005
SPÖ	68
ÖVP	66
Grüne	21
FPÖ	21
BZÖ	7
Celkem	183

Tabulka 28, Rakousko 2006 – počty mandátů pro jednotlivé strany ve volbách v roce 2006

⁵² volební výsledky a statistiky jsou získané z WWW [cit 28.12. 2006]
<http://www.bmi.gv.at/wahlen>

10.3 Metoda volebního dělitele v roce 2006 (D'Hondt, Imperiali, Saint Laguë)

Po přepočtu metodou volebního dělitele, formule D'Hondtova, docházíme k následujícím závěrům:

číslo	Název	mandáty	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
1	Burgenland	7	4	3	0	0	0
2	Kärnten	13	5	3	1	1	3
3	Niederösterreich	36	14	16	3	3	0
4	Oberösterreich	32	13	12	3	4	0
5	Salzburg	11	4	5	1	1	0
6	Steiermark	28	11	12	2	3	0
7	Tirol	15	4	8	2	1	0
8	Voralberg	8	2	4	1	1	0
9	Sien	33	15	7	6	5	0
	Celkem	183	72	70	19	19	3

Tabulka 29, Rakousko 2006 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Nationalrat v roce 2006 podle metody volebního dělitele, D'Hondtovy formule

Přepočtení D'Hondtovou formulí⁵³ vede opět k vítězství SPÖ se ziskem 72 mandátů (+4) a druhému místu ÖVP se ziskem 70 mandátů (+4). Grüne a FPÖ by ztratily po dvou mandátech a BZÖ dokonce 4 křesla. SPÖ a Grüne by ani v tomto případě nemohly vytvořit většinovou koalici, neboť by jim scházely jeden mandát. V úvahu by tak přicházela varianta vzniku pravicové koalice s 92 křesly (ÖVP+FPÖ+BZÖ), která je však k politickým antipatiím mezi jednotlivými členy BZÖ a FPÖ nepravděpodobná. Třetím řešením je velká koalice tj. vláda SPÖ a ÖVP s pohodlnou většinou 142 křesel.

Přepočtení Imperiali mírně posílil dvě velké strany:

číslo	název	mandáty	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
1	Burgenland	7	4	3	0	0	0
2	Kärnten	13	6	3	0	0	4

⁵³ Zdroj: vlastní výpočet; veškeré výpočty vztahující se k této tabulce provedené v jednotlivých volebních obvodech jsou umístěny v příloze č. 16.

3	Niederösterreich	36	15	16	2	3	0
4	Oberösterreich	32	13	13	3	3	0
5	Salzburg	11	4	5	1	1	0
6	Steiermark	28	12	13	1	2	0
7	Tirol	15	4	9	2	0	0
8	Voralberg	8	2	5	1	0	0
9	Wien	33	15	8	6	4	0
	celkem	183	75	75	16	13	4

Tabulka 30, Rakousko 2006 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Nationalrat v roce 2006 podle metody volebního dělitele, formule Imperiali

Po přepočtu formulí Imperiali⁵⁴ zjišťujeme, že SPÖ a Grüne by ani v této variantě nebyly schopny spolu vytvořit většinovou vládu, když společně získaly opět 91 hlasů. SPÖ by totiž tři nové mandáty získala právě na úkor Grüne. Předchozí alternativa pravicové vlády ÖVP+FPÖ+BZÖ by byla teoreticky realizovatelná, protože by dohromady získaly tyto strany 92 mandátů. Velká koalice SPÖ a ÖVP by disponovala 150 křesly (obě strany by dosáhly shodného výsledku), což je ze všech zkoumaných volebních metod nejvíce a v daném případě také reálná možnost, jak sestavit většinovou vládu.

Volební formule Saint Laguë teoreticky posiluje menší strany na úkor velkých. Po přepočtu bychom tak došli k těmto výsledkům:

číslo	Název	mandáty	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
1	Burgenland	7	3	3	0	1	0
2	Kärnten	13	4	3	1	1	4
3	Niederösterreich	36	13	15	3	4	1
4	Oberösterreich	32	13	13	3	4	1
5	Salzburg	11	3	5	2	1	0
6	Steiermark	28	11	11	2	3	0
7	Tirol	15	4	7	2	2	0
8	Voralberg	8	2	4	1	1	0
9	Wien	33	13	7	6	5	1
	Celkem	183	66	68	20	22	7

Tabulka 31, Rakousko 2006 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Nationalrat v roce 2006 podle metody volebního dělitele, formule Saint Laguë

⁵⁴ Zdroj: vlastní výpočet; veškeré výpočty vztahující se k této tabulce provedené v jednotlivých volebních obvodech jsou umístěny v příloze č. 17.

Varianta Saint Laguë⁵⁵ umožňuje pouze vznik velké koalice SPÖ + ÖVP se ziskem 134 mandátů nebo vznik pravicové vlády ÖVP+FPÖ+BZÖ se ziskem 97 mandátů. Obecně tato volební formule paradoxně díky konstrukci volebních obvodů pomohla i velkým stranám, které díky tomuto přepočtu v jiných případech často křesla naopak ztrácí. Zvláštní pozornost zaslouží fakt, že podle tohoto přepočtu by se vítězem voleb stala ÖVP.

10.4 Metoda volebního čísla v roce 2006 (Hareoova a Hagenbach-Bischoffova)

Výsledky po přepočtu Hareovou metodou se velmi blíží reálnému výsledku voleb z roku 2006.

číslo	Název	mandáty	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
1	Burgenland	7	3	3	0	1	0
2	Kärnten	13	5	3	1	1	3
3	Niederösterreich	36	13	14	4	4	1
4	Oberösterreich	32	12	11	4	4	1
5	Salzburg	11	3	5	2	1	0
6	Steiermark	28	11	11	2	3	1
7	Tirol	15	3	7	2	2	1
8	Voralberg	8	2	4	1	1	0
9	Sien	33	14	7	6	5	1
	Celkem	183	66	65	22	22	8

Tabulka 32, Rakousko 2006 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Nationalrat v roce 2006 podle metody volebního čísla, Hareova formule

Hareova metoda⁵⁶ předkládá jen dvě možné varianty vládních koalic. A to pohodlnou vládní většinu SPÖ + ÖVP se ziskem 131 mandátů a dále pravicovou vládu ÖVP + FPÖ + BZÖ se ziskem 95 mandátů. Všechny tři menší strany (Grüne, FPÖ, BZÖ) by získaly o jeden mandát více než podle volebních výsledků v roce 2006. SPÖ by dva mandáty ztratila, ÖVP by ztratila jeden mandát.

Metoda Hagenbach-Bischoff by vedla k drobným modifikacím Hareovy metody:

⁵⁵ Zdroj: vlastní výpočet; veškeré výpočty vztahující se k této tabulce provedené v jednotlivých volebních obvodech jsou umístěny v příloze č. 18.

⁵⁶ Zdroj: vlastní výpočet; veškeré výpočty vztahující se k této tabulce provedené v jednotlivých volebních obvodech jsou umístěny v příloze č. 19.

<i>číslo</i>	<i>název</i>	<i>mandáty</i>	<i>SPÖ</i>	<i>ÖVP</i>	<i>Grüne</i>	<i>FPÖ</i>	<i>BZÖ</i>
1	Burgenland	7	3	3	0	1	0
2	Kärnten	13	5	3	1	1	3
3	Niederösterreich	36	13	15	3	4	1
4	Oberösterreich	32	12	12	3	4	1
5	Salzburg	11	3	5	2	1	0
6	Steiermark	28	11	11	2	3	1
7	Tirol	15	4	7	2	2	0
8	Voralberg	8	2	4	1	1	0
9	Wien	33	14	7	6	5	1
	celkem	183	67	67	20	22	7

Tabulka 33, Rakousko 2006 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Nationalrat v roce 2006 podle metody volebního čísla, formule Hagenbach-Bischoffova

Přepočítanou metodou Hagenbach-Bischoff⁵⁷ modifikuje výsledky Hareovy formule jen nepatrně v tom, že velká koalice ÖVP + SPÖ by získala 134 hlasů a pravicová koalice ÖVP + FPÖ + BZÖ by získala 96 mandátů. Pravděpodobnost vzniku takové pravicové koalice by však nebyla vysoká. ÖVP a SPÖ by získaly shodně 67 mandátů.

⁵⁷ Zdroj: vlastní výpočet; veškeré výpočty vztahující se k této tabulce provedené v jednotlivých volebních obvodech jsou umístěny v příloze č. 19.

Zhodnocení a závěry provedeného výzkumu

Již na začátku své práce jsem si položil dvě základní otázky, na které jsem ve zvláštní části hledal odpověď, byly to:

1) Jaká volební metoda (formule) se ve výsledku nejvíce blíží současnému volebnímu systému aplikovanému v konkrétní jednotlivé zemi?

2) Jak by se změnil systém politických stran, kdyby byla používána jiná volební metoda (formule)?

Svou odpověď rozdělím podle výsledků v jednotlivých zkoumaných zemích za jednotlivé volební roky s tím, že ji rozšířím i o zhodnocení jednotlivých indexů vypočtených podle kapitoly č. 7 (index deformace, index Loosemore - Hanby a index agregace).

Polský případ

Pro odpověď na výše položené otázky v polském případě jsem provedl 205 jednotlivých výpočtů. Jejich výsledky jsem seřadil do níže uvedené tabulky:

Strana	mandáty 2005	D'Hondt	Imperia li	Saint Lagun	Har e	Hagenbach- Bischoff
PiS	155	155	177	134	129	132
PO	133	131	155	122	121	121
Sebeobrana	56	56	51	65	62	64
SLD	55	54	44	58	58	57
PSL	25	26	20	34	42	39
LPR	34	36	11	45	46	45
Něm. Menšina	2	2	2	2	2	2
Celkem	460	460	460	460	460	460

Tabulka 34, Polsko 2005 – přehledně seřazené výsledky výzkumu podle jednotlivých volebních metod

V polském případě se nejvíce polskému volebnímu systému (modifikovaný Saint Laguë) přibližuje přepočítání podle D'Hondtovy metody, kdy výsledky politických stran jsou takřka identické s marginálními rozdíly. Ostatní výsledky se liší s tím, že největšího rozdílu oproti reálnému výsledku v roce 2005 dosahuje výsledek podle přepočtu Imperiali. Z výše uvedené tabulky je také patrné, že rozdíly mezi metodou volebního čísla (volební kvóta) Hareovou a Hagenbach – Bischoffovou jsou taktéž minimální. O sestavování vládních koalic platí to, že ve všech případech by ani jedna metoda neumožnila vznik jiných vládních koalic než které bylo možné sestavit podle reálného výsledku roku 2005.

Systém politických stran by se taktéž nezměnil, protože všechny strany, které překonaly 5% volební klauzuli by získaly mandát. V největším „ohrožení“ by se tak ocitla LPR při metodě volebního dělitele, formuli Imperiali, kdy by získala pouhých 11 křesel (o 23 křesel méně než při volbách 2005). Zastoupení německé menšiny je povinností danou ze zákona.

Při zjišťování indexu deformace podle výsledků voleb v roce 2005 bylo zjištěno, že všechny politické strany zastoupené v Sejmu jsou nadreprezentovány až na PSL a LPR. Loosemore – Hanby index pak přiřkl Polsku největší výchylku od ideální proporcionality ve výši 13,005 %. Při volbách v roce 2005 propadlo 10,9 % hlasů pro strany, které se do Sejmu nedostaly. Index agregace byl v polském případě taktéž nejnižší, a to 4,81. Ve stručnosti to znamená, že polský stranický systém je nekoncentrovaný a tvorba vládních koalic je tak podstatně ztížena.

Slovenský případ

Pro odpověď na výše položené otázky ve slovenském případě jsem provedl pouhé čtyři výpočty, protože Slovensko tvoří jeden volební obvod a přepočítání podle metody volebního čísla, formule Hagenbach – Bischoff je vlastně reálným volebním výsledkem z roku 2006. Výsledky jsem seřadil do níže uvedené tabulky:

Strana	Mandáty 2006	D'Hondt	Imperiali	Saint Laguë	Hare
KDH	14	14	13	14	15
SMK	20	20	20	20	20
ĽS – HZDS	15	15	14	15	16
SDKU-DS	31	31	32	31	31
Směr	50	50	51	50	47

SNS	20	20	20	20	21
Celkem	150	150	150	150	150

Tabulka 35, Slovensko 2006 – přehledně seřazené výsledky výzkumu podle jednotlivých volebních metod

Z výše uvedených údajů je patrné, že D'Hondtova metoda a metoda Saint Laguë přinesla překvapivě naprosto shodné výsledky jako přepočítání podle Hagenbach-Bischoffovy kvóty! Důvodem je dle mého názoru konstrukce super velkého volebního obvodu, kde se rozděluje 150 mandátů. Pouze metoda Imperiali se výrazněji liší, když lehce zvýhodnila dvě nejsilnější strany, které získaly shodně o jeden mandát navíc. Hareova metoda pak znevýhodňuje vítězný Směr, který by podle ní tři mandáty ztratil. Změna přepočtu hlasů by tak neznamenal větší změnu ve formování koaliční vlády. Koalice Směr + SNS + ĽS HZDS by ve všech variantách získala pohodlnou nadpoloviční většinu 85 mandátů, při použití Hareovy kvóty 84 mandátů.

Do Národnej rady Slovenskej republiky by se dostaly všechny strany jako ve volebním roce 2006. Index deformace se podle reálných výsledků voleb z roku 2006 pohybuje v rozmezí 1,12 – 1,14, to znamená, že všechny parlamentní strany jsou počtem mandátů nadreprezentovány. Nejvíce Směr a SMK. Loosemore – Hanby index byl zjištěn ve výši 11,995 %, což je druhá největší výchylka od ideální proporcionality ze zkoumaných zemí. Při volbách na Slovensku v roce 2006 propadlo 12 % hlasů, což je nejvíce ze všech zkoumaných případů. Zjištěný index agregace je ve výši 5,555, což opět vypovídá o dekoncentrovaném stranickém systému. Tvorba koalic tak je lehce ztížena.

Německý případ

Pro zodpovězení výše položených otázek v německém případě jsem provedl 80 výpočtů a výsledky seřadil do níže uvedené tabulky:

strana	Mandáty 2005	D'Hondt	Imperiali	Saint Laguë	Hare	Hagenbach-Bischoff
CDU/CSU	226	263	276	257	255	255
SPD	222	251	260	242	239	242
FDP	61	23	15	30	31	29
Grüne	51	28	20	34	37	36

PDS/Link e	54	49	43	51	52	52
Celkem	614	614	614	614	614	614

Tabulka 36, Německo 2005 – přehledně seřazené výsledky výzkumu podle jednotlivých volebních metod

Žádná z pěti zkoumaných volebních metod se ve výsledku nepřibližuje výsledkům unikátního německého volebního systému. Ani jeden z pěti přepočtů mandátů však nezaručuje vznik stabilní levicové či pravicové vlády, za předpokladu antisystémovosti PDS/Linke. Jedinou možností ve všech případech je vznik velké koalice CDU/CSU a SPD, která by po přepočtu Imperiali získala 536 mandátů oproti 448 mandátů získaných ve volbách v roce 2005. Všechny pět stran by se podle každé varianty dostalo do Bundestagu, neboť by překročily zákonnou 5% klauzuli a každá strana by po přepočtu získala mandát. Nejvíce v ohrožení by v případě varianty Imperiali byla FDP s 15 mandáty (o 46 mandátů méně než v roce 2005).

Index deformace se pro reálné výsledky německých voleb v roce 2005 do Bundestagu pohybuje v rozmezí 1,01 až 1,04. Všechny strany jsou tedy velmi lehce nadreprezentovány. Loosemore-Hanby index vychází na 3,985 což představuje ze všech zkoumaných případů nejlepší výsledek a největší přiblížení ideálu proporcionality. V Německu propadly ve volbách v roce 2005 pouhé 4 % hlasů. Index agregace pak vychází na 7,36 což vypovídá o koncentraci stranického systému, který by měl přispět k lehčí tvorbě vládních koalic.

Rakouský případ

V případě Rakouska došlo k rozdělení země do 9 volebních obvodů (na úrovni spolkových zemí se přerozděluje ve druhém skrutiniu dle současného volebního systému do Nationalrat) a k následnému přepočtu hlasů na mandáty, který je shrnutý v následující tabulce.

Strana	mandáty 2005	D'Hondt	Imperiali	Saint Laguë	Hare	Hagenbach-Bischoff
SPÖ	68	72	75	66	66	67
ÖVP	66	70	75	68	65	67
Grüne	21	19	16	20	22	20
FPÖ	21	19	13	22	22	22
BZÖ	7	3	4	7	8	7
Celkem	183	183	183	183	183	183

Tabulka 37, Rakousko 2006 - přehledně seřazené výsledky výzkumu podle jednotlivých volebních metod

Jak je z výše uvedené tabulky patrné, přibližují se volebnímu systému v Rakousku hned tři volební formule – Saint Laguë, Hare a Hagenbach-Bischoff. Z výsledků je také patrné, že jde formule Saint Laguë by přinesla vítězství ÖVP (což byl v celém výzkumu unikátní případ) a dále by SPÖ a ÖVP v případě přepočtu podle Imperiali a Hagenbach-Bischoff získaly shodně mandátů. V prvním případě 75, ve druhém případě 67. Do Bundesratu by se dostal při každém přepočtu i BZÖ, ovšem jen díky silně regionálně zakotvené podpoře v Korutanech (Kärnten). V případě použití volební formule D'Hondt a Imperiali získal BZÖ všechny tři (respektive čtyři) mandáty právě v tomto volebním obvodu, kde je silná koncentrace voličů této strany z důvodů dlouholetého hejtmanství Jörge Haidera. Všechny politické strany by tak i v rakouském případě překročily přirozenou volební klauzuli pro vstup do Bundesratu.

Při výpočtu indexů říjnových voleb z roku 2006 bylo z indexu deformace zjištěno, že jedinou podprezentovanou stranou byla BZÖ (0,95). Ostatní strany byly počtem mandátů nadprezentovány. Loosemore – Hanby index má hodnotu 4,48. Ve výzkumu byl druhý nejnižší (po Německu) a znamená to, že výsledky podle rakouského volebního systému se blíží ideální proporcionalitě. V Rakousku také v posledních volbách propadlo pouhých 4,4 % hlasů. Index agregace ve výši 7,06 potvrzuje koncentrovanost rakouského stranického systému. Pokud by BZÖ těsně nepřekonal 4% volební zákonnou volební klauzuli, byl by tento index ještě vyšší.

Závěrem bych rád podotknul, že celá diplomová práce založená na přepočtech a komparaci volebních systémů čtyř vybraných zemí tématicky navazovala na mou předcházející bakalářskou práci týkající se maďarského volebního systému. Jejím cílem bylo (kromě odpovědi na výše předem definované otázky) i převést do praxe to, co jsem se během svého pětiletého studia na Institut politologických studií FSV UK o volebních a stranických systémech naučil. Věřím, že výpočty a srovnání provedené v této práci se mohou stát inspirací, východiskem a třeba i informačním zdrojem pro další zájemce o studium volebních systémů v České republice.

Statistické a informační údaje
o diplomové práci

Resumé

V jazyce českém

Autor se ve své práci zabývá volebními a stranickými systémy v Polsku, na Slovensku, v Německu a Rakousku. V úvodu postuluje základní otázky a hypotézy, na něž se pokouší v práci odpovědět – *jaká volební metoda (formule) se ve výsledku nejvíce blíží výsledkům ve výsledku současnému volebnímu systému aplikovanému v konkrétní jednotlivé zemi? Jak by se změnil systém politických stran, kdyby byla používána jiná volební metoda (formule)?* V obecné části autor provádí teoretický výklad o volbách, volebních a stranických systémech a obecném vlivu volebních systémů na systém politických stran. Tato obecná část se stává předpokladem pro zvláštní část práce. V kapitole IV. zvláštní části autor analyzuje volební systémy do zákonodárných sborů v Polsku, na Slovensku, v Německu a v Rakousku. V kapitole V. autor následně provádí deskripci stranických systémů ve výše uvedených zkoumaných zemích. Vlastní autorův výzkum začíná v kapitole VI., kdy podrobuje výsledky voleb v jednotlivých zemích – Polsko (2005), Slovensko (2006), Německo (2005) a Rakousko (2006) prvnímu výzkumu. Autor v této kapitole zkoumá index deformace, Loosemore-Hanby index a index agregace pro dané země v posledních volbách.

V následujících kapitolách provádí autor přepočty hlasů pro jednotlivé politické strany na mandáty v posledních volbách. Jedná se o aplikaci metody volebního dělitele (D'Hondtova, Imperiali, Saint Laguë) a metody volebního čísla (Hareova, Hagenbach-Bischoffova).

Autor dochází k závěrům, že v případě Polska se ve výsledku nejvíce přibližuje současnému volebnímu systému přepočty podle D'Hondtovy metody. Ve slovenském případě se jedná o D'Hondtovu formuli a formuli Saint Laguë. V německém případě se žádná z použitých metod výsledku voleb nepřibližuje a v případě Rakouska se výsledku přibližují hned tři - Saint Laguë, Hare a Hagenbach-Bischoff. Autor ve výzkumu zjistil, že všechny současné parlamentní strany ve zkoumaných zemích by obsadily místa v zákonodárných sborech i v případě, že by v daných zemích bylo užito jiných volebních systémů.

V jazyce anglickém

The author is interested in electoral and political system in Poland, Slovakia, Germany and Austria. At the beginning he rises two basic questions which he would like to answer – *Which electoral method is similar to contemporary electoral systems in chosen countries in a result? And how would be changed political – party- system, if there were another electoral methods?* In the General the author offers a detailed look at the analysis of the types of electoral systems, franchise and party systems. This General part is assumption for the Special part which is focused on an research. In the fourth Chapter the author describes electoral systems in Poland, Slovakia, Germany and Austria and in the fifth Chapter he describes party system in those chosen countries.

The own research starts in the sixth chapter. The author analyses the results of the last election in Poland (2005), Slovakia (2006), Germany (2005) and Austria (2006) by index of deformation, index Loosemore – Hanby, and index of aggregation.

In the next Chapters author analyses parliamentary electoral results in four countries, then he follows new electoral methods (D'Hondt, Imperiali, Saint Laguë, Hare, Hagenbach-Bischoff) on those results in Poland (2005), Slovakia (2006), Germany (2005) and Austria (2006).

In the last Chapter author resumes the consequences of the research and answers two risen questions. He concludes that in Polish case - D'Hondt method is quite similar to polish electoral system, in Slovakian case – the most similar to electoral system is D'Hondt method and Saint Laguë method. The author concludes that in German case is not even a single one method similar to German electoral system. In the Austrian case the three methods are similar to a electoral system - Saint Laguë, Hare and Hagenbach-Bischoff.

The author concludes that all contemporary political parties in those four countries would get seat in a Parliament.

Seznam pramenů a literatury

Literatura

Knižní

a) česká

- ARON, R., *Demokracie a totalitarismus*, Atlantis, Brno 1998
- CABADA, L., ŽENÍŠEK, M., *Smišené volební systémy*, Aleš Čeněk, Plzeň 2003
- FIALA, P.; HOLZER, J.; STRMISKA, M. a kol., *Politické strany ve střední a východní Evropě*, Brno 2003
- HLOUŠEK, V.; SYCHRA, Z., (eds.), *Rakousko v evropské a středoevropské politice*. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity v Brně, 2004
- CHYTILEK R., ŠEDO J., (eds.), *Volební systémy*, MÚ Brno, Brno 2004
- KLÍMA, M., *Volby a politické strany v moderních demokraciích*, Radix, Praha 1998
- KLOKOČKA, V., *Ústavní systémy evropských států*, Linde, Praha 1996
- KOPEČEK, L., *Demokracie, diktatury a politické stranictví na Slovensku*, CPSDK, Brno 2006
- KREJČÍ, O., *Kniha o volbách*, Victoria Publishng, Praha 1994
- KUBÁT, M., (eds.), *Politické a ústavní systémy zemí středovýchodní Evropy*, Eurolex Bohemia, Praha 2004
- KUBÁT, M., *Politika v Polsku po roce 1989*, UK Praha, Praha 2000
- NOVÁK, M., *Systémy politických stran*, Slon, Praha 1997
- NOVÁK, M., LEBEDA, T., (eds) *Volební a stranické systémy: ČR v mezinárodním srovnání*, Aleš Čeněk, Plzeň 2004
- SARTORI, G., *Teória demokracie*, Archa, Bratislava 1993
- SARTORI, G., *Srovnávací ústavní inženýrství*, Slon, Praha 2001
- ŠIMÍČEK, V., *Právní úprava postavení politických stran v SRN*, Ruhr – Universitaet, Bochum 1993
- STRMISKA, M., HLOUŠEK, V., KOPEČEK, L., CHYTILEK, R., *Politické strany moderní Evropy*, Portál, Praha, 2005

b) cizojazyčná

DUVERGER, M., L' influence des systèmes électoraux sur la vie politique, Paris 1950

DUVERGER, M., Duverger's Law: Forty Years Later, str. 71, in: B. Grofman, A. Lijphart (editoři), Electoral Laws and Their Political Consequences, New York 1986
LIJPHART, A., Patterns of Democracy, Yale University Press, New Haven 1999

LIPSET, S., M.; ROKKAN, S., Party Systems and Voters Alignments, Cross-National Perspectives, New York 1967

RAE, D., W., The Political Consequences of Electoral Laws, Yale University Press, New Haven 1971

SARTORI, G., Parties and Party Systems: A Framework for Analysis, Cambridge University Press, New York 1976

Časopisecká

DUVERGER, M., Duverger's Law: Forty Years Later, In: B. Grofman, A. Lijphart, Electoral Laws and Their Political Consequences, New York 1986

WALTER, R., Jak se volí v Rakousku. In: Politologický časopis, roč. III, č. 1, Brno 1996

Studie

LEBEDA, T., Proporcionalita volebních formulí, studie, Sociologický ústav AV ČR, Praha 2006

LEBEDA, T., Teorie reálné kvóty, alternativní přístup k měření volební proporcionality, studie, Sociologický ústav AV ČR, Praha 2006

POLÁČKOVÁ, K., Svaz pro budoucnost Rakouska – nová politická strana na rakouské scéně?, studie, Mezinárodní politologický ústav MU Brno, Brno 2005

Ostatní informační zdroje

Internetové zdroje

Historie a údaje o SPD dostupné z WWW [cit. 28.12. 2006]:
<http://www.spd.de/servlet/PB/menu/-1/index.html/>

Historie a údaje o CDU dostupné z WWW [cit. 29.10. 2006]: <http://www.cdu.de>

Historie a údaje o FPD dostupné z WWW [cit. 30.11. 2006]: <http://www.fpd.de>

Historie a údaje o FPD dostupné z WWW [cit. 30.11. 2006]: http://www.fdp-fraktion.de/fraktion_flash

Historie a údaje o Grünen dostupné z WWW [cit. 28.12. 2006]:
<http://www.gruene.de/index.htm>

Historie a údaje o PDS dostupné z WWW [cit. 28.12. 2006]: <http://www.pds-berlin.de/>

Výsledky veškerých německých voleb dostupné z WWW [cit. 28.12. 2006]:
<http://www.election.de>

Historie a parlamentní systém Německa dostupný z WWW [cit. 28.12. 2006]:
<http://www.bundestag.de>

Volební systém SRN dostupný z WWW [cit. 28.12. 2006]: <http://www.wahlrecht.de/>

Historie a údaje o SPÖ dostupné z WWW [cit. 28.12. 2006]: <http://www.spoe.at>

Historie a údaje o ÖVP dostupné z WWW [cit. 28.12. 2006]:
<http://www.oevp.at/index.aspx?bhcp=1>

Historie a údaje o FPÖ dostupné z WWW [cit. 28.12. 2006]: <http://www.fpoe.at>

Historie a údaje o Grünen dostupné z WWW [cit. 28.12. 2006]: <http://www.gruene.at>

Historie a údaje o BZÖ dostupné z WWW [cit. 28.12. 2006]:
<http://www.bzoe.at/home/>

Výsledky veškerých rakouských voleb dostupné z WWW [cit. 29.12. 2006]:
<http://www.bmi.gv.at/wahlen/>

Klasifikace volebních systémů (Karel Šimka) dostupné z WWW [cit. 26.3. 2006]:
<http://ustavni2.juristic.cz/78033/clanek/ustava2>

Informační studie Parlamentního institut č. 1.125 Volební systémy vybraných zemí Evropy dostupná z WWW [cit. 26.3. 2006]: <http://www.psp.cz/kps/pi/>

Polsko - volební výsledky a statistiky získané z WWW [cit 28.12. 2006]:
<http://www.wybory2005.pkw.gov.pl/SJM/PL/WYN/M/index.htm>

Slovensko - volební výsledky a statistiky jsou získané z WWW [cit 28.12. 2006]:
http://www.statistics.sk/nrsr_2006/slov/index.jsp

Německo - volební výsledky a statistiky jsou získané z WWW [cit 28.12. 2006]:
<http://www.btw05.de/>

Rakousko - volební výsledky a statistiky jsou získané z WWW [cit 28.12. 2006]:
<http://www.bmi.gv.at/wahlen>

Seznam obrázků

Obrázek 1, 41 volebních obvodů v Polsku pro volby v letech 2002 - 2005	65
Obrázek 2, Slovensko jako jeden volební obvod pro volby do Národnej rady Slovenskej republiky v roce 2006.....	76
Obrázek 3, Německo rozděleno dle jednotlivých spolkových zemí do 16 volebních obvodů pro volby do Bundestagu v roce 2005.	80
Obrázek 4, Rakousko rozděleno dle jednotlivých spolkových zemí do 9 volebních obvodů pro volby do Bundestagu v roce 2005.	87

Seznam tabulek

Tabulka 1, Přehledné rozlišení historicko-konfliktního přístupu S.M. Lipseta a S. Rokkana	26
Tabulka 2, Index deformace, volby do Sejmu 2005	59
Tabulka 3, Index deformace, volby do Národní rady Slovenskej republiky 2006	59
Tabulka 4, Index deformace, volby do Bundestagu 2005	59
Tabulka 5, Index deformace, volby do Nationalrat 2006	60
Tabulka 6, Loosemore - Hanby index - Polsko, volby do Sejmu 2005	61
Tabulka 7, Loosemore - Hanby index - Slovensko, volby do NR 2006	62
Tabulka 8, Loosemore - Hanby index - Německo, volby do Bundestagu 2005	62
Tabulka 9, Loosemore - Hanby index - Rakousko, volby do NR 2006.....	62
Tabulka 10, Index agragace - Polsko, volby do Sejmu 2005.....	63
Tabulka 11, Index agregace – Slovensko, volby do NR 2006.....	64
Tabulka 12, Index agregace - Německo, volby do Bundestagu 2005	64
Tabulka 13, Index agregace - Rakousko, volby do NR 2006	64

Tabulka 14, Polsko 2005 - rozdělení mandátů pro jednotlivé volební obvody a pro jednotlivé politické strany	67
Tabulka 15, Polsko 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Sejmu v roce 2005 podle D'Hondtovy formule	69
Tabulka 16, Polsko 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Sejmu v roce 2005 podle formule Imperiali	71
Tabulka 17, Polsko 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Sejmu v roce 2005 podle nemodifikované formule Saint Laguë	72
Tabulka 18, Polsko 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Sejmu v roce 2005 podle Hareovy formule	74
Tabulka 19, Polsko 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Sejmu v roce 2005 podle Hagenbach-Bischoffovy formule	75
Tabulka 20, Slovensko 2006 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Národní rady Slovenskej republiky v roce 2006 podle jednotlivých volebních formulí metody volebního dělitele	78
Tabulka 21, Slovensko 2006 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Národní rady Slovenskej republiky v roce 2006 podle Hareovy formule metody volebního čísla	79
Tabulka 22, Německo 2005 – počty mandátů pro jednotlivé strany ve volbách v roce 2005	82
Tabulka 23, Německo 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Bundestagu v roce 2005 podle metody volebního dělitele, D'Hondtovy formule	82
Tabulka 24, Německo 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Bundestagu v roce 2005 podle metody volebního dělitele, formule Imperiali	83
Tabulka 25, Německo 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Bundestagu v roce 2005 podle metody volebního dělitele, formule Saint Laguë	84
Tabulka 26, Německo 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Bundestagu v roce 2005 podle metody volebního čísla, formule Hareova	85
Tabulka 27, Německo 2005 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Bundestagu v roce 2005 podle metody volebního čísla, formule Hagenbach-Bischoffova	86
Tabulka 28, Rakousko 2006 – počty mandátů pro jednotlivé strany ve volbách v roce 2006	88
Tabulka 29, Rakousko 2006 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Nationalrat v roce 2006 podle metody volebního dělitele, D'Hondtovy formule	89

Tabulka 30, Rakousko 2006 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Nationalrat v roce 2006 podle metody volebního dělitele, formule Imperiali.....	90
Tabulka 31, Rakousko 2006 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Nationalrat v roce 2006 podle metody volebního dělitele, formule Saint Laguë	90
Tabulka 32, Rakousko 2006 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Nationalrat v roce 2006 podle metody volebního čísla, Hareova formule	91
Tabulka 33, Rakousko 2006 - rozdělení mandátů dle výsledků voleb do Nationalrat v roce 2006 podle metody volebního čísla, formule Hagenbach-Bischoffova.....	92
Tabulka 34, Polsko 2005 – přehledně seřazené výsledky výzkumu podle jednotlivých volebních metod.....	93
Tabulka 35, Slovensko 2006 – přehledně seřazené výsledky výzkumu podle jednotlivých volebních metod.....	95
Tabulka 36, Německo 2005 – přehledně seřazené výsledky výzkumu podle jednotlivých volebních metod.....	96
Tabulka 37, Rakousko 2006 - přehledně seřazené výsledky výzkumu podle jednotlivých volebních metod.....	97

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Vzorce použitých indexů	A
Příloha č. 2 - Polsko 2005 D`Hondtova formule.....	A
Příloha č. 3 - Polsko 2005 formule Imperiali	L
Příloha č. 4 - Polsko 2005 formule Saint Laguë	V
Příloha č. 5 - Polsko 2005 formule Hareova	DD
Příloha č. 6 - Polsko 2005 formule Hagenbach-Bischoff	KK
Příloha č. 7 - Slovensko 2006 formule D`Hondt.....	RR
Příloha č. 8 - Slovensko 2006 formule Imperiali	SS
Příloha č. 9 - Slovensko 2006 formule Saint Laguë.....	TT
Příloha č. 10 - Slovensko 2006 formule Hare	UU
Příloha č. 11 - Německo 2005 formule D`Hondt	VV
Příloha č. 12 - Německo 2005 formule Imperiali	CCC
Příloha č. 13 - Německo 2005 formule Saint Laguë.....	LLL
Příloha č. 14 - Německo 2005 formule Hare	SSS
Příloha č. 15 - Německo 2005 formule Hagenbach-Bischoff.....	WWW
Příloha č. 16 - Rakousko 2006 formule D`Hondt	ZZZ
Příloha č. 17 - Rakousko 2006 formule Imperiali.....	CCCC
Příloha č. 18 - Rakousko 2006 formule Saint Laguë	FFFF
Příloha č. 19 - Rakousko 2006 formule Hareova	III
Příloha č. 20 - Rakousko 2006 formule Hagenbach-Bischoff	KKKK

Přílohy

Index deformace (I)

$$I = s_1/v_1$$

Index Loosemore – Hanby (D)

$$D = 1/2 \sum |v_i - s_i|$$

Index agregace (A)

$$A = s/n$$

Příloha č. 2 - Polsko 2005 D`Hondtova formule

č.1 Legnica 12 mandátů		PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů		70146	69138	35822	43235	10909	19548
1		70146	69138	35822	43235	10909	19548
2		35073	34569	17911	21617,5	5454,5	9774
3		23382	23046	11940,66667	14411,667	3636,3333	6516
4		17536,5	17284,5	8955,5	10808,75	2727,25	4887
5		14029,2	13827,6	7164,4	8647	2181,8	3909,6
6		11691	11523	5970,333333	7205,8333	1818,1667	3258
7		10020,857	9876,8571	5117,428571	6176,4286	1558,4286	2792,5714
8		8768,25	8642,25	4477,75	5404,375	1363,625	2443,5
9		7794	7682	3980,222222	4803,8889	1212,1111	2172
10		7014,6	6913,8	3582,2	4323,5	1090,9	1954,8

č. 2 Walbrzych 8 mandátů		PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů		43564	50871	25995	27189	12766	14220
1		43564	50871	25995	27189	12766	14220
2		21782	25435,5	12997,5	13594,5	6383	7110
3		14521,333	16957	8665	9063	4255,3333	4740
4		10891	12717,75	6498,75	6797,25	3191,5	3555
5		8712,8	10174,2	5199	5437,8	2553,2	2844
6		7260,6667	8478,5	4332,5	4531,5	2127,6667	2370
7		6223,4286	7267,2857	3713,571429	3884,1429	1823,7143	2031,4286
8		5445,5	6358,875	3249,375	3398,625	1595,75	1777,5
9		4840,4444	5652,3333	2888,333333	3021	1418,4444	1580
10		4356,4	5087,1	2599,5	2718,9	1276,6	1422

č. 3 Wrocław 14 mandátů		PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů		99677	125481	32669	38763	11762	26087
1		99677	125481	32669	38763	11762	26087
2		49838,5	62740,5	16334,5	19381,5	5881	13043,5
3		33225,667	41827	10889,66667	12921	3920,6667	8695,6667
4		24919,25	31370,25	8167,25	9690,75	2940,5	6521,75
5		19935,4	25096,2	6533,8	7752,6	2352,4	5217,4

6	16612,833	20913,5	5444,833333	6460,5	1960,3333	4347,8333
7	14239,571	17925,857	4667	5537,5714	1680,2857	3726,7143
8	12459,625	15685,125	4083,625	4845,375	1470,25	3260,875
9	11075,222	13942,333	3629,888889	4307	1306,8889	2898,5556
10	9967,7	12548,1	3266,9	3876,3	1176,2	2608,7

č. 4 Bydgoszcz 12 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	70464	59334	33363	53211	17578	19121
1	70464	59334	33363	53211	17578	19121
2	35232	29667	16681,5	26605,5	8789	9560,5
3	23488	19778	11121	17737	5859,3333	6373,6667
4	17616	14833,5	8340,75	13302,75	4394,5	4780,25
5	14092,8	11866,8	6672,6	10642,2	3515,6	3824,2
6	11744	9889	5560,5	8868,5	2929,6667	3186,8333
7	10066,286	8476,2857	4766,142857	7601,5714	2511,1429	2731,5714
8	8808	7416,75	4170,375	6651,375	2197,25	2390,125
9	7829,3333	6592,6667	3707	5912,3333	1953,1111	2124,5556
10	7046,4	5933,4	3336,3	5321,1	1757,8	1912,1

č. 5 Toruń 13 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
Dělitel	64723	53221	53077	33608	20130	22771
1	64723	53221	53077	33608	20130	22771
2	32361,5	26610,5	26538,5	16804	10065	11385,5
3	21574,333	17740,333	17692,33333	11202,667	6710	7590,3333
4	16180,75	13305,25	13269,25	8402	5032,5	5692,75
5	12944,6	10644,2	10615,4	6721,6	4026	4554,2
6	10787,167	8870,1667	8846,166667	5601,3333	3355	3795,1667
7	9246,1429	7603	7582,428571	4801,1429	2875,7143	3253
8	8090,375	6652,625	6634,625	4201	2516,25	2846,375
9	7191,4444	5913,4444	5897,444444	3734,2222	2236,6667	2530,1111
10	6472,3	5322,1	5307,7	3360,8	2013	2277,1

č. 6 Lublin 15 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	102403	67564	57881	32086	45066	49044
1	102403	67564	57881	32086	45066	49044
2	51201,5	33782	28940,5	16043	22533	24522
3	34134,333	22521,333	19293,66667	10695,333	15022	16348
4	25600,75	16891	14470,25	8021,5	11266,5	12261
5	20480,6	13512,8	11576,2	6417,2	9013,2	9808,8
6	17067,167	11260,667	9646,833333	5347,6667	7511	8174
7	14629	9652	8268,714286	4583,7143	6438	7006,2857
8	12800,375	8445,5	7235,125	4010,75	5633,25	6130,5
9	11378,111	7507,1111	6431,222222	3565,1111	5007,3333	5449,3333
10	10240,3	6756,4	5788,1	3208,6	4506,6	4904,4

č. 7 Chelm 12 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	60405	33091	60435	24142	53160	35830
1	60405	33091	60435	24142	53160	35830

2	30202,5	16545,5	30217,5	12071	26580	17915
3	20135	11030,333	20145	8047,3333	17720	11943,333
4	15101,25	8272,75	15108,75	6035,5	13290	8957,5
5	12081	6618,2	12087	4828,4	10632	7166
6	10067,5	5515,1667	10072,5	4023,6667	8860	5971,6667
7	8629,2857	4727,2857	8633,571429	3448,8571	7594,2857	5118,5714
8	7550,625	4136,375	7554,375	3017,75	6645	4478,75
9	6711,6667	3676,7778	6715	2682,4444	5906,6667	3981,1111
10	6040,5	3309,1	6043,5	2414,2	5316	3583

č. 8 Zielona Góra		12 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	61781	65502	30868	43780	21244	20638
1	61781	65502	30868	43780	21244	20638
2	30890,5	32751	15434	21890	10622	10319
3	20593,667	21834	10289,33333	14593,333	7081,3333	6879,3333
4	15445,25	16375,5	7717	10945	5311	5159,5
5	12356,2	13100,4	6173,6	8756	4248,8	4127,6
7	8825,8571	9357,4286	4409,714286	6254,2857	3034,8571	2948,2857
8	7722,625	8187,75	3858,5	5472,5	2655,5	2579,75
9	6864,5556	7278	3429,77778	4864,4444	2360,4444	2293,1111
10	6178,1	6550,2	3086,8	4378	2124,4	2063,8

č. 9 Łódź		10 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	72435	71463	25382	41511	6275	22474
1	72435	71463	25382	41511	6275	22474
2	36217,5	35731,5	12691	20755,5	3137,5	11237
3	24145	23821	8460,66667	13837	2091,6667	7491,3333
4	18108,75	17865,75	6345,5	10377,75	1568,75	5618,5
5	14487	14292,6	5076,4	8302,2	1255	4494,8
6	12072,5	11910,5	4230,33333	6918,5	1045,8333	3745,6667
7	10347,857	10209	3626	5930,1429	896,42857	3210,5714
8	9054,375	8932,875	3172,75	5188,875	784,375	2809,25
9	8048,3333	7940,3333	2820,22222	4612,3333	697,22222	2497,1111
10	7243,5	7146,3	2538,2	4151,1	627,5	2247,4

č. 10 Piotrków Trybunalski		9 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	51840	34159	48034	24967	24065	20185
1	51840	34159	48034	24967	24065	20185
2	25920	17079,5	24017	12483,5	12032,5	10092,5
3	17280	11386,333	16011,33333	8322,3333	8021,6667	6728,3333
4	12960	8539,75	12008,5	6241,75	6016,25	5046,25
5	10368	6831,8	9606,8	4993,4	4813	4037
6	8640	5693,1667	8005,66667	4161,1667	4010,8333	3364,1667
7	7405,7143	4879,8571	6862	3566,7143	3437,8571	2883,5714
8	6480	4269,875	6004,25	3120,875	3008,125	2523,125

9	5760	3795,4444	5337,111111	2774,1111	2673,8889	2242,7778
10	5184	3415,9	4803,4	2496,7	2406,5	2018,5

č. 11 Sieradz		12 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	61376	43168	62787	42646	35061	19062
1	61376	43168	62787	42646	35061	19062
2	30688	21584	31393,5	21323	17530,5	9531
3	20458,667	14389,333	20929	14215,333	11687	6354
4	15344	10792	15696,75	10661,5	8765,25	4765,5
5	12275,2	8633,6	12557,4	8529,2	7012,2	3812,4
6	10229,333	7194,6667	10464,5	7107,6667	5843,5	3177
7	8768	6166,8571	8969,571429	6092,2857	5008,7143	2723,1429
8	7672	5396	7848,375	5330,75	4382,625	2382,75
9	6819,5556	4796,4444	6976,333333	4738,4444	3895,6667	2118
10	6137,6	4316,8	6278,7	4264,6	3506,1	1906,2

č. 12 Chrzanów		8 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	69903	43816	17060	17200	12132	23015
1	69903	43816	17060	17200	12132	23015
2	34951,5	21908	8530	8600	6066	11507,5
3	23301	14605,333	5686,666667	5733,3333	4044	7671,6667
4	17475,75	10954	4265	4300	3033	5753,75
5	13980,6	8763,2	3412	3440	2426,4	4603
6	11650,5	7302,6667	2843,333333	2866,6667	2022	3835,8333
7	9986,1429	6259,4286	2437,142857	2457,1429	1733,1429	3287,8571
8	8737,875	5477	2132,5	2150	1516,5	2876,875
9	7767	4868,4444	1895,555556	1911,1111	1348	2557,2222
10	6990,3	4381,6	1706	1720	1213,2	2301,5

č. 13 Krakow		13 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	156754	128440	21215	33480	13168	23964
1	156754	128440	21215	33480	13168	23964
2	78377	64220	10607,5	16740	6584	11982
3	52251,333	42813,333	7071,666667	11160	4389,3333	7988
4	39188,5	32110	5303,75	8370	3292	5991
5	31350,8	25688	4243	6696	2633,6	4792,8
6	26125,667	21406,667	3535,833333	5580	2194,6667	3994
7	22393,429	18348,571	3030,714286	4782,8571	1881,1429	3423,4286
8	19594,25	16055	2651,875	4185	1646	2995,5
9	17417,111	14271,111	2357,222222	3720	1463,1111	2662,6667
10	15675,4	12844	2121,5	3348	1316,8	2396,4

č. 14 Nowy Sącz		9 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	92246	54395	21056	14889	19916	31503
1	92246	54395	21056	14889	19916	31503
2	46123	27197,5	10528	7444,5	9958	15751,5
3	30748,667	18131,667	7018,666667	4963	6638,6667	10501
4	23061,5	13598,75	5264	3722,25	4979	7875,75

5	18449,2	10879	4211,2	2977,8	3983,2	6300,6
6	15374,333	9065,8333	3509,333333	2481,5	3319,3333	5250,5
7	13178	7770,7143	3008	2127	2845,1429	4500,4286
8	11530,75	6799,375	2632	1861,125	2489,5	3937,875
9	10249,556	6043,8889	2339,55556	1654,3333	2212,8889	3500,3333
10	9224,6	5439,5	2105,6	1488,9	1991,6	3150,3

č. 15 Tarnów		9 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	75578	45176	22006	13181	20809	28160
1	75578	45176	22006	13181	20809	28160
2	37789	22588	11003	6590,5	10404,5	14080
3	25192,667	15058,667	7335,333333	4393,6667	6936,3333	9386,6667
4	18894,5	11294	5501,5	3295,25	5202,25	7040
5	15115,6	9035,2	4401,2	2636,2	4161,8	5632
6	12596,333	7529,3333	3667,666667	2196,8333	3468,1667	4693,3333
7	10796,857	6453,7143	3143,714286	1883	2972,7143	4022,8571
8	9447,25	5647	2750,75	1647,625	2601,125	3520
9	8397,5556	5019,5556	2445,111111	1464,5556	2312,1111	3128,8889
10	7557,8	4517,6	2200,6	1318,1	2080,9	2816

č. 16 Plock		10 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	55703	33157	41056	27485	36433	15969
1	55703	33157	41056	27485	36433	15969
2	27851,5	16578,5	20528	13742,5	18216,5	7984,5
3	18567,667	11052,333	13685,333333	9161,6667	12144,333	5323
4	13925,75	8289,25	10264	6871,25	9108,25	3992,25
5	11140,6	6631,4	8211,2	5497	7286,6	3193,8
6	9283,8333	5526,1667	6842,666667	4580,8333	6072,1667	2661,5
7	7957,5714	4736,7143	5865,142857	3926,4286	5204,7143	2281,2857
8	6962,875	4144,625	5132	3435,625	4554,125	1996,125
9	6189,2222	3684,1111	4561,777778	3053,8889	4048,1111	1774,3333
10	5570,3	3315,7	4105,6	2748,5	3643,3	1596,9

č. 17 Radom		9 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	57577	35134	43676	22266	29868	18146
1	57577	35134	43676	22266	29868	18146
2	28788,5	17567	21838	11133	14934	9073
3	19192,333	11711,333	14558,66667	7422	9956	6048,6667
4	14394,25	8783,5	10919	5566,5	7467	4536,5
5	11515,4	7026,8	8735,2	4453,2	5973,6	3629,2
6	9596,1667	5855,6667	7279,333333	3711	4978	3024,3333
7	8225,2857	5019,1429	6239,428571	3180,8571	4266,8571	2592,2857
8	7197,125	4391,75	5459,5	2783,25	3733,5	2268,25
9	6397,4444	3903,7778	4852,888889	2474	3318,6667	2016,2222
10	5757,7	3513,4	4367,6	2226,6	2986,8	1814,6

č. 18 Siedlce		12 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	75595	37473	55818	21581	48548	34874

1	75595	37473	55818	21581	48548	34874
2	37797,5	18736,5	27909	10790,5	24274	17437
3	25198,333	12491	18606	7193,6667	16182,667	11624,667
4	18898,75	9368,25	13954,5	5395,25	12137	8718,5
5	15119	7494,6	11163,6	4316,2	9709,6	6974,8
6	12599,167	6245,5	9303	3596,8333	8091,3333	5812,3333
7	10799,286	5353,2857	7974	3083	6935,4286	4982
8	9449,375	4684,125	6977,25	2697,625	6068,5	4359,25
9	8399,4444	4163,6667	6202	2397,8889	5394,2222	3874,8889
10	7559,5	3747,3	5581,8	2158,1	4854,8	3487,4

č. 19 Warszawa I		19 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	227153	250981	17771	87477	48548	44376
1	227153	250981	17771	87477	48548	44376
2	113576,5	125490,5	8885,5	43738,5	24274	22188
3	75717,667	83660,333	5923,66667	29159	16182,667	14792
4	56788,25	62745,25	4442,75	21869,25	12137	11094
5	45430,6	50196,2	3554,2	17495,4	9709,6	8875,2
6	37858,833	41830,167	2961,833333	14579,5	8091,3333	7396
7	32450,429	35854,429	2538,714286	12496,714	6935,4286	6339,4286
8	28394,125	31372,625	2221,375	10934,625	6068,5	5547
9	25239,222	27886,778	1974,555556	9719,6667	5394,2222	4930,6667
10	22715,3	25098,1	1777,1	8747,7	4854,8	4437,6

č. 20 Warszawa II		11 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	104532	89120	23276	22761	17326	23276
1	104532	89120	23276	22761	17326	23276
2	52266	44560	11638	11380,5	8663	11638
3	34844	29706,667	7758,66667	7587	5775,3333	7758,6667
4	26133	22280	5819	5690,25	4331,5	5819
5	20906,4	17824	4655,2	4552,2	3465,2	4655,2
6	17422	14853,333	3879,333333	3793,5	2887,6667	3879,3333
7	14933,143	12731,429	3325,142857	3251,5714	2475,1429	3325,1429
8	13066,5	11140	2909,5	2845,125	2165,75	2909,5
9	11614,667	9902,2222	2586,222222	2529	1925,1111	2586,2222
10	10453,2	8912	2327,6	2276,1	1732,6	2327,6

č. 21 Opole		13 mandátů					
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	Německá menšina
dělitel	54779	64683	28244	27718	12778	18204	34469
1	54779	64683	28244	27718	12778	18204	34469
2	27389,5	32341,5	14122	13859	6389	9102	17234,5
3	18259,667	21561	9414,66667	9239,3333	4259,3333	6068	11489,6667
4	13694,75	16170,75	7061	6929,5	3194,5	4551	8617,25
5	10955,8	12936,6	5648,8	5543,6	2555,6	3640,8	6893,8
6	9129,8333	10780,5	4707,333333	4619,6667	2129,6667	3034	5744,833333
7	7825,5714	9240,4286	4034,857143	3959,7143	1825,4286	2600,5714	4924,142857
8	6847,375	8085,375	3530,5	3464,75	1597,25	2275,5	4308,625
9	6086,5556	7187	3138,222222	3079,7778	1419,7778	2022,6667	3829,888889
10	5477,9	6468,3	2824,4	2771,8	1277,8	1820,4	3446,9

č. 22 Krosno		11 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	92319	42189	32339	25030	26121	37241
1	92319	42189	32339	25030	26121	37241
2	46159,5	21094,5	16169,5	12515	13060,5	18620,5
3	30773	14063	10779,66667	8343,3333	8707	12413,667
4	23079,75	10547,25	8084,75	6257,5	6530,25	9310,25
5	18463,8	8437,8	6467,8	5006	5224,2	7448,2
6	15386,5	7031,5	5389,83333	4171,6667	4353,5	6206,8333
7	13188,429	6027	4619,857143	3575,7143	3731,5714	5320,1429
8	11539,875	5273,625	4042,375	3128,75	3265,125	4655,125
9	10257,667	4687,6667	3593,222222	2781,1111	2902,3333	4137,8889
10	9231,9	4218,9	3233,9	2503	2612,1	3724,1

č. 23 Rzeszów		15 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	154001	65502	31807	29590	41302	52776
1	154001	65502	31807	29590	41302	52776
2	77000,5	32751	15903,5	14795	20651	26388
3	51333,667	21834	10602,33333	9863,3333	13767,333	17592
4	38500,25	16375,5	7951,75	7397,5	10325,5	13194
5	30800,2	13100,4	6361,4	5918	8260,4	10555,2
6	25666,833	10917	5301,166667	4931,6667	6883,6667	8796
7	22000,143	9357,4286	4543,857143	4227,1429	5900,2857	7539,4286
8	19250,125	8187,75	3975,875	3698,75	5162,75	6597
9	17111,222	7278	3534,111111	3287,7778	4589,1111	5864
10	15400,1	6550,2	3180,7	2959	4130,2	5277,6

č. 24 Białystok		15 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	98314	52693	41996	42525	28984	39309
1	98314	52693	41996	42525	28984	39309
2	49157	26346,5	20998	21262,5	14492	19654,5
3	32771,333	17564,333	13998,66667	14175	9661,3333	13103
4	24578,5	13173,25	10499	10631,25	7246	9827,25
5	19662,8	10538,6	8399,2	8505	5796,8	7861,8
6	16385,667	8782,1667	6999,333333	7087,5	4830,6667	6551,5
7	14044,857	7527,5714	5999,428571	6075	4140,5714	5615,5714
8	12289,25	6586,625	5249,5	5315,625	3623	4913,625
9	10923,778	5854,7778	4666,222222	4725	3220,4444	4367,6667
10	9831,4	5269,3	4199,6	4252,5	2898,4	3930,9

č. 25 Gdansk		12 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	89715	138989	23429	31508	9493	19534
1	89715	138989	23429	31508	9493	19534
2	44857,5	69494,5	11714,5	15754	4746,5	9767
3	29905	46329,667	7809,666667	10502,667	3164,3333	6511,3333
4	22428,75	34747,25	5857,25	7877	2373,25	4883,5
5	17943	27797,8	4685,8	6301,6	1898,6	3906,8
6	14952,5	23164,833	3904,833333	5251,3333	1582,1667	3255,6667

3	21945	25560	5376,66667	9023,3333	1502,3333	4124,3333
4	16458,75	19170	4032,5	6767,5	1126,75	3093,25
5	13167	15336	3226	5414	901,4	2474,6
6	10972,5	12780	2688,33333	4511,6667	751,6667	2062,1667
7	9405	10954,286	2304,285714	3867,1429	643,85714	1767,5714
8	8229,375	9585	2016,25	3383,75	563,375	1546,625
9	7315	8520	1792,222222	3007,7778	500,77778	1374,7778
10	6583,5	7668	1613	2707	450,7	1237,3

č. 30 Rybník		9 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	70401	71152	17170	26187	5608	15741
1	70401	71152	17170	26187	5608	15741
2	35200,5	35576	8585	13093,5	2804	7870,5
3	23467	23717,333	5723,333333	8729	1869,3333	5247
4	17600,25	17788	4292,5	6546,75	1402	3935,25
5	14080,2	14230,4	3434	5237,4	1121,6	3148,2
6	11733,5	11858,667	2861,66667	4364,5	934,66667	2623,5
7	10057,286	10164,571	2452,857143	3741	801,14286	2248,7143
8	8800,125	8894	2146,25	3273,375	701	1967,625
9	7822,3333	7905,7778	1907,77778	2909,6667	623,11111	1749
10	7040,1	7115,2	1717	2618,7	560,8	1574,1

č. 31 Katowice		12 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	103827	113953	17177	34837	4276	16484
1	103827	113953	17177	34837	4276	16484
2	51913,5	56976,5	8588,5	17418,5	2138	8242
3	34609	37984,333	5725,66667	11612,333	1425,3333	5494,6667
4	25956,75	28488,25	4294,25	8709,25	1069	4121
5	20765,4	22790,6	3435,4	6967,4	855,2	3296,8
6	17304,5	18992,167	2862,833333	5806,1667	712,66667	2747,3333
7	14832,429	16279	2453,857143	4976,7143	610,85714	2354,8571
8	12978,375	14244,125	2147,125	4354,625	534,5	2060,5
9	11536,333	12661,444	1908,555556	3870,7778	475,11111	1831,5556
10	10382,7	11395,3	1717,7	3483,7	427,6	1648,4

č. 32 Sosnowiec		9 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	51355	57562	nekandidovala	44738	7586	15349
1	51355	57562	x	44738	7586	15349
2	25677,5	28781	x	22369	3793	7674,5
3	17118,333	19187,333	x	14912,667	2528,6667	5116,3333
4	12838,75	14390,5	x	11184,5	1896,5	3837,25
5	10271	11512,4	x	8947,6	1517,2	3069,8
6	8559,1667	9593,6667	x	7456,3333	1264,3333	2558,1667
7	7336,4286	8223,1429	x	6391,1429	1083,7143	2192,7143
8	6419,375	7195,25	x	5592,25	948,25	1918,625
9	5706,1111	6395,7778	x	4970,8889	842,88889	1705,4444
10	5135,5	5756,2	x	4473,8	758,6	1534,9

č. 33 Kielce		16 mandátů				
--------------	--	------------	--	--	--	--

	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
délitel	86670	56133	62851	44961	51610	22486
1	86670	56133	62851	44961	51610	22486
2	43335	28066,5	31425,5	22480,5	25805	11243
3	28890	18711	20950,33333	14987	17203,333	7495,3333
4	21667,5	14033,25	15712,75	11240,25	12902,5	5621,5
5	17334	11226,6	12570,2	8992,2	10322	4497,2
6	14445	9355,5	10475,16667	7493,5	8601,6667	3747,6667
7	12381,429	8019	8978,714286	6423	7372,8571	3212,2857
8	10833,75	7016,625	7856,375	5620,125	6451,25	2810,75
9	9630	6237	6983,444444	4995,6667	5734,4444	2498,4444
10	8667	5613,3	6285,1	4496,1	5161	2248,6

č. 34 Elbląg		8 mandátú				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
délitel	36355	39052	29404	20005	14980	9289
1	36355	39052	29404	20005	14980	9289
2	18177,5	19526	14702	10002,5	7490	4644,5
3	12118,333	13017,333	9801,333333	6668,3333	4993,3333	3096,3333
4	9088,75	9763	7351	5001,25	3745	2322,25
5	7271	7810,4	5880,8	4001	2996	1857,8
6	6059,1667	6508,6667	4900,666667	3334,1667	2496,6667	1548,1667
7	5193,5714	5578,8571	4200,571429	2857,8571	2140	1327
8	4544,375	4881,5	3675,5	2500,625	1872,5	1161,125
9	4039,4444	4339,1111	3267,111111	2222,7778	1664,4444	1032,1111
10	3635,5	3905,2	2940,4	2000,5	1498	928,9

č. 35 Olsztyn		10 mandátú				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
délitel	46619	49698	24349	29476	19484	16077
1	46619	49698	24349	29476	19484	16077
2	23309,5	24849	12174,5	14738	9742	8038,5
3	15539,667	16566	8116,333333	9825,3333	6494,6667	5359
4	11654,75	12424,5	6087,25	7369	4871	4019,25
5	9323,8	9939,6	4869,8	5895,2	3896,8	3215,4
6	7769,8333	8283	4058,166667	4912,6667	3247,3333	2679,5
7	6659,8571	7099,7143	3478,428571	4210,8571	2783,4286	2296,7143
8	5827,375	6212,25	3043,625	3684,5	2435,5	2009,625
9	5179,8889	5522	2705,444444	3275,1111	2164,8889	1786,3333
10	4661,9	4969,8	2434,9	2947,6	1948,4	1607,7

č. 36 Kalisz		12 mandátú				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
délitel	56771	61255	46683	36731	30967	21060
1	56771	61255	46683	36731	30967	21060
2	28385,5	30627,5	23341,5	18365,5	15483,5	10530
3	18923,667	20418,333	15561	12243,667	10322,333	7020
4	14192,75	15313,75	11670,75	9182,75	7741,75	5265
5	11354,2	12251	9336,6	7346,2	6193,4	4212
6	9461,8333	10209,167	7780,5	6121,8333	5161,1667	3510
7	8110,1429	8750,7143	6669	5247,2857	4423,8571	3008,5714
8	7096,375	7656,875	5835,375	4591,375	3870,875	2632,5

9	6307,8889	6806,1111	5187	4081,2222	3440,7778	2340
10	5677,1	6125,5	4668,3	3673,1	3096,7	2106

č. 37 Konin		9 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	42936	40948	45136	28503	22210	13681
1	42936	40948	45136	28503	22210	13681
2	21468	20474	22568	14251,5	11105	6840,5
3	14312	13649,333	15045,33333	9501	7403,3333	4560,3333
4	10734	10237	11284	7125,75	5552,5	3420,25
5	8587,2	8189,6	9027,2	5700,6	4442	2736,2
6	7156	6824,6667	7522,66667	4750,5	3701,6667	2280,1667
7	6133,7143	5849,7143	6448	4071,8571	3172,8571	1954,4286
8	5367	5118,5	5642	3562,875	2776,25	1710,125
9	4770,6667	4549,7778	5015,111111	3167	2467,7778	1520,1111
10	4293,6	4094,8	4513,6	2850,3	2221	1368,1

č. 38 Píla		9 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	37036	54063	32272	34622	21111	16271
1	37036	54063	32272	34622	21111	16271
2	18518	27031,5	16136	17311	10555,5	8135,5
3	12345,333	18021	10757,33333	11540,667	7037	5423,6667
4	9259	13515,75	8068	8655,5	5277,75	4067,75
5	7407,2	10812,6	6454,4	6924,4	4222,2	3254,2
6	6172,6667	9010,5	5378,66667	5770,3333	3518,5	2711,8333
7	5290,8571	7723,2857	4610,285714	4946	3015,8571	2324,4286
8	4629,5	6757,875	4034	4327,75	2638,875	2033,875
9	4115,1111	6007	3585,777778	3846,8889	2345,6667	1807,8889
10	3703,6	5406,3	3227,2	3462,2	2111,1	1627,1

č. 39 Poznaň		10 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	77985	115891	17426	31973	6269	16479
1	77985	115891	17426	31973	6269	16479
2	38992,5	57945,5	8713	15986,5	3134,5	8239,5
3	25995	38630,333	5808,66667	10657,667	2089,6667	5493
4	19496,25	28972,75	4356,5	7993,25	1567,25	4119,75
5	15597	23178,2	3485,2	6394,6	1253,8	3295,8
6	12997,5	19315,167	2904,333333	5328,8333	1044,8333	2746,5
7	11140,714	16555,857	2489,428571	4567,5714	895,57143	2354,1429
8	9748,125	14486,375	2178,25	3996,625	783,625	2059,875
9	8665	12876,778	1936,222222	3552,5556	696,55556	1831
10	7798,5	11589,1	1742,6	3197,3	626,9	1647,9

č. 40 Kozalín		8 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	35669	38174	39966	24343	9217	8083
1	35669	38174	39966	24343	9217	8083
2	17834,5	19087	19983	12171,5	4608,5	4041,5
3	11889,667	12724,667	13322	8114,3333	3072,3333	2694,3333
4	8917,25	9543,5	9991,5	6085,75	2304,25	2020,75

5	7133,8	7634,8	7993,2	4868,6	1843,4	1616,6
6	5944,8333	6362,3333	6661	4057,1667	1536,1667	1347,1667
7	5095,5714	5453,4286	5709,428571	3477,5714	1316,7143	1154,7143
8	4458,625	4771,75	4995,75	3042,875	1152,125	1010,375
9	3963,2222	4241,5556	4440,666667	2704,7778	1024,1111	898,11111
10	3566,9	3817,4	3996,6	2434,3	921,7	808,3

č. 41 Szczecin		13 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	71589	86900	35321	45707	11819	18834
1	71589	86900	35321	45707	11819	18834
2	35794,5	43450	17660,5	22853,5	5909,5	9417
3	23863	28966,667	11773,66667	15235,667	3939,6667	6278
4	17897,25	21725	8830,25	11426,75	2954,75	4708,5
5	14317,8	17380	7064,2	9141,4	2363,8	3766,8
6	11931,5	14483,333	5886,833333	7617,8333	1969,8333	3139
7	10227	12414,286	5045,857143	6529,5714	1688,4286	2690,5714
8	8948,625	10862,5	4415,125	5713,375	1477,375	2354,25
9	7954,3333	9655,5556	3924,555556	5078,5556	1313,2222	2092,6667
10	7158,9	8690	3532,1	4570,7	1181,9	1883,4

Příloha č. 3 - Polsko 2005 formule Imperiali

č.1 Legnica		12 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	70146	69138	35822	43235	10909	19548
2	35073	34569	17911	21617,5	5454,5	9774
3	23382	23046	11940,667	14411,667	3636,3333	6516
4	17536,5	17284,5	8955,5	10808,75	2727,25	4887
5	14029,2	13827,6	7164,4	8647	2181,8	3909,6
6	11691	11523	5970,3333	7205,8333	1818,1667	3258
7	10020,857	9876,8571	5117,4286	6176,4286	1558,4286	2792,5714
8	8768,25	8642,25	4477,75	5404,375	1363,625	2443,5
9	7794	7682	3980,2222	4803,8889	1212,1111	2172
10	7014,6	6913,8	3582,2	4323,5	1090,9	1954,8

č. 2 Walbrzych		8 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	43564	50871	25995	27189	12766	14220
2	21782	25435,5	12997,5	13594,5	6383	7110
3	14521,333	16957	8665	9063	4255,3333	4740
4	10891	12717,75	6498,75	6797,25	3191,5	3555
5	8712,8	10174,2	5199	5437,8	2553,2	2844
6	7260,6667	8478,5	4332,5	4531,5	2127,6667	2370
7	6223,4286	7267,2857	3713,5714	3884,1429	1823,7143	2031,4286
8	5445,5	6358,875	3249,375	3398,625	1595,75	1777,5
9	4840,4444	5652,3333	2888,3333	3021	1418,4444	1580
10	4356,4	5087,1	2599,5	2718,9	1276,6	1422

č. 3 Wrocław		14 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	99677	125481	32669	38763	11762	26087
2	49838,5	62740,5	16334,5	19381,5	5881	13043,5
3	33225,667	41827	10889,667	12921	3920,6667	8695,6667
4	24919,25	31370,25	8167,25	9690,75	2940,5	6521,75
5	19935,4	25096,2	6533,8	7752,6	2352,4	5217,4
6	16612,833	20913,5	5444,8333	6460,5	1960,3333	4347,8333
7	14239,571	17925,857	4667	5537,5714	1680,2857	3726,7143
8	12459,625	15685,125	4083,625	4845,375	1470,25	3260,875
9	11075,222	13942,333	3629,8889	4307	1306,8889	2898,5556
10	9967,7	12548,1	3266,9	3876,3	1176,2	2608,7

č. 4 Bydgoszcz		12 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	70464	59334	33363	53211	17578	19121
2	35232	29667	16681,5	26605,5	8789	9560,5
3	23488	19778	11121	17737	5859,3333	6373,6667
4	17616	14833,5	8340,75	13302,75	4394,5	4780,25
5	14092,8	11866,8	6672,6	10642,2	3515,6	3824,2
6	11744	9889	5560,5	8868,5	2929,6667	3186,8333
7	10066,286	8476,2857	4766,1429	7601,5714	2511,1429	2731,5714
8	8808	7416,75	4170,375	6651,375	2197,25	2390,125
9	7829,3333	6592,6667	3707	5912,3333	1953,1111	2124,5556
10	7046,4	5933,4	3336,3	5321,1	1757,8	1912,1

č.5 Toruň		13 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	64723	53221	53077	33608	20130	22771
2	32361,5	26610,5	26538,5	16804	10065	11385,5
3	21574,333	17740,333	17692,333	11202,667	6710	7590,3333
4	16180,75	13305,25	13269,25	8402	5032,5	5692,75
5	12944,6	10644,2	10615,4	6721,6	4026	4554,2
6	10787,167	8870,1667	8846,1667	5601,3333	3355	3795,1667
7	9246,1429	7603	7582,4286	4801,1429	2875,7143	3253
8	8090,375	6652,625	6634,625	4201	2516,25	2846,375
9	7191,4444	5913,4444	5897,4444	3734,2222	2236,6667	2530,1111
10	6472,3	5322,1	5307,7	3360,8	2013	2277,1

č. 6 Lublin		15 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	102403	67564	57881	32086	45066	49044
2	51201,5	33782	28940,5	16043	22533	24522
3	34134,333	22521,333	19293,667	10695,333	15022	16348
4	25600,75	16891	14470,25	8021,5	11266,5	12261
5	20480,6	13512,8	11576,2	6417,2	9013,2	9808,8
6	17067,167	11260,667	9646,8333	5347,6667	7511	8174
7	14629	9652	8268,7143	4583,7143	6438	7006,2857
8	12800,375	8445,5	7235,125	4010,75	5633,25	6130,5
9	11378,111	7507,1111	6431,2222	3565,1111	5007,3333	5449,3333
10	10240,3	6756,4	5788,1	3208,6	4506,6	4904,4

č. 7 Chełm		12 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	60405	33091	60435	24142	53160	35830
2	30202,5	16545,5	30217,5	12071	26580	17915
3	20135	11030,333	20145	8047,3333	17720	11943,333
4	15101,25	8272,75	15108,75	6035,5	13290	8957,5
5	12081	6618,2	12087	4828,4	10632	7166
6	10067,5	5515,1667	10072,5	4023,6667	8860	5971,6667
7	8629,2857	4727,2857	8633,5714	3448,8571	7594,2857	5118,5714
8	7550,625	4136,375	7554,375	3017,75	6645	4478,75
9	6711,6667	3676,7778	6715	2682,4444	5906,6667	3981,1111
10	6040,5	3309,1	6043,5	2414,2	5316	3583

č. 8 Zielona Góra		12 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	61781	65502	30868	43780	21244	20638
2	30890,5	32751	15434	21890	10622	10319
3	20593,667	21834	10289,333	14593,333	7081,3333	6879,3333
4	15445,25	16375,5	7717	10945	5311	5159,5
5	12356,2	13100,4	6173,6	8756	4248,8	4127,6
6	10296,833	10917	5144,6667	7296,6667	3540,6667	3439,6667
7	8825,8571	9357,4286	4409,7143	6254,2857	3034,8571	2948,2857
8	7722,625	8187,75	3858,5	5472,5	2655,5	2579,75
9	6864,5556	7278	3429,7778	4864,4444	2360,4444	2293,1111
10	6178,1	6550,2	3086,8	4378	2124,4	2063,8

č. 9 Łódź		10 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	72435	71463	25382	41511	6275	22474
2	36217,5	35731,5	12691	20755,5	3137,5	11237
3	24145	23821	8460,6667	13837	2091,6667	7491,3333
4	18108,75	17865,75	6345,5	10377,75	1568,75	5618,5
5	14487	14292,6	5076,4	8302,2	1255	4494,8
6	12072,5	11910,5	4230,3333	6918,5	1045,8333	3745,6667
7	10347,857	10209	3626	5930,1429	896,42857	3210,5714
8	9054,375	8932,875	3172,75	5188,875	784,375	2809,25
9	8048,3333	7940,3333	2820,2222	4612,3333	697,22222	2497,1111
10	7243,5	7146,3	2538,2	4151,1	627,5	2247,4

č. 10 Piotrków Trybunalski		9 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	51840	34159	48034	24967	24065	20185
2	25920	17079,5	24017	12483,5	12032,5	10092,5
3	17280	11386,333	16011,333	8322,3333	8021,6667	6728,3333
4	12960	8539,75	12008,5	6241,75	6016,25	5046,25
5	10368	6831,8	9606,8	4993,4	4813	4037
6	8640	5693,1667	8005,6667	4161,1667	4010,8333	3364,1667
7	7405,7143	4879,8571	6862	3566,7143	3437,8571	2883,5714
8	6480	4269,875	6004,25	3120,875	3008,125	2523,125
9	5760	3795,4444	5337,1111	2774,1111	2673,8889	2242,7778
10	5184	3415,9	4803,4	2496,7	2406,5	2018,5

§. 12 8 mandátů						
Chrzanów						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	69903	43816	17060	17200	12132	23015
2	34951,5	21908	8530	8600	6066	11507,5
3	23301	14605,333	5686,6667	5733,3333	4044	7671,6667
4	17475,75	10954	4265	4300	3033	5753,75
5	13980,6	8763,2	3412	3440	2426,4	4603
6	11650,5	7302,6667	2843,3333	2866,6667	2022	3835,8333
7	9986,1429	6259,4286	2437,1429	2457,1429	1733,1429	3287,8571
8	8737,875	5477	2132,5	2150	1516,5	2876,875
9	7767	4868,4444	1895,5556	1911,1111	1348	2557,2222
10	6990,3	4381,6	1706	1720	1213,2	2301,5

§. 13 13 mandátů						
Krakow						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	156754	128440	21215	33480	13168	23964
2	78377	64220	10607,5	16740	6584	11982
3	52251,333	42813,333	7071,6667	11160	4389,3333	7988
4	39188,5	32110	5303,75	8370	3292	5991
5	31350,8	25688	4243	6696	2633,6	4792,8
6	26125,667	21406,667	3535,8333	5580	2194,6667	3994
7	22393,429	18348,571	3030,7143	4782,8571	1881,1429	3423,4286
8	19594,25	16055	2651,875	4185	1646	2995,5
9	17417,111	14271,111	2357,2222	3720	1463,1111	2662,6667
10	15675,4	12844	2121,5	3348	1316,8	2396,4

§. 15 9 mandátů						
Tarnów						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	75578	45176	22006	13181	20809	28160
2	37789	22588	11003	6590,5	10404,5	14080
3	25192,667	15058,667	7335,3333	4393,6667	6936,3333	9386,6667
4	18894,5	11294	5501,5	3295,25	5202,25	7040
5	15115,6	9035,2	4401,2	2636,2	4161,8	5632
6	12596,333	7529,3333	3667,6667	2196,8333	3468,1667	4693,3333
7	10796,857	6453,7143	3143,7143	1883	2972,7143	4022,8571
8	9447,25	5647	2750,75	1647,625	2601,125	3520
9	8397,5556	5019,5556	2445,1111	1464,5556	2312,1111	3128,8889
10	7557,8	4517,6	2200,6	1318,1	2080,9	2816

§. 16 Plock 10 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	55703	33157	41056	27485	36433	15969
2	27851,5	16578,5	20528	13742,5	18216,5	7984,5
3	18567,667	11052,333	13685,333	9161,6667	12144,333	5323
4	13925,75	8289,25	10264	6871,25	9108,25	3992,25
5	11140,6	6631,4	8211,2	5497	7286,6	3193,8
6	9283,8333	5526,1667	6842,6667	4580,8333	6072,1667	2661,5
7	7957,5714	4736,7143	5865,1429	3926,4286	5204,7143	2281,2857
8	6962,875	4144,625	5132	3435,625	4554,125	1996,125
9	6189,2222	3684,1111	4561,7778	3053,8889	4048,1111	1774,3333

10	5570,3	3315,7	4105,6	2748,5	3643,3	1596,9
----	--------	--------	--------	--------	--------	--------

č. 17 Radom 9 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	57577	35134	43676	22266	29868	18146
2	28788,5	17567	21838	11133	14934	9073
3	19192,333	11711,333	14558,667	7422	9956	6048,6667
4	14394,25	8783,5	10919	5566,5	7467	4536,5
5	11515,4	7026,8	8735,2	4453,2	5973,6	3629,2
6	9596,1667	5855,6667	7279,3333	3711	4978	3024,3333
7	8225,2857	5019,1429	6239,4286	3180,8571	4266,8571	2592,2857
8	7197,125	4391,75	5459,5	2783,25	3733,5	2268,25
9	6397,4444	3903,7778	4852,8889	2474	3318,6667	2016,2222
10	5757,7	3513,4	4367,6	2226,6	2986,8	1814,6

č. 18 Siedlec 12 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	75595	37473	55818	21581	48548	34874
2	37797,5	18736,5	27909	10790,5	24274	17437
3	25198,333	12491	18606	7193,6667	16182,667	11624,667
4	18898,75	9368,25	13954,5	5395,25	12137	8718,5
5	15119	7494,6	11163,6	4316,2	9709,6	6974,8
6	12599,167	6245,5	9303	3596,8333	8091,3333	5812,3333
7	10799,286	5353,2857	7974	3083	6935,4286	4982
8	9449,375	4684,125	6977,25	2697,625	6068,5	4359,25
9	8399,4444	4163,6667	6202	2397,8889	5394,2222	3874,8889
10	7559,5	3747,3	5581,8	2158,1	4854,8	3487,4

č. 19 Warszawa I 19 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	227153	250981	17771	87477	48548	44376
2	113576,5	125490,5	8885,5	43738,5	24274	22188
3	75717,667	83660,333	5923,6667	29159	16182,667	14792
4	56788,25	62745,25	4442,75	21869,25	12137	11094
5	45430,6	50196,2	3554,2	17495,4	9709,6	8875,2
6	37858,833	41830,167	2961,8333	14579,5	8091,3333	7396
7	32450,429	35854,429	2538,7143	12496,714	6935,4286	6339,4286
8	28394,125	31372,625	2221,375	10934,625	6068,5	5547
9	25239,222	27886,778	1974,5556	9719,6667	5394,2222	4930,6667
10	22715,3	25098,1	1777,1	8747,7	4854,8	4437,6

č. 20 Warszawa II 11 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	104532	89120	23276	22761	17326	23276
2	52266	44560	11638	11380,5	8663	11638
3	34844	29706,667	7758,6667	7587	5775,3333	7758,6667
4	26133	22280	5819	5690,25	4331,5	5819
5	20906,4	17824	4655,2	4552,2	3465,2	4655,2
6	17422	14853,333	3879,3333	3793,5	2887,6667	3879,3333
7	14933,143	12731,429	3325,1429	3251,5714	2475,1429	3325,1429

8	13066,5	11140	2909,5	2845,125	2165,75	2909,5
9	11614,667	9902,2222	2586,2222	2529	1925,1111	2586,2222
10	10453,2	8912	2327,6	2276,1	1732,6	2327,6

č. 21 Opole 13 mandátů		PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	Německá menšina
dělitel		54779	64683	28244	27718	12778	18204	34469
2		27389,5	32341,5	14122	13859	6389	9102	17234,5
3		18259,667	21561	9414,6667	9239,3333	4259,3333	6068	11489,66667
4		13694,75	16170,75	7061	6929,5	3194,5	4551	8617,25
5		10955,8	12936,6	5648,8	5543,6	2555,6	3640,8	6893,8
6		9129,8333	10780,5	4707,3333	4619,6667	2129,6667	3034	5744,833333
7		7825,5714	9240,4286	4034,8571	3959,7143	1825,4286	2600,5714	4924,142857
8		6847,375	8085,375	3530,5	3464,75	1597,25	2275,5	4308,625
9		6086,5556	7187	3138,2222	3079,7778	1419,7778	2022,6667	3829,888889
10		5477,9	6468,3	2824,4	2771,8	1277,8	1820,4	3446,9

č. 22 Krosno 11 mandátů		PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel		92319	42189	32339	25030	26121	37241
2		46159,5	21094,5	16169,5	12515	13060,5	18620,5
3		30773	14063	10779,667	8343,3333	8707	12413,667
4		23079,75	10547,25	8084,75	6257,5	6530,25	9310,25
5		18463,8	8437,8	6467,8	5006	5224,2	7448,2
6		15386,5	7031,5	5389,8333	4171,6667	4353,5	6206,8333
7		13188,429	6027	4619,8571	3575,7143	3731,5714	5320,1429
8		11539,875	5273,625	4042,375	3128,75	3265,125	4655,125
9		10257,667	4687,6667	3593,2222	2781,1111	2902,3333	4137,8889
10		9231,9	4218,9	3233,9	2503	2612,1	3724,1

č. 23 Rzeszów 15 mandátů		PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel		154001	65502	31807	29590	41302	52776
2		77000,5	32751	15903,5	14795	20651	26388
3		51333,667	21834	10602,333	9863,3333	13767,333	17592
4		38500,25	16375,5	7951,75	7397,5	10325,5	13194
5		30800,2	13100,4	6361,4	5918	8260,4	10555,2
6		25666,833	10917	5301,1667	4931,6667	6883,6667	8796
7		22000,143	9357,4286	4543,8571	4227,1429	5900,2857	7539,4286
8		19250,125	8187,75	3975,875	3698,75	5162,75	6597
9		17111,222	7278	3534,1111	3287,7778	4589,1111	5864
10		15400,1	6550,2	3180,7	2959	4130,2	5277,6

č. 24 Białystok 15 mandátů		PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel		98314	52693	41996	42525	28984	39309
2		49157	26346,5	20998	21262,5	14492	19654,5
3		32771,333	17564,333	13998,667	14175	9661,3333	13103
4		24578,5	13173,25	10499	10631,25	7246	9827,25
5		19662,8	10538,6	8399,2	8505	5796,8	7861,8

6	16385,667	8782,1667	6999,3333	7087,5	4830,6667	6551,5
7	14044,857	7527,5714	5999,4286	6075	4140,5714	5615,5714
8	12289,25	6586,625	5249,5	5315,625	3623	4913,625
9	10923,778	5854,7778	4666,2222	4725	3220,4444	4367,6667
10	9831,4	5269,3	4199,6	4252,5	2898,4	3930,9

č. 25 12 mandátů						
Gdansk						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	89715	138989	23429	31508	9493	19534
2	44857,5	69494,5	11714,5	15754	4746,5	9767
3	29905	46329,667	7809,6667	10502,667	3164,3333	6511,3333
4	22428,75	34747,25	5857,25	7877	2373,25	4883,5
5	17943	27797,8	4685,8	6301,6	1898,6	3906,8
6	14952,5	23164,833	3904,8333	5251,3333	1582,1667	3255,6667
7	12816,429	19855,571	3347	4501,1429	1356,1429	2790,5714
8	11214,375	17373,625	2928,625	3938,5	1186,625	2441,75
9	9968,3333	15443,222	2603,2222	3500,8889	1054,7778	2170,4444
10	8971,5	13898,9	2342,9	3150,8	949,3	1953,4

č. 26 14 mandátů						
Gdynia						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	98994	120766	34645	41395	10974	28175
2	49497	60383	17322,5	20697,5	5487	14087,5
3	32998	40255,333	11548,333	13798,333	3658	9391,6667
4	24748,5	30191,5	8661,25	10348,75	2743,5	7043,75
5	19798,8	24153,2	6929	8279	2194,8	5635
6	16499	20127,667	5774,1667	6899,1667	1829	4695,8333
7	14142	17252,286	4949,2857	5913,5714	1567,7143	4025
8	12374,25	15095,75	4330,625	5174,375	1371,75	3521,875
9	10999,333	13418,444	3849,4444	4599,4444	1219,3333	3130,5556
10	9899,4	12076,6	3464,5	4139,5	1097,4	2817,5

č. 27 9 mandátů						
Bielsko-Biala						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	89980	66895	16622	23340	8596	19905
2	44990	33447,5	8311	11670	4298	9952,5
3	29993,333	22298,333	5540,6667	7780	2865,3333	6635
4	22495	16723,75	4155,5	5835	2149	4976,25
5	17996	13379	3324,4	4668	1719,2	3981
6	14996,667	11149,167	2770,3333	3890	1432,6667	3317,5
7	12854,286	9556,4286	2374,5714	3334,2857	1228	2843,5714
8	11247,5	8361,875	2077,75	2917,5	1074,5	2488,125
9	9997,7778	7432,7778	1846,8889	2593,3333	955,11111	2211,6667
10	8998	6689,5	1662,2	2334	859,6	1990,5

č. 28 7 mandátů						
Częstochowa						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	50709	45397	25141	19540	10450	11148

2	25354,5	22698,5	12570,5	9770	5225	5574
3	16903	15132,333	8380,3333	6513,3333	3483,3333	3716
4	12677,25	11349,25	6285,25	4885	2612,5	2787
5	10141,8	9079,4	5028,2	3908	2090	2229,6
6	8451,5	7566,1667	4190,1667	3256,6667	1741,6667	1858
7	7244,1429	6485,2857	3591,5714	2791,4286	1492,8571	1592,5714
8	6338,625	5674,625	3142,625	2442,5	1306,25	1393,5
9	5634,3333	5044,1111	2793,4444	2171,1111	1161,1111	1238,6667
10	5070,9	4539,7	2514,1	1954	1045	1114,8

č. 29 10 mandátů						
Gliwice						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	65835	76680	16130	27070	4507	12373
2	32917,5	38340	8065	13535	2253,5	6186,5
3	21945	25560	5376,6667	9023,3333	1502,3333	4124,3333
4	16458,75	19170	4032,5	6767,5	1126,75	3093,25
5	13167	15336	3226	5414	901,4	2474,6
6	10972,5	12780	2688,3333	4511,6667	751,16667	2062,1667
7	9405	10954,286	2304,2857	3867,1429	643,85714	1767,5714
8	8229,375	9585	2016,25	3383,75	563,375	1546,625
9	7315	8520	1792,2222	3007,7778	500,77778	1374,7778
10	6583,5	7668	1613	2707	450,7	1237,3

č. 30 9 mandátů						
Rybník						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	70401	71152	17170	26187	5608	15741
2	35200,5	35576	8585	13093,5	2804	7870,5
3	23467	23717,333	5723,3333	8729	1869,3333	5247
4	17600,25	17788	4292,5	6546,75	1402	3935,25
5	14080,2	14230,4	3434	5237,4	1121,6	3148,2
6	11733,5	11858,667	2861,6667	4364,5	934,66667	2623,5
7	10057,286	10164,571	2452,8571	3741	801,14286	2248,7143
8	8800,125	8894	2146,25	3273,375	701	1967,625
9	7822,3333	7905,7778	1907,7778	2909,6667	623,11111	1749
10	7040,1	7115,2	1717	2618,7	560,8	1574,1

č. 31 12 mandátů						
Katowice						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	103827	113953	17177	34837	4276	16484
2	51913,5	56976,5	8588,5	17418,5	2138	8242
3	34609	37984,333	5725,6667	11612,333	1425,3333	5494,6667
4	25956,75	28488,25	4294,25	8709,25	1069	4121
5	20765,4	22790,6	3435,4	6967,4	855,2	3296,8
6	17304,5	18992,167	2862,8333	5806,1667	712,66667	2747,3333
7	14832,429	16279	2453,8571	4976,7143	610,85714	2354,8571
8	12978,375	14244,125	2147,125	4354,625	534,5	2060,5
9	11536,333	12661,444	1908,5556	3870,7778	475,11111	1831,5556
10	10382,7	11395,3	1717,7	3483,7	427,6	1648,4

č. 32 9 mandátů						
Sosnowiec						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	51355	57562	nekandidovala	44738	7586	15349
2	25677,5	28781	x	22369	3793	7674,5
3	17118,333	19187,333	x	14912,667	2528,6667	5116,3333
4	12838,75	14390,5	x	11184,5	1896,5	3837,25
5	10271	11512,4	x	8947,6	1517,2	3069,8
6	8559,1667	9593,6667	x	7456,3333	1264,3333	2558,1667
7	7336,4286	8223,1429	x	6391,1429	1083,7143	2192,7143
8	6419,375	7195,25	x	5592,25	948,25	1918,625
9	5706,1111	6395,7778	x	4970,8889	842,88889	1705,4444
10	5135,5	5756,2	x	4473,8	758,6	1534,9

č. 33 Kielce 16 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	86670	56133	62851	44961	51610	22486
2	43335	28066,5	31425,5	22480,5	25805	11243
3	28890	18711	20950,333	14987	17203,333	7495,3333
4	21667,5	14033,25	15712,75	11240,25	12902,5	5621,5
5	17334	11226,6	12570,2	8992,2	10322	4497,2
6	14445	9355,5	10475,167	7493,5	8601,6667	3747,6667
7	12381,429	8019	8978,7143	6423	7372,8571	3212,2857
8	10833,75	7016,625	7856,375	5620,125	6451,25	2810,75
9	9630	6237	6983,4444	4995,6667	5734,4444	2498,4444
10	8667	5613,3	6285,1	4496,1	5161	2248,6

č. 34 Elbląg 8 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	36355	39052	29404	20005	14980	9289
2	18177,5	19526	14702	10002,5	7490	4644,5
3	12118,333	13017,333	9801,3333	6668,3333	4993,3333	3096,3333
4	9088,75	9763	7351	5001,25	3745	2322,25
5	7271	7810,4	5880,8	4001	2996	1857,8
6	6059,1667	6508,6667	4900,6667	3334,1667	2496,6667	1548,1667
7	5193,5714	5578,8571	4200,5714	2857,8571	2140	1327
8	4544,375	4881,5	3675,5	2500,625	1872,5	1161,125
9	4039,4444	4339,1111	3267,1111	2222,7778	1664,4444	1032,1111
10	3635,5	3905,2	2940,4	2000,5	1498	928,9

č. 35 Olsztyn 10 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	46619	49698	24349	29476	19484	16077
2	23309,5	24849	12174,5	14738	9742	8038,5
3	15539,667	16566	8116,3333	9825,3333	6494,6667	5359
4	11654,75	12424,5	6087,25	7369	4871	4019,25
5	9323,8	9939,6	4869,8	5895,2	3896,8	3215,4
6	7769,8333	8283	4058,1667	4912,6667	3247,3333	2679,5
7	6659,8571	7099,7143	3478,4286	4210,8571	2783,4286	2296,7143
8	5827,375	6212,25	3043,625	3684,5	2435,5	2009,625
9	5179,8889	5522	2705,4444	3275,1111	2164,8889	1786,3333

10	4661,9	4969,8	2434,9	2947,6	1948,4	1607,7
----	--------	--------	--------	--------	--------	--------

č. 36 Kalisz 12 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	56771	61255	46683	36731	30967	21060
2	28385,5	30627,5	23341,5	18365,5	15483,5	10530
3	18923,667	20418,333	15561	12243,667	10322,333	7020
4	14192,75	15313,75	11670,75	9182,75	7741,75	5265
5	11354,2	12251	9336,6	7346,2	6193,4	4212
6	9461,8333	10209,167	7780,5	6121,8333	5161,1667	3510
7	8110,1429	8750,7143	6669	5247,2857	4423,8571	3008,5714
8	7096,375	7656,875	5835,375	4591,375	3870,875	2632,5
9	6307,8889	6806,1111	5187	4081,2222	3440,7778	2340
10	5677,1	6125,5	4668,3	3673,1	3096,7	2106

č. 37 Konin 9 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	42936	40948	45136	28503	22210	13681
2	21468	20474	22568	14251,5	11105	6840,5
3	14312	13649,333	15045,333	9501	7403,3333	4560,3333
4	10734	10237	11284	7125,75	5552,5	3420,25
5	8587,2	8189,6	9027,2	5700,6	4442	2736,2
6	7156	6824,6667	7522,6667	4750,5	3701,6667	2280,1667
7	6133,7143	5849,7143	6448	4071,8571	3172,8571	1954,4286
8	5367	5118,5	5642	3562,875	2776,25	1710,125
9	4770,6667	4549,7778	5015,1111	3167	2467,7778	1520,1111
10	4293,6	4094,8	4513,6	2850,3	2221	1368,1

č. 38 Pila 9 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	37036	54063	32272	34622	21111	16271
2	18518	27031,5	16136	17311	10555,5	8135,5
3	12345,333	18021	10757,333	11540,667	7037	5423,6667
4	9259	13515,75	8068	8655,5	5277,75	4067,75
5	7407,2	10812,6	6454,4	6924,4	4222,2	3254,2
6	6172,6667	9010,5	5378,6667	5770,3333	3518,5	2711,8333
7	5290,8571	7723,2857	4610,2857	4946	3015,8571	2324,4286
8	4629,5	6757,875	4034	4327,75	2638,875	2033,875
9	4115,1111	6007	3585,7778	3846,8889	2345,6667	1807,8889
10	3703,6	5406,3	3227,2	3462,2	2111,1	1627,1

č. 39 Poznaň 10 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	77985	115891	17426	31973	6269	16479
2	38992,5	57945,5	8713	15986,5	3134,5	8239,5
3	25995	38630,333	5808,6667	10657,667	2089,6667	5493
4	19496,25	28972,75	4356,5	7993,25	1567,25	4119,75
5	15597	23178,2	3485,2	6394,6	1253,8	3295,8
6	12997,5	19315,167	2904,3333	5328,8333	1044,8333	2746,5
7	11140,714	16555,857	2489,4286	4567,5714	895,57143	2354,1429
8	9748,125	14486,375	2178,25	3996,625	783,625	2059,875

9	8665	12876,778	1936,2222	3552,5556	696,55556	1831
10	7798,5	11589,1	1742,6	3197,3	626,9	1647,9

č. 40 8 mandátů						
Koszalin						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	35669	38174	39966	24343	9217	8083
2	17834,5	19087	19983	12171,5	4608,5	4041,5
3	11889,667	12724,667	13322	8114,3333	3072,3333	2694,3333
4	8917,25	9543,5	9991,5	6085,75	2304,25	2020,75
5	7133,8	7634,8	7993,2	4868,6	1843,4	1616,6
6	5944,8333	6362,3333	6661	4057,1667	1536,1667	1347,1667
7	5095,5714	5453,4286	5709,4286	3477,5714	1316,7143	1154,7143
8	4458,625	4771,75	4995,75	3042,875	1152,125	1010,375
9	3963,2222	4241,5556	4440,6667	2704,7778	1024,1111	898,11111
10	3566,9	3817,4	3996,6	2434,3	921,7	808,3

č. 41 13 mandátů						
Szczecin						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	71589	86900	35321	45707	11819	18834
2	35794,5	43450	17660,5	22853,5	5909,5	9417
3	23863	28966,667	11773,667	15235,667	3939,6667	6278
4	17897,25	21725	8830,25	11426,75	2954,75	4708,5
5	14317,8	17380	7064,2	9141,4	2363,8	3766,8
6	11931,5	14483,333	5886,8333	7617,8333	1969,8333	3139
7	10227	12414,286	5045,8571	6529,5714	1688,4286	2690,5714
8	8948,625	10862,5	4415,125	5713,375	1477,375	2354,25
9	7954,3333	9655,5556	3924,5556	5078,5556	1313,2222	2092,6667
10	7158,9	8690	3532,1	4570,7	1181,9	1883,4

Příloha č. 4 - Polsko 2005 formule Saint Laguë

č. 1 Legnica 12 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	70146	69138	35822	43235	10909	19548
1	70146	69138	35822	43235	10909	19548
3	23382	23046	11940,667	14411,667	3636,3333	6516
5	14029,2	13827,6	7164,4	8647	2181,8	3909,6
6	11691	11523	5970,3333	7205,8333	1818,1667	3258

č. 2 8 mandátů						
Walbrzych						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	43564	50871	25995	27189	12766	14220
1	43564	50871	25995	27189	12766	14220
3	14521,333	16957	8665	9063	4255,3333	4740
5	8712,8	10174,2	5199	5437,8	2553,2	2844

č. 3 14 mandátů						
------------------------	--	--	--	--	--	--

Wrocław						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	99677	125481	32669	38763	11762	26087
1	99677	125481	32669	38763	11762	26087
3	33225,667	41827	10889,667	12921	3920,6667	8695,6667
5	19935,4	25096,2	6533,8	7752,6	2352,4	5217,4
7	14239,571	17925,857	4667	5537,5714	1680,2857	3726,7143
9	11075,222	13942,333	3629,8889	4307	1306,8889	2898,5556

č. 4 12 mandátů						
Bydgoszcz						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	70464	59334	33363	53211	17578	19121
1	70464	59334	33363	53211	17578	19121
3	23488	19778	11121	17737	5859,3333	6373,6667
5	14092,8	11866,8	6672,6	10642,2	3515,6	3824,2
7	10066,286	8476,2857	4766,1429	7601,5714	2511,1429	2731,5714
9	7829,3333	6592,6667	3707	5912,3333	1953,1111	2124,5556

č.5 Toruń 13 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	64723	53221	53077	33608	20130	22771
1	64723	53221	53077	33608	20130	22771
3	21574,333	17740,333	17692,333	11202,667	6710	7590,3333
5	12944,6	10644,2	10615,4	6721,6	4026	4554,2
7	9246,1429	7603	7582,4286	4801,1429	2875,7143	3253
9	7191,4444	5913,4444	5897,4444	3734,2222	2236,6667	2530,1111

č. 6 Lublin 15 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	102403	67564	57881	32086	45066	49044
1	102403	67564	57881	32086	45066	49044
3	34134,333	22521,333	19293,667	10695,333	15022	16348
5	20480,6	13512,8	11576,2	6417,2	9013,2	9808,8
7	14629	9652	8268,7143	4583,7143	6438	7006,2857
9	11378,111	7507,1111	6431,2222	3565,1111	5007,3333	5449,3333

č. 7 Chel'm 12 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	60405	33091	60435	24142	53160	35830
1	60405	33091	60435	24142	53160	35830
3	20135	11030,333	20145	8047,3333	17720	11943,333
5	12081	6618,2	12087	4828,4	10632	7166
7	8629,2857	4727,2857	8633,5714	3448,8571	7594,2857	5118,5714
9	6711,6667	3676,7778	6715	2682,4444	5906,6667	3981,1111

č. 8 Zielona Góra 12 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	61781	65502	30868	43780	21244	20638
1	61781	65502	30868	43780	21244	20638
3	20593,667	21834	10289,333	14593,333	7081,3333	6879,3333
5	12356,2	13100,4	6173,6	8756	4248,8	4127,6
7	8825,8571	9357,4286	4409,7143	6254,2857	3034,8571	2948,2857

9	6864,5556	7278	3429,7778	4864,4444	2360,4444	2293,1111
---	-----------	------	-----------	-----------	-----------	-----------

č. 9 Łódź 10 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	72435	71463	25382	41511	6275	22474
1	72435	71463	25382	41511	6275	22474
3	24145	23821	8460,6667	13837	2091,6667	7491,3333
5	14487	14292,6	5076,4	8302,2	1255	4494,8
7	10347,857	10209	3626	5930,1429	896,42857	3210,5714
9	8048,3333	7940,3333	2820,2222	4612,3333	697,22222	2497,1111

č. 10 Piotrków Trybunalski 9 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	51840	34159	48034	24967	24065	20185
1	51840	34159	48034	24967	24065	20185
3	17280	11386,333	16011,333	8322,3333	8021,6667	6728,3333
5	10368	6831,8	9606,8	4993,4	4813	4037
7	7405,7143	4879,8571	6862	3566,7143	3437,8571	2883,5714
9	5760	3795,4444	5337,1111	2774,1111	2673,8889	2242,7778

č. 11 Sieradz 12 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	61376	43168	62787	42646	35061	19062
1	61376	43168	62787	42646	35061	19062
3	20458,667	14389,333	20929	14215,333	11687	6354
5	12275,2	8633,6	12557,4	8529,2	7012,2	3812,4
7	8768	6166,8571	8969,5714	6092,2857	5008,7143	2723,1429
9	6819,5556	4796,4444	6976,3333	4738,4444	3895,6667	2118

č. 12 Chrzanów 8 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	69903	43816	17060	17200	12132	23015
1	69903	43816	17060	17200	12132	23015
3	23301	14605,333	5686,6667	5733,3333	4044	7671,6667
5	13980,6	8763,2	3412	3440	2426,4	4603
7	9986,1429	6259,4286	2437,1429	2457,1429	1733,1429	3287,8571

č. 13 Krakow 13 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	156754	128440	21215	33480	13168	23964
1	156754	128440	21215	33480	13168	23964
3	52251,33333	42813,333	7071,6667	11160	4389,3333	7988
5	31350,8	25688	4243	6696	2633,6	4792,8
7	22393,42857	18348,571	3030,7143	4782,8571	1881,1429	3423,4286
9	17417,11111	14271,111	2357,2222	3720	1463,1111	2662,6667
11	14250,36364	11676,364	1928,6364	3043,6364	1197,0909	2178,5455

č. 14 Nowy Sącz 9 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	92246	54395	21056	14889	19916	31503
1	92246	54395	21056	14889	19916	31503

3	30748,66667	18131,667	7018,6667	4963	6638,6667	10501
5	18449,2	10879	4211,2	2977,8	3983,2	6300,6

č. 15 Tarnów 9 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	75578	45176	22006	13181	20809	28160
1	75578	45176	22006	13181	20809	28160
3	25192,66667	15058,667	7335,3333	4393,6667	6936,3333	9386,6667
5	15115,6	9035,2	4401,2	2636,2	4161,8	5632
7	10796,85714	6453,7143	3143,7143	1883	2972,7143	4022,8571
9	8397,555556	5019,5556	2445,1111	1464,5556	2312,1111	3128,8889

č. 16 Plock 10 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	55703	33157	41056	27485	36433	15969
1	55703	33157	41056	27485	36433	15969
3	18567,66667	11052,333	13685,333	9161,6667	12144,333	5323
5	11140,6	6631,4	8211,2	5497	7286,6	3193,8
7	7957,571429	4736,7143	5865,1429	3926,4286	5204,7143	2281,2857

č. 17 Radom 9 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	57577	35134	43676	22266	29868	18146
1	57577	35134	43676	22266	29868	18146
3	19192,33333	11711,333	14558,667	7422	9956	6048,6667
5	11515,4	7026,8	8735,2	4453,2	5973,6	3629,2
7	8225,285714	5019,1429	6239,4286	3180,8571	4266,8571	2592,2857
9	6397,444444	3903,7778	4852,8889	2474	3318,6667	2016,2222

č. 18 Siedlce 12 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	75595	37473	55818	21581	48548	34874
1	75595	37473	55818	21581	48548	34874
3	25198,33333	12491	18606	7193,6667	16182,667	11624,667
5	15119	7494,6	11163,6	4316,2	9709,6	6974,8
7	10799,28571	5353,2857	7974	3083	6935,4286	4982

č. 19 Warszawa I 19 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	227153	250981	17771	87477	48548	44376
1	227153	250981	17771	87477	48548	44376
3	75717,66667	83660,333	5923,6667	29159	16182,667	14792
5	45430,6	50196,2	3554,2	17495,4	9709,6	8875,2
7	32450,42857	35854,429	2538,7143	12496,714	6935,4286	6339,4286
9	25239,22222	27886,778	1974,5556	9719,6667	5394,2222	4930,6667
11	20650,27273	22816,455	1615,5455	7952,4545	4413,4545	4034,1818
13	17473,30769	19306,231	1367	6729	3734,4615	3413,5385

č. 20 Warszawa II 11 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR

dělitel	104532	89120	23276	22761	17326	23276
1	104532	89120	23276	22761	17326	23276
3	34844	29706,667	7758,6667	7587	5775,3333	7758,6667
5	20906,4	17824	4655,2	4552,2	3465,2	4655,2
7	14933,14286	12731,429	3325,1429	3251,5714	2475,1429	3325,1429
9	11614,66667	9902,2222	2586,2222	2529	1925,1111	2586,2222
11	9502,909091	8101,8182	2116	2069,1818	1575,0909	2116

č. 21 Opole		13 mandátů					
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	Německá menšina
dělitel	54779	64683	28244	27718	12778	18204	34469
1	54779	64683	28244	27718	12778	18204	34469
3	18259,667	21561	9414,6667	9239,3333	4259,3333	6068	11489,66667
5	10955,8	12936,6	5648,8	5543,6	2555,6	3640,8	6893,8
7	7825,5714	9240,4286	4034,8571	3959,7143	1825,4286	2600,5714	4924,142857

č. 22 Krosno		11 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	92319	42189	32339	25030	26121	37241
1	92319	42189	32339	25030	26121	37241
3	30773	14063	10779,667	8343,3333	8707	12413,667
5	18463,8	8437,8	6467,8	5006	5224,2	7448,2
7	13188,429	6027	4619,8571	3575,7143	3731,5714	5320,1429

č. 23 Rzeszów		15 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	154001	65502	31807	29590	41302	52776
1	154001	65502	31807	29590	41302	52776
3	51333,667	21834	10602,333	9863,3333	13767,333	17592
5	30800,2	13100,4	6361,4	5918	8260,4	10555,2
7	22000,143	9357,4286	4543,8571	4227,1429	5900,2857	7539,4286
9	17111,222	7278	3534,1111	3287,7778	4589,1111	5864
11	14000,091	5954,7273	2891,5455	2690	3754,7273	4797,8182
13	11846,231	5038,6154	2446,6923	2276,1538	3177,0769	4059,6923

č. 24 Białystok		15 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	98314	52693	41996	42525	28984	39309
1	98314	52693	41996	42525	28984	39309
3	32771,333	17564,333	13998,667	14175	9661,3333	13103
5	19662,8	10538,6	8399,2	8505	5796,8	7861,8
7	14044,857	7527,5714	5999,4286	6075	4140,5714	5615,5714
9	10923,778	5854,7778	4666,2222	4725	3220,4444	4367,6667
11	8937,6364	4790,2727	3817,8182	3865,9091	2634,9091	3573,5455

č. 25 Gdansk		12 mandátů				
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	89715	138989	23429	31508	9493	19534
1	89715	138989	23429	31508	9493	19534
3	29905	46329,667	7809,6667	10502,667	3164,3333	6511,3333

5	17943	27797,8	4685,8	6301,6	1898,6	3906,8
7	12816,429	19855,571	3347	4501,1429	1356,1429	2790,5714
9	9968,3333	15443,222	2603,2222	3500,8889	1054,7778	2170,4444
11	8155,9091	12635,364	2129,9091	2864,3636	863	1775,8182

č. 26 Gdynia 14 mandátů

	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	98994	120766	34645	41395	10974	28175
1	98994	120766	34645	41395	10974	28175
3	32998	40255,333	11548,333	13798,333	3658	9391,6667
5	19798,8	24153,2	6929	8279	2194,8	5635
7	14142	17252,286	4949,2857	5913,5714	1567,7143	4025
9	10999,333	13418,444	3849,4444	4599,4444	1219,3333	3130,5556

č. 27 Bielsko-Biala 9 mandátů

	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	89980	66895	16622	23340	8596	19905
1	89980	66895	16622	23340	8596	19905
3	29993,333	22298,333	5540,6667	7780	2865,3333	6635
5	17996	13379	3324,4	4668	1719,2	3981
7	12854,286	9556,4286	2374,5714	3334,2857	1228	2843,5714
9	9997,7778	7432,7778	1846,8889	2593,3333	955,11111	2211,6667

č. 28 Częstochowa 7 mandátů

	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	50709	45397	25141	19540	10450	11148
1	50709	45397	25141	19540	10450	11148
3	16903	15132,333	8380,3333	6513,3333	3483,3333	3716
5	10141,8	9079,4	5028,2	3908	2090	2229,6
7	7244,1429	6485,2857	3591,5714	2791,4286	1492,8571	1592,5714

č. 29 Gliwice 10 mandátů

	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	65835	76680	16130	27070	4507	12373
1	65835	76680	16130	27070	4507	12373
3	21945	25560	5376,6667	9023,3333	1502,3333	4124,3333
5	13167	15336	3226	5414	901,4	2474,6
7	9405	10954,286	2304,2857	3867,1429	643,85714	1767,5714
9	7315	8520	1792,2222	3007,7778	500,77778	1374,7778

č. 30 Rybnik 9 mandátů

	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	70401	71152	17170	26187	5608	15741
1	70401	71152	17170	26187	5608	15741
3	23467	23717,333	5723,3333	8729	1869,3333	5247
5	14080,2	14230,4	3434	5237,4	1121,6	3148,2
7	10057,286	10164,571	2452,8571	3741	801,14286	2248,7143

9	7822,3333	7905,7778	1907,7778	2909,6667	623,11111	1749
---	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	------

č. 31 Katowice 12 mandátů

	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	103827	113953	17177	34837	4276	16484
1	103827	113953	17177	34837	4276	16484
3	34609	37984,333	5725,6667	11612,333	1425,3333	5494,6667
5	20765,4	22790,6	3435,4	6967,4	855,2	3296,8
7	14832,429	16279	2453,8571	4976,7143	610,85714	2354,8571
9	11536,333	12661,444	1908,5556	3870,7778	475,11111	1831,5556
11	9438,8182	10359,364	1561,5455	3167	388,72727	1498,5455

č. 32 Sosnowiec 9 mandátů

	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	51355	57562	nekandidovala	44738	7586	15349
1	51355	57562	x	44738	7586	15349
3	17118,333	19187,333	x	14912,667	2528,6667	5116,3333
5	10271	11512,4	x	8947,6	1517,2	3069,8
7	7336,4286	8223,1429	x	6391,1429	1083,7143	2192,7143
9	5706,1111	6395,7778	x	4970,8889	842,88889	1705,4444

č. 33 Kielce 16 mandátů

	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	86670	56133	62851	44961	51610	22486
1	86670	56133	62851	44961	51610	22486
3	28890	18711	20950,33333	14987	17203,333	7495,3333
5	17334	11226,6	12570,2	8992,2	10322	4497,2
7	12381,429	8019	8978,714286	6423	7372,8571	3212,2857
9	9630	6237	6983,444444	4995,6667	5734,4444	2498,4444
11	7879,0909	5103	5713,727273	4087,3636	4691,8182	2044,1818

č. 34 Elbląg 8 mandátů

	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	36355	39052	29404	20005	14980	9289
1	36355	39052	29404	20005	14980	9289
3	12118,333	13017,333	9801,333333	6668,3333	4993,3333	3096,3333
5	7271	7810,4	5880,8	4001	2996	1857,8
7	5193,5714	5578,8571	4200,571429	2857,8571	2140	1327
9	4039,4444	4339,1111	3267,111111	2222,7778	1664,4444	1032,1111

č. 35 Olsztyn 10 mandátů

	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	46619	49698	24349	29476	19484	16077
1	46619	49698	24349	29476	19484	16077
3	15539,667	16566	8116,333333	9825,3333	6494,6667	5359
5	9323,8	9939,6	4869,8	5895,2	3896,8	3215,4
7	6659,8571	7099,7143	3478,428571	4210,8571	2783,4286	2296,7143
9	5179,8889	5522	2705,444444	3275,1111	2164,8889	1786,3333

č. 36 Kalisz 12 mandátů

	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	56771	61255	46683	36731	30967	21060
1	56771	61255	46683	36731	30967	21060
3	18923,667	20418,333	15561	12243,667	10322,333	7020
5	11354,2	12251	9336,6	7346,2	6193,4	4212
7	8110,1429	8750,7143	6669	5247,2857	4423,8571	3008,5714
9	6307,8889	6806,1111	5187	4081,2222	3440,7778	2340
11	5161	5568,6364	4243,909091	3339,1818	2815,1818	1914,5455

č. 37 Konin 9 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	42936	40948	45136	28503	22210	13681
1	42936	40948	45136	28503	22210	13681
3	14312	13649,333	15045,33333	9501	7403,3333	4560,3333
5	8587,2	8189,6	9027,2	5700,6	4442	2736,2
7	6133,7143	5849,7143	6448	4071,8571	3172,8571	1954,4286
9	4770,6667	4549,7778	5015,111111	3167	2467,7778	1520,1111

Č. 38 Pila 9 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	37036	54063	32272	34622	21111	16271
1	37036	54063	32272	34622	21111	16271
3	12345,333	18021	10757,33333	11540,667	7037	5423,6667
5	7407,2	10812,6	6454,4	6924,4	4222,2	3254,2
7	5290,8571	7723,2857	4610,285714	4946	3015,8571	2324,4286
9	4115,1111	6007	3585,777778	3846,8889	2345,6667	1807,8889

č. 39 Poznaň 10 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	77985	115891	17426	31973	6269	16479
1	77985	115891	17426	31973	6269	16479
3	25995	38630,333	5808,666667	10657,667	2089,6667	5493
5	15597	23178,2	3485,2	6394,6	1253,8	3295,8
7	11140,714	16555,857	2489,428571	4567,5714	895,57143	2354,1429
9	8665	12876,778	1936,222222	3552,5556	696,55556	1831
11	7089,5455	10535,545	1584,181818	2906,6364	569,90909	1498,0909

č. 40 Koszalin 8 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
dělitel	35669	38174	39966	24343	9217	8083
1	35669	38174	39966	24343	9217	8083
3	11889,667	12724,667	13322	8114,3333	3072,3333	2694,3333
5	7133,8	7634,8	7993,2	4868,6	1843,4	1616,6
7	5095,5714	5453,4286	5709,428571	3477,5714	1316,7143	1154,7143
8	4458,625	4771,75	4995,75	3042,875	1152,125	1010,375
9	3963,2222	4241,5556	4440,666667	2704,7778	1024,1111	898,11111
10	3566,9	3817,4	3996,6	2434,3	921,7	808,3

č. 41 Szczecin 13 mandátů						
	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR

dělitel	71589	86900	35321	45707	11819	18834
1	71589	86900	35321	45707	11819	18834
3	23863	28966,667	11773,66667	15235,667	3939,6667	6278
5	14317,8	17380	7064,2	9141,4	2363,8	3766,8
7	10227	12414,286	5045,857143	6529,5714	1688,4286	2690,5714
9	7954,3333	9655,5556	3924,555556	5078,5556	1313,2222	2092,6667

Příloha č. 5 - Polsko 2005 formule Hareova

č.1 Legnica		12 mandátů		počet hlasů			283232
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	70146	69138	35822	43235	10909	19548	
výsledek	2,9719523	2,9292453	1,5177099	1,8317845	0,4621935	0,8282115	
celé mandáty	2	2	1	1	0	0	
zbytek	1	1	1	1	1	1	
celkem	3	3	2	2	1	1	
mandátové číslo:	23602,667						

č.2 Walbrzych		8		počet hlasů			196166
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	43564	50871	25995	27189	12766	14220	
výsledek	1,776617763	2,0746103	1,060122549	1,108816	0,5206203	0,579917	
celé mandáty	1	2	1	1	0	0	
zbytek	1	0	0	0	1	1	
celkem	2	2	1	1	1	1	
mandátové číslo:	24520,75						

č.3 Wrocław		14		počet hlasů			387819
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	99677	125481	32669	38763	11762	26087	
výsledek	3,598271359	4,5297781	1,179328501	1,3993177	0,4246001	0,9417228	
celé mandáty	3	4	1	1	0	0	
zbytek	1	1	0	1	1	1	
celkem	4	5	1	2	1	1	
mandátové číslo:	27701,35714						

č.4 Bydgoszcz		12		počet hlasů			285210
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	70464	59334	33363	53211	17578	19121	
výsledek	2,964720732	2,4964342	1,403723572	2,2388135	0,7395814	0,8045019	
celé mandáty	2	2	1	2	0	0	
zbytek	1	1	1	0	1	1	
celkem	3	3	2	2	1	1	
mandátové číslo:	23767,5						

č.5 Toruń		13		počet hlasů			285514
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	64723	53221	53077	33608	20130	22771	
výsledek	2,946962321	2,4232542	2,416697605	1,5302367	0,9165575	1,0368073	

celé mandáty	2	2	2	1	0	1
zbytek	1	1	1	1	1	0
celkem	3	3	3	2	1	1
mandátové číslo:	21962,61538					

č.6 Lublin	15	počet hlasů			396616	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	102403	67564	57881	32086	45066	49044
výsledek	3,87287704	2,5552676	2,189056922	1,2134911	1,7043942	1,854842
celé mandáty	3	2	2	1	1	1
zbytek	1	1	0	1	1	1
celkem	4	3	2	2	2	2
mandátové číslo:	26441,06667					

č.7 Chelm	12	počet hlasů			290179	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	60405	33091	60435	24142	53160	35830
výsledek	2,497975388	1,3684381	2,499216001	0,9983631	2,1983672	1,4817061
celé mandáty	2	1	2	0	2	1
zbytek	1	0	1	1	0	1
celkem	3	1	3	1	2	2
mandátové číslo:	24181,58333					

č.8 Zielona Góra	12	počet hlasů			270524	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	61781	65502	30868	43780	21244	20638
výsledek	2,740503615	2,9055611	1,369253745	1,9420088	0,9423489	0,9154678
celé mandáty	2	2	1	1	0	0
zbytek	1	1	1	1	1	1
celkem	3	3	2	2	1	1
mandátové číslo:	22543,66667					

č.9 Łódź	10	počet hlasů			294051	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	72435	71463	25382	41511	6275	22474
výsledek	2,463348195	2,4302927	0,863183597	1,4116939	0,2133984	0,7642892
celé mandáty	2	2	0	1	0	0
zbytek	1	1	1	1	0	1
celkem	3	3	1	2	0	1
mandátové číslo:	29405,1					

č.10 Piotrków Trybunalski	9	počet hlasů			222835	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	51840	34159	48034	24967	24065	20185
výsledek	2,093746494	1,3796352	1,940027375	1,0083829	0,9719523	0,8152445
celé mandáty	2	1	1	1	0	0
zbytek	0	1	1	0	1	1
celkem	2	2	2	1	1	1
mandátové číslo:	24759,44444					

č.11 Sieradz	12	počet hlasů			287056	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	61376	43168	62787	42646	35061	19062

výsledek	2,56574327	1,8045817	2,624728276	1,7827602	1,4656792	0,7968619
celé mandáty	2	1	2	1	1	0
zbytek	1	1	1	1	0	1
celkem	3	2	3	2	1	1
mandátové číslo:	23921,33333					

č.12 Chrzanow	8	počet hlasů			200408	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	69903	43816	17060	17200	12132	23015
výsledek	2,790427528	1,7490719	0,681010738	0,6865993	0,484292	0,9187258
celé mandáty	2	1	0	0	0	0
zbytek	1	1	1	1	0	1
celkem	3	2	1	1	0	1
mandátové číslo:	25051					

č.13 Kraków	13	počet hlasů			420355	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	156754	128440	21215	33480	13168	23964
výsledek	4,847811968	3,9721664	0,656100201	1,0354105	0,4072367	0,7411164
celé mandáty	4	3	0	1	0	0
zbytek	1	1	1	0	1	1
celkem	5	4	1	1	1	1
mandátové číslo:	32335					

č.14 Nowy Sącz	9	počet hlasů			248203	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	92246	54395	21056	14889	19916	31503
výsledek	3,344899135	1,9723976	0,763504067	0,5398847	0,7221669	1,142319
celé mandáty	3	1	0	0	0	1
zbytek	0	1	1	1	1	0
celkem	3	2	1	1	1	1
mandátové číslo:	27578,11111					

č.15 Tarnów	9	počet hlasů			222763	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	75578	45176	22006	13181	20809	28160
výsledek	3,05347836	1,8251864	0,889079425	0,5325346	0,8407186	1,1377114
celé mandáty	3	1	0	0	0	1
zbytek	0	1	1	1	1	0
celkem	3	2	1	1	1	1
mandátové číslo:	24751,44444					

č.16 Plock	10	počet hlasů			230146	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	55703	33157	41056	27485	36433	15969
výsledek	2,42033318	1,4406942	1,783911083	1,1942419	1,5830386	0,6938639
celé mandáty	2	1	1	1	1	0
zbytek	0	1	1	0	1	1
celkem	2	2	2	1	2	1
mandátové číslo:	23014,6					

č.17 Radom	9	počet hlasů			224909	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR

počet hlasů	57577	35134	43676	22266	29868	18146
výsledek	2,304011845	1,4059286	1,747746867	0,8910004	1,1952034	0,7261337
celé mandáty	2	1	1	0	1	0
zbytek	0	1	1	1	0	1
celkem	2	2	2	1	1	1
mandátové číslo:	24989,88889					

č.18 Siedlce	12	počet hlasů			296898	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	75595	37473	55818	21581	48548	34874
výsledek	3,055392761	1,5145808	2,256047531	0,8722592	1,9622092	1,4095346
celé mandáty	2	1	1	0	1	1
zbytek	1	1	1	1	1	1
celkem	3	2	2	1	2	2
mandátové číslo:	24741,5					

č.19 Warszawa I	19	počet hlasů			759000	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	227153	250981	17771	87477	48548	44376
výsledek	5,686306983	6,2827918	0,444860343	2,1898063	1,2152991	1,1108617
celé mandáty	5	6	0	2	1	1
zbytek	1	1	1	0	1	0
celkem	6	7	1	2	2	1
mandátové číslo:	39947,36842					

č.20 Warszawa II	11	počet hlasů			317275	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	104532	89120	23276	22761	17326	23276
výsledek	3,624149397	3,0898117	0,806984477	0,7891293	0,6006966	0,8069845
celé mandáty	3	3	0	0	0	0
zbytek	1	0	1	1	1	1
celkem	4	3	1	1	1	1
mandátové číslo:	28843,18182					

č.21 Opole	13	počet hlasů			266824		
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	Něm.men.
počet hlasů	54779	64683	28244	27718	12778	18204	34469
výsledek	2,668901598	3,1514369	1,376083111	1,3504557	0,6225602	0,8869217	1,6793729
celé mandáty	2	3	1	1	0	0	1
zbytek	1	0	1	0	1	1	1
celkem	3	3	2	1	1	1	2
mandátové číslo:	20524,92308						

č.22 Krosno	11	počet hlasů			273274		
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	92319	42189	32339	25030	26121	37241	
výsledek	3,716083491	1,6982186	1,301730132	1,0075236	1,0514392	1,4990486	
celé mandáty	3	1	1	1	1	1	
zbytek	1	1	0	0	0	1	
celkem	4	2	1	1	1	2	
mandátové číslo:	24843,09091						

č. 23 Rzeszów		15	počet hlasů		403182	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	154001	65502	31807	29590	41302	52776
výsledek	5,729459648	2,4369391	1,183348959	1,1008676	1,5366013	1,9634805
celé mandáty	5	2	1	1	1	1
zbytek	1	1	0	0	1	1
celkem	6	3	1	1	2	2
mandátové číslo:	26878,8					

č. 24 Białystok		15	počet hlasů		345486	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	98314	52693	41996	42525	28984	39309
výsledek	4,268508709	2,2877772	1,823344506	1,8463122	1,2584012	1,7066828
celé mandáty	4	2	1	1	1	1
zbytek	1	1	1	1	0	1
celkem	5	3	2	2	1	2
mandátové číslo:	23032,4					

č. 25 Gdansk		12	počet hlasů		348359	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	89715	138989	23429	31508	9493	19534
výsledek	3,090432571	4,787785	0,807063977	1,0853631	0,3270075	0,672892
celé mandáty	3	4	0	1	0	0
zbytek	0	1	1	0	1	1
celkem	3	5	1	1	1	1
mandátové číslo:	29029,91667					

č. 26 Gdynia		14	počet hlasů		368961	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	98994	120766	34645	41395	10974	28175
výsledek	3,756266923	4,5823922	1,314583384	1,570708	0,4164017	1,0690832
celé mandáty	3	4	1	1	0	1
zbytek	1	1	0	1	1	0
celkem	4	5	1	2	1	1
mandátové číslo:	26354,35714					

č. 27 Bielsko-Biala		9	počet hlasů		251991	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	89980	66895	16622	23340	8596	19905
výsledek	3,213686203	2,3891925	0,593664059	0,8336012	0,307011	0,7109182
celé mandáty	3	2	0	0	0	0
zbytek	0	1	1	1	0	1
celkem	3	3	1	1	0	1
mandátové číslo:	27999					

č. 28 Czestochowa		7	počet hlasů		183176	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	50709	45397	25141	19540	10450	11148
výsledek	1,937824824	1,7348288	0,960753592	0,7467135	0,3993427	0,4260165
celé mandáty	1	1	0	0	0	0
zbytek	1	1	1	1	0	1
celkem	2	2	1	1	0	1

mandátové číslo:	26168					
-------------------------	-------	--	--	--	--	--

č.29 Gliwice		10	počet hlasů			231540
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	65835	76680	16130	27070	4507	12373
výsledek	2,8433532	3,3117388	0,696639889	1,1691284	0,1946532	0,5343785
celé mandáty	2	3	0	1	0	0
zbytek	1	1	1	0	0	1
celkem	3	4	1	1	0	1
mandátové číslo:	23154					

č.30 Rybnik		9	počet hlasů			224687
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	70401	71152	17170	26187	5608	15741
výsledek	2,819962882	2,8500447	0,687756746	1,0489392	0,2246325	0,6305171
celé mandáty	2	2	0	1	0	0
zbytek	1	1	1	0	0	1
celkem	3	3	1	1	0	1
mandátové číslo:	24965,22222					

č.31 Katowice		12	počet hlasů			331439
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	103827	113953	17177	34837	4276	16484
výsledek	3,759135165	4,1257547	0,621906293	1,2613	0,1548158	0,5968157
celé mandáty	3	4	0	1	0	0
zbytek	1	0	1	0	1	1
celkem	4	4	1	1	1	1
mandátové číslo:	27619,91667					

č.32 Sosnowiec		9	počet hlasů			211572
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	51355	57562	0	44738	7586	15349
výsledek	2,184575464	2,4486132	0	1,9030968	0,3226987	0,6529267
celé mandáty	2	2	0	1	0	0
zbytek	0	1	0	1	1	1
celkem	2	3	0	2	1	1
mandátové číslo:	23508					

č.33 Kielce		16	počet hlasů			364769
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	86670	56133	62851	44961	51610	22486
výsledek	3,801638845	2,4621829	2,756857079	1,9721413	2,2637889	0,9863119
Celé mandáty	3	2	2	1	2	0
zbytek	1	1	1	1	1	1
celkem	4	3	3	2	3	1
mandátové číslo:	22798,0625					

č.34 Elblag		8	počet hlasů			166347
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	36355	39052	29404	20005	14980	9289
výsledek	1,748393419	1,8780982	1,414104252	0,9620853	0,7204218	0,4467288
celé mandáty	1	1	1	0	0	0
zbytek	1	1	0	1	1	1

celkem	2	2	1	1	1	1
mandátové číslo:	20793,375					

č.35 Oslztyn	10	počet hlasů		206364		
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	46619	49698	24349	29476	19484	16077
výsledek	2,259066504	2,4082689	1,17990541	1,4283499	0,9441569	0,7790603
celé mandáty	2	2	1	1	0	0
zbytek	0	1	0	1	1	1
celkem	2	3	1	2	1	1
mandátové číslo:	20636,4					

č.36 Kalisz	12	počet hlasů		282081		
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	56771	61255	46683	36731	30967	21060
výsledek	2,415093537	2,6058473	1,985940209	1,5625725	1,3173663	0,8959129
celé mandáty	2	2	1	1	1	0
zbytek	1	1	1	1	0	1
celkem	3	3	2	2	1	1
mandátové číslo:	23506,75					

č.37 Konin	9	počet hlasů		218015		
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	42936	40948	45136	28503	22210	13681
výsledek	1,772465197	1,6903974	1,863284636	1,1766484	0,9168635	0,5647731
celé mandáty	1	1	1	1	0	0
zbytek	1	1	1	0	1	1
celkem	2	2	2	1	1	1
mandátové číslo:	24223,88889					

č.38 Pila	9	počet hlasů		218793		
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	37036	54063	32272	34622	21111	16271
výsledek	1,523467387	2,2238691	1,327501337	1,424168	0,8683962	0,6693039
celé mandáty	1	2	1	1	0	0
zbytek	1	0	0	1	1	1
celkem	2	2	1	2	1	1
mandátové číslo:	24310,33333					

č.39 Poznan	10	počet hlasů		305200		
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	77985	115891	17426	31973	6269	16479
výsledek	2,555209699	3,7972149	0,570969856	1,0476081	0,2054063	0,539941
celé mandáty	2	3	0	1	0	0
zbytek	1	1	1	0	0	1
celkem	3	4	1	1	0	1
mandátové číslo:	30520					

č.40 Koszalin	8	počet hlasů		175451		
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	35669	38174	39966	24343	9217	8083
výsledek	1,626391414	1,7406113	1,822320762	1,1099623	0,4202655	0,3685587
celé mandáty	1	1	1	1	0	0

zbytek	1	1	1	0	1	0
celkem	2	2	2	1	1	0
mandátové číslo:	21931,375					

č.41 Szczecin	13	počet hlasů			308006	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	71589	86900	35321	45707	11819	18834
výsledek	3,021554775	3,6677857	1,490792387	1,929154	0,4988442	0,7949261
celé mandáty	3	3	1	1	0	0
zbytek	0	1	1	1	1	1
celkem	3	4	2	2	1	1
mandátové číslo:	23692,76923					

Příloha č. 6 - Polsko 2005 formule Hagenbach-Bischoff

č.1 Legnica	13	počet hlasů			283232	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	70146	69138	35822	43235	10909	19548
výsledek	3,219615015	3,173349057	1,644185685	1,984433256	0,500709666	0,897229127
celé mandáty	3	3	1	1	0	0
zbytek	0	0	1	1	1	1
celkem	3	3	2	2	1	1
mandátové číslo:	21787,07692					

č.2 Walbrzych	9	počet hlasů			196166	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	43564	50871	25995	27189	12766	14220
výsledek	1,998694983	2,333936564	1,192637868	1,247418003	0,585697827	0,652406635
celé mandáty	1	2	1	1	0	0
zbytek	1	0	0	0	1	1
celkem	2	2	1	1	1	1
mandátové číslo:	21796,22222					

č.3 Wroclaw	15	počet hlasů			387819	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	99677	125481	32669	38763	11762	26087
výsledek	3,855290741	4,853333643	1,263566251	1,499268989	0,454928717	1,008988729
celé mandáty	3	4	1	1	0	1
zbytek	1	1	0	1	1	0
celkem	4	5	1	2	1	1
mandátové číslo:	25854,6					

č.4 Bydgoszcz	14	počet hlasů			285210	
Strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	70464	59334	33363	53211	17578	19121
Výsledek	3,458840854	2,912506574	1,637677501	2,61194909	0,862844921	0,938585604
celé mandáty	3	2	1	2	0	0
Zbytek	0	1	1	0	1	1
Celkem	3	3	2	2	1	1
mandátové číslo:	20372,14286					

č.5 Toruń		14		počet hlasů		285514	
Strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	64723	53221	53077	33608	20130	22771	
Výsledek	3,17365173	2,609658371	2,602597421	1,647947211	0,98706193	1,11656171	
celé mandáty	3	2	2	1	0	1	
Zbytek	0	1	1	1	1	0	
Celkem	3	3	3	2	1	1	
mandátové číslo:	20393,85714						

č.6 Lublin		16		počet hlasů		396616	
Strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	102403	67564	57881	32086	45066	49044	
Výsledek	4,131068842	2,725618734	2,33499405	1,294390544	1,818020453	1,978498094	
celé mandáty	4	2	2	1	1	1	
Zbytek	0	1	1	0	1	1	
Celkem	4	3	3	1	2	2	
mandátové číslo:	24788,5						

č.7 Chelm		13		počet hlasů		290179	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	60405	33091	60435	24142	53160	35830	
výsledek	2,706140003	1,48247461	2,707484001	1,081560003	2,381564483	1,605181629	
celé mandáty	2	1	2	1	2	1	
zbytek	1	0	1	0	0	1	
celkem	3	1	3	1	2	2	
mandátové číslo:	22321,46154						

č.8 Zielona Góra		13		počet hlasů		270524	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	61781	65502	30868	43780	21244	20638	
výsledek	2,968878916	3,147691148	1,483358223	2,103842912	1,020878	0,991756739	
celé mandáty	2	3	1	2	1	0	
zbytek	1	0	1	0	0	1	
celkem	3	3	2	2	1	1	
mandátové číslo:	20809,53846						

č.9 Łódź		11		počet hlasů		294051	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	72435	71463	25382	41511	6275	22474	
výsledek	2,709683014	2,673321975	0,949501957	1,552863279	0,234738192	0,840718107	
celé mandáty	2	2	0	1	0	0	
zbytek	1	1	1	1	0	1	
celkem	3	3	1	2	0	1	
mandátové číslo:	26731,90909						

č.10 Piotrków Trybunalski		10		počet hlasů		222835	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	51840	34159	48034	24967	24065	20185	
výsledek	2,326384993	1,532927951	2,155585972	1,120425427	1,079947046	0,905827182	
celé mandáty	2	1	2	1	1	0	
zbytek	0	1	0	0	0	1	
celkem	2	2	2	1	1	1	

mandátové číslo:	22283,5					
------------------	---------	--	--	--	--	--

č.11 Sieradz		13	počet hlasů		287056	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	61376	43168	62787	42646	35061	19062
výsledek	2,779555209	1,954963491	2,843455632	1,931323505	1,587819101	0,863267098
celé mandáty	2	1	2	1	1	0
zbytek	1	1	1	1	0	1
celkem	3	2	3	2	1	1
mandátové číslo:	22081,23077					

č.12 Chrzanow		9	počet hlasů		200408	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	69903	43816	17060	17200	12132	23015
výsledek	3,139230969	1,96770588	0,76613708	0,772424255	0,54482855	1,033566524
celé mandáty	3	1	0	0	0	1
zbytek	0	1	1	1	0	0
celkem	3	2	1	1	0	1
mandátové číslo:	22267,55556					

č.13 Kraków		14	počet hlasů		420355	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	156754	128440	21215	33480	13168	23964
výsledek	5,220720581	4,277717643	0,706569447	1,115057511	0,438562643	0,798125394
celé mandáty	5	4	0	1	0	0
zbytek	0	0	1	0	1	1
celkem	5	4	1	1	1	1
mandátové číslo:	30025,35714					

č.14 Nowy Sącz		10	počet hlasů		248203	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	92246	54395	21056	14889	19916	31503
výsledek	3,716554594	2,191552882	0,848337852	0,599871879	0,802407707	1,269243321
celé mandáty	3	2	0	0	0	1
zbytek	1	0	1	0	1	0
celkem	4	2	1	0	1	1
mandátové číslo:	24820,3					

č.15 Tarnów		10	počet hlasů		222763	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	75578	45176	22006	13181	20809	28160
výsledek	3,392753734	2,027984899	0,987866028	0,591705086	0,93413179	1,264123755
celé mandáty	3	2	0	0	0	1
zbytek	0	0	1	1	1	0
celkem	3	2	1	1	1	1
mandátové číslo:	22276,3					

č.16 Plock		11	počet hlasů		230146	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	55703	33157	41056	27485	36433	15969
výsledek	2,662366498	1,584763585	1,962302191	1,313666108	1,741342452	0,763250285
celé mandáty	2	1	1	1	1	0
zbytek	1	0	1	0	1	1

celkem	3	1	2	1	2	1
mandátové číslo:	20922,36364					

č.17 Radom	10	počet hlasů			224909	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	57577	35134	43676	22266	29868	18146
výsledek	2,560013161	1,562142911	1,941940963	0,9900004	1,32800377	0,806815201
celé mandáty	2	1	1	0	1	0
zbytek	0	1	1	1	0	1
celkem	2	2	2	1	1	1
mandátové číslo:	22490,9					

č.18 Siedlce	13	počet hlasů			296898	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	75595	37473	55818	21581	48548	34874
výsledek	3,310008825	1,640795829	2,444051492	0,944947423	2,125726681	1,526995803
celé mandáty	3	1	2	0	2	1
zbytek	0	1	0	1	0	1
celkem	3	2	2	1	2	2
mandátové číslo:	22838,30769					

č.19 Warszawa I	20	počet hlasů			759000	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	227153	250981	17771	87477	48548	44376
výsledek	5,985586298	6,613465086	0,468274045	2,305059289	1,279262187	1,169328063
celé mandáty	5	6	0	2	1	1
zbytek	1	1	1	1	0	0
celkem	6	7	1	3	1	1
mandátové číslo:	37950					

č.20 Warszawa II	12	počet hlasů			317275	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	104532	89120	23276	22761	17326	23276
výsledek	3,953617524	3,370703648	0,880346702	0,860868332	0,655305334	0,880346702
celé mandáty	3	3	0	0	0	0
zbytek	1	0	1	1	1	1
celkem	4	3	1	1	1	1
mandátové číslo:	26439,58333					

č.21 Opole	14	počet hlasů			266824		
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	Něm.men.
počet hlasů	54779	64683	28244	27718	12778	18204	34469
výsledek	2,874201721	3,393855125	1,481935658	1,454336941	0,670449435	0,955146464	1,8085555
celé mandáty	2	3	1	1	0	0	1
zbytek	1	0	1	0	1	1	1
celkem	3	3	2	1	1	1	2
mandátové číslo:	19058,85714						

č.22 Krosno	12	počet hlasů			273274	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	92319	42189	32339	25030	26121	37241
výsledek	4,053909263	1,85260215	1,420069235	1,099116638	1,147024598	1,635325717

celé mandáty	4	1	1	1	1	1
zbytek	0	1	0	0	0	1
celkem	4	2	1	1	1	2
mandátové číslo:	22772,83333					

č. 23 Rzeszów	16	počet hlasů			403182	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	154001	65502	31807	29590	41302	52776
výsledek	6,111423625	2,599401759	1,26223889	1,174258771	1,639041425	2,094379213
celé mandáty	6	2	1	1	1	2
zbytek	0	1	0	0	1	0
celkem	6	3	1	1	2	2
mandátové číslo:	25198,875					

č. 24 Białystok	16	počet hlasů			345486	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	98314	52693	41996	42525	28984	39309
výsledek	4,553075957	2,440295699	1,944900806	1,969399628	1,342294623	1,820461611
celé mandáty	4	2	1	1	1	1
zbytek	1	1	1	1	0	1
celkem	5	3	2	2	1	2
mandátové číslo:	21592,875					

č. 25 Gdansk	13	počet hlasů			348359	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	89715	138989	23429	31508	9493	19534
výsledek	3,347968619	5,186767099	0,874319309	1,175810012	0,354258107	0,728966382
celé mandáty	3	5	0	1	0	0
zbytek	0	0	1	0	1	1
celkem	3	5	1	1	1	1
mandátové číslo:	26796,84615					

č. 26 Gdynia	15	počet hlasů			368961	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	98994	120766	34645	41395	10974	28175
výsledek	4,024571703	4,909705904	1,408482197	1,682901445	0,446144714	1,145446267
celé mandáty	4	4	1	1	0	1
zbytek	0	1	0	1	1	0
celkem	4	5	1	2	1	1
mandátové číslo:	24597,4					

č. 27 Bielsko-Biala	10	počet hlasů			251991	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	89980	66895	16622	23340	8596	19905
výsledek	3,570762448	2,654658301	0,659626733	0,926223556	0,341123294	0,789909163
celé mandáty	3	2	0	0	0	0
zbytek	0	1	1	1	0	1
celkem	3	3	1	1	0	1
mandátové číslo:	25199,1					

č. 28 Czestochowa	8	počet hlasů			183176	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR

počet hlasů	50709	45397	25141	19540	10450	11148
výsledek	2,214656942	1,982661484	1,098004105	0,853386907	0,456391667	0,48687601
celé mandáty	2	1	1	0	0	0
zbytek	0	1	0	1	0	1
celkem	2	2	1	1	0	1
mandátové číslo:	22897					

č.29 Gliwice	11	počet hlasů			231540	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	65835	76680	16130	27070	4507	12373
výsledek	3,12768852	3,642912672	0,766303878	1,286041289	0,214118511	0,58781636
celé mandáty	3	3	0	1	0	0
zbytek	0	1	1	0	0	1
celkem	3	4	1	1	0	1
mandátové číslo:	21049,09091					

č.30 Rybnik	10	počet hlasů			224687	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	70401	71152	17170	26187	5608	15741
výsledek	3,133292091	3,166716365	0,764174162	1,16548799	0,249591654	0,700574577
celé mandáty	3	3	0	1	0	0
zbytek	0	0	1	0	0	1
celkem	3	3	1	1	0	1
mandátové číslo:	22468,7					

č.31 Katowice	13	počet hlasů			331439	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	103827	113953	17177	34837	4276	16484
výsledek	4,072396429	4,469567552	0,673731818	1,366408298	0,167717136	0,646550346
celé mandáty	4	4	0	1	0	0
zbytek	0	1	1	0	0	1
celkem	4	5	1	1	0	1
mandátové číslo:	25495,30769					

č.32 Sosnowiec	10	počet hlasů			211572	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	51355	57562	0	44738	7586	15349
výsledek	2,427306071	2,720681376	0	2,11455202	0,358554062	0,72547407
celé mandáty	2	2	0	2	0	0
zbytek	1	1	0	0	0	1
celkem	3	3	0	2	0	1
mandátové číslo:	21157,2					

č.33 Kielce	17	počet hlasů			364769	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR
počet hlasů	86670	56133	62851	44961	51610	22486
výsledek	4,039241273	2,616069348	2,929160647	2,095400103	2,405275668	1,047956378
celé mandáty	4	2	2	2	2	1
zbytek	0	1	1	0	1	0
celkem	4	3	3	2	3	1
mandátové číslo:	21457					

č.34 Elblag		9		počet hlasů		166347	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	36355	39052	29404	20005	14980	9289	
výsledek	1,966942596	2,112860466	1,590867283	1,08234594	0,81047449	0,502569929	
celé mandáty	1	2	1	1	0	0	
zbytek	1	0	1	0	1	0	
celkem	2	2	2	1	1	0	
mandátové číslo:	18483						

č.35 Oslztyn		11		počet hlasů		206364	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	46619	49698	24349	29476	19484	16077	
výsledek	2,484973154	2,649095773	1,297895951	1,571184897	1,038572619	0,856966331	
celé mandáty	2	2	1	1	1	0	
zbytek	0	1	0	1	0	1	
celkem	2	3	1	2	1	1	
mandátové číslo:	18760,36364						

č.36 Kalisz		13		počet hlasů		282081	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	56771	61255	46683	36731	30967	21060	
výsledek	2,616351332	2,823001195	2,151435226	1,692786824	1,427146812	0,970572282	
celé mandáty	2	2	2	1	1	0	
zbytek	1	1	0	1	0	1	
celkem	3	3	2	2	1	1	
mandátové číslo:	21698,53846						

č.37 Konin		10		počet hlasů		218015	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	42936	40948	45136	28503	22210	13681	
výsledek	1,969405775	1,878219389	2,070316263	1,307387106	1,018737243	0,627525629	
celé mandáty	1	1	2	1	1	0	
zbytek	1	1	0	0	0	1	
celkem	2	2	2	1	1	1	
mandátové číslo:	21801,5						

č.38 Pila		10		počet hlasů		218793	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	37036	54063	32272	34622	21111	16271	
výsledek	1,692741541	2,470965707	1,475001485	1,582408944	0,964884617	0,743670958	
celé mandáty	1	2	1	1	0	0	
zbytek	1	0	0	1	1	1	
celkem	2	2	1	2	1	1	
mandátové číslo:	21879,3						

č.39 Poznan		11		počet hlasů		305200	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	77985	115891	17426	31973	6269	16479	
výsledek	2,810730668	4,176936435	0,628066841	1,152368938	0,22594692	0,593935125	
celé mandáty	2	4	0	1	0	0	
zbytek	1	0	1	0	0	1	
celkem	3	4	1	1	0	1	

mandátové číslo:	27745,45455					
------------------	-------------	--	--	--	--	--

č.40 Koszalin		9		počet hlasů		175451	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	35669	38174	39966	24343	9217	8083	
výsledek	1,829690341	1,958187756	2,050110857	1,248707616	0,472798673	0,414628586	
celé mandáty	1	1	2	1	0	0	
zbytek	1	1	0	0	1	0	
celkem	2	2	2	1	1	0	
mandátové číslo:	19494,55556						

č.41 Szczecin		14		počet hlasů		308006	
strana	PiS	PO	Sebeobrana	SLD	PSL	LPR	
počet hlasů	71589	86900	35321	45707	11819	18834	
výsledek	3,253982065	3,949923053	1,605468725	2,077550437	0,537216807	0,856074232	
celé mandáty	3	3	1	2	0	0	
zbytek	0	1	1	0	1	1	
celkem	3	4	2	2	1	1	
mandátové číslo:	22000,42857						

Příloha č. 7 - Slovensko 2006 formule D`Hondt

politická strana	KDH	SMK	LS - HZDS	SDKU-DS	Směr	SNS
počet hlasů	191 443	269 111	202 540	422 815	671 185	270 230
1	191443	269111	202540	422815	671185	270230
2	95721,5	134555,5	101270	211407,5	335592,5	135115
3	63814,33	89703,67	67513,33	140938,3	223728,3	90076,67
4	47860,75	67277,75	50635	105703,8	167796,3	67557,5
5	38288,6	53822,2	40508	84563	134237	54046
6	31907,17	44851,83	33756,67	70469,17	111864,2	45038,33
7	27349	38444,43	28934,29	60402,14	95883,57	38604,29
8	23930,38	33638,88	25317,5	52851,88	83898,13	33778,75
9	21271,44	29901,22	22504,44	46979,44	74576,11	30025,56
10	19144,3	26911,1	20254	42281,5	67118,5	27023
11	17403,91	24464,64	18412,73	38437,73	61016,82	24566,36
12	15953,58	22425,92	16878,33	35234,58	55932,08	22519,17
13	14726,38	20700,85	15580	32524,23	51629,62	20786,92
14	13674,5	19222,21	14467,14	30201,07	47941,79	19302,14
15	12762,87	17940,73	13502,67	28187,67	44745,67	18015,33
16	11965,19	16819,44	12658,75	26425,94	41949,06	16889,38
17	11261,35	15830,06	11914,12	24871,47	39481,47	15895,88
18	10635,72	14950,61	11252,22	23489,72	37288,06	15012,78
19	10075,95	14163,74	10660	22253,42	35325,53	14222,63
20	9572,15	13455,55	10127	21140,75	33559,25	13511,5
21	9116,333	12814,81	9644,762	20134,05	31961,19	12868,1
22	8701,955	12232,32	9206,364	19218,86	30508,41	12283,18
23	8323,609	11700,48	8806,087	18383,26	29181,96	11749,13
24	7976,792	11212,96	8439,167	17617,29	27966,04	11259,58
25	7657,72	10764,44	8101,6	16912,6	26847,4	10809,2
26	7363,192	10350,42	7790	16262,12	25814,81	10393,46
27	7090,481	9967,074	7501,481	15659,81	24858,7	10008,52

28	6837,25	9611,107	7233,571	15100,54	23970,89	9651,071
29	6601,483	9279,69	6984,138	14579,83	23144,31	9318,276
30	6381,433	8970,367	6751,333	14093,83	22372,83	9007,667
31	6175,581	8681	6533,548	13639,19	21651,13	8717,097
32	5982,594	8409,719	6329,375	13212,97	20974,53	8444,688
33	5801,303	8154,879	6137,576	12812,58	20338,94	8188,788
34	5630,676	7915,029	5957,059	12435,74	19740,74	7947,941
35	5469,8	7688,886	5786,857	12080,43	19176,71	7720,857
36	5317,861	7475,306	5626,111	11744,86	18644,03	7506,389
37	5174,135	7273,27	5474,054	11427,43	18140,14	7303,514
38	5037,974	7081,868	5330	11126,71	17662,76	7111,316
39	4908,795	6900,282	5193,333	10841,41	17209,87	6928,974
40	4786,075	6727,775	5063,5	10570,38	16779,63	6755,75
41	4669,341	6563,683	4940	10312,56	16370,37	6590,976
42	4558,167	6407,405	4822,381	10067,02	15980,6	6434,048
43	4452,163	6258,395	4710,233	9832,907	15608,95	6284,419
44	4350,977	6116,159	4603,182	9609,432	15254,2	6141,591
45	4254,289	5980,244	4500,889	9395,889	14915,22	6005,111
46	4161,804	5850,239	4403,043	9191,63	14590,98	5874,565
47	4073,255	5725,766	4309,362	8996,064	14280,53	5749,574
48	3988,396	5606,479	4219,583	8808,646	13983,02	5629,792
49	3907	5492,061	4133,469	8628,878	13697,65	5514,898
50	3828,86	5382,22	4050,8	8456,3	13423,7	5404,6

Příloha č. 8 - Slovensko 2006 formule Imperiali

politická strana	KDH	SMK	LS - HZDS	SDKU-DS	Směr	SNS
počet hlasů	191 443	269 111	202 540	422 815	671 185	270 230
2	95721,5	134555,5	101270	211407,5	335592,5	135115
3	63814,33	89703,67	67513,33	140938,3	223728,3	90076,67
4	47860,75	67277,75	50635	105703,8	167796,3	67557,5
5	38288,6	53822,2	40508	84563	134237	54046
6	31907,17	44851,83	33756,67	70469,17	111864,2	45038,33
7	27349	38444,43	28934,29	60402,14	95883,57	38604,29
8	23930,38	33638,88	25317,5	52851,88	83898,13	33778,75
9	21271,44	29901,22	22504,44	46979,44	74576,11	30025,56
10	19144,3	26911,1	20254	42281,5	67118,5	27023
11	17403,91	24464,64	18412,73	38437,73	61016,82	24566,36
12	15953,58	22425,92	16878,33	35234,58	55932,08	22519,17
13	14726,38	20700,85	15580	32524,23	51629,62	20786,92
14	13674,5	19222,21	14467,14	30201,07	47941,79	19302,14
15	12762,87	17940,73	13502,67	28187,67	44745,67	18015,33
16	11965,19	16819,44	12658,75	26425,94	41949,06	16889,38
17	11261,35	15830,06	11914,12	24871,47	39481,47	15895,88
18	10635,72	14950,61	11252,22	23489,72	37288,06	15012,78
19	10075,95	14163,74	10660	22253,42	35325,53	14222,63
20	9572,15	13455,55	10127	21140,75	33559,25	13511,5
21	9116,333	12814,81	9644,762	20134,05	31961,19	12868,1
22	8701,955	12232,32	9206,364	19218,86	30508,41	12283,18
23	8323,609	11700,48	8806,087	18383,26	29181,96	11749,13

24	7976,792	11212,96	8439,167	17617,29	27966,04	11259,58
25	7657,72	10764,44	8101,6	16912,6	26847,4	10809,2
26	7363,192	10350,42	7790	16262,12	25814,81	10393,46
27	7090,481	9967,074	7501,481	15659,81	24858,7	10008,52
28	6837,25	9611,107	7233,571	15100,54	23970,89	9651,071
29	6601,483	9279,69	6984,138	14579,83	23144,31	9318,276
30	6381,433	8970,367	6751,333	14093,83	22372,83	9007,667
31	6175,581	8681	6533,548	13639,19	21651,13	8717,097
32	5982,594	8409,719	6329,375	13212,97	20974,53	8444,688
33	5801,303	8154,879	6137,576	12812,58	20338,94	8188,788
34	5630,676	7915,029	5957,059	12435,74	19740,74	7947,941
35	5469,8	7688,886	5786,857	12080,43	19176,71	7720,857
36	5317,861	7475,306	5626,111	11744,86	18644,03	7506,389
37	5174,135	7273,27	5474,054	11427,43	18140,14	7303,514
38	5037,974	7081,868	5330	11126,71	17662,76	7111,316
39	4908,795	6900,282	5193,333	10841,41	17209,87	6928,974
40	4786,075	6727,775	5063,5	10570,38	16779,63	6755,75
41	4669,341	6563,683	4940	10312,56	16370,37	6590,976
42	4558,167	6407,405	4822,381	10067,02	15980,6	6434,048
43	4452,163	6258,395	4710,233	9832,907	15608,95	6284,419
44	4350,977	6116,159	4603,182	9609,432	15254,2	6141,591
45	4254,289	5980,244	4500,889	9395,889	14915,22	6005,111
46	4161,804	5850,239	4403,043	9191,63	14590,98	5874,565
47	4073,255	5725,766	4309,362	8996,064	14280,53	5749,574
48	3988,396	5606,479	4219,583	8808,646	13983,02	5629,792
49	3907	5492,061	4133,469	8628,878	13697,65	5514,898
50	3828,86	5382,22	4050,8	8456,3	13423,7	5404,6
51	3753,784	5276,686	3971,373	8290,49	13160,49	5298,627
52	3681,596	5175,212	3895	8131,058	12907,4	5196,731
53	3612,132	5077,566	3821,509	7977,642	12663,87	5098,679

Příloha č. 9 - Slovensko 2006 formule Saint Laguë

politická strana	KDH	SMK	ĽS - HZDS	SDKU-DS	Směr	SNS
počet hlasů	191 443	269 111	202 540	422 815	671 185	270 230
1	191443	269111	202540	422815	671185	270230
3	63814,33	89703,67	67513,33	140938,3	223728,3	90076,67
5	38288,6	53822,2	40508	84563	134237	54046
7	27349	38444,43	28934,29	60402,14	95883,57	38604,29
9	21271,44	29901,22	22504,44	46979,44	74576,11	30025,56
11	17403,91	24464,64	18412,73	38437,73	61016,82	24566,36
13	14726,38	20700,85	15580	32524,23	51629,62	20786,92
15	12762,87	17940,73	13502,67	28187,67	44745,67	18015,33
17	11261,35	15830,06	11914,12	24871,47	39481,47	15895,88
19	10075,95	14163,74	10660	22253,42	35325,53	14222,63
21	9116,333	12814,81	9644,762	20134,05	31961,19	12868,1
23	8323,609	11700,48	8806,087	18383,26	29181,96	11749,13
25	7657,72	10764,44	8101,6	16912,6	26847,4	10809,2
27	7090,481	9967,074	7501,481	15659,81	24858,7	10008,52
29	6601,483	9279,69	6984,138	14579,83	23144,31	9318,276

31	6175,581	8681	6533,548	13639,19	21651,13	8717,097
33	5801,303	8154,879	6137,576	12812,58	20338,94	8188,788
35	5469,8	7688,886	5786,857	12080,43	19176,71	7720,857
37	5174,135	7273,27	5474,054	11427,43	18140,14	7303,514
39	4908,795	6900,282	5193,333	10841,41	17209,87	6928,974
41	4669,341	6563,683	4940	10312,56	16370,37	6590,976
43	4452,163	6258,395	4710,233	9832,907	15608,95	6284,419
45	4254,289	5980,244	4500,889	9395,889	14915,22	6005,111
47	4073,255	5725,766	4309,362	8996,064	14280,53	5749,574
49	3907	5492,061	4133,469	8628,878	13697,65	5514,898
51	3753,784	5276,686	3971,373	8290,49	13160,49	5298,627
53	3612,132	5077,566	3821,509	7977,642	12663,87	5098,679
55	3480,782	4892,927	3682,545	7687,545	12203,36	4913,273
57	3358,649	4721,246	3553,333	7417,807	11775,18	4740,877
59	3244,797	4561,203	3432,881	7166,356	11376,02	4580,169
61	3138,41	4411,656	3320,328	6931,393	11003,03	4430
63	3038,778	4271,603	3214,921	6711,349	10653,73	4289,365
65	2945,277	4140,169	3116	6504,846	10325,92	4157,385
67	2857,358	4016,582	3022,985	6310,672	10017,69	4033,284
69	2774,536	3900,159	2935,362	6127,754	9727,319	3916,377
71	2696,38	3790,296	2852,676	5955,141	9453,31	3806,056
73	2622,507	3686,452	2774,521	5791,986	9194,315	3701,781
75	2552,573	3588,147	2700,533	5637,533	8949,133	3603,067
77	2486,273	3494,948	2630,39	5491,104	8716,688	3509,481
79	2423,329	3406,468	2563,797	5352,089	8496,013	3420,633
81	2363,494	3322,358	2500,494	5219,938	8286,235	3336,173
83	2306,542	3242,301	2440,241	5094,157	8086,566	3255,783
85	2252,271	3166,012	2382,824	4974,294	7896,294	3179,176
87	2200,494	3093,23	2328,046	4859,943	7714,77	3106,092
89	2151,045	3023,719	2275,73	4750,73	7541,404	3036,292
91	2103,769	2957,264	2225,714	4646,319	7375,659	2969,56
93	2058,527	2893,667	2177,849	4546,398	7217,043	2905,699
95	2015,189	2832,747	2132	4450,684	7065,105	2844,526
97	1973,639	2774,34	2088,041	4358,918	6919,433	2785,876
99	1933,768	2718,293	2045,859	4270,859	6779,646	2729,596
101	1895,475	2664,465	2005,347	4186,287	6645,396	2675,545

Příloha č. 10 - Slovensko 2006 formule Hare

počet hlasů		2 303 139				
počet mandátů	150					
mandátové číslo	15354,26					
politická strana	KDH	SMK	ES - HZDS	SDKU-DS	Směr	SNS
počet hlasů	191 443	269 111	202 540	422 815	671 185	270 230
podíl	12,468396	17,526797	13,191127	27,537309	43,713276	17,599676
129 celých mandátů	12	17	13	27	43	17
21 zbytkových mandátů	3	3	3	4	4	4
celkem	15	20	16	31	47	21

Příloha č. 11 - Německo 2005 formule D`Hondt

volební obvod: Schleswig-Holstein					
počet mandátů:	22				
počet hlasů:	1 712 614				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	733 004	761 302	65 315	73 345	48 634
1	733004	761302	65315	73345	48634
2	366502	380651	32657,5	36672,5	24317
3	244334,6667	253767,3333	21771,66667	24448,33333	16211,33333
4	183251	190325,5	16328,75	18336,25	12158,5
5	146600,8	152260,4	13063	14669	9726,8
6	122167,3333	126883,6667	10885,83333	12224,16667	8105,66667
7	104714,8571	108757,4286	9330,714286	10477,85714	6947,714286
8	91625,5	95162,75	8164,375	9168,125	6079,25
9	81444,88889	84589,11111	7257,222222	8149,444444	5403,777778
10	73300,4	76130,2	6531,5	7334,5	4863,4
11	66636,72727	69209,27273	5937,727273	6667,727273	4421,272727
12	61083,66667	63441,83333	5442,916667	6112,083333	4052,833333

volební obvod: Mecklenburg-Vorpommern					
počet mandátů:	13				
počet hlasů:	990 181				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	316 169	326 130	42 840	34 904	231 205
1	316169	326130	42840	34904	231205
2	158084,5	163065	21420	17452	115602,5
3	105389,6667	108710	14280	11634,66667	77068,33333
4	79042,25	81532,5	10710	8726	57801,25
5	63233,8	65226	8568	6980,8	46241

volební obvod: Hamburg					
počet mandátů:	14				
počet hlasů:	942 226				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	320 444	447 335	32 904	85 730	44 503
1	320444	447335	32904	85730	44503
2	160222	223667,5	16452	42865	22251,5
3	106814,6667	149111,6667	10968	28576,66667	14834,33333
4	80111	111833,75	8226	21432,5	11125,75
5	64088,8	89467	6580,8	17146	8900,6
6	53407,33333	74555,83333	5484	14288,33333	7417,166667
7	45777,71429	63905	4700,571429	12247,14286	6357,571429
8	40055,5	55916,875	4113	10716,25	5562,875
9	35604,88889	49703,88889	3656	9525,555556	4944,777778

volební obvod: Niedersachsen					
počet mandátů:	62				
počet hlasů:	4 760 047				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	1 857 583	2 249 746	186 474	224 575	168 205
1	1857583	2249746	186474	224575	168205

2	928791,5	1124873	93237	112287,5	84102,5
3	619194,3333	749915,3333	62158	74858,33333	56068,33333
4	464395,75	562436,5	46618,5	56143,75	42051,25
5	371516,6	449949,2	37294,8	44915	33641
6	309597,1667	374957,6667	31079	37429,16667	28034,16667
7	265369	321392,2857	26639,14286	32082,14286	24029,28571
8	232197,875	281218,25	23309,25	28071,875	21025,625
9	206398,1111	249971,7778	20719,33333	24952,77778	18689,44444
10	185758,3	224974,6	18647,4	22457,5	16820,5
11	168871,1818	204522,3636	16952,18182	20415,90909	15291,36364
12	154798,5833	187478,8333	15539,5	18714,58333	14017,08333
13	142891	173057,3846	14344,15385	17275	12938,84615
14	132684,5	160696,1429	13319,57143	16041,07143	12014,64286
15	123838,8667	149983,0667	12431,6	14971,66667	11213,66667
16	116098,9375	140609,125	11654,625	14035,9375	10512,8125
17	109269,5882	132338	10969,05882	13210,29412	9894,411765
18	103199,0556	124985,8889	10359,66667	12476,38889	9344,722222
19	97767,52632	118407,6842	9814,421053	11819,73684	8852,894737
20	92879,15	112487,3	9323,7	11228,75	8410,25
21	88456,33333	107130,7619	8879,714286	10694,04762	8009,761905
22	84435,59091	102261,1818	8476,090909	10207,95455	7645,681818
23	80764,47826	97815,04348	8107,565217	9764,130435	7313,26087
24	77399,29167	93739,41667	7769,75	9357,291667	7008,541667
25	74303,32	89989,84	7458,96	8983	6728,2
26	71445,5	86528,69231	7172,076923	8637,5	6469,423077
27	68799,37037	83323,92593	6906,444444	8317,592593	6229,814815
28	66342,25	80348,07143	6659,785714	8020,535714	6007,321429
29	64054,58621	77577,44828	6430,137931	7743,965517	5800,172414
30	61919,43333	74991,53333	6215,8	7485,833333	5606,833333

volební obvod:		Bremen			
počet mandátů:	4				
počet hlasů:	361 450				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	96 120	184 817	13 514	35 147	25 658
1	96120	184817	13514	35147	25658
2	48060	92408,5	6757	17573,5	12829
3	32040	61605,66667	4504,66667	11715,66667	8552,66667
4	24030	46204,25	3378,5	8786,75	6414,5
5	19224	36963,4	2702,8	7029,4	5131,6

volební obvod:		Brandenburg			
počet mandátů:	21				
počet hlasů:	1 564 970				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	358 754	608 044	66 723	44 562	423 111
1	358754	608044	66723	44562	423111
2	179377	304022	33361,5	22281	211555,5
3	119584,6667	202681,3333	22241	14854	141037
4	89688,5	152011	16680,75	11140,5	105777,75
5	71750,8	121608,8	13344,6	8912,4	84622,2
6	59792,33333	101340,6667	11120,5	7427	70518,5

7	51250,57143	86863,42857	9531,857143	6366	60444,42857
8	44844,25	76005,5	8340,375	5570,25	52888,875
9	39861,55556	67560,44444	7413,666667	4951,333333	47012,33333

volební obvod: Sachsen-Anhalt					
počet mandátů:	23				
počet hlasů:	1 447 706				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	404 318	508 573	71 965	39 112	369 268
1	404318	508573	71965	39112	369268
2	202159	254286,5	35982,5	19556	184634
3	134772,6667	169524,3333	23988,33333	13037,33333	123089,3333
4	101079,5	127143,25	17991,25	9778	92317
5	80863,6	101714,6	14393	7822,4	73853,6
6	67386,33333	84762,16667	11994,16667	6518,66667	61544,66667
7	57759,71429	72653,28571	10280,71429	5587,428571	52752,57143
8	50539,75	63571,625	8995,625	4889	46158,5
9	44924,22222	56508,11111	7996,111111	4345,777778	41029,77778
10	40431,8	50857,3	7196,5	3911,2	36926,8
11	36756,18182	46233,90909	6542,272727	3555,636364	33569,81818
12	33693,16667	42381,08333	5997,083333	3259,333333	30772,33333
13	31101,38462	39121	5535,769231	3008,615385	28405,23077

volební obvod: Berlin					
počet mandátů:	22				
počet hlasů:	1 851 268				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	483 014	681 591	70 471	229 849	321 714
1	483014	681591	70471	229849	321714
2	241507	340795,5	35235,5	114924,5	160857
3	161004,6667	227197	23490,33333	76616,33333	107238
4	120753,5	170397,75	17617,75	57462,25	80428,5
5	96602,8	136318,2	14094,2	45969,8	64342,8
6	80502,33333	113598,5	11745,16667	38308,16667	53619
7	69002	97370,14286	10067,28571	32835,57143	45959,14286
8	60376,75	85198,875	8808,875	28731,125	40214,25
9	53668,22222	75732,33333	7830,111111	25538,77778	35746
10	48301,4	68159,1	7047,1	22984,9	32171,4
11	43910,36364	61962,81818	6406,454545	20895,36364	29246,72727
12	40251,16667	56799,25	5872,583333	19154,08333	26809,5
13	37154,92308	52430,07692	5420,846154	17680,69231	24747,23077
14	34501	48685,07143	5033,642857	16417,78571	22979,57143

volební obvod: Nordrhein-Westfalen					
počet mandátů:	130				
počet hlasů:	10 234 995				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	4 161 570	4 658 692	422 724	433 372	425 709
1	4161570	4658692	422724	433372	425709
2	2080785	2329346	211362	216686	212854,5
3	1387190	1552897,333	140908	144457,3333	141903
4	1040392,5	1164673	105681	108343	106427,25

5	832314	931738,4	84544,8	86674,4	85141,8
6	693595	776448,6667	70454	72228,66667	70951,5
7	594510	665527,4286	60389,14286	61910,28571	60815,57143
8	520196,25	582336,5	52840,5	54171,5	53213,625
9	462396,6667	517632,4444	46969,33333	48152,44444	47301
10	416157	465869,2	42272,4	43337,2	42570,9
11	378324,5455	423517,4545	38429,45455	39397,45455	38700,81818
12	346797,5	388224,3333	35227	36114,33333	35475,75
13	320120,7692	358360,9231	32517,23077	33336,30769	32746,84615
14	297255	332763,7143	30194,57143	30955,14286	30407,78571
15	277438	310579,4667	28181,6	28891,46667	28380,6
16	260098,125	291168,25	26420,25	27085,75	26606,8125
17	244798,2353	274040,7059	24866,11765	25492,47059	25041,70588
18	231198,3333	258816,2222	23484,66667	24076,22222	23650,5
19	219030	245194,3158	22248,63158	22809,05263	22405,73684
20	208078,5	232934,6	21136,2	21668,6	21285,45
21	198170	221842,4762	20129,71429	20636,7619	20271,85714
22	189162,2727	211758,7273	19214,72727	19698,72727	19350,40909
23	180937,8261	202551,8261	18379,30435	18842,26087	18509,08696
24	173398,75	194112,1667	17613,5	18057,16667	17737,875
25	166462,8	186347,68	16908,96	17334,88	17028,36
26	160060,3846	179180,4615	16258,61538	16668,15385	16373,42308
27	154132,2222	172544,1481	15656,44444	16050,81481	15767
28	148627,5	166381,8571	15097,28571	15477,57143	15203,89286
29	143502,4138	160644,5517	14576,68966	14943,86207	14679,62069
30	138719	155289,7333	14090,8	14445,73333	14190,3
31	134244,1935	150280,3871	13636,25806	13979,74194	13732,54839
32	130049,0625	145584,125	13210,125	13542,875	13303,40625
33	126108,1818	141172,4848	12809,81818	13132,48485	12900,27273
34	122399,1176	137020,3529	12433,05882	12746,23529	12520,85294
35	118902	133105,4857	12077,82857	12382,05714	12163,11429
36	115599,1667	129408,1111	11742,33333	12038,11111	11825,25
37	112474,8649	125910,5946	11424,97297	11712,75676	11505,64865
38	109515	122597,1579	11124,31579	11404,52632	11202,86842
39	106706,9231	119453,641	10839,07692	11112,10256	10915,61538
40	104039,25	116467,3	10568,1	10834,3	10642,725
41	101501,7073	113626,6341	10310,34146	10570,04878	10383,14634
42	99085	110921,2381	10064,85714	10318,38095	10135,92857
43	96780,69767	108341,6744	9830,790698	10078,4186	9900,209302
44	94581,13636	105879,3636	9607,363636	9849,363636	9675,204545
45	92479,33333	103526,4889	9393,866667	9630,488889	9460,2
46	90468,91304	101275,913	9189,652174	9421,130435	9254,543478
47	88544,04255	99121,10638	8994,12766	9220,680851	9057,638298
48	86699,375	97056,08333	8806,75	9028,583333	8868,9375
49	84930	95075,34694	8627,020408	8844,326531	8687,938776
50	83231,4	93173,84	8454,48	8667,44	8514,18
51	81599,41176	91346,90196	8288,705882	8497,490196	8347,235294
52	80030,19231	89590,23077	8129,307692	8334,076923	8186,711538
53	78520,18868	87899,84906	7975,924528	8176,830189	8032,245283
54	77066,11111	86272,07407	7828,222222	8025,407407	7883,5
55	75664,90909	84703,49091	7685,890909	7879,490909	7740,163636

56	74313,75	83190,92857	7548,642857	7738,785714	7601,946429
57	73010	81731,4386	7416,210526	7603,017544	7468,578947
58	71751,2069	80322,27586	7288,344828	7471,931034	7339,810345
59	70535,08475	78960,88136	7164,813559	7345,288136	7215,40678
60	69359,5	77644,86667	7045,4	7222,866667	7095,15
61	68222,45902	76372	6929,901639	7104,459016	6978,836066

volební obvod: Sachsen					
počet mandátů:	36				
počet hlasů:	2 646 047				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	940 306	666 709	176 889	94 127	590 726
1	940306	666709	176889	94127	590726
2	470153	333354,5	88444,5	47063,5	295363
3	313435,3333	222236,3333	58963	31375,66667	196908,6667
4	235076,5	166677,25	44222,25	23531,75	147681,5
5	188061,2	133341,8	35377,8	18825,4	118145,2
6	156717,6667	111118,1667	29481,5	15687,83333	98454,33333
7	134329,4286	95244,14286	25269,85714	13446,71429	84389,42857
8	117538,25	83338,625	22111,125	11765,875	73840,75
9	104478,4444	74078,77778	19654,33333	10458,55556	65636,22222
10	94030,6	66670,9	17688,9	9412,7	59072,6
11	85482,36364	60609,90909	16080,81818	8557	53702,36364
12	78358,83333	55559,08333	14740,75	7843,916667	49227,16667
13	72331,23077	51285,30769	13606,84615	7240,538462	45440,46154
14	67164,71429	47622,07143	12634,92857	6723,357143	42194,71429

volební obvod: Hessen					
počet mandátů:	43				
počet hlasů:	3 356 786				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	1 338 785	1 415 806	158 793	195 060	142 516
1	1338785	1415806	158793	195060	142516
2	669392,5	707903	79396,5	97530	71258
3	446261,6667	471935,3333	52931	65020	47505,33333
4	334696,25	353951,5	39698,25	48765	35629
5	267757	283161,2	31758,6	39012	28503,2
6	223130,8333	235967,6667	26465,5	32510	23752,66667
7	191255	202258	22684,71429	27865,71429	20359,42857
8	167348,125	176975,75	19849,125	24382,5	17814,5
9	148753,8889	157311,7778	17643,66667	21673,33333	15835,11111
10	133878,5	141580,6	15879,3	19506	14251,6
11	121707,7273	128709,6364	14435,72727	17732,72727	12956
12	111565,4167	117983,8333	13232,75	16255	11876,33333
13	102983,4615	108908,1538	12214,84615	15004,61538	10962,76923
14	95627,5	101129	11342,35714	13932,85714	10179,71429
15	89252,33333	94387,06667	10586,2	13004	9501,066667
16	83674,0625	88487,875	9924,5625	12191,25	8907,25
17	78752,05882	83282,70588	9340,764706	11474,11765	8383,294118
18	74376,94444	78655,88889	8821,833333	10836,66667	7917,555556
19	70462,36842	74516,10526	8357,526316	10266,31579	7500,842105
20	66939,25	70790,3	7939,65	9753	7125,8

volební obvod: Thüringen					
počet mandátů:	18				
počet hlasů:	1 447 858				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	420 605	459 850	71 968	51 835	368 228
1	420605	459850	71968	51835	368228
2	210302,5	229925	35984	25917,5	184114
3	140201,6667	153283,3333	23989,33333	17278,33333	122742,6667
4	105151,25	114962,5	17992	12958,75	92057
5	84121	91970	14393,6	10367	73645,6
6	70100,83333	76641,66667	11994,66667	8639,166667	61371,33333
7	60086,42857	65692,85714	10281,14286	7405	52604
8	52575,625	57481,25	8996	6479,375	46028,5
9	46733,88889	51094,44444	7996,444444	5759,444444	40914,22222
10	42060,5	45985	7196,8	5183,5	36822,8
11	38236,81818	41804,54545	6542,545455	4712,272727	33475,27273
12	35050,41667	38320,83333	5997,333333	4319,583333	30685,66667
13	32354,23077	35373,07692	5536	3987,307692	28325,23077

volební obvod: Bayern					
počet mandátů:	89				
počet hlasů:	7 066 569				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	3 889 990	1 960 561	353 503	449 976	201 865
1	3889990	1960561	353503	449976	201865
2	1944995	980280,5	176751,5	224988	100932,5
3	1296663,333	653520,3333	117834,3333	149992	67288,33333
4	972497,5	490140,25	88375,75	112494	50466,25
5	777998	392112,2	70700,6	89995,2	40373
6	648331,6667	326760,1667	58917,16667	74996	33644,16667
7	555712,8571	280080,1429	50500,42857	64282,28571	28837,85714
8	486248,75	245070,125	44187,875	56247	25233,125
9	432221,1111	217840,1111	39278,11111	49997,33333	22429,44444
10	388999	196056,1	35350,3	44997,6	20186,5
11	353635,4545	178232,8182	32136,63636	40906,90909	18351,36364
12	324165,8333	163380,0833	29458,58333	37498	16822,08333
13	299230	150812,3846	27192,53846	34613,53846	15528,07692
14	277856,4286	140040,0714	25250,21429	32141,14286	14418,92857
15	259332,6667	130704,0667	23566,86667	29998,4	13457,66667
16	243124,375	122535,0625	22093,9375	28123,5	12616,5625
17	228822,9412	115327,1176	20794,29412	26469,17647	11874,41176
18	216110,5556	108920,0556	19639,05556	24998,66667	11214,72222
19	204736,3158	103187,4211	18605,42105	23682,94737	10624,47368
20	194499,5	98028,05	17675,15	22498,8	10093,25
21	185237,619	93360,04762	16833,47619	21427,42857	9612,619048
22	176817,7273	89116,40909	16068,31818	20453,45455	9175,681818
23	169130	85241,78261	15369,69565	19564,17391	8776,73913
24	162082,9167	81690,04167	14729,29167	18749	8411,041667
25	155599,6	78422,44	14140,12	17999,04	8074,6
26	149615	75406,19231	13596,26923	17306,76923	7764,038462
27	144073,7037	72613,37037	13092,7037	16665,77778	7476,481481

28	138928,2143	70020,03571	12625,10714	16070,57143	7209,464286
29	134137,5862	67605,55172	12189,75862	15516,41379	6960,862069
30	129666,3333	65352,03333	11783,43333	14999,2	6728,833333
31	125483,5484	63243,90323	11403,32258	14515,35484	6511,774194
32	121562,1875	61267,53125	11046,96875	14061,75	6308,28125
33	117878,4848	59410,93939	10712,21212	13635,63636	6117,121212
34	114411,4706	57663,55882	10397,14706	13234,58824	5937,205882
35	111142,5714	56016,02857	10100,08571	12856,45714	5767,571429
36	108055,2778	54460,02778	9819,52778	12499,33333	5607,361111
37	105134,8649	52988,13514	9554,135135	12161,51351	5455,810811
38	102368,1579	51593,71053	9302,710526	11841,47368	5312,236842
39	99743,33333	50270,79487	9064,179487	11537,84615	5176,025641
40	97249,75	49014,025	8837,575	11249,4	5046,625
41	94877,80488	47818,56098	8622,02439	10975,02439	4923,536585
42	92618,80952	46680,02381	8416,738095	10713,71429	4806,309524
43	90464,88372	45594,44186	8221	10464,55814	4694,534884
44	88408,86364	44558,20455	8034,159091	10226,72727	4587,840909
45	86444,22222	43568,02222	7855,622222	9999,466667	4485,888889
46	84565	42620,8913	7684,847826	9782,086957	4388,369565
47	82765,74468	41714,06383	7521,340426	9573,957447	4295
48	81041,45833	40845,02083	7364,645833	9374,5	4205,520833
49	79387,55102	40011,44898	7214,346939	9183,183673	4119,693878
50	77799,8	39211,22	7070,06	8999,52	4037,3
51	76274,31373	38442,37255	6931,431373	8823,058824	3958,137255
52	74807,5	37703,09615	6798,134615	8653,384615	3882,019231

volební obvod: Baden-Württemberg					
počet mandátů:	76				
počet hlasů:	5 808 734				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
počet hlasů	2 720 955	2 013 195	321 612	428 574	182 288
1	2720955	2013195	321612	428574	182288
2	1360477,5	1006597,5	160806	214287	91144
3	906985	671065	107204	142858	60762,66667
4	680238,75	503298,75	80403	107143,5	45572
5	544191	402639	64322,4	85714,8	36457,6
6	453492,5	335532,5	53602	71429	30381,33333
7	388707,8571	287599,2857	45944,57143	61224,85714	26041,14286
8	340119,375	251649,375	40201,5	53571,75	22786
9	302328,3333	223688,3333	35734,66667	47619,33333	20254,22222
10	272095,5	201319,5	32161,2	42857,4	18228,8
11	247359,5455	183017,7273	29237,45455	38961,27273	16571,63636
12	226746,25	167766,25	26801	35714,5	15190,66667
13	209304,2308	154861,1538	24739,38462	32967,23077	14022,15385
14	194353,9286	143799,6429	22972,28571	30612,42857	13020,57143
15	181397	134213	21440,8	28571,6	12152,53333
16	170059,6875	125824,6875	20100,75	26785,875	11393
17	160056,1765	118423,2353	18918,35294	25210,23529	10722,82353
18	151164,1667	111844,1667	17867,33333	23809,66667	10127,11111
19	143208,1579	105957,6316	16926,94737	22556,52632	9594,105263
20	136047,75	100659,75	16080,6	21428,7	9114,4
21	129569,2857	95866,42857	15314,85714	20408,28571	8680,380952

22	123679,7727	91508,86364	14618,72727	19480,63636	8285,818182
23	118302,3913	87530,21739	13983,13043	18633,65217	7925,565217
24	113373,125	83883,125	13400,5	17857,25	7595,333333
25	108838,2	80527,8	12864,48	17142,96	7291,52
26	104652,1154	77430,57692	12369,69231	16483,61538	7011,076923
27	100776,1111	74562,77778	11911,55556	15873,11111	6751,407407
28	97176,96429	71899,82143	11486,14286	15306,21429	6510,285714
29	93826,03448	69420,51724	11090,06897	14778,41379	6285,793103
30	90698,5	67106,5	10720,4	14285,8	6076,266667
31	87772,74194	64941,77419	10374,58065	13824,96774	5880,258065
32	85029,84375	62912,34375	10050,375	13392,9375	5696,5
33	82453,18182	61005,90909	9745,818182	12987,09091	5523,878788
34	80028,08824	59211,61765	9459,176471	12605,11765	5361,411765
35	77741,57143	57519,85714	9188,914286	12244,97143	5208,228571
36	75582,08333	55922,08333	8933,666667	11904,83333	5063,555556
37	73539,32432	54410,67568	8692,216216	11583,08108	4926,702703

volební obvod:		Saarland			
počet mandátů:	10				
počet hlasů:	632 749				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	214 489	240 439	22 028	18 976	109 509
1	214489	240439	22028	18976	109509
2	107244,5	120219,5	11014	9488	54754,5
3	71496,33333	80146,33333	7342,666667	6325,333333	36503
4	53622,25	60109,75	5507	4744	27377,25

volební obvod:		Rheinland-Pfalz			
počet mandátů:	31				
počet hlasů:	2 369 862				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	1 024 834	946 310	130 808	99 769	111 029
1	1024834	946310	130808	99769	111029
2	512417	473155	65404	49884,5	55514,5
3	341611,3333	315436,6667	43602,66667	33256,33333	37009,66667
4	256208,5	236577,5	32702	24942,25	27757,25
5	204966,8	189262	26161,6	19953,8	22205,8
6	170805,6667	157718,3333	21801,33333	16628,16667	18504,83333
7	146404,8571	135187,1429	18686,85714	14252,71429	15861,28571
8	128104,25	118288,75	16351	12471,125	13878,625
9	113870,4444	105145,5556	14534,22222	11085,44444	12336,55556
10	102483,4	94631	13080,8	9976,9	11102,9
11	93166,72727	86028,18182	11891,63636	9069,909091	10093,54545
12	85402,83333	78859,16667	10900,66667	8314,083333	9252,416667
13	78833,38462	72793,07692	10062,15385	7674,538462	8540,692308
14	73202,42857	67593,57143	9343,428571	7126,357143	7930,642857
15	68322,26667	63087,33333	8720,533333	6651,266667	7401,933333
16	64052,125	59144,375	8175,5	6235,5625	6939,3125

Příloha č. 12 - Německo 2005 formule Imperiali

volební obvod: Schleswig-Holstein					
počet mandátů:	22				
počet hlasů:	1 712 614				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	733 004	761 302	65 315	73 345	48 634
2	366502	380651	32657,5	36672,5	24317
3	244334,6667	253767,3333	21771,66667	24448,33333	16211,33333
4	183251	190325,5	16328,75	18336,25	12158,5
5	146600,8	152260,4	13063	14669	9726,8
6	122167,3333	126883,6667	10885,83333	12224,16667	8105,66667
7	104714,8571	108757,4286	9330,714286	10477,85714	6947,714286
8	91625,5	95162,75	8164,375	9168,125	6079,25
9	81444,88889	84589,11111	7257,222222	8149,444444	5403,777778
10	73300,4	76130,2	6531,5	7334,5	4863,4
11	66636,72727	69209,27273	5937,727273	6667,727273	4421,272727
12	61083,66667	63441,83333	5442,916667	6112,083333	4052,833333

volební obvod: Mecklenburg-Vorpommern					
počet mandátů:	13				
počet hlasů:	990 181				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	316 169	326 130	42 840	34 904	231 205
2	158084,5	163065	21420	17452	115602,5
3	105389,6667	108710	14280	11634,66667	77068,33333
4	79042,25	81532,5	10710	8726	57801,25
5	63233,8	65226	8568	6980,8	46241
6	52694,83333	54355	7140	5817,333333	38534,16667

volební obvod: Hamburg					
počet mandátů:	14				
počet hlasů:	942 226				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	320 444	447 335	32 904	85 730	44 503
2	160222	223667,5	16452	42865	22251,5
3	106814,6667	149111,6667	10968	28576,66667	14834,33333
4	80111	111833,75	8226	21432,5	11125,75
5	64088,8	89467	6580,8	17146	8900,6
6	53407,33333	74555,83333	5484	14288,33333	7417,166667
7	45777,71429	63905	4700,571429	12247,14286	6357,571429
8	40055,5	55916,875	4113	10716,25	5562,875
9	35604,88889	49703,88889	3656	9525,555556	4944,777778

volební obvod: Niedersachsen					
počet mandátů:	62				
počet hlasů:	4760047				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	1857583	2249746	186474	224575	168205
2	928791,5	1124873	93237	112287,5	84102,5
3	619194,3333	749915,3333	62158	74858,33333	56068,33333
4	464395,75	562436,5	46618,5	56143,75	42051,25
5	371516,6	449949,2	37294,8	44915	33641

6	309597,1667	374957,6667	31079	37429,16667	28034,16667
7	265369	321392,2857	26639,14286	32082,14286	24029,28571
8	232197,875	281218,25	23309,25	28071,875	21025,625
9	206398,1111	249971,7778	20719,33333	24952,77778	18689,44444
10	185758,3	224974,6	18647,4	22457,5	16820,5
11	168871,1818	204522,3636	16952,18182	20415,90909	15291,36364
12	154798,5833	187478,8333	15539,5	18714,58333	14017,08333
13	142891	173057,3846	14344,15385	17275	12938,84615
14	132684,5	160696,1429	13319,57143	16041,07143	12014,64286
15	123838,8667	149983,0667	12431,6	14971,66667	11213,66667
16	116098,9375	140609,125	11654,625	14035,9375	10512,8125
17	109269,5882	132338	10969,05882	13210,29412	9894,411765
18	103199,0556	124985,8889	10359,66667	12476,38889	9344,722222
19	97767,52632	118407,6842	9814,421053	11819,73684	8852,894737
20	92879,15	112487,3	9323,7	11228,75	8410,25
21	88456,33333	107130,7619	8879,714286	10694,04762	8009,761905
22	84435,59091	102261,1818	8476,090909	10207,95455	7645,681818
23	80764,47826	97815,04348	8107,565217	9764,130435	7313,26087
24	77399,29167	93739,41667	7769,75	9357,291667	7008,541667
25	74303,32	89989,84	7458,96	8983	6728,2
26	71445,5	86528,69231	7172,076923	8637,5	6469,423077
27	68799,37037	83323,92593	6906,444444	8317,592593	6229,814815
28	66342,25	80348,07143	6659,785714	8020,535714	6007,321429
29	64054,58621	77577,44828	6430,137931	7743,965517	5800,172414
30	61919,43333	74991,53333	6215,8	7485,833333	5606,833333
31	59922,03226	72572,45161	6015,290323	7244,354839	5425,967742
32	58049,46875	70304,5625	5827,3125	7017,96875	5256,40625
33	56290,39394	68174,12121	5650,727273	6805,30303	5097,121212

volební obvod: Berlin					
počet mandátů:	22				
počet hlasů:	1 851 268				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	483 014	681 591	70 471	229 849	321 714
2	241507	340795,5	35235,5	114924,5	160857
3	161004,6667	227197	23490,33333	76616,33333	107238
4	120753,5	170397,75	17617,75	57462,25	80428,5
5	96602,8	136318,2	14094,2	45969,8	64342,8
6	80502,33333	113598,5	11745,16667	38308,16667	53619
7	69002	97370,14286	10067,28571	32835,57143	45959,14286
8	60376,75	85198,875	8808,875	28731,125	40214,25
9	53668,22222	75732,33333	7830,111111	25538,77778	35746
10	48301,4	68159,1	7047,1	22984,9	32171,4
11	43910,36364	61962,81818	6406,454545	20895,36364	29246,72727
12	40251,16667	56799,25	5872,583333	19154,08333	26809,5
13	37154,92308	52430,07692	5420,846154	17680,69231	24747,23077
14	34501	48685,07143	5033,642857	16417,78571	22979,57143

volební obvod: Bremen					
počet mandátů:	4				
počet hlasů:	361450				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	96120	184817	13514	35147	25658
2	48060	92408,5	6757	17573,5	12829
3	32040	61605,66667	4504,666667	11715,66667	8552,666667
4	24030	46204,25	3378,5	8786,75	6414,5
5	19224	36963,4	2702,8	7029,4	5131,6

volební obvod: Brandenburg					
počet mandátů:	21				
počet hlasů:	1564970				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	358754	608044	66723	44562	423111
2	179377	304022	33361,5	22281	211555,5
3	119584,6667	202681,3333	22241	14854	141037
4	89688,5	152011	16680,75	11140,5	105777,75
5	71750,8	121608,8	13344,6	8912,4	84622,2
6	59792,33333	101340,6667	11120,5	7427	70518,5
7	51250,57143	86863,42857	9531,857143	6366	60444,42857
8	44844,25	76005,5	8340,375	5570,25	52888,875
9	39861,55556	67560,44444	7413,666667	4951,333333	47012,33333
10	35875,4	60804,4	6672,3	4456,2	42311,1
11	32614	55276,72727	6065,727273	4051,090909	38464,63636
12	29896,16667	50670,33333	5560,25	3713,5	35259,25

volební obvod: Sachsen-Anhalt					
počet mandátů:	23				
počet hlasů:	1 447 706				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	404 318	508 573	71 965	39 112	369 268
2	202159	254286,5	35982,5	19556	184634
3	134772,6667	169524,3333	23988,33333	13037,33333	123089,3333
4	101079,5	127143,25	17991,25	9778	92317
5	80863,6	101714,6	14393	7822,4	73853,6
6	67386,33333	84762,16667	11994,16667	6518,666667	61544,66667
7	57759,71429	72653,28571	10280,71429	5587,428571	52752,57143
8	50539,75	63571,625	8995,625	4889	46158,5
9	44924,22222	56508,11111	7996,111111	4345,777778	41029,77778
10	40431,8	50857,3	7196,5	3911,2	36926,8

volební obvod: Nordrhein-Westfalen					
počet mandátů:	130				
počet hlasů:	10 234 995				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	4 161 570	4 658 692	422 724	433 372	425 709
2	2080785	2329346	211362	216686	212854,5
3	1387190	1552897,333	140908	144457,3333	141903
4	1040392,5	1164673	105681	108343	106427,25
5	832314	931738,4	84544,8	86674,4	85141,8

6	693595	776448,6667	70454	72228,66667	70951,5
7	594510	665527,4286	60389,14286	61910,28571	60815,57143
8	520196,25	582336,5	52840,5	54171,5	53213,625
9	462396,6667	517632,4444	46969,33333	48152,44444	47301
10	416157	465869,2	42272,4	43337,2	42570,9
11	378324,5455	423517,4545	38429,45455	39397,45455	38700,81818
12	346797,5	388224,3333	35227	36114,33333	35475,75
13	320120,7692	358360,9231	32517,23077	33336,30769	32746,84615
14	297255	332763,7143	30194,57143	30955,14286	30407,78571
15	277438	310579,4667	28181,6	28891,46667	28380,6
16	260098,125	291168,25	26420,25	27085,75	26606,8125
17	244798,2353	274040,7059	24866,11765	25492,47059	25041,70588
18	231198,3333	258816,2222	23484,66667	24076,22222	23650,5
19	219030	245194,3158	22248,63158	22809,05263	22405,73684
20	208078,5	232934,6	21136,2	21668,6	21285,45
21	198170	221842,4762	20129,71429	20636,7619	20271,85714
22	189162,2727	211758,7273	19214,72727	19698,72727	19350,40909
23	180937,8261	202551,8261	18379,30435	18842,26087	18509,08696
24	173398,75	194112,1667	17613,5	18057,16667	17737,875
25	166462,8	186347,68	16908,96	17334,88	17028,36
26	160060,3846	179180,4615	16258,61538	16668,15385	16373,42308
27	154132,2222	172544,1481	15656,44444	16050,81481	15767
28	148627,5	166381,8571	15097,28571	15477,57143	15203,89286
29	143502,4138	160644,5517	14576,68966	14943,86207	14679,62069
30	138719	155289,7333	14090,8	14445,73333	14190,3
31	134244,1935	150280,3871	13636,25806	13979,74194	13732,54839
32	130049,0625	145584,125	13210,125	13542,875	13303,40625
33	126108,1818	141172,4848	12809,81818	13132,48485	12900,27273
34	122399,1176	137020,3529	12433,05882	12746,23529	12520,85294
35	118902	133105,4857	12077,82857	12382,05714	12163,11429
36	115599,1667	129408,1111	11742,33333	12038,11111	11825,25
37	112474,8649	125910,5946	11424,97297	11712,75676	11505,64865
38	109515	122597,1579	11124,31579	11404,52632	11202,86842
39	106706,9231	119453,641	10839,07692	11112,10256	10915,61538
40	104039,25	116467,3	10568,1	10834,3	10642,725
41	101501,7073	113626,6341	10310,34146	10570,04878	10383,14634
42	99085	110921,2381	10064,85714	10318,38095	10135,92857
43	96780,69767	108341,6744	9830,790698	10078,4186	9900,209302
44	94581,13636	105879,3636	9607,363636	9849,363636	9675,204545
45	92479,33333	103526,4889	9393,866667	9630,488889	9460,2
46	90468,91304	101275,913	9189,652174	9421,130435	9254,543478
47	88544,04255	99121,10638	8994,12766	9220,680851	9057,638298
48	86699,375	97056,08333	8806,75	9028,583333	8868,9375
49	84930	95075,34694	8627,020408	8844,326531	8687,938776
50	83231,4	93173,84	8454,48	8667,44	8514,18
51	81599,41176	91346,90196	8288,705882	8497,490196	8347,235294
52	80030,19231	89590,23077	8129,307692	8334,076923	8186,711538
53	78520,18868	87899,84906	7975,924528	8176,830189	8032,245283
54	77066,11111	86272,07407	7828,222222	8025,407407	7883,5
55	75664,90909	84703,49091	7685,890909	7879,490909	7740,163636
56	74313,75	83190,92857	7548,642857	7738,785714	7601,946429

57	73010	81731,4386	7416,210526	7603,017544	7468,578947
58	71751,2069	80322,27586	7288,344828	7471,931034	7339,810345
59	70535,08475	78960,88136	7164,813559	7345,288136	7215,40678
60	69359,5	77644,86667	7045,4	7222,866667	7095,15
61	68222,45902	76372	6929,901639	7104,459016	6978,836066
62	67122,09677	75140,19355	6818,129032	6989,870968	6866,274194
63	66056,66667	73947,49206	6709,904762	6878,920635	6757,285714
64	65024,53125	72792,0625	6605,0625	6771,4375	6651,703125

volební obvod: Sachsen					
počet mandátů:	36				
počet hlasů:	2 646 047				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	940 306	666 709	176 889	94 127	590 726
2	470153	333354,5	88444,5	47063,5	295363
3	313435,3333	222236,3333	58963	31375,66667	196908,6667
4	235076,5	166677,25	44222,25	23531,75	147681,5
5	188061,2	133341,8	35377,8	18825,4	118145,2
6	156717,6667	111118,1667	29481,5	15687,83333	98454,33333
7	134329,4286	95244,14286	25269,85714	13446,71429	84389,42857
8	117538,25	83338,625	22111,125	11765,875	73840,75
9	104478,4444	74078,77778	19654,33333	10458,55556	65636,22222
10	94030,6	66670,9	17688,9	9412,7	59072,6
11	85482,36364	60609,90909	16080,81818	8557	53702,36364
12	78358,83333	55559,08333	14740,75	7843,916667	49227,16667
13	72331,23077	51285,30769	13606,84615	7240,538462	45440,46154
14	67164,71429	47622,07143	12634,92857	6723,357143	42194,71429
15	62687,06667	44447,26667	11792,6	6275,133333	39381,73333
16	58769,125	41669,3125	11055,5625	5882,9375	36920,375

volební obvod: Hessen					
počet mandátů:	64				
počet hlasů:	3 356 786				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	1 338 785	1 415 806	158 793	195 060	142 516
2	669392,5	707903	79396,5	97530	71258
3	446261,6667	471935,3333	52931	65020	47505,33333
4	334696,25	353951,5	39698,25	48765	35629
5	267757	283161,2	31758,6	39012	28503,2
6	223130,8333	235967,6667	26465,5	32510	23752,66667
7	191255	202258	22684,71429	27865,71429	20359,42857
8	167348,125	176975,75	19849,125	24382,5	17814,5
9	148753,8889	157311,7778	17643,66667	21673,33333	15835,11111
10	133878,5	141580,6	15879,3	19506	14251,6
11	121707,7273	128709,6364	14435,72727	17732,72727	12956
12	111565,4167	117983,8333	13232,75	16255	11876,33333
13	102983,4615	108908,1538	12214,84615	15004,61538	10962,76923
14	95627,5	101129	11342,35714	13932,85714	10179,71429
15	89252,33333	94387,06667	10586,2	13004	9501,066667
16	83674,0625	88487,875	9924,5625	12191,25	8907,25
17	78752,05882	83282,70588	9340,764706	11474,11765	8383,294118
18	74376,94444	78655,88889	8821,833333	10836,66667	7917,555556

19	70462,36842	74516,10526	8357,526316	10266,31579	7500,842105
20	66939,25	70790,3	7939,65	9753	7125,8
21	63751,66667	67419,33333	7561,571429	9288,571429	6786,47619

volební obvod: Thüringen					
počet mandátů:	18				
počet hlasů:	1 447 858				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	420 605	459 850	71 968	51 835	368 228
2	210302,5	229925	35984	25917,5	184114
3	140201,6667	153283,3333	23989,33333	17278,33333	122742,6667
4	105151,25	114962,5	17992	12958,75	92057
5	84121	91970	14393,6	10367	73645,6
6	70100,83333	76641,66667	11994,66667	8639,166667	61371,33333
7	60086,42857	65692,85714	10281,14286	7405	52604
8	52575,625	57481,25	8996	6479,375	46028,5

volební obvod: Bayern					
počet mandátů:	89				
počet hlasů:	7 066 569				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	3 889 990	1 960 561	353 503	449 976	201 865
2	1944995	980280,5	176751,5	224988	100932,5
3	1296663,333	653520,3333	117834,3333	149992	67288,33333
4	972497,5	490140,25	88375,75	112494	50466,25
5	777998	392112,2	70700,6	89995,2	40373
6	648331,6667	326760,1667	58917,16667	74996	33644,16667
7	555712,8571	280080,1429	50500,42857	64282,28571	28837,85714
8	486248,75	245070,125	44187,875	56247	25233,125
9	432221,1111	217840,1111	39278,11111	49997,33333	22429,44444
10	388999	196056,1	35350,3	44997,6	20186,5
11	353635,4545	178232,8182	32136,63636	40906,90909	18351,36364
12	324165,8333	163380,0833	29458,58333	37498	16822,08333
13	299230	150812,3846	27192,53846	34613,53846	15528,07692
14	277856,4286	140040,0714	25250,21429	32141,14286	14418,92857
15	259332,6667	130704,0667	23566,86667	29998,4	13457,66667
16	243124,375	122535,0625	22093,9375	28123,5	12616,5625
17	228822,9412	115327,1176	20794,29412	26469,17647	11874,41176
18	216110,5556	108920,0556	19639,05556	24998,66667	11214,72222
19	204736,3158	103187,4211	18605,42105	23682,94737	10624,47368
20	194499,5	98028,05	17675,15	22498,8	10093,25
21	185237,619	93360,04762	16833,47619	21427,42857	9612,619048
22	176817,7273	89116,40909	16068,31818	20453,45455	9175,681818
23	169130	85241,78261	15369,69565	19564,17391	8776,73913
24	162082,9167	81690,04167	14729,29167	18749	8411,041667
25	155599,6	78422,44	14140,12	17999,04	8074,6
26	149615	75406,19231	13596,26923	17306,76923	7764,038462
27	144073,7037	72613,37037	13092,7037	16665,77778	7476,481481
28	138928,2143	70020,03571	12625,10714	16070,57143	7209,464286
29	134137,5862	67605,55172	12189,75862	15516,41379	6960,862069
30	129666,3333	65352,03333	11783,43333	14999,2	6728,833333
31	125483,5484	63243,90323	11403,32258	14515,35484	6511,774194

32	121562,1875	61267,53125	11046,96875	14061,75	6308,28125
33	117878,4848	59410,93939	10712,21212	13635,63636	6117,121212
34	114411,4706	57663,55882	10397,14706	13234,58824	5937,205882
35	111142,5714	56016,02857	10100,08571	12856,45714	5767,571429
36	108055,2778	54460,02778	9819,527778	12499,33333	5607,361111
37	105134,8649	52988,13514	9554,135135	12161,51351	5455,810811
38	102368,1579	51593,71053	9302,710526	11841,47368	5312,236842
39	99743,33333	50270,79487	9064,179487	11537,84615	5176,025641
40	97249,75	49014,025	8837,575	11249,4	5046,625
41	94877,80488	47818,56098	8622,02439	10975,02439	4923,536585
42	92618,80952	46680,02381	8416,738095	10713,71429	4806,309524
43	90464,88372	45594,44186	8221	10464,55814	4694,534884
44	88408,86364	44558,20455	8034,159091	10226,72727	4587,840909
45	86444,22222	43568,02222	7855,622222	9999,466667	4485,888889
46	84565	42620,8913	7684,847826	9782,086957	4388,369565
47	82765,74468	41714,06383	7521,340426	9573,957447	4295
48	81041,45833	40845,02083	7364,645833	9374,5	4205,520833
49	79387,55102	40011,44898	7214,346939	9183,183673	4119,693878
50	77799,8	39211,22	7070,06	8999,52	4037,3
51	76274,31373	38442,37255	6931,431373	8823,058824	3958,137255
52	74807,5	37703,09615	6798,134615	8653,384615	3882,019231
53	73396,03774	36991,71698	6669,867925	8490,113208	3808,773585
54	72036,85185	36306,68519	6546,351852	8332,888889	3738,240741
55	70727,09091	x	x	x	x

volební obvod: Baden-Württemberg					
počet mandátů:	76				
počet hlasů:	5 808 734				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	2 720 955	2 013 195	321 612	428 574	182 288
2	1360477,5	1006597,5	160806	214287	91144
3	906985	671065	107204	142858	60762,66667
4	680238,75	503298,75	80403	107143,5	45572
5	544191	402639	64322,4	85714,8	36457,6
6	453492,5	335532,5	53602	71429	30381,33333
7	388707,8571	287599,2857	45944,57143	61224,85714	26041,14286
8	340119,375	251649,375	40201,5	53571,75	22786
9	302328,3333	223688,3333	35734,66667	47619,33333	20254,22222
10	272095,5	201319,5	32161,2	42857,4	18228,8
11	247359,5455	183017,7273	29237,45455	38961,27273	16571,63636
12	226746,25	167766,25	26801	35714,5	15190,66667
13	209304,2308	154861,1538	24739,38462	32967,23077	14022,15385
14	194353,9286	143799,6429	22972,28571	30612,42857	13020,57143
15	181397	134213	21440,8	28571,6	12152,53333
16	170059,6875	125824,6875	20100,75	26785,875	11393
17	160056,1765	118423,2353	18918,35294	25210,23529	10722,82353
18	151164,1667	111844,1667	17867,33333	23809,66667	10127,11111
19	143208,1579	105957,6316	16926,94737	22556,52632	9594,105263
20	136047,75	100659,75	16080,6	21428,7	9114,4
21	129569,2857	95866,42857	15314,85714	20408,28571	8680,380952
22	123679,7727	91508,86364	14618,72727	19480,63636	8285,818182

23	118302,3913	87530,21739	13983,13043	18633,65217	7925,565217
24	113373,125	83883,125	13400,5	17857,25	7595,333333
25	108838,2	80527,8	12864,48	17142,96	7291,52
26	104652,1154	77430,57692	12369,69231	16483,61538	7011,076923
27	100776,1111	74562,77778	11911,55556	15873,11111	6751,407407
28	97176,96429	71899,82143	11486,14286	15306,21429	6510,285714
29	93826,03448	69420,51724	11090,06897	14778,41379	6285,793103
30	90698,5	67106,5	10720,4	14285,8	6076,266667
31	87772,74194	64941,77419	10374,58065	13824,96774	5880,258065
32	85029,84375	62912,34375	10050,375	13392,9375	5696,5
33	82453,18182	61005,90909	9745,818182	12987,09091	5523,878788
34	80028,08824	59211,61765	9459,176471	12605,11765	5361,411765
35	77741,57143	57519,85714	9188,914286	12244,97143	5208,228571
36	75582,08333	55922,08333	8933,666667	11904,83333	5063,555556
37	73539,32432	54410,67568	8692,216216	11583,08108	4926,702703
38	71604,07895	52978,81579	8463,473684	11278,26316	4797,052632
39	69768,07692	51620,38462	8246,461538	10989,07692	4674,051282
40	68023,875	x	x	x	x

volební obvod:		Saarland			
počet mandátů:	10				
počet hlasů:	632 749				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	214 489	240 439	22 028	18 976	109 509
2	107244,5	120219,5	11014	9488	54754,5
3	71496,33333	80146,33333	7342,666667	6325,333333	36503
4	53622,25	60109,75	5507	4744	27377,25
5	42897,8	48087,8	4405,6	3795,2	21901,8
6	35748,16667	40073,16667	3671,333333	3162,666667	18251,5

volební obvod:		Rheinland-Pfalz			
počet mandátů:	31				
počet hlasů:	2 369 862				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	1 024 834	946 310	130 808	99 769	111 029
2	512417	473155	65404	49884,5	55514,5
3	341611,3333	315436,6667	43602,66667	33256,33333	37009,66667
4	256208,5	236577,5	32702	24942,25	27757,25
5	204966,8	189262	26161,6	19953,8	22205,8
6	170805,6667	157718,3333	21801,33333	16628,16667	18504,83333
7	146404,8571	135187,1429	18686,85714	14252,71429	15861,28571
8	128104,25	118288,75	16351	12471,125	13878,625
9	113870,4444	105145,5556	14534,22222	11085,44444	12336,55556
10	102483,4	94631	13080,8	9976,9	11102,9
11	93166,72727	86028,18182	11891,63636	9069,909091	10093,54545
12	85402,83333	78859,16667	10900,66667	8314,083333	9252,416667
13	78833,38462	72793,07692	10062,15385	7674,538462	8540,692308
14	73202,42857	67593,57143	9343,428571	7126,357143	7930,642857
15	68322,26667	63087,33333	8720,533333	6651,266667	7401,933333
16	64052,125	59144,375	8175,5	6235,5625	6939,3125
17	60284,35294	x	x	x	x

18	56935,22222	x	x	x	
19	53938,63158	x	x	x	x

Příloha č. 13 - Německo 2005 formule Saint Laguë

volební obvod: Schleswig-Holstein					
počet mandátů:	22				
počet hlasů:	1 712 614				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	<i>733 004</i>	<i>761 302</i>	<i>65 315</i>	<i>73 345</i>	<i>48 634</i>
1	733004	761302	65315	73345	48634
3	244334,6667	253767,3333	21771,66667	24448,33333	16211,33333
5	146600,8	152260,4	13063	14669	9726,8
7	104714,8571	108757,4286	9330,714286	10477,85714	6947,714286
9	81444,88889	84589,11111	7257,222222	8149,444444	5403,777778
11	66636,72727	69209,27273	5937,727273	6667,727273	4421,272727
13	56384,92308	58561,69231	5024,230769	5641,923077	3741,076923
15	48866,93333	50753,46667	4354,333333	4889,666667	3242,266667
17	43117,88235	44782,47059	3842,058824	4314,411765	2860,823529
19	38579,15789	40068,52632	3437,631579	3860,263158	2559,684211
21	34904,95238	36252,47619	3110,238095	3492,619048	2315,904762

volební obvod: Mecklenburg-Vorpommern					
počet mandátů:	13				
počet hlasů:	990 181				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	<i>316 169</i>	<i>326 130</i>	<i>42 840</i>	<i>34 904</i>	<i>231 205</i>
1	316169	326130	42840	34904	231205
3	105389,6667	108710	14280	11634,66667	77068,33333
5	63233,8	65226	8568	6980,8	46241
7	45167	46590	6120	4986,285714	33029,28571
9	35129,88889	36236,66667	4760	3878,222222	25689,44444

volební obvod: Hamburg					
počet mandátů:	14				
počet hlasů:	942 226				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	<i>320 444</i>	<i>447 335</i>	<i>32 904</i>	<i>85 730</i>	<i>44 503</i>
1	320444	447335	32904	85730	44503
3	106814,6667	149111,6667	10968	28576,66667	14834,33333
5	64088,8	89467	6580,8	17146	8900,6
7	45777,71429	63905	4700,571429	12247,14286	6357,571429
9	35604,88889	49703,88889	3656	9525,555556	4944,777778
11	29131,27273	40666,81818	2991,272727	7793,636364	4045,727273

volební obvod: Niedersachsen					
počet mandátů:	62				
počet hlasů:	4760047				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	<i>1857583</i>	<i>2249746</i>	<i>186474</i>	<i>224575</i>	<i>168205</i>

1	1857583	2249746	186474	224575	168205
3	619194,3333	749915,3333	62158	74858,33333	56068,33333
5	371516,6	449949,2	37294,8	44915	33641
7	265369	321392,2857	26639,14286	32082,14286	24029,28571
9	206398,1111	249971,7778	20719,33333	24952,77778	18689,44444
11	168871,1818	204522,3636	16952,18182	20415,90909	15291,36364
13	142891	173057,3846	14344,15385	17275	12938,84615
15	123838,8667	149983,0667	12431,6	14971,66667	11213,66667
17	109269,5882	132338	10969,05882	13210,29412	9894,411765
19	97767,52632	118407,6842	9814,421053	11819,73684	8852,894737
21	88456,33333	107130,7619	8879,714286	10694,04762	8009,761905
23	80764,47826	97815,04348	8107,565217	9764,130435	7313,26087
25	74303,32	89989,84	7458,96	8983	6728,2
27	68799,37037	83323,92593	6906,444444	8317,592593	6229,814815
29	64054,58621	77577,44828	6430,137931	7743,965517	5800,172414
31	59922,03226	72572,45161	6015,290323	7244,354839	5425,967742
33	56290,39394	68174,12121	5650,727273	6805,30303	5097,121212
35	53073,8	64278,45714	5327,828571	6416,428571	4805,857143
37	50204,94595	60803,94595	5039,837838	6069,594595	4546,081081
39	47630,33333	57685,79487	4781,384615	5758,333333	4312,948718
41	45306,90244	54871,85366	4548,146341	5477,439024	4102,560976
43	43199,60465	52319,67442	4336,604651	5222,674419	3911,744186
45	41279,62222	49994,35556	4143,866667	4990,555556	3737,888889
47	39523,04255	47866,93617	3967,531915	4778,191489	3578,829787
49	37909,85714	45913,18367	3805,591837	4583,163265	3432,755102
51	36423,19608	44112,66667	3656,352941	4403,431373	3298,137255
53	35048,73585	42448,03774	3518,377358	4237,264151	3173,679245
55	33774,23636	40904,47273	3390,436364	4083,181818	3058,272727
57	32589,17544	39469,22807	3271,473684	3939,912281	2950,964912
59	31484,45763	38131,28814	3160,576271	3806,355932	2850,932203

volební obvod: Berlin					
počet mandátů:	22				
počet hlasů:	1 851 268				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	483 014	681 591	70 471	229 849	321 714
1	483014	681591	70471	229849	321714
3	161004,6667	227197	23490,33333	76616,33333	107238
5	96602,8	136318,2	14094,2	45969,8	64342,8
7	69002	97370,14286	10067,28571	32835,57143	45959,143
9	53668,22222	75732,33333	7830,111111	25538,77778	35746
11	43910,36364	61962,81818	6406,454545	20895,36364	29246,727
13	37154,92308	52430,07692	5420,846154	17680,69231	24747,231
15	32200,93333	45439,4	4698,066667	15323,26667	21447,6
17	28412,58824	40093,58824	4145,352941	13520,52941	18924,353
19	25421,78947	35873,21053	3709	12097,31579	16932,316
21	23000,66667	32456,71429	3355,761905	10945,19048	15319,714

volební obvod: Bremen

počet mandátů:	4				
počet hlasů:	361450				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	96120	184817	13514	35147	25658
1	96120	184817	13514	35147	25658
3	32040	61605,66667	4504,66667	11715,66667	8552,66667
5	19224	36936,4	2702,8	7029,4	5131,6

Volební obvod: Brandenburg					
počet mandátů:	21				
počet hlasů:	1564970				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	358754	608044	66723	44562	423111
1	358754	608044	66723	44562	423111
3	119584,6667	202681,3333	22241	14854	141037
5	71750,8	121608,8	13344,6	8912,4	84622,2
7	51250,57143	86863,42857	9531,857143	6366	60444,42857
9	39861,55556	67560,44444	7413,666667	4951,333333	47012,33333
11	32614	55276,72727	6065,727273	4051,090909	38464,63636
13	27596,46154	46772,61538	5132,538462	3427,846154	32547
15	23916,93333	40536,26667	4448,2	2970,8	28207,4
17	21103,17647	35767,29412	3924,882353	2621,294118	24888,88235

volební obvod: Sachsen-Anhalt					
počet mandátů:	23				
počet hlasů:	1 447 706				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	404 318	508 573	71 965	39 112	369 268
1	404318	508573	71965	39112	369268
3	134772,6667	169524,3333	23988,33333	13037,33333	123089,3333
5	80863,6	101714,6	14393	7822,4	73853,6
7	57759,71429	72653,28571	10280,71429	5587,428571	52752,57143
9	44924,22222	56508,11111	7996,111111	4345,777778	41029,77778
11	36756,18182	46233,90909	6542,272727	3555,636364	33569,81818
13	31101,38462	39121	5535,769231	3008,615385	28405,23077
15	26954,53333	33904,86667	4797,666667	2607,466667	24617,86667

volební obvod: Nordrhein-Westfalen					
počet mandátů:	130				
počet hlasů:	10 234 995				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	4 161 570	4 658 692	422 724	433 372	425 709
1	4161570	4658692	422724	433372	425709
3	1387190	1552897,333	140908	144457,3333	141903
5	832314	931738,4	84544,8	86674,4	85141,8
7	594510	665527,4286	60389,14286	61910,28571	60815,57143
9	462396,6667	517632,4444	46969,33333	48152,44444	47301
11	378324,5455	423517,4545	38429,45455	39397,45455	38700,81818
13	320120,7692	358360,9231	32517,23077	33336,30769	32746,84615
15	277438	310579,4667	28181,6	28891,46667	28380,6
17	244798,2353	274040,7059	24866,11765	25492,47059	25041,70588

19	219030	245194,3158	22248,63158	22809,05263	22405,73684
21	198170	221842,4762	20129,71429	20636,7619	20271,85714
23	180937,8261	202551,8261	18379,30435	18842,26087	18509,08696
25	166462,8	186347,68	16908,96	17334,88	17028,36
27	154132,2222	172544,1481	15656,44444	16050,81481	15767
29	143502,4138	160644,5517	14576,68966	14943,86207	14679,62069
31	134244,1935	150280,3871	13636,25806	13979,74194	13732,54839
33	126108,1818	141172,4848	12809,81818	13132,48485	12900,27273
35	118902	133105,4857	12077,82857	12382,05714	12163,11429
37	112474,8649	125910,5946	11424,97297	11712,75676	11505,64865
39	106706,9231	119453,641	10839,07692	11112,10256	10915,61538
41	101501,7073	113626,6341	10310,34146	10570,04878	10383,14634
43	96780,69767	108341,6744	9830,790698	10078,4186	9900,209302
45	92479,33333	103526,4889	9393,866667	9630,488889	9460,2
47	88544,04255	99121,10638	8994,12766	9220,680851	9057,638298
49	84930	95075,34694	8627,020408	8844,326531	8687,938776
51	81599,41176	91346,90196	8288,705882	8497,490196	8347,235294
53	78520,18868	87899,84906	7975,924528	8176,830189	8032,245283
55	75664,90909	84703,49091	7685,890909	7879,490909	7740,163636
57	73010	81731,4386	7416,210526	7603,017544	7468,578947
59	70535,08475	78960,88136	7164,813559	7345,288136	7215,40678
61	68222,45902	76372	6929,901639	7104,459016	6978,836066
63	66056,66667	73947,49206	6709,904762	6878,920635	6757,285714
65	64024,15385	71672,18462	6503,446154	6667,261538	6549,369231
67	62112,98507	69532,71642	6309,313433	6468,238806	6353,865672
69	60312,6087	67517,27536	6126,434783	6280,753623	6169,695652
71	58613,66197	65615,38028	5953,859155	6103,830986	5995,901408
73	57007,80822	63817,69863	5790,739726	5936,60274	5831,630137
75	55487,6	62115,89333	5636,32	5778,293333	5676,12
77	54757,5	61298,57895	5562,157895	5702,263158	5601,434211
79	52678,10127	58970,78481	5350,936709	5485,721519	5388,721519
81	51377,40741	57514,71605	5218,814815	5350,271605	5255,666667
83	50139,39759	56128,81928	5093,060241	5221,349398	5129,024096
85	48959,64706	54808,14118	4973,223529	5098,494118	5008,341176
87	47834,13793	53548,18391	4858,896552	4981,287356	4893,206897
89	46759,21348	52344,85393	4749,707865	4869,348315	4783,247191
91	45731,53846	51194,41758	4645,318681	4762,32967	4678,120879
93	44748,06452	50093,46237	4545,419355	4659,913978	4577,516129
95	43806	49038,86316	4449,726316	4561,810526	4481,147368
97	42902,78351	48027,75258	4357,979381	4467,752577	4388,752577
99	42036,06061	47057,49495	4269,939394	4377,494949	4300,090909
101	41203,66337	46125,66337	4185,386139	4290,811881	4214,940594
103	40403,59223	45230,01942	4104,116505	4207,495146	4133,097087
105	39634	44368,49524	4025,942857	4127,352381	4054,371429
107	38893,17757	43539,17757	3950,691589	4050,205607	3978,588785
109	38179,54128	42740,29358	3878,201835	3975,889908	3905,587156
111	37491,62162	41970,1982	3808,324324	3904,252252	3835,216216
113	36828,0531	41227,36283	3740,920354	3835,150442	3767,336283
115	36187,56522	40510,36522	3675,86087	3768,452174	3701,817391
117	35568,97436	39817,88034	3613,025641	3704,034188	3638,538462
119	34971,17647	39148,67227	3552,302521	3641,781513	3577,386555

volební obvod:		Sachsen			
počet mandátů:	36				
počet hlasů:	2 646 047				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	940 306	666 709	176 889	94 127	590 726
1	940306	666709	176889	94127	590726
3	313435,3333	222236,3333	58963	31375,66667	196908,6667
5	188061,2	133341,8	35377,8	18825,4	118145,2
7	134329,4286	95244,14286	25269,85714	13446,71429	84389,42857
9	104478,4444	74078,77778	19654,33333	10458,55556	65636,22222
11	85482,36364	60609,90909	16080,81818	8557	53702,36364
13	72331,23077	51285,30769	13606,84615	7240,538462	45440,46154
15	62687,06667	44447,26667	11792,6	6275,133333	39381,73333
17	55312,11765	39218,17647	10405,23529	5536,882353	34748,58824
19	49489,78947	35089,94737	9309,947368	4954,052632	31090,84211
21	44776,47619	31748,04762	8423,285714	4482,238095	28129,80952
23	40882,86957	28987,34783	7690,826087	4092,478261	25683,73913
25	37612,24	26668,36	7075,56	3765,08	23629,04
27	34826,14815	24692,92593	6551,444444	3486,185185	21878,74074

volební obvod:		Hessen			
počet mandátů:	43				
počet hlasů:	3 356 786				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	1 338 785	1 415 806	158 793	195 060	142 516
1	1338785	1415806	158793	195060	142516
3	446261,6667	471935,3333	52931	65020	47505,33333
5	267757	283161,2	31758,6	39012	28503,2
7	191255	202258	22684,71429	27865,71429	20359,42857
9	148753,8889	157311,7778	17643,66667	21673,33333	15835,11111
11	121707,7273	128709,6364	14435,72727	17732,72727	12956
13	102983,4615	108908,1538	12214,84615	15004,61538	10962,76923
15	89252,33333	94387,06667	10586,2	13004	9501,06667
17	78752,05882	83282,70588	9340,764706	11474,11765	8383,294118
19	70462,36842	74516,10526	8357,526316	10266,31579	7500,842105
21	63751,66667	67419,33333	7561,571429	9288,571429	6786,47619
23	58208,04348	61556,78261	6904,043478	8480,869565	6196,347826
25	53551,4	56632,24	6351,72	7802,4	5700,64
27	49584,62963	52437,25926	5881,222222	7224,444444	5278,37037
29	46165	48820,89655	5475,62069	6726,206897	4914,344828
31	43186,6129	45671,16129	5122,354839	6292,258065	4597,290323
33	40569,24242	42903,21212	4811,909091	5910,909091	4318,666667
35	38251	40451,6	4536,942857	5573,142857	4071,885714
37	36183,37838	38265,02703	4291,702703	5271,891892	3851,783784

volební obvod:		Thüringen			
počet mandátů:	18				
počet hlasů:	1 447 858				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	420 605	459 850	71 968	51 835	368 228
1	420605	459850	71968	51835	368228
3	140201,6667	153283,3333	23989,33333	17278,33333	122742,6667

5	84121	91970	14393,6	10367	73645,6
7	60086,42857	65692,85714	10281,14286	7405	52604
9	46733,88889	51094,44444	7996,444444	5759,444444	40914,22222
11	38236,81818	41804,54545	6542,545455	4712,272727	33475,27273
13	32354,23077	35373,07692	5536	3987,307692	28325,23077

volební obvod: Bayern					
počet mandátů:	89				
počet hlasů:	7 066 569				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	3 889 990	1 960 561	353 503	449 976	201 865
1	3889990	1960561	353503	449976	201865
3	1296663,333	653520,3333	117834,3333	149992	67288,33333
5	777998	392112,2	70700,6	89995,2	40373
7	555712,8571	280080,1429	50500,42857	64282,28571	28837,85714
9	432221,1111	217840,1111	39278,11111	49997,33333	22429,44444
11	353635,4545	178232,8182	32136,63636	40906,90909	18351,36364
13	299230	150812,3846	27192,53846	34613,53846	15528,07692
15	259332,6667	130704,0667	23566,86667	29998,4	13457,66667
17	228822,9412	115327,1176	20794,29412	26469,17647	11874,41176
19	204736,3158	103187,4211	18605,42105	23682,94737	10624,47368
21	185237,619	93360,04762	16833,47619	21427,42857	9612,619048
23	169130	85241,78261	15369,69565	19564,17391	8776,73913
25	155599,6	78422,44	14140,12	17999,04	8074,6
27	144073,7037	72613,37037	13092,7037	16665,77778	7476,481481
29	134137,5862	67605,55172	12189,75862	15516,41379	6960,862069
31	125483,5484	63243,90323	11403,32258	14515,35484	6511,774194
33	117878,4848	59410,93939	10712,21212	13635,63636	6117,121212
35	111142,5714	56016,02857	10100,08571	12856,45714	5767,571429
37	105134,8649	52988,13514	9554,135135	12161,51351	5455,810811
39	99743,33333	50270,79487	9064,179487	11537,84615	5176,025641
41	94877,80488	47818,56098	8622,02439	10975,02439	4923,536585
43	90464,88372	45594,44186	8221	10464,55814	4694,534884
45	86444,22222	43568,02222	7855,622222	9999,466667	4485,888889
47	82765,74468	41714,06383	7521,340426	9573,957447	4295
49	79387,55102	40011,44898	7214,346939	9183,183673	4119,693878
51	76274,31373	38442,37255	6931,431373	8823,058824	3958,137255
53	73396,03774	36991,71698	6669,867925	8490,113208	3808,773585
55	70727,09091	35646,56364	6427,327273	8181,381818	3670,272727
57	68245,4386	34395,80702	6201,807018	7894,315789	3541,491228
59	65932,0339	33229,84746	5991,576271	7626,711864	3421,440678
61	63770,32787	32140,34426	5795,131148	7376,655738	3309,262295
63	61745,87302	31120,01587	5611,15873	7142,47619	3204,206349
65	59846	30162,47692	5438,507692	6922,707692	3105,615385
67	58059,55224	29262,10448	5276,164179	6716,059701	3012,910448
69	56376,66667	28413,92754	5123,231884	6521,391304	2925,57971
71	54788,59155	27613,53521	4978,915493	6337,690141	2843,169014
73	53287,53425	26857	4842,506849	6164,054795	2765,273973
75	51866,53333	26140,81333	4713,373333	5999,68	2691,533333
77	51184,07895	25796,85526	4651,355263	5920,736842	2656,118421
79	49240,37975	24817,22785	4474,721519	5695,898734	2555,253165

81	48024,5679	24204,45679	4364,234568	5555,259259	2492,160494
83	46867,3494	23621,21687	4259,072289	5421,39759	2432,108434
85	45764,58824	23065,42353	4158,858824	5293,835294	2374,882353
87	44712,52874	22535,18391	4063,252874	5172,137931	2320,287356
89	43707,75281	22028,77528	3971,94382	5055,910112	2268,146067
91	42747,14286	21544,62637	3884,648352	4944,791209	2218,296703
93	41827,84946	21081,30108	3801,107527	4838,451613	2170,591398
95	40947,26316	20637,48421	3721,084211	4736,589474	2124,894737
97	40102,98969	20211,96907	3644,360825	4638,927835	2081,082474
99	39292,82828	19803,64646	3570,737374	4545,212121	2039,040404
101	38514,75248	19411,49505	3500,029703	4455,207921	1998,663366

volební obvod: Baden-Württemberg					
počet mandátů:	76				
počet hlasů:	5 808 734				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	2 720 955	2 013 195	321 612	428 574	182 288
1	2720955	2013195	321612	428574	182288
3	906985	671065	107204	142858	60762,66667
5	544191	402639	64322,4	85714,8	36457,6
7	388707,8571	287599,2857	45944,57143	61224,85714	26041,14286
9	302328,3333	223688,3333	35734,66667	47619,33333	20254,22222
11	247359,5455	183017,7273	29237,45455	38961,27273	16571,63636
13	209304,2308	154861,1538	24739,38462	32967,23077	14022,15385
15	181397	134213	21440,8	28571,6	12152,53333
17	160056,1765	118423,2353	18918,35294	25210,23529	10722,82353
19	143208,1579	105957,6316	16926,94737	22556,52632	9594,105263
21	129569,2857	95866,42857	15314,85714	20408,28571	8680,380952
23	118302,3913	87530,21739	13983,13043	18633,65217	7925,565217
25	108838,2	80527,8	12864,48	17142,96	7291,52
27	100776,1111	74562,77778	11911,55556	15873,11111	6751,407407
29	93826,03448	69420,51724	11090,06897	14778,41379	6285,793103
31	87772,74194	64941,77419	10374,58065	13824,96774	5880,258065
33	82453,18182	61005,90909	9745,818182	12987,09091	5523,878788
35	77741,57143	57519,85714	9188,914286	12244,97143	5208,228571
37	73539,32432	54410,67568	8692,216216	11583,08108	4926,702703
39	69768,07692	51620,38462	8246,461538	10989,07692	4674,051282
41	66364,7561	49102,31707	7844,195122	10453,02439	4446,04878
43	63278,02326	46818,48837	7479,348837	9966,837209	4239,255814
45	60465,66667	44737,66667	7146,933333	9523,866667	4050,844444
47	57892,65957	42833,93617	6842,808511	9118,595745	3878,468085
49	55529,69388	41085,61224	6563,510204	8746,408163	3720,163265
51	53352,05882	39474,41176	6306,117647	8403,411765	3574,27451
53	51338,77358	37984,81132	6068,150943	8086,301887	3439,396226
55	49471,90909	36603,54545	5847,490909	7792,254545	3314,327273
57	47736,05263	35319,21053	5642,315789	7518,842105	3198,035088
59	46117,88136	34121,94915	5451,050847	7263,966102	3089,627119
61	44605,81967	33003,19672	5272,327869	7025,803279	2988,327869
63	43189,7619	31955,47619	5104,952381	6802,761905	2893,460317
65	41860,84615	30972,23077	4947,876923	6593,446154	2804,430769
67	40611,26866	30047,68657	4800,179104	6396,626866	2720,716418

69	39434,13043	29176,73913	4661,043478	6211,217391	2641,855072
71	38323,30986	28354,85915	4529,746479	6036,253521	2567,43662
73	37273,35616	27578,0137	4405,643836	5870,876712	2497,09589

volební obvod:		Saarland				
počet mandátů:	10					
počet hlasů:	632 749					
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS	
<i>počet hlasů</i>	214 489	240 439	22 028	18 976	109 509	
1	214489	240439	22028	18976	109509	
3	71496,33333	80146,33333	7342,666667	6325,333333	36503	
5	42897,8	48087,8	4405,6	3795,2	21901,8	
7	30641,28571	34348,42857	3146,857143	2710,857143	15644,14286	
9	23832,11111	26715,44444	2447,555556	2108,444444	12167,66667	
11	19499	21858,09091	2002,545455	1725,090909	9955,363636	
13	16499,15385	18495,30769	1694,461538	1459,692308	8423,769231	
15	14299,26667	16029,26667	1468,533333	1265,066667	7300,6	

volební obvod:		Rheinland-Pfalz				
počet mandátů:	31					
počet hlasů:	2 369 862					
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS	
<i>počet hlasů</i>	1 024 834	946 310	130 808	99 769	111 029	
1	1024834	946310	130808	99769	111029	
3	341611,3333	315436,6667	43602,66667	33256,33333	37009,66667	
5	204966,8	189262	26161,6	19953,8	22205,8	
7	146404,8571	135187,1429	18686,85714	14252,71429	15861,28571	
9	113870,4444	105145,5556	14534,22222	11085,44444	12336,55556	
11	93166,72727	86028,18182	11891,63636	9069,909091	10093,54545	
13	78833,38462	72793,07692	10062,15385	7674,538462	8540,692308	
15	68322,26667	63087,33333	8720,533333	6651,266667	7401,933333	
17	60284,35294	55665,29412	7694,588235	5868,764706	6531,117647	
19	53938,63158	49805,78947	6884,631579	5251	5843,631579	
21	48801,61905	45062,38095	6228,952381	4750,904762	5287,095238	
23	44558	41143,91304	5687,304348	4337,782609	4827,347826	
25	40993,36	37852,4	5232,32	3990,76	4441,16	
27	37956,81481	35048,51852	4844,740741	3695,148148	4112,185185	

Příloha č. 14 - Německo 2005 formule Hare

volební obvod:		Schleswig-Holstein				
počet mandátů:	22					
počet hlasů:	1 712 614					
mandátové č.	77 846					
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS	
<i>počet hlasů</i>	<i>733 004</i>	<i>761 302</i>	<i>65 315</i>	<i>73 345</i>	<i>48 634</i>	
podíl	9,416066901	9,779579053	0,839027358	0,942179615	0,624745564	
mandáty	9	9	0	0	0	

zbytky	0	1	1	1	1
celkem	9	10	1	1	1

volební obvod: Mecklenburg-Vorpommern					
počet mandátů:	13				
počet hlasů:	990 181				
mandátové č.	76 168				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	316 169	326 130	42 840	34 904	231 205
podíl	4,150955229	4,28173233	0,562442624	0,458251572	3,035470283
mandáty	4	4	0	0	0
zbytky	1	1	1	1	1
celkem	5	5	1	1	1

volební obvod: Hamburg					
počet mandátů:	14				
počet hlasů:	942 226				
mandátové č.	67 302				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	320 444	447 335	32 904	85 730	44 503
podíl	4,761295061	6,646696228	0,488901813	1,273813289	0,661244754
mandáty	4	6	0	1	0
zbytky	1	1	0	0	1
celkem	5	7	0	1	1

volební obvod: Niedersachsen					
počet mandátů:	62				
počet hlasů:	4760047				
mandátové č.	76 775				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	1857583	2249746	186474	224575	168205
podíl	24,19516992	29,30312495	2,428839043	2,925107672	2,19088383
mandáty	24	29	2	2	2
zbytky	0	1	1	1	0
celkem	24	30	3	3	2

volební obvod: Berlin					
počet mandátů:	22				
počet hlasů:	1 851 268				
mandátové č.	84 149				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	483 014	681 591	70 471	229 849	321 714
podíl	5,740016032	8,099854802	0,837459514	2,731467297	3,823167688
mandáty	5	8	0	2	3
zbytky	1	0	1	1	1
celkem	6	8	1	3	4

volební obvod: Bremen					
počet mandátů:	4				
počet hlasů:	361450				

mandátové č.	90 363				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	96 120	184 817	13 514	35 147	25 658
podíl	1,06371559	2,045284272	0,149553189	0,388955596	0,283945221
mandáty	1	2	0	0	0
zbytky	0	0	0	1	0
celkem	1	2	0	1	0

volební obvod: Brandenburg					
počet mandátů:	21				
počet hlasů:	1564970				
mandátové č.	74 522				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	358754	608044	66723	44562	423111
podíl	4,81404372	8,159213276	0,895341764	0,597968012	5,677636632
mandáty	4	8	0	0	5
zbytky	1	0	1	1	1
celkem	5	8	1	1	6

volební obvod: Sachsen-Anhalt					
počet mandátů:	23				
počet hlasů:	1 447 706				
mandátové č.	62 944				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	404 318	508 573	71 965	39 112	369 268
podíl	6,423482392	8,079802805	1,143322608	0,621380308	5,866635905
mandáty	6	8	1	0	5
zbytky	1	0	0	1	1
celkem	7	8	1	1	6

volební obvod: Nordrhein-Westfalen					
počet mandátů:	130				
počet hlasů:	10 234 995				
mandátové č.	78 731				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	4 161 570	4 658 692	422 724	433 372	425 709
podíl	52,85826715	59,17247248	5,369237601	5,504483393	5,40715164
mandáty	52	59	5	5	5
zbytky	1	0	1	1	1
celkem	53	59	6	6	6

volební obvod: Sachsen					
počet mandátů:	36				
počet hlasů:	2 646 047				
mandátové č.	73 501				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	940 306	666 709	176 889	94 127	590 726
podíl	12,79305167	9,070709628	2,406610313	1,280616709	8,036945678
mandáty	12	9	2	1	8
zbytky	1	1	1	1	0
celkem	13	10	3	2	8

volební obvod:		Hessen				
počet mandátů:	43					
počet hlasů:	3 356 786					
mandátové č.	78 065					
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS	
<i>počet hlasů</i>	1 338 785	1 415 806	158 793	195 060	142 516	
podíl	17,14966489	18,13629406	2,034118052	2,498693691	1,825611761	
mandáty	17	18	2	2	1	
zbytky	1	0	0	1	1	
celkem	18	18	2	3	2	

volební obvod:		Thüringen				
počet mandátů:	18					
počet hlasů:	1 447 858					
mandátové č.	80 437					
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS	
<i>počet hlasů</i>	420 605	459 850	71 968	51 835	368 228	
podíl	5,229027985	5,716928041	0,894717576	0,644420931	4,577868824	
mandáty	5	5	0	0	4	
zbytky	0	1	1	1	1	
celkem	5	6	1	1	5	

volební obvod:		Bayern				
počet mandátů:	89					
počet hlasů:	7 066 569					
mandátové č.	79 400					
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS	
<i>počet hlasů</i>	3 889 990	1 960 561	353 503	449 976	201 865	
podíl	48,9925323	24,69231235	4,452198372	5,667228891	2,542391506	
mandáty	48	24	4	5	2	
zbytky	2	1	1	1	1	
celkem	50	25	5	6	3	

volební obvod:		Baden-Württemberg				
počet mandátů:	76					
počet hlasů:	5 808 734					
mandátové č.	76 431					
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS	
<i>počet hlasů</i>	2 720 955	2 013 195	321 612	428 574	182 288	
podíl	35,60028399	26,34013195	4,207889705	5,607353341	2,385009883	
mandáty	35	26	4	5	2	
zbytky	1	1	0	1	1	
celkem	36	27	4	6	3	

volební obvod:		Rheinland-Pfalz				
počet mandátů:	31					
počet hlasů:	2 369 862					
mandátové č.	76 447					
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS	
<i>počet hlasů</i>	1 024 834	946 310	130 808	99 769	111 029	
podíl	13,40578228	12,37861529	1,71109035	1,30507135	1,452362627	

mandáty	13	12	1	1	1
zbytky	1	0	1	0	1
celkem	14	12	2	1	2

volební obvod: Saarland					
počet mandátů:	10				
počet hlasů:	632 749				
mandátové č.	63 275				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	214 489	240 439	22 028	18 976	109 509
podíl	3,389795954	3,799911181	0,348131724	0,299897748	1,730686259
mandáty	3	3	0	0	1
zbytky	1	1	0	0	1
celkem	4	4	0	0	2

Příloha č. 15 - Německo 2005 formule Hagenbach-Bischoff

volební obvod: Schleswig-Holstein					
počet mandátů + 1:	23				
počet hlasů:	1 712 614				
mandátové č.	74 461				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	733 004	761 302	65 315	73 345	48 634
podíl	9,844069942	10,22410537	0,877164965	0,985005962	0,65314309
mandáty	9	10	0	0	0
zbytky	1	0	1	1	0
celkem	10	10	1	1	0

volební obvod: Mecklenburg-Vorpommern					
počet mandátů + 1:	14				
počet hlasů:	990 181				
mandátové č.	70 727				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	316 169	326 130	42 840	34 904	231 205
podíl	4,470259478	4,611096355	0,605707441	0,493501693	3,268967997
mandáty	4	4	0	0	3
zbytky	0	1	1	0	0
celkem	4	5	1	0	3

volební obvod: Hamburg					
počet mandátů + 1:	15				
počet hlasů:	942 226				
mandátové č.	62 815				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	320 444	447 335	32 904	85 730	44 503
podíl	5,101387565	7,121460244	0,523823371	1,364799952	0,708476523
mandáty	5	7	0	1	0

zbytky	0	0	0	0	1
celkem	5	7	0	1	1

volební obvod: Niedersachsen					
počet mandátů + 1:	63				
počet hlasů:	4760047				
mandátové č.	75 556				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
počet hlasů	1857583	2249746	186474	224575	168205
podíl	24,5854146	29,775756	2,468013866	2,972286828	2,226220665
mandáty	24	29	2	2	2
zbytky	1	1	0	1	0
celkem	25	30	2	3	2

volební obvod: Berlin					
počet mandátů + 1:	23				
počet hlasů:	1 851 268				
mandátové č.	80 490				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
počet hlasů	483 014	681 591	70 471	229 849	321 714
podíl	6,000925852	8,468030021	0,875525856	2,855624901	3,996948038
mandáty	6	8	0	2	3
zbytky	0	0	1	1	1
celkem	6	8	1	3	4

volební obvod: Bremen					
počet mandátů + 1:	5				
počet hlasů:	361450				
mandátové č.	72 290				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
počet hlasů	96 120	184 817	13 514	35 147	25 658
Podíl	1,329644487	2,55660534	0,186941486	0,486194494	0,354931526
Mandáty	1	2	0	0	0
Zbytky	0	0	0	1	0
Celkem	1	2	0	1	0

volební obvod: Brandenburg					
počet mandátů + 1:	22				
počet hlasů:	1564970				
mandátové č.	71 135				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
počet hlasů	358754	608044	66723	44562	423111
Podíl	5,043283897	8,547747241	0,937977086	0,626442679	5,948000281
Mandáty	5	8	0	0	5
Zbytky	0	0	1	1	1
Celkem	5	8	1	1	6

volební obvod: Sachsen-Anhalt					
počet mandátů + 1:	24				
počet hlasů:	1 447 706				

mandátové č.	60 321				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	404 318	508 573	71 965	39 112	369 268
Podíl	6,702764235	8,431098579	1,193032287	0,648396843	6,121707032
Mandáty	6	8	1	0	6
Zbytky	1	0	0	1	0
Celkem	7	8	1	1	6

volební obvod: Nordrhein-Westfalen					
počet mandátů + 1:	131				
počet hlasů:	10 234 995				
mandátové č.	78 130				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	4 161 570	4 658 692	422 724	433 372	425 709
Podíl	53,26486921	59,62764535	5,410539429	5,546825572	5,448745114
Mandáty	53	59	5	5	5
Zbytky	0	1	0	1	1
Celkem	53	60	5	6	6

volební obvod: Sachsen					
počet mandátů + 1:	37				
počet hlasů:	2 646 047				
mandátové č.	71 515				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	940 306	666 709	176 889	94 127	590 726
podíl	13,14841422	9,322673785	2,4734606	1,316189395	8,260194169
mandáty	13	9	2	1	8
zbytky	0	1	1	1	0
celkem	13	10	3	2	8

volební obvod: Hessen					
počet mandátů + 1:	44				
počet hlasů:	3 356 786				
mandátové č.	76 291				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	1 338 785	1 415 806	158 793	195 060	142 516
podíl	17,5484943	18,55806834	2,081423123	2,556802847	1,868067848
mandáty	17	18	2	2	1
zbytky	0	1	0	1	1
celkem	17	19	2	3	2

volební obvod: Thüringen					
počet mandátů + 1:	19				
počet hlasů:	1 447 858				
mandátové č.	76 203				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	420 605	459 850	71 968	51 835	368 228
podíl	5,519529539	6,034535155	0,944424108	0,680222094	4,83219487
mandáty	5	6	0	0	4
zbytky	0	0	1	1	1
celkem	5	6	1	1	5

volební obvod:		Bayern			
počet mandátů + 1:	90				
počet hlasů:	7 066 569				
mandátové č.	78 517				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	3 889 990	1 960 561	353 503	449 976	201 865
podíl	49,54301019	24,96975406	4,502223073	5,730905621	2,570957702
mandáty	49	24	4	5	2
zbytky	1	1	1	1	1
celkem	50	25	5	6	3

volební obvod:		Baden-Württemberg			
počet mandátů + 1:	77				
počet hlasů:	5 808 734				
mandátové č.	75 438				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	2 720 955	2 013 195	321 612	428 574	182 288
podíl	36,06870878	26,68671263	4,263256675	5,681134306	2,416391592
mandáty	36	26	4	5	2
zbytky	0	1	0	1	1
celkem	36	27	4	6	3

volební obvod:		Saarland			
počet mandátů + 1:	11				
počet hlasů:	632 749				
mandátové č.	57 523				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	214 489	240 439	22 028	18 976	109 509
podíl	3,728775549	4,179902299	0,382944896	0,329887523	1,903754885
mandáty	3	4	0	0	1
zbytky	1	0	0	0	1
celkem	4	4	0	0	2

volební obvod:		Rheinland-Pfalz			
počet mandátů + 1:	32				
počet hlasů:	2 369 862				
mandátové č.	74 058				
politická strana	CDU/CSU	SPD	FDP	Grüne	Linke/PDS
<i>počet hlasů</i>	1 024 834	946 310	130 808	99 769	111 029
podíl	13,83822687	12,77792547	1,766286813	1,347170426	1,499213034
mandáty	13	12	1	1	1
zbytky	1	1	1	0	0
celkem	14	13	2	1	1

Příloha č. 16 - Rakousko 2006 formule D`Hondt

volební obvod:		Burgenland			
počet mandátů:	7				
počet hlasů:	188 823				

politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	84 953	68 078	10 972	16 336	3 247
1	84953	68078	10972	16336	3247
2	42476,5	34039	5486	8168	1623,5
3	28317,66667	22692,66667	3657,333333	5445,333333	1082,333333
4	21238,25	17019,5	2743	4084	811,75

volební obvod: Kärnten					
počet mandátů:	13				
počet hlasů:	327 544				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	115 994	69 566	24 611	23 737	81 574
1	115994	69566	24611	23737	81574
2	57997	34783	12305,5	11868,5	40787
3	38664,66667	23188,66667	8203,666667	7912,333333	27191,333333
4	28998,5	17391,5	6152,75	5934,25	20393,5
5	23198,8	13913,2	4922,2	4747,4	16314,8

volební obvod: Niederösterreich					
počet mandátů:	36				
počet hlasů:	1 004 901				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	363 379	394 149	90 383	96 915	22 698
1	363379	394149	90383	96915	22698
2	181689,5	197074,5	45191,5	48457,5	11349
3	121126,3333	131383	30127,66667	32305	7566
4	90844,75	98537,25	22595,75	24228,75	5674,5
5	72675,8	78829,8	18076,6	19383	4539,6
6	60563,16667	65691,5	15063,83333	16152,5	3783
7	51911,28571	56307	12911,85714	13845	3242,571429
8	45422,375	49268,625	11297,875	12114,375	2837,25
9	40375,44444	43794,33333	10042,55556	10768,33333	2522
10	36337,9	39414,9	9038,3	9691,5	2269,8
11	33034,45455	35831,72727	8216,636364	8810,454545	2063,454545
12	30281,58333	32845,75	7531,916667	8076,25	1891,5
13	27952,23077	30319,15385	6952,538462	7455	1746
14	25955,64286	28153,5	6455,928571	6922,5	1621,285714
15	24225,26667	26276,6	6025,533333	6461	1513,2
16	22711,1875	24634,3125	5648,9375	6057,1875	1418,625

volební obvod: Oberösterreich					
počet mandátů:	32				
počet hlasů:	832 452				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	300 790	292 998	85 232	101 743	21 840
1	300790	292998	85232	101743	21840
2	150395	146499	42616	50871,5	10920
3	100263,3333	97666	28410,66667	33914,33333	7280
4	75197,5	73249,5	21308	25435,75	5460
5	60158	58599,6	17046,4	20348,6	4368
6	50131,66667	48833	14205,33333	16957,16667	3640

7	42970	41856,85714	12176	14534,71429	3120
8	37598,75	36624,75	10654	12717,875	2730
9	33421,11111	32555,33333	9470,222222	11304,77778	2426,666667
10	30079	29299,8	8523,2	10174,3	2184
11	27344,54545	26636,18182	7748,363636	9249,363636	1985,454545
12	25065,83333	24416,5	7102,666667	8478,583333	1820
13	23137,69231	22538,30769	6556,307692	7826,384615	1680
14	21485	20928,42857	6088	7267,357143	1560
15	20052,66667	19533,2	5682,133333	6782,866667	1456
16	18799,375	18312,375	5327	6358,9375	1365

volební obvod: Salzburg					
počet mandátů:	11				
počet hlasů:	282 415				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>80 400</i>	<i>110 727</i>	<i>35 239</i>	<i>34 596</i>	<i>8 826</i>
1	80400	110727	35239	34596	8826
2	40200	55363,5	17619,5	17298	4413
3	26800	36909	11746,33333	11532	2942
4	20100	27681,75	8809,75	8649	2206,5
5	16080	22145,4	7047,8	6919,2	1765,2
6	13400	18454,5	5873,166667	5766	1471

volební obvod: Steiermark					
počet mandátů:	28				
počet hlasů:	727 829				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>270 596</i>	<i>272 767</i>	<i>57 641</i>	<i>75 988</i>	<i>23 216</i>
1	270596	272767	57641	75988	23216
2	135298	136383,5	28820,5	37994	11608
3	90198,66667	90922,33333	19213,66667	25329,33333	7738,666667
4	67649	68191,75	14410,25	18997	5804
5	54119,2	54553,4	11528,2	15197,6	4643,2
6	45099,33333	45461,16667	9606,833333	12664,66667	3869,333333
7	38656,57143	38966,71429	8234,428571	10855,42857	3316,571429
8	33824,5	34095,875	7205,125	9498,5	2902
9	30066,22222	30307,44444	6404,555556	8443,111111	2579,555556
10	27059,6	27276,7	5764,1	7598,8	2321,6
11	24599,63636	24797	5240,090909	6908	2110,545455
12	22549,66667	22730,58333	4803,416667	6332,333333	1934,666667

volební obvod: Tirol					
počet mandátů:	15				
počet hlasů:	361 783				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>83 842</i>	<i>158 608</i>	<i>46 935</i>	<i>39 187</i>	<i>11 837</i>
1	83842	158608	46935	39187	11837
2	41921	79304	23467,5	19593,5	5918,5
3	27947,33333	52869,33333	15645	13062,33333	3945,666667
4	20960,5	39652	11733,75	9796,75	2959,25
5	16768,4	31721,6	9387	7837,4	2367,4
6	13973,66667	26434,66667	7822,5	6531,166667	1972,833333

7	11977,42857	22658,28571	6705	5598,142857	1691
8	10480,25	19826	5866,875	4898,375	1479,625

volební obvod: Voralberg					
počet mandátů:	8				
počet hlasů:	173 963				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>32 204</i>	<i>73 076</i>	<i>28 609</i>	<i>18 998</i>	<i>5 592</i>
1	32204	73076	28609	18998	5592
2	16102	36538	14304,5	9499	2796
3	10734,66667	24358,66667	9536,333333	6332,666667	1864
4	8051	18269	7152,25	4749,5	1398

volební obvod: Wien					
počet mandátů:	33				
počet hlasů:	808 571				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>331 828</i>	<i>176 524</i>	<i>140 508</i>	<i>112 098</i>	<i>14 709</i>
1	331828	176524	140508	112098	14709
2	165914	88262	70254	56049	7354,5
3	110609,3333	58841,33333	46836	37366	4903
4	82957	44131	35127	28024,5	3677,25
5	66365,6	35304,8	28101,6	22419,6	2941,8
6	55304,66667	29420,66667	23418	18683	2451,5
7	47404	25217,71429	20072,57143	16014	2101,285714
8	41478,5	22065,5	17563,5	14012,25	1838,625
9	36869,77778	19613,77778	15612	12455,33333	1634,333333
10	33182,8	17652,4	14050,8	11209,8	1470,9
11	30166,18182	16047,63636	12773,45455	10190,72727	1337,181818
12	27652,33333	14710,33333	11709	9341,5	1225,75
13	25525,23077	13578,76923	10808,30769	8622,923077	1131,461538
14	23702	12608,85714	10036,28571	8007	1050,642857
15	22121,86667	11768,26667	9367,2	7473,2	980,6
16	20739,25	11032,75	8781,75	7006,125	919,3125

Příloha č. 17 - Rakousko 2006 formule Imperiali

volební obvod: Burgenland					
počet mandátů:	7				
počet hlasů:	188 823				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>84 953</i>	<i>68 078</i>	<i>10 972</i>	<i>16 336</i>	<i>3 247</i>
2	42476,5	34039	5486	8168	1623,5
3	28317,66667	22692,66667	3657,333333	5445,333333	1082,333333
4	21238,25	17019,5	2743	4084	811,75
5	16990,6	13615,6	2194,4	3267,2	649,4

volební obvod: Kärnten					
počet mandátů:	13				
počet hlasů:	327 544				

politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	115 994	69 566	24 611	23 737	81 574
2	57997	34783	12305,5	11868,5	40787
3	38664,66667	23188,66667	8203,66667	7912,333333	27191,33333
4	28998,5	17391,5	6152,75	5934,25	20393,5
5	23198,8	13913,2	4922,2	4747,4	16314,8
6	19332,33333	11594,33333	4101,833333	3956,166667	13595,66667
7	16570,57143	9938	3515,857143	3391	11653,42857
8	14499,25	8695,75	3076,375	2967,125	10196,75

volební obvod: Niederösterreich					
počet mandátů:	36				
počet hlasů:	1 004 901				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	363 379	394 149	90 383	96 915	22698
2	181689,5	197074,5	45191,5	48457,5	11349
3	121126,3333	131383	30127,66667	32305	7566
4	90844,75	98537,25	22595,75	24228,75	5674,5
5	72675,8	78829,8	18076,6	19383	4539,6
6	60563,16667	65691,5	15063,83333	16152,5	3783
7	51911,28571	56307	12911,85714	13845	3242,571429
8	45422,375	49268,625	11297,875	12114,375	2837,25
9	40375,44444	43794,33333	10042,55556	10768,33333	2522
10	36337,9	39414,9	9038,3	9691,5	2269,8
11	33034,45455	35831,72727	8216,636364	8810,454545	2063,454545
12	30281,58333	32845,75	7531,916667	8076,25	1891,5
13	27952,23077	30319,15385	6952,538462	7455	1746
14	25955,64286	28153,5	6455,928571	6922,5	1621,285714
15	24225,26667	26276,6	6025,533333	6461	1513,2
16	22711,1875	24634,3125	5648,9375	6057,1875	1418,625
17	21375,23529	23185,23529	5316,647059	5700,882353	1335,176471
18	20187,72222	21897,16667	5021,277778	5384,166667	1261

volební obvod: Oberösterreich					
počet mandátů:	32				
počet hlasů:	832 452				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	300 790	292 998	85 232	101 743	21 840
2	150395	146499	42616	50871,5	10920
3	100263,3333	97666	28410,66667	33914,33333	7280
4	75197,5	73249,5	21308	25435,75	5460
5	60158	58599,6	17046,4	20348,6	4368
6	50131,66667	48833	14205,33333	16957,16667	3640
7	42970	41856,85714	12176	14534,71429	3120
8	37598,75	36624,75	10654	12717,875	2730
9	33421,11111	32555,33333	9470,222222	11304,77778	2426,666667
10	30079	29299,8	8523,2	10174,3	2184
11	27344,54545	26636,18182	7748,363636	9249,363636	1985,454545
12	25065,83333	24416,5	7102,666667	8478,583333	1820
13	23137,69231	22538,30769	6556,307692	7826,384615	1680
14	21485	20928,42857	6088	7267,357143	1560

volební obvod: Salzburg					
počet mandátů:	11				
počet hlasů:	282 415				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>80 400</i>	<i>110 727</i>	<i>35 239</i>	<i>34 596</i>	<i>8 826</i>
2	40200	55363,5	17619,5	17298	4413
3	26800	36909	11746,33333	11532	2942
4	20100	27681,75	8809,75	8649	2206,5
5	16080	22145,4	7047,8	6919,2	1765,2
6	13400	18454,5	5873,166667	5766	1471

volební obvod: Steiermark					
počet mandátů:	28				
počet hlasů:	727 829				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>270 596</i>	<i>272 767</i>	<i>57 641</i>	<i>75 988</i>	<i>23 216</i>
2	135298	136383,5	28820,5	37994	11608
3	90198,66667	90922,33333	19213,66667	25329,33333	7738,66667
4	67649	68191,75	14410,25	18997	5804
5	54119,2	54553,4	11528,2	15197,6	4643,2
6	45099,33333	45461,16667	9606,833333	12664,66667	3869,333333
7	38656,57143	38966,71429	8234,428571	10855,42857	3316,571429
8	33824,5	34095,875	7205,125	9498,5	2902
9	30066,22222	30307,44444	6404,555556	8443,111111	2579,555556
10	27059,6	27276,7	5764,1	7598,8	2321,6
11	24599,63636	24797	5240,090909	6908	2110,545455
12	22549,66667	22730,58333	4803,416667	6332,333333	1934,666667
13	20815,07692	20982,07692	4433,923077	5845,230769	1785,846154
14	19328,28571	19483,35714	4117,214286	5427,714286	1658,285714

volební obvod: Tirol					
počet mandátů:	15				
počet hlasů:	361 783				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>83 842</i>	<i>158 608</i>	<i>46 935</i>	<i>39 187</i>	<i>11 837</i>
2	41921	79304	23467,5	19593,5	5918,5
3	27947,33333	52869,33333	15645	13062,33333	3945,666667
4	20960,5	39652	11733,75	9796,75	2959,25
5	16768,4	31721,6	9387	7837,4	2367,4
6	13973,66667	26434,66667	7822,5	6531,166667	1972,833333
7	11977,42857	22658,28571	6705	5598,142857	1691
8	10480,25	19826	5866,875	4898,375	1479,625
9	9315,777778	17623,11111	5215	4354,111111	1315,222222
10	8384,2	15860,8	4693,5	3918,7	1183,7

volební obvod: Voralberg					
počet mandátů:	8				
počet hlasů:	173 963				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>32 204</i>	<i>73 076</i>	<i>28 609</i>	<i>18 998</i>	<i>5 592</i>
2	16102	36538	14304,5	9499	2796

3	10734,66667	24358,66667	9536,333333	6332,666667	1864
4	8051	18269	7152,25	4749,5	1398
5	6440,8	14615,2	5721,8	3799,6	1118,4
6	5367,333333	12179,33333	4768,166667	3166,333333	932

volební obvod: Wien					
počet mandátů:	33				
počet hlasů:	808 571				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>331 828</i>	<i>176 524</i>	<i>140 508</i>	<i>112 098</i>	<i>14 709</i>
2	165914	88262	70254	56049	7354,5
3	110609,3333	58841,33333	46836	37366	4903
4	82957	44131	35127	28024,5	3677,25
5	66365,6	35304,8	28101,6	22419,6	2941,8
6	55304,66667	29420,66667	23418	18683	2451,5
7	47404	25217,71429	20072,57143	16014	2101,285714
8	41478,5	22065,5	17563,5	14012,25	1838,625
9	36869,77778	19613,77778	15612	12455,33333	1634,333333
10	33182,8	17652,4	14050,8	11209,8	1470,9
11	30166,18182	16047,63636	12773,45455	10190,72727	1337,181818
12	27652,33333	14710,33333	11709	9341,5	1225,75
13	25525,23077	13578,76923	10808,30769	8622,923077	1131,461538
14	23702	12608,85714	10036,28571	8007	1050,642857
15	22121,86667	11768,26667	9367,2	7473,2	980,6
16	20739,25	11032,75	8781,75	7006,125	919,3125
17	19519,29412	10383,76471	8265,176471	6594	865,2352941
18	18434,88889	9806,88889	7806	6227,666667	817,1666667

Příloha č. 18 - Rakousko 2006 formule Saint Laguë

volební obvod: Burgenland					
počet mandátů:	7				
počet hlasů:	188 823				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>84 953</i>	<i>68 078</i>	<i>10 972</i>	<i>16 336</i>	<i>3 247</i>
1	84953	68078	10972	16336	3247
3	28317,66667	22692,66667	3657,333333	5445,333333	1082,333333
5	16990,6	13615,6	2194,4	3267,2	649,4
7	12136,14286	9725,428571	1567,428571	2333,714286	463,8571429

volební obvod: Kärnten					
počet mandátů:	13				
počet hlasů:	327 544				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>115 994</i>	<i>69 566</i>	<i>24 611</i>	<i>23 737</i>	<i>81 574</i>
1	115994	69566	24611	23737	81574
3	38664,66667	23188,66667	8203,666667	7912,333333	27191,33333
5	23198,8	13913,2	4922,2	4747,4	16314,8
7	16570,57143	9938	3515,857143	3391	11653,42857

volební obvod: Niederösterreich					
počet mandátů:	36				
počet hlasů:	1 004 901				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>363 379</i>	<i>394 149</i>	<i>90 383</i>	<i>96 915</i>	<i>22698</i>
1	363379	394149	90383	96915	22698
3	121126,3333	131383	30127,66667	32305	7566
5	72675,8	78829,8	18076,6	19383	4539,6
7	51911,28571	56307	12911,85714	13845	3242,571429
9	40375,44444	43794,33333	10042,55556	10768,33333	2522
11	33034,45455	35831,72727	8216,636364	8810,454545	2063,454545
13	27952,23077	30319,15385	6952,538462	7455	1746
15	24225,26667	26276,6	6025,533333	6461	1513,2
17	21375,23529	23185,23529	5316,647059	5700,882353	1335,176471
19	19125,21053	20744,68421	4757	5100,789474	1194,631579
21	17303,7619	18769	4303,952381	4615	1080,857143
23	15799,08696	17136,91304	3929,695652	4213,695652	986,8695652
25	14535,16	15765,96	3615,32	3876,6	907,92
27	13458,48148	14598,11111	3347,518519	3589,444444	840,6666667
29	12530,31034	13591,34483	3116,655172	3341,896552	782,6896552

volební obvod: Oberösterreich					
počet mandátů:	32				
počet hlasů:	832 452				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>300 790</i>	<i>292 998</i>	<i>85 232</i>	<i>101 743</i>	<i>21 840</i>
1	300790	292998	85232	101743	21840
3	100263,3333	97666	28410,66667	33914,33333	7280
5	60158	58599,6	17046,4	20348,6	4368
7	42970	41856,85714	12176	14534,71429	3120
9	33421,11111	32555,33333	9470,222222	11304,77778	2426,666667
11	27344,54545	26636,18182	7748,363636	9249,363636	1985,454545
13	23137,69231	22538,30769	6556,307692	7826,384615	1680
15	20052,66667	19533,2	5682,133333	6782,866667	1456
17	17693,52941	17235,17647	5013,647059	5984,882353	1284,705882
19	15831,05263	15420,94737	4485,894737	5354,894737	1149,473684
21	14323,33333	13952,28571	4058,666667	4844,904762	1040
23	13077,82609	12739,04348	3705,73913	4423,608696	949,5652174

volební obvod: Salzburg					
počet mandátů:	11				
počet hlasů:	282 415				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>80 400</i>	<i>110 727</i>	<i>35 239</i>	<i>34 596</i>	<i>8 826</i>
1	80400	110727	35239	34596	8826
3	26800	36909	11746,33333	11532	2942
5	16080	22145,4	7047,8	6919,2	1765,2
7	11485,71429	15818,14286	5034,142857	4942,285714	1260,857143
9	8933,333333	12303	3915,444444	3844	980,6666667

volební obvod: Steiermark					
počet mandátů:	28				
počet hlasů:	727 829				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>270 596</i>	<i>272 767</i>	<i>57 641</i>	<i>75 988</i>	<i>23 216</i>
1	270596	272767	57641	75988	23216
3	90198,66667	90922,33333	19213,66667	25329,33333	7738,66667
5	54119,2	54553,4	11528,2	15197,6	4643,2
7	38656,57143	38966,71429	8234,428571	10855,42857	3316,571429
9	30066,22222	30307,44444	6404,555556	8443,111111	2579,555556
11	24599,63636	24797	5240,090909	6908	2110,545455
13	20815,07692	20982,07692	4433,923077	5845,230769	1785,846154
15	18039,73333	18184,46667	3842,733333	5065,866667	1547,733333
17	15917,41176	16045,11765	3390,647059	4469,882353	1365,647059
19	14241,89474	14356,15789	3033,736842	3999,368421	1221,894737
21	12885,52381	12988,90476	2744,809524	3618,47619	1105,52381

volební obvod: Tirol					
počet mandátů:	15				
počet hlasů:	361 783				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>83 842</i>	<i>158 608</i>	<i>46 935</i>	<i>39 187</i>	<i>11 837</i>
1	83842	158608	46935	39187	11837
3	27947,33333	52869,33333	15645	13062,33333	3945,66667
5	16768,4	31721,6	9387	7837,4	2367,4
7	11977,42857	22658,28571	6705	5598,142857	1691
9	9315,777778	17623,11111	5215	4354,111111	1315,222222
11	7622	14418,90909	4266,818182	3562,454545	1076,090909
13	6449,384615	12200,61538	3610,384615	3014,384615	910,5384615

volební obvod: Vorarlberg					
počet mandátů:	8				
počet hlasů:	173 963				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>32 204</i>	<i>73 076</i>	<i>28 609</i>	<i>18 998</i>	<i>5 592</i>
1	32204	73076	28609	18998	5592
3	10734,66667	24358,66667	9536,333333	6332,666667	1864
5	6440,8	14615,2	5721,8	3799,6	1118,4
7	4600,571429	10439,42857	4087	2714	798,8571429

volební obvod: Wien					
počet mandátů:	33				
počet hlasů:	808 571				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>331 828</i>	<i>176 524</i>	<i>140 508</i>	<i>112 098</i>	<i>14 709</i>
1	331828	176524	140508	112098	14709
3	110609,3333	58841,33333	46836	37366	4903
5	66365,6	35304,8	28101,6	22419,6	2941,8
7	47404	25217,71429	20072,57143	16014	2101,285714
9	36869,77778	19613,77778	15612	12455,33333	1634,333333
11	30166,18182	16047,63636	12773,45455	10190,72727	1337,181818
13	25525,23077	13578,76923	10808,30769	8622,923077	1131,461538

15	22121,86667	11768,26667	9367,2	7473,2	980,6
17	19519,29412	10383,76471	8265,176471	6594	865,2352941
19	17464,63158	9290,736842	7395,157895	5899,894737	774,1578947
21	15801,33333	8405,904762	6690,857143	5338	700,4285714
23	14427,30435	7674,956522	6109,043478	4873,826087	639,5217391
25	13273,12	7060,96	5620,32	4483,92	588,36
27	12289,92593	6537,925926	5204	4151,777778	544,7777778
29	11442,34483	6087,034483	4845,103448	3865,448276	507,2068966
31	10704,12903	5694,322581	4532,516129	3616,064516	474,483871

Příloha č. 19 - Rakousko 2006 formule Hareova

volební obvod: Burgenland					
počet mandátů:	7				
počet hlasů:	188 823				
mandát.č.	26974,7143				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	84 953	68 078	10 972	16 336	3 247
	3,14935681	2,5238	0,4068	0,6056	0,12037199
mandáty	3	2	0	0	0
zbytky	0	1	0	1	0
celkem	3	3	0	1	0

volební obvod: Kärnten					
počet mandátů:	13				
počet hlasů:	327 544				
mandát.č.	25195,6923				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	115 994	69 566	24 611	23 737	81 574
	4,60372347	2,761	0,9768	0,9421	3,23761693
mandáty	4	2	0	0	3
zbytky	1	1	1	1	0
celkem	5	3	1	1	3

volební obvod: Niederösterreich					
počet mandátů:	36				
počet hlasů:	1 004 901				
mandát.č.	27913,9167				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	363 379	394 149	90 383	96 915	22698
	13,0178435	14,120161	3,2379	3,4719	0,81314279
mandáty	13	14	3	3	0
zbytky	0	0	1	1	1
celkem	13	14	4	4	1

volební obvod: Oberösterreich					
počet mandátů:	32				
počet hlasů:	832 452				

mandát.č.	26014,125				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>300 790</i>	<i>292 998</i>	<i>85 232</i>	<i>101 743</i>	<i>21 840</i>
	11,5625646	11,263035	3,2764	3,911068	0,8395439
mandáty	11	11	3	3	0
zbytky	1	0	1	1	1
celkem	12	11	4	4	1

volební obvod: Salzburg					
počet mandátů:	11				
počet hlasů:	282 415				
mandát.č.	25674,0909				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>80 400</i>	<i>110 727</i>	<i>35 239</i>	<i>34 596</i>	<i>8 826</i>
	3,13156171	4,3127915	1,3726	1,347506	0,34377069
mandáty	3	4	1	1	0
zbytky	0	1	1	0	0
celkem	3	5	2	1	0

volební obvod: Steiermark					
počet mandátů:	28				
počet hlasů:	727 829				
mandát.č.	25993,8929				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>270 596</i>	<i>272 767</i>	<i>57 641</i>	<i>75 988</i>	<i>23 216</i>
	10,4099837	10,493503	2,2175	2,923302	0,89313286
mandáty	10	10	2	2	0
zbytky	1	1	0	1	1
celkem	11	11	2	3	1

volební obvod: Tirol					
počet mandátů:	15				
počet hlasů:	361 783				
mandát.č.	24118,8667				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>83 842</i>	<i>158 608</i>	<i>46 935</i>	<i>39 187</i>	<i>11 837</i>
	3,47619982	6,5760967	1,946	1,624745	0,49077762
mandáty	3	6	1	1	0
zbytky	0	1	1	1	1
celkem	3	7	2	2	1

volební obvod: Vorarlberg					
počet mandátů:	8				
počet hlasů:	173 963				
mandát.č.	21745,375				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>32 204</i>	<i>73 076</i>	<i>28 609</i>	<i>18 998</i>	<i>5 592</i>
	1,48095859	3,3605307	1,3156	0,873657	0,25715813
mandáty	1	3	1	0	0
zbytky	1	1	0	1	0
celkem	2	4	1	1	0

volební obvod: Wien					
počet mandátů:	33				
počet hlasů:	808 571				
mandát.č.	24502,1515				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>331 828</i>	<i>176 524</i>	<i>140 508</i>	<i>112 098</i>	<i>14 709</i>
	13,5428107	7,2044286	5,734517	4,575027	0,60031463
mandáty	13	7	5	4	0
zbytky	1	0	1	1	1
celkem	14	7	6	5	1

Příloha č. 20 - Rakousko 2006 formule Hagenbach-Bischoff

volební obvod: Burgenland					
počet mandátů + 1:	8				
počet hlasů:	188 823				
mandát.č.	23602,875				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>84 953</i>	<i>68 078</i>	<i>10 972</i>	<i>16 336</i>	<i>3 247</i>
	3,59926492	2,884309644	0,464858624	0,692119074	0,137567987
mandáty	3	2	0	0	0
zbytky	0	1	0	1	0
celkem	3	3	0	1	0

volební obvod: Kärnten					
počet mandátů + 1:	14				
počet hlasů:	327 544				
mandát.č.	23396				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>115 994</i>	<i>69 566</i>	<i>24 611</i>	<i>23 737</i>	<i>81 574</i>
	4,957856044	2,973414259	1,051931954	1,014575141	3,486664387
mandáty	4	2	1	1	3
zbytky	1	1	0	0	0
celkem	5	3	1	1	3

volební obvod: Niederösterreich					
počet mandátů + 1:	37				
počet hlasů:	1 004 901				
mandát.č.	27159,48649				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>363 379</i>	<i>394 149</i>	<i>90 383</i>	<i>96 915</i>	<i>22698</i>
	13,37945031	14,51238779	3,327861152	3,568366436	0,835730087
mandáty	13	14	3	3	0
zbytky	0	1	0	1	1
celkem	13	15	3	4	1

volební obvod: Oberösterreich					
počet mandátů + 1:	33				
počet hlasů:	832 452				
mandát.č.	25225,81818				

politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>300 790</i>	<i>292 998</i>	<i>85 232</i>	<i>101 743</i>	<i>21 840</i>
	11,92389471	11,61500483	3,378760577	4,033288406	0,865779649
Mandáty	11	11	3	4	0
Zbytky	1	1	0	0	1
Celkem	12	12	3	4	1

volební obvod: Salzburg					
počet mandátů:+1	12				
počet hlasů:	282 415				
mandát č.	23534,58333				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>80 400</i>	<i>110 727</i>	<i>35 239</i>	<i>34 596</i>	<i>8 826</i>
	3,416249137	4,70486341	1,4973284	1,470006905	0,375022573
mandáty	3	4	1	1	0
zbytky	0	1	1	0	0
celkem	3	5	2	1	0

volební obvod: Steiermark					
počet mandátů + 1:	29				
počet hlasů:	727 829				
mandát č.	25097,55172				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>270 596</i>	<i>272 767</i>	<i>57 641</i>	<i>75 988</i>	<i>23 216</i>
	10,78176879	10,86827126	2,296678203	3,027705684	0,925030467
mandáty	10	10	2	3	0
zbytky	1	1	0	0	1
celkem	11	11	2	3	1

volební obvod: Tirol					
počet mandátů + 1:	16				
počet hlasů:	361 783				
mandát č.	22611,4375				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>83 842</i>	<i>158 608</i>	<i>46 935</i>	<i>39 187</i>	<i>11 837</i>
	3,707946476	7,014503169	2,075719423	1,733060979	0,523496129
mandáty	3	7	2	1	0
zbytky	1	0	0	1	0
celkem	4	7	2	2	0

volební obvod: Vorarlberg					
počet mandátů + 1:	9				
počet hlasů:	173 963				
mandát č.	19329,22222				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>32 204</i>	<i>73 076</i>	<i>28 609</i>	<i>18 998</i>	<i>5 592</i>
	1,666078419	3,780597024	1,480090594	0,982864172	0,289302898
mandáty	1	3	1	0	0
zbytky	1	1	0	1	0
celkem	2	4	1	1	0

volební obvod:		Wien			
počet mandátů + 1:	34				
počet hlasů:	808 571				
mandát č.	23781,5				
politická strana	SPÖ	ÖVP	Grüne	FPÖ	BZÖ
<i>počet hlasů</i>	<i>331 828</i>	<i>176 524</i>	<i>140 508</i>	<i>112 098</i>	<i>14 709</i>
	13,95319892	7,42274457	5,908290057	4,713663983	0,618505982
mandáty	13	7	5	4	0
zbytky	1	0	1	1	1
celkem	14	7	6	5	1

Projekt

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD UK

Projekt diplomové práce

NÁZEV :

**„ VLIV VOLEBNÍCH SYSTÉMŮ NA STRANICKÉ SYSTÉMY. SROVNÁNÍ POLSKÉHO,
SLOVENSKÉHO, NĚMECKÉHO A RAKOUSKÉHO PŘÍPADU.“**

AUTOR : Bc. MAREK NEMETH

KONZULTANT : PROF. DR. MIROSLAV NOVÁK

1.10.2005

PRAHA

Vymezení tématu :

„STRANICKÉ SYSTÉMY SLOVENSKA, POLSKA, NĚMECKA A RAKOUSKA V PROMĚNÁCH VOLEBNÍCH SYSTÉMŮ – KOMPARATIVNÍ STUDIE“

Téma připravované diplomové práce metodologicky i tématicky navazuje na mou předchozí bakalářskou práci s názvem „ *Maďarský volební systém a jeho vliv na systém politických stran*“. Pro svou diplomovou práci jsem si vybral téma podstatně širší, aby plně odpovídalo významu diplomové práce. Výzkumu volebních a stranických systémů podrobím sousedy České republiky – Slovensko, Polsko, Německo a Rakousko. První dvě jmenované země však nepatří ke státům, které se mohou pochlubit dlouholetou demokratickou tradicí. Naopak Německo s Rakouskem lze bezpochyby zařadit k rozvinutým demokraciím Evropy druhé poloviny dvacátého století. I z toho důvodu bude jistě zajímavé podrobit výzkumu státy, jejichž politické systémy se ubíraly po většinu minulého století diametrálně rozdílnými směry, a to i přes to, že v devatenáctém a ještě na počátku dvacátého století tvořily tyto země jak politicky, kulturně tak i právně velmi podobný historický prostor. Připomeňme jen blízkost právního řádu Německa a Rakouska (ke kterému patřila i převážně polská Halič a historické české země včetně Rakouského Slezska) a snahu československých politiků ve dvacátých a třicátých letech včlenit Slovensko do této „politicko-právní rodiny“ střední Evropy, která byla „úspěšně“ završena až násilným komunistickým režimem po druhé světové válce.

Mým cílem bude analyzovat jednotlivé volební systémy do dolních komor výše uvedených států (Národní rada Slovenskej republiky, Sejm, Bundesrat, Bundestag) v posledních třech volebních obdobích a jejich vliv na systém politických stran na parlamentní úrovni. Pokusím se zjistit, jak by se tento stranický systém změnil, pokud by na něj byly aplikovány jiné volební metody poměrného zastoupení s tím, že velikost volebních obvodů zůstane zachována. Ve své práci se proto zaměřím především na uplatnění „klasických volebních metod“ poměrného volebního systému kandidátních listin na výsledky voleb do dolních komor. Půjde především o metody volebního čísla (Hareova, Hagenbach-Bischoff) a metody volebního dělitele (klasická D'Hondtova metoda a její modifikace – Imperiali, Saint-Laguë, dánská). Pokusím se demonstrovat fakt, že dějiny tamější politické scény by mohly pokračovat s jiným volebním systémem odlišným směrem.

Jako základní informační zdroje budu používat níže uvedenou literaturu, ale především sít' internet, kde je dnes již možné získat mnoho informací o volebních výsledcích a o historii politických stran.

OSNOVA PRÁCE

1. ÚVOD – VYMEZENÍ TÉMATU

Jádrem mé práce tedy bude vlastní výpočet mandátů podle různých volebních metod, jejich vyhodnocení a vliv na systémy politických stran. K tomu je nutné znát dvě základní východiska – a to především genezi současného stranického systému v jednotlivých zemích a současný a volební systém do dolních komor. Počet odevzdaných hlasů pro jednotlivé politické strany pak budu transformovat dle jednotlivých volebních metod na počty mandátů.

2. STAŤ – STRUČNÝ POPIS JEDNOTLIVÝCH KAPITOL

A) GENEZE A CHARAKTERISTIKA VOLEBNÍCH SYSTÉMŮ PRO POSLEDNÍ TŘI VOLEBNÍ OBDOBÍ:

- na Slovensku (volby do Národní rady 1994, 1998, 2002)
- v Polsku (volby do Sejmu v letech 1997, 2001, 2005)
- v Německu (volby do Bundestagu v letech 1998, 2002, 2005)
- v Rakousku (volby do Bundesratu 1995, 1999, 2002)

B) JAKÝ STRANICKÝ SYSTÉM VZNIKL ZA DANÝCH VOLEBNÍCH SYSTÉMŮM V JEDNOTLIVÝCH ZEMÍCH VE VOLEBNÍCH OBDOBÍCH

- jaké strany získaly mandát v dolních komorách
- jaké strany vytvořily vládní koalice
- výpočet indexů proporcionality (Raeův index), fragmentace a efektního počtu stran

C) VLASTNÍ VÝZKUM VOLEBNÍCH SYSTÉMŮ

- aplikace metod volebního čísla a metod volebního dělitele na výsledky voleb do slovenské Národní rady v jednotlivých volebních letech
- aplikace metod volebního čísla a metod volebního dělitele na výsledky voleb do polského Sejmu v jednotlivých volebních letech
- aplikace metod volebního čísla a metod volebního dělitele na výsledky voleb do německého Bundestagu v jednotlivých volebních letech
- aplikace metod volebního čísla a metod volebního dělitele na výsledky voleb do rakouského Bundesratu v jednotlivých volebních letech

Při dodržení těchto zásad :

- zachování velikosti volebních obvodů, tak jak je určena v daném státě (tj. pevně nebo na základě republikového mandátového čísla)
- v případě Německa neaplikování jednomandátových obvodů nýbrž výpočet mandátů pouze v rámci zemských kandidátních listin na úrovni jednotlivých spolkových zemí
- v případě Rakouska výpočet mandátů na úrovni jednotlivých spolkových zemí v rámci systému zemských kandidátních listin (bez přihlédnutí k 3. skrutiniu)
- rozdělení zbytkových mandátů metodou největšího zbytku

D) JAKÉ BY BYLY VÝSLEDKY VOLEB A JAKÝ STRANICKÝ SYSTÉM MOHL POTENCIÁLNĚ VZNIKOUT V JEDNOTLIVÝCH ZEMÍCH :

- užitím metody volebního čísla

metoda Hareova, metoda Hagenbach-Bischoff

- užitím metody volebního dělitele

klasická *D`Hondtova metoda* a její modifikace

(Imperialiho, Saint-Laguërova, dánská)

3. ZÁVĚR

Zhodnocení a shrnutí dosažených poznatků. Pokusím se zodpovědět zejména tyto otázky :

1. Jaká volební metoda (volební formule) se nejvíce výsledkově blíží platným volebním metodám v jednotlivých zkoumaných zemích?
2. Jak by se pravděpodobně změnil systém politických stran, kdyby byla používána jiná volební metoda (formule)?

4. INFORMAČNÍ ZDROJE

a) základní obecná literatura – monotematická, neperiodická

KREJČÍ, O., Kniha o volbách, Victoria Publishing 1994

DVOŘÁKOVÁ, V., KUNC, J., O přechodech k demokracii. Slon, Praha 1994

KLÍMA, M., Volby a politické strany v moderních demokraciích, Radix, Praha 1998

SARTORI, G., Teória demokracie, Archa, Bratislava 1993

SARTORI, G., Srovnávací ústavní inženýrství, Slon, Praha 1991

NOVÁK, M., Systémy politických stran, Slon, Praha 1997

CABADA, L., VODIČKA, K.: Politický systém České republiky, Praha 2003

CABADA, L.; ŽENÍŠEK, M., Smíšené volební systémy, Aleš Čeněk, Plzeň 2003

KLOKOČKA, V., Ústavní systémy evropských států, Linde, Praha 1996

LIJPHART, A., Patterns of Democracy, Yale University Press, New Haven 1999

FIALA, P.; HOLZER, J.; STRMISKA, M. a kol., Politické strany ve střední a východní Evropě, Brno 2003

NOVÁK, M.; LEBEDA, T., (eds.), Volební a stranické systémy. ČR v mezinárodním srovnání. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk, 2004

HLOUŠEK, V.; SYCHRA, Z, (eds.), Rakousko v evropské a středoevropské politice. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity v Brně, 2004

KUBÁT, M., Politické a ústavní systémy zemí středovýchodní Evropy. Praha: Eurolex Bohemia s. r. o., 2004, 432 stran, ISBN 80-86432-90-4

PASZKIEWICZ, K., Partie i koalicje polityczne III Rzeczypospolitej, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław, 2000

SONTHEIMER, K.; BLEEK, W., Grundzüge des politischen Systems der Bundesrepublik Deutschland, 9. Aufgabe, München, 1997

c) základní obecná periodická literatura

POLITOLOGICKÝ ČASOPIS

STŘEDOEVROPSKÉ POLITICKÉ STUDIE

CEVRO REVUE

d) další informační zdroje

internetové odkazy :

[HTTP://WWW.CEPSR.CZ](http://www.cepsr.cz) - STŘEDOEVROPSKÉ POLITICKÉ STUDIE

[HTTP://WWW.ELECTIONS.COM](http://www.elections.com) - SERVIS VOLEBNÍCH VÝSLEDKŮ

[HTTP://WWW.ELECTIONWORLD.ORG](http://www.electionworld.org) - VÝSLEDKY VOLEB V RŮZNÝCH ZEMÍCH SVĚTA

[HTTP://WWW.ELECTION.DE](http://www.election.de) - VÝSLEDKY VOLEB V NĚMECKU

[HTTP://WWW.PARLIAMENT.GV.AT/](http://www.parliament.gv.at/) - BUNDESRAT V RASKOUSKU

[HTTP://WWW.NRSR.SK/](http://www.nrsr.sk/) - NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

[HTTP://WWW.ANGELFIRE.COM/MA/MAXCRC/ELECTIONS.HTML](http://www.angelfire.com/ma/maxcrc/elections.html) - PŘEHLED VOLEBNÍCH VÝSLEDKŮ
VE SVĚTĚ A VOLEBNÍ KALENDÁŘ

[HTTP://WWW.PARTIES-AND-ELECTIONS.DE/](http://www.parties-and-elections.de/) - STRANY A VOLBY V EVROPĚ

V Praze

26.9.2005

Konzultant práce : Prof. Dr. Miroslav Novák

Souhlasím tímto s vedením této práce.

.....
Prof. Dr. Miroslav Novák